

zamente, y luego harto que del otro costillo respondian con otro: y causandole alguna sospecha de que fuesen señas de su venida, baxo la cabeza a mirar por la dōzella q̄ quis quedarse, y vio la q̄ apartada con el n̄, daua grandes voces, y dezian andramarte salid salid afuera es aquel caballero nouel q̄ cortó los brazos de nro padre. E como esto oyeste, luego cayo en q̄ era engañado por la dōzella, y q̄ alli estava armada alguna traçion: delo qual ninguna cosa le peso, como aquel que ya tenia la vida aborrecida: mas muy animoso y consolado leuanta los ojos al cielo, diciendo. Tu señor perdona el anima y auer piedad della, pues fue redemida con tan caro precio, q̄ del cuerpo no tengo por q̄ doferme, pues le viene la muerte en tan buen tiempo. E diziendo esto, passo adelante, y al cabo de vn buen rato que estuuo esperando

11
12
13
14
15

no ay cosa que mas acorte la vida q
 esperar con temor donde puede succeder
 el cōrrario delo que se espera. Esta el co-
 raçon suspenso, atribulado, atormentado,
 remiendo y esperando juntamēte. No ay
 hora que no se haga vn dia, ni dia que no
 parezca vn año. Seran vigilijs para mi to-
 das las noches, y cōtare las horas de vna
 en vna, esperando quando sera aquella ale-
 gre y may gozosa q̄ te viere entrar por la
 puerta: y quando ya vea la luz dela maña-
 na tornare a esperar de nueuo la figuēte
 noche, porque en ella esperarē q̄ sera encu-
 bierta tu venida. De aqui contare tus pas-
 sos, pensare en tus caminos, temere tus pe-
 ligros, y jamas pensare sino en quādo esta-
 ras delante de aquel soberano cauallero,
 y le pondras esta mi carta en sus manos.
 Delo qual jamas estare cierta, ni pēfare q̄
 ha de ser tal mi vētura, hasta que cō la ve-
 nida de entrambos salga dela dudosa y ter-

Del Col. dela Comg. de His del granada
 ELENCHVS R 152

COMMENTA

RII IN PENTATEV

CHVM HIERONYMI *R.R.R.*

AB OLEASTRO,

Seu potius eorum quæ ab auctore acute, & pru-
 denter in hoc libro considerantur, singulis Euan-
 gelijs quæ per annum decantantur & prædican-
 tur, tan de tēpore quam de sanctis, accura-
 ta accōmodatio; omnibus verbi diuini
 cōcionatoribus vtilissima.

*Auctore fratre Antonio de Azevedo Rectore Collegij sancti.
 Guillelmo Barci. ordinis sanctissimi P. Augustini, edita.*

VENTER TVVS

CERVVS TRITICI.



VALLATVS LILIIS

CV LACIS LE

BARCINONE

Cum licentia ex Typographia Iacobi Cendrat.
 Anno Domini. M.D.LXXXVIII.

Antonio de Azevedo

Facultas admodum reuerendi patris fra-
tris Gasparis de Saona magistri in sacra
Theologia, Prouincialis dignissimi huius
prouinciæ Aragoniæ coronæ, con-
cessa autori vt hic Elenchus
typis mandetur.

EGO frater Gaspar de Saona magister
in sacra Theologia prouincialis Arago-
niæ ordinis sanctissimi P. nostri Augustini
Do facultatem fratri Petro de Malon magi-
stro in sacra Theologia priori conuentus no-
stri Barcinonensis, vt Elenchum commenta-
rij in Hieronymū ab Oleastro, editū a P. fra-
tre Antonio de Azeuedo Rectore nostri Col-
legij S. Guillelmi eiusdem ciuitatis legas,
atque si dignum editione iudicauerit, mea au-
toritate & præsentiarum litterarum tenore
concedo, vt typis mandetur, & vt in lucem
prodeat. Datum Barcinone in conuentu no-
stro S. Patris nostri Augustini die 24. Mens-
is Iulij Anni. 1588.

F. Gaspar de Saona

¶ Appos

Approbatio admodum reuerendi patris
fratris Petri de Malon sacre Theolo-
giæ magistri, & cœnobij S. P. N.
Augustini Barcinonen-
sis Prioris.

EGO frater Petrus Malon sacre Theo-
logiæ magis. Prior conuentus Sancti Pa-
tris nostri Augusti in Barcinonēsis, iussu ad-
modū reuerendi P. F. Gasparis de Saona ma-
gistri sacre Theo. prouincialis ordinis ere-
mitarum Sancti Augustini in prouincia Ara-
goniæ. Vidi quoddam opus, cui titulus est, E-
lenchus cōmentariorū in Pentateuchū Hie-
ronymi ab Oleastro; seu potius eorum, quæ
ab auctore acute & discrete in hoc libro con-
siderātur, accōmodatio sanctis Euāgelij, quæ
per annū decantantur, & prædicātur. Editā ab
admodū reuerendo patre fratre Antonio de
Azeuedo Rectore Collegij sancti Guillelmi
eiusdē ordinis, & ciuitatis. Et nihil in eo repe-
ri, q̄ nostræ sacre fidei & bonis moribus con-
tradicat, & vtile fore verbi Dei concionatori-
bus iudico. In quorum fidem manu propria
nomen meum subscripsi, in dicto conuentu
Die octaua Junij. 1588.

F. P. Malon.

Approbatio admodum reuerendi patris
fratris Iosephi Serrano sacre Theo-
logiæ Doctoris, & Prioris con-
uentus Carmelitarum
Barcinone.

EGofrater Iosephus Serrano, sacre Theo-
logiæ Doctor, ac Prior conuentus Carme-
litarū ciuitatis Barcinon. Ex cōmissione Il-
lustrissimi ac Reuerendissimi D. D. Ioannis
Dymę Loris, diuinæ & Apostolicæ sedis gra-
cia Barcinonen. Episcopi atque S. C. M. Con-
siliarij. Quam accurate potui Elenchum quē
dam perlegi. Eorum omnium, quæ a doctissi-
mo Hieronymo ab Oleastro, in Pentateu-
chum accuratissime dicta sunt; & Euangelij
totius anni magna prædicatorum verbi Dei,
vtilitate & commodo, sunt elegantissime
aptata Reuerendi patris fratris Anthonij ab
Azeuedo, instituti d. Augustini, atq. Euange-
licæ doctrinæ, predicatoris eximij, summo
studio consumptum. In quo quidem Elen-
cho, nihil meo iudicio visum est, quod aut sa-
cre scripturæ, aut fidei sanctionibus, aut Ro-
manæ Ecclesiæ, dogmatibus pugnare videa-
tur. In quorum fidem mea approbationis te-

Simonium, propria manu subscripti. Barci-
none in conuentu nostro Carmelitico Die. 9.
Iunij. 1588. r

F. Iosephus Serrano.

Facultas data auctori ab admodum Illustris
& Reuerendissimo Domino D. Iohāne
Dymas Loris episcopo dignissimo
Barci. &c. Vt hic Elenchus
typis mandetur.

NOS Iohannes Dymas Loris Dei & sancte
sedis Apostolica gracia episcopus Barcinon-
ensis &c. approbationib⁹ predictis hui⁹ li-
belli cui titulus est Elenchus comentariorum in pen-
tateuchum Hieronymi ab Oleastro editi ab admodum
reuerēdo P. fratre Antonio de Azuēdo Rectore Col-
legij sancti Guillelmi eiusdem ordinis in ciuitate Bar-
cinonis, concedimus licentiam imprimendi, & diuul-
gandi eū in nostra diocesi. Dat. Barcinone in pala-
tiano nostro Episcopali die. 10. Mēsis Iunij anni. 1588.

I. Ep̄s. Barcinone;

ADMODVM

ILLVSTRI ET REVE-
RENDISSIMO DOMINO

D. Iohāni Dymas Loris episcopo di-
gnissimo ciuitatis Barcinonēsis
frater Antonius de Aze-
nedo. S. P. D.



NON sine diuina prouiden-
tia factum esse arbitror, An-
tistes optime, atque praeſtā-
tissime, vt cum vehemen-
ter quidem cuperem, ali-
quo insigni argumento testatum relin-
quere studium erga te meum, nunc se se
occasio ipsa obtulerit, vt si quando tibi
vllō meo officio persuadere potuisti, sum-
mam meam inte obseruantiam esse, (cō-
tendi equidem semper plurimum, vt hoc
tibi probarem) nunc inte colendo me
non modo firmum, verum etiam con-
stantem esse, certo existimares. Quare,
cum hāc iam increbuerit consuetudo, vt
ijs, a quibus magna beneficia accepimus,

¶ 4

& de

& de quibus optime sentimus, dicata esse & eorum nomine insigniri nostra scripta cupiamus, ut eorum præsidio muniti, inuidorum calumnias expellere, istis alienæ gloriæ, & famæ contemptoribus frenos iniicere, audaciam coercere, & continere possimus. Si hæc tuo nomine inscripta in lucem edere constituam, in explicanda consilij mei ratione, neminem sum arbitratum, ita mihi iniquum futurum, quin illi, ubi intelligeret, quem ego virum ijs edendis mihi patronum delegissem, facili me hoc ipsum meum consilium probarem. Offero igitur tibi, præsul amplissime, hunc mearum vigiliarum fructum, quæ assiduo labore mihi comparavi; offero hoc meorum laborum præmium; offero hoc meum exiguum munus (cuiusmodi mea munera esse solent) ut tuo præsidio comprehensum, accerrime ab inuidorū obreptationibus vindicetur: cumque tuo maximo, atque amplissimo nomini inscriptum in publicum proponatur, præclarum nostri in te studij, atque obseruantia, vel potius pietatis documentum ad posteritatem constituatur. Nam cum ex
his

his omnibus causis, quæ liberum hominem ad amandum, & colendum impellunt, nulla sit, quæ non me tibi plurimum deuinxerit, nonne in magnum ingrati animi vitium incurrerem, si hanc meam erga te voluntatem, & obseruantiam, tacitam obscuram que continerem? Adest enim præter cætera, quæ sæpe numero gratiæ magis, quam virtuti patent, excellens tua uirtus, quæ me tibi plurimum deuinxit, non ea quidē quæ a libris petitur, quæ vno scientiæ nomine diffinitur, licet magna in te sit, sed ea quæ ex animi præstantia, & multas in se continet laudes. Studium in suscipiendis ecclesiæ causa laboribus, constantia in perferendis, humanitas in excipiendis hominibus, benignitas in subleuandis, comitas in consuetudine familiarium; grauitas in congressu, & sermone clarorum, tuique similitudinem virorum, denique voluntatis propensio ad optima quæque singularis. Sed quorsum tanta de tua præstanti virtute? Quando eo loco sita est, ut tanquam ex altissima specula, eque & collustraret omnia, & ipsa in oculis omnium sit? Suscipe igitur, suscipe beneuolo animo
hoc

hoc meum opusculum, qui intentis oculis scopum vere perfecteque virtutis in-
tueris: qui sacrorum rituum obseruantif-
simus tanquam alter esdras merito apel-
lari potes: medere mihi laboranti, & tua
benignitate indigenti, quoniam a ceteris
omnibus tãquam optimus pastophorus,
qui animerum morbos cures, vitiorum
stirpes omnino euellas, Ecclesiæ præposi-
tus es. Tuum est, qui hoc præstantissimo
munere fungeris, huiusmodi munera quã
uis per exigua complecti, & tueri. Patere
igitur patere, nostra hæc scripta tuo no-
mine insigniri, vt ex tuo virtutis splendo-
re, magnus illis apud posteros, & gratiæ
& auctoritatis cumulus accedat. Vale de-
cus, & ornamentum totius huius reipub.
Ex Collegio S. Guillielmi Barci. ordinis
Sanctissimi P. Augustini. Octauo kal. Au-
gusti. Anno. 1588.

P R A E F A T I O

A D P I V M L E C T O R E M,



V M Hactenus Pythago-
reorum silentium per mul-
tos annos mihi seruati (stu-
diosissime Lector) non mi-
norem sane inurẽdam no-
tam sentiem, quam Aphricano illi, quẽ
sepe solitum esse dicere traditur, se nũ-
quam minus otiosum esse, quã cum otio-
sus, nec minus solum, quam cũ solus, cu-
ius nulla ingenij monumenta literis mã-
data, nullum opus otij, nullum solitudinis
munus extat: Equum sane duxi, non am-
plius diutiusque silẽtium esse protrahen-
dum: immo, si quid mihi natura tribuis-
set, quod studio a me, atque industria el-
aboratum in communem vsum omnium
conferrem, in eo ipso representando fru-
ctus mihi met maximus constaret. Itaq;
aut ipse scribẽdo aliquid, aut quẽ a doctis,
& eruditis viris scripta sunt in lucem pro-
ferendo, quæ præclara eadem atq; elegan-
tioris doctrinæ, & reconditiõis referta,
stu-

studioſis hominibus voluptati eſſe, & præſidio ad viuendum poſſint: Enitor quantum in me eſt, ne aliquando iure videantur hoc a me officium deſiderare. Quare cum ab erudiſſimis viris commentariũ illud impentateuchũ Hieronymi ab Oleaſtro, tanta eruditione, tanta ſententiarum gravitate reſertum, quam ſi villo orationis artificio conſequi ſperarem, haud ſatis viderem, mearum viriũ conſcius eſſe, probari magnopere audiſſem, eius ſtudio incenſus, aliquot annos non mediocri mea cum vtilitate eius me leſtioni pœnitus tradidi, tantumque ex ſtudio & labore profeci, vt omnes pœnæ ſententias, quoad poteram, pro mea ingenij imbecillitate, Euangelij ad communem omnium vtilitatem accommodarẽ. Qua propter, cum me a prima mea ætate ita comparafſem, vt quamdiu memiſſem, me natum hominem eſſe, tamdiu intelligerem, me illis omnia debere, quorum cauſa me hominem natura finxiſſet, mearum partium eſſe exiſtimari, quin & mei officij ratio, hoc a me poſtulare videbatur, vt hunc librum ex cuius cognitione,

atque

atque intelligentia innumerabiles vtilitates, maximique fructus, in vniuerſum hominum genus, in eos præfertim quos ſacrarum literarum ſcientia vehementer delectat, proficisci videtur, qui ſi e indice ſcilicet nõ mediocri cũ vtilitatis detrimento legebatur, in lucem, multis mendis vindicatum, ederem addito omnium Euangeliorum indice locupletifſimo, quẽ omnes tanquã lumen, & ducem in exhauriendis fructibus, qui ex eo tanquã ex abdito quodam ac recondito fonte profluunt, ſequantur. Neq; vero inſiciari poſſum, quin quorundam hominum metus me ab hoc inſtituto deterret, ſed cũ cupienti mihi iam latere, obſtiterunt amicorum, & familiarium petitiones, qui probe nouerant, quantum operę, & ſtudij in eo collocafſem, quibus ſane parẽdum fuit, ne ſi in negando pertinax eſſem, ſuperbię id potius, quã modeste adſcriberetur. Velim igitur humaniſſime lector, vt facilis quæq; inuenire poſſis totum hoc noſtrum cõſilium probe teneas. Nam quæ in hoc indice citantur loca, ſecuntur translationem, quæ ipſe ſequitur auctor: Et quoniã de moribus

bus

bus breuiter hic deseruiffe videtur, curēs
 velim omnia, quæ ad sensum litteralem
 pertinent, attente legere: illud etiã te mo-
 nitum volo, a me ita opus esse confectū,
 vt etiam si libro careas auctoris, nō stum
 tamen opus tibi maximo vsui futurum:
 quod si quæ a me adducuntur, videbun-
 tur tibi aliquo modo ab eo, quod pro-
 positum est ab errare, illud aduerte, me
 sæpe numero illa non tam proferre ad
 id, quod propositum est, confirman-
 dum, quam vt demonstrarem, disputa-
 tionem illam ab auctore eo loco fus-
 sus explicari, in omni itaque dubio
 auctorem consule, ne me in aliquo cul-
 pes. Breuitate enim vsus sum, vt decebat,
 & sic omnia adducere, & aduersum
 omnia declarare, superfluum esset. Vale
 studiose lector, & si aliqua tibi vtilia inue-
 neris, Deum lauda, a quo bona cūcta pro-
 cedunt: si vero non talia tuum erit par-
 cere.

In lau.

IN LAVDEM

AUCTORIS HVIVS OPE

ris, Francisci Calça equestris
 ordinis viri Carmen.



Q uomodo cū nobis prestes tā multa benigne,
 Nos par est grates uelle referre tibi.
 Scriptura enarrans, o quam subiliter alios
 De promis sensus, quam sapiens que doces.
 Cumque libros Mosis prudens Oleaster ad unguem
 Exponat, facis, ut sit magis ille placens.
 Digeris in tabulas, quæ uir doctissimus iste
 Edidit, ut nullus sit reperire labor.
 Quis non agnoscat tibi nos debere, quod unquam
 Soluere non liceat, gratia habenda igitur,
 Gratia habenda quidē est, cum non ualeat ipsa referri
 Reddi, quæque nequit gratia, habenda tibi est.
 Eiusdem aliud Carmen.

Q uo legitis flores, sacra qui mysteria legis
 Mosaicæ, Sophiae quique bibistis aquæ.
 Haud pigeat præcor istas nos iunxisse tabellas
 Cum uestris libris, copia si eris erit.
 Hæc quoniam doctæ sunt ualde, uosque inuabunt
 Per multum, doctæ credite quæso patri.
 Non ille his tantum insulasset conficiendis;
 Si non uidisset, comoda quanta forent.
 Ille quidem uobis studuit, prodesse profecto,
 Vester erit fructus proficere hoc studio.

Eius-



VID noster Rector nobis uult hisce tabellis

Efficere: ut paruo multa labore scias.
 Qui si: quandoquidem prudens Oleaster in unis
 Comprehedit breuiter maxima quisq; libris.
 Hec facile ut possint quocunq; tempore quæres,
 Deprehendi, doctas digeris in tabulas.
 Quære igitur quæcunq; uoles, tibi protinus illa
 Occurrant, tanta dexteritate ualet,
 Dexteritate quidem miranda præualet auctor
 Huius pinacis, tu modo, quæso proba.



DOMINICA

PRIMA ADVENTVS
 LVCE. 21.



RVNT Signa in sole. Docet lo-
 cus iste quam sit cauendum ha-
 bere Deum iratum. Et quam
 iucundum habere propitium.
 tunc enim dicit leuate capita
 uestra. Sicut enim seruum
 quem princeps torue aspicit,

omnes persequuntur. Et vno principe offen-
 so omnes serui se offensos ostendunt, ita eum
 qui Deum offendit, aut cui iratus est, omnes
 persequuntur, illiq; irascuntur. Vnde Gen. 4.
 Omnis qui inuenerit me, occidet me. fol. 39. col. 1. Et
 Exo. 5. Intuiti sunt eos ad malum. Comune enim
 est, vt torue serui aspiciant eos, quos viderint
 a dominis suis odio haberi. fol. 201. col. 1. Es-
 gen. 7. Rupti sunt fontes uoraginis. Pugnant om-
 nes creaturæ pro Deo suo contra insensatos.
 fol. 53. col. 2.

Erunt signa. Deberent mali ab omnibus qui
 eos malos nouerunt designari, & quasi osten-
 di. in fine mundi ab omnibus creaturis peccato-
 res manifestabuntur acælo, a terra Luc. 26.
 Ponant qui audierunt manus super caput eius. folio.

412. col. 2.

Præ timbre & expecta. Nullum est impijs latibulum, quo Dei iram effugere, aut vitare possint. Gen. 7. Opertisunt omnes montes excelsi. fol. 4 col. 2.

Leuate capita uestra. Quod impijs est in ruinam, bonis est in subleuationem. Gen. 7. Multi plicata sunt aque. Ibidem.

Leuate capita uestra. Solet Dominus in communi rerum perturbatione, pacem, & tranquillitatem promittere. Mat. 13. Mittent eos in caminum ignis, ibi erit fletus. Tunc ait, fulgebunt iusti sicut sol. Et Gen. 15. Dominus ad Abraham. Scito scies & Peregrinum est sementuum. Sed addit, tu. vades ad patres tuos integer. fol. 83. col. 1. Et Exo. 11. Et in filiis Isr. non diuidet canis linguam suam. fol. 214. col. 2.

Leuate capita uestra. Stringi videntur sancti in hac vita, & compediti quasi captiui. Sed suo tempore soluantur. Sic Exo. 3. Ad terram bonam & latam. fol. 194. col. 2.

Leuate capita uestra. Ostendere solet Dominus beneficia suis, & mala a quibus eos liberauit, vt cognoscant ea & grati sint Exo. 14. Vidit Isr. manum magnam. fol. 227. col. 1.

His fieri incipi. Leuate cap. Vbi mali pereunt, boni liberantur. Exo. 11. Erit clamor magnus inter Aegypti. Apud filios Isr. non mugiet canis. fol. 214 col. 2.

Leuate

Leuate capita uestra. Vbi mali periclitantur ibi serui Dei sunt securi. Exo. 14. Filij Isr. ambulauerunt per siccum. Pereuntibus Aegyptijs. fol. 227. col. 1.

Videte ficulneam. Solet Dominus imaginibus ipsis, & figuris ostendere bona & mala suis, vettura & presentia. Exo. 3. Moyfi apparuit inflama ignis fol. 194. col. 1.

Cælum & terra transibunt. Docent iudices rigurosos esse debere in hoc, vt statuta seruare faciant, pænas imponendo a legibus comminatas. Genes. 3. Ne forte mittat manum suam. folio. 304. col. 2.

Dominica. 2. Aduentus. Math. 11.

In uinculis. Multi sequebantur Ioanem ante carcerem paucissimi vero in uinculis positum. Hoc enim malum habent homines, vt solum impræsentia, suorum amicorum memorentur. Gen. 40. Oblitus est princerna ipsius Ioseph in carcere positi & sui interpretis. Sicut memor fuisti mei tecum. fol. 149. col. 2.

Vide fer. 6. Post. 4. Dñic. in vt a sonno.

Cum audisset in uinculis. A suis, & discipulis, audit ubi docentur domestici, bona suis nuntiare

tiauit Rebecca seruum adesse Abrahæ. Et Ge. 8. columba. Attulit folium oliuæ. Signū pacis. Noe adduxit, columba. fol. 60. col. 1.

Capit dicere. Ille. s. qui inspector est cordis, & fantitatis ponderator, docet ne tu mortales laudes, & inuita hac positos. Exo. 15. *Laus mea Dominus.* Quoniam solus Dominus ab Homini- bus est laudandus. fol. 230. col. 1.

Capit dicere. Nouit Dominus solum, secuu dū merita vnumquēq; laudare, vt patet decana nea, centurione. Nathanaele. Num. 14. Seruū meum caleb. magna. n. est laus ab ipso Domi- no laudari, qui omnia bene nouit. fol. 473. col. 2

Illis abeuntibus capit dicere. Docentur maiores eorum negotia & res diligenter in absentia ag- re & curare, quos nouerint suo aut rei pub- lici ministerio impeditos. vt patet de Pharaone sollicito profratribus ipsius Ioseph vt patri dese- rant currus Gen. 45. fol. 162. col. 1. & Exo. 34. *Non concupiscet uir terram tuam quando ascendes.* fol. 323. col. 1. De quo vide in communi Pontif. præinget se.

Quid existis uidere? Non solet Dominus ali- quem seruum infaciem commendare sed ini- micis suis vt inuidos torqueat. Sic; Nū. 12. Domi- nus ad Aaron & mariam. *Si fuerit inter uos prophe- ta sicut seruus meus.* Loquens de ipso Moise. fol. 463. col. 2.

Hic est. n. de quo. Solent principes cum aliquē a pulue

a puluere extollunt, in immensum magnifica- re. Sic Dominus Exo. 31. vide. *Vocauit ex nomine besalel & de Iudæ tribu.* fo. 303. co. 2. Sicut et cū da- uide quē ex iudæ tribu elegit. & cum ipsam tri- bum Iuda inter cæteras elegit ad populi duca- tum. fol. 303. col. 2.

Arundinem uento. Firmus est iustus in omni angustia. Gen. 1. *Fiat firmamentum in medio aquarum.* fol. 13..

Capit dicere de Ioanne Maiorum est, suos quos in officio collocat honorare vt eos impretio om- nes habeant, Exo. 24. *Ecce Aaron & Vr, uobiscum.* fol. 270. col. 2. Et Exo. 19. *Ecce uenio ad te in den- sitate nubis ut audiat populus me loquentem tecum & credat tibi.* fol. 243. col. 1.

Dominica. 3. Aduentus. Iohan. c. 1.

AD Ioānem. Licet omnibus sit timenda tē- tatio, illis maxime qui à deo extollun- tur. Gen. 22. *Et fuit post hæc.* Tentauit Deus Abramam. Quem in immensum extulerat. fol. 101. col. 1.

Ad Ioanem. Periculosa res valde est proxi- mum esse rebus quas possis male concupisce- re. Num. 16. *Et accepit Chorah Datam & Abiron.* Proceres populi, ambiebant principatum. fol. 481. col. 2.

Ab Iero. Scribe & pharisæi. Multitudine & per-

sonarum authoritate illum vincere conabantur, Sicut Num. 22. Balac ad Balam mittit principes, & addidit vt mitteret secundo *Multos & honorabiliores.* fol. 508. col. 2. Sic cum mittunt ad Christum vt dicant. Quare discipuli tui transgrediuntur traditiones seniorum Mat 15.

Ab Ierosolimis. Multo præcio pessimi, emunt sua mala quæ eos demergant in interitum. Sic Exo. 32. *Et separauerunt se omnis populus ab inauribus* fol. 310. col. 1.

Misserunt ab Ierosolimis. Magno sumptu mittunt ad Iohannem. Deu. 23. *Et qui mercede conduxit aduersum te Balam.* Expède quanti constet sæpius malis nocumentum quod inimicis inferre volunt. Quod pater de Saul contra Dauidē. fol. 613. cap. 1.

Tu quis es. Fugiendi sunt sicut serpentes qui suadent honores ambire. Gen. 3. *Serpens fuit callidior omni bestia agri.* Qui Euxæ suasisit ambire Dei scientiam. fol. 27. co. 1.

Tu quis es. Nullus coram principe aut proximo aliquid debet laudare, quod ipse possit male concupiscere. Gen. 12. *Laudauerunt eam apud Pharaonem.* fol. 74. col. 2.

Non sum ego. Non sibi vendicat qui Dei erat honos. Sic Dominus præcipit Exo. 30. *Super carnē hominis non ungetur.* fol. 301. col. 1. Sic Leu. 3. *Omnis adeps Domini est.* fol. 340. col. 2. Et ibi Leui. 7. *Quia peccus eleuationis.* Habet enim Dominus

minus iura sua. fol. 354. col. 1.

Misserunt ab Iero. Emunt impij mala quibus alij nocere cupiunt, sed statuit Dominus eos oleum, & operas perdere, imo se suis mucronibus iugulare. Sic Num. 23. Balam dicit de Arā adduxit me Balac. fol. 513. col. 2.

Misserunt ad Iohānem. Vt scilicet pro messia ipsum acciperent. Magna ingratiudo est beneficitium non cognoscere. Sed omnium maxima, quæ Deo benefactori debentur, alio tribuere. Sic Exo. 32. Dicebat populus. *His sunt diij tui Ifr.* fol. 310. col. 2. Vide de hoc Dñe. 3. quadragesima in principe demo.

Medius uestrum stetit. Docet proceres rei publicæ maiorem partes agere debere vt apud populū in prætio habeantur. Sic Num. 13. Iosue & Caleb Moyfi partes agunt vbi dicitur. *Tacere fecit Caleb populum contra Moysen* fol. 468. col. 1. Et 14. *Ibi Iosue & Caleb sciderūt uestimēta sua.* f. 472. co. 1.

Medius uestrum stetit. Licet nos anici pro instrumento accipiant ad malum, nos tamen debemus illis esse instrumētā bonorū. Sic Num. 32. Balac ad Balam cum populū benediceret, ait. *Vt malediceres inimicis meis uocauitē.* fol. 514. col. 1. Idem Micheas fecit quod Balam, rogatus autem sicut alter Balam, vt secundum regis bene placitum bona nunciaret, instrumentum nihilominus extitit veritatis, & bonorum; cæt eri vero prophetæ, malorum.

Procurante Pontio Pilato. Sub principibus Sa-
cerdotibus Anna & Caypha. Illi gentiles
erant, Sacerdotes Iudei. Turbari solet
respub. cum inter Principes & Sacerdotes non
conuenit. Ideo dominus ad Moysen Exo. 28.

Appropinquare fac ad te Aarō fratrem tuum. Fra-
trem ducis uult esse Sacerdotem, Vt sit pax in-
ter illos fol. 290. col. 2.

Procurante Pontio Pilato. Sæpius dantur vicarij
propter peccata hominū. Sic dominus Exo. 33.
Mittā autē te Angelum. fo. 215. col. 2.

Procurantē Pontio Pilato. Sub principibus. Licet
melius sit Sacerdotes & Reges. eligi, tamē pro-
pter hominū ambitionē successio in huiusmo-
di videtur securior. Quod hic non videmus ob-
seruari, alteri illorum tyrānide sunt intrusi. Sa-
cerdotes vero pecunia. Ideo dominus ad Aarō
dicit. nu. 18. Omnes eluationes domino dedi tibi &
filijs tuis in pactū salis. l. perpetuo. fo. 490. co. 2.

Anno. 15. Imperij Tyberij Cæs. Omnes hi tyrāni
sunt intrusi, vt possit dominus dicere Ose.
3. regnauerunt & non ex me. Vt inam solū illi
regnarent quos dominus eligeret. Ioan. 16. ad
suos domin⁹ ego elegi vos & possui vos vt ea-
tis & fruc. Et deum. 17. Ponenda pones super te re-
gem quem elegerit dominus. fol. 598. col. 1.

Procurante Pontio Pilato. Regnum tanta tyrāni
dere-

de refertum, & tan diuifum, diu stare non po-
test, maxime clamāte Osea 10. diuifum est cor
eorū nunc interibunt. Et dominus ad suos Nu-
me. 21. Ne timeas eum quia in manu tua dedi eū. fol.
504. col. 2.

Anno. 15. Imperij Tyberij procurante. Noluit do-
minus a principio reges instituere quoniā opti-
me nouerat eos statim in Tyrannos conuertē-
dos Sic. gen. 10. de Nembror. non constitutus
a Deo dicitur. Ipse capti esse potēs in terrā. Et hic
est qui primus Tyrannidem exercuit. folio.
69. col. 1.

Factum est uerbum domini. Iam etate matura ad
tale munus exercendum. (30. scilicet annorū)
a domino eligitur sic eligebantur Num. 4. A se-
lio triginta annorum. fol. 434. col. 1.

Factum est uerbum domini. Expende in tanta secu-
li malitia factum est &c. Sic dominus ad Noe
gen. 7. Te enim uidi iustum coram me ex omnibus gen-
tibus. fol. 53. col. 2.

Dirigite uiam domini. Ad hoc uenit Iohannes
vt omnes crederent per illum Iohā. 1. & vt pa-
raret domino plebem perfectā Luc. 1. Sic Ieu.
15. Dominus dicit ad Moysen & ad Aaron. Se-
parabitis filios Isr. ab immundicijs. fol. 376. col. 2. &
idem habetur ibi leuit. c. 22. Loquere ad Aaron &
ad filios eius. fol. 403. col. 2. Prophetæ enim &
prædicatoris est munus, opera hominum diri-
gere. Vnde sapientix. 11. dicitur de Moyse &

E L E N C H V S

populo direxit opera eorum immanibus Pro-
phetæ sancti sui.

Comedebat Locustam Secundum illud *Leuit. 11.*
Locustam Secundum spetiem suam. Commendat lo-
cus hic Iohannis abstinentiam fol. 365. col. 2.

De Natiuitate Domini. Luc. 2. Primum Euangelium.

Exiit edictum a Cesare. Solent maiores
suos quos diligunt subditos, sæpius nu-
merare facere. Sic dominus præcipit.
Num. 1. Leuate capita filiorum. Isr. fol. 429. col. 1.
Indiuersorio Mundi vanitatem, dominus vix mū-
dum ingrediens arguit, & condemnat. *Exo. 20.*
Altare terreum facies michi. fol. 249. col. 1.

Pannis eum uoluit. Vt seruū indueres (ait gre.)
filium exuisti. vnde. *Gen. 3. Fecit illis Deus tui-*
cas pelliceas. fol. 30. col. 2.

Secundum Euangelium. Luc. 2.

Erant pastores. Audis hic quibus homini-
bus, & quibus in locis positus, Deus
sua secreta reuelat. sic *Exo. 3. Et Moses*
pascebat peccora Ietro. Et illi dominus apparet, &
in monte. fol. 194. col. 1.

Venerunt festinantes. Vide in festo visitationis
in illo verbo cum festinatione.

Venerunt

I N O L E A S T R V M.

Venerunt festinantes. Magnum est desiderium
hominis, vt sit in omnibus rebus primus, sic do-
minus ad populum *Num. 15. Eleuabitur eleuatio*
nem domino. 1. primitias. fol. 477. col. 2.

Glorificantes & coll. Docent gratitudinē pro
beneficijs sibi, alijs quæ exhibitis. Sic Exo. 18.
ille ietro. Latatus est ietro. fol. 240. col. 1.

Vide in festo visi, magnifi.

Tertium Euangelium. Iohan. 1.

Vomnes crederent per illum. Vide domi-
nica, 4. aduen. dirige viam domini.
Erat lux uera quæ illuminat omnem homi-
nem. Vt scilicet sciāt diuidere lucē a tenebris;
& suas tenebras discernere. Vide Sabbato
post. 4. domin. quad.

Dedit eis potestatem. Non dicit fecit filios licet
verum, sit. Sic Exo. 20. dicitur. Exire fecite. Non
dicit vī compulite, vt, exires, sed feci vt tu ip-
se exires, & quod nemo te prohiberet, sed po-
tius te terram suam exire ægyptij cogèrent. fol.
244. col. 2. ad lit.

Vidimus gloriam eius. Suos quos vult dominus
sic honorat Exo. 33. Ego transire faciā omne bo-
num meum iuxta faciē tuā. fol. 317. col. 1. de alijs
vero dicitur scrutator maiestatis opprimetur
a gloria, Solum nobis datum est videre infan-
tem positum impræscio Iohanni vero eius
qu

qui natus est, videre gloriam, vt dicit orig. vnde
Exo. 19. *Ascendat ad dominum ut uideat. Vult do-*
minus ne humana curiositas videat, quæ domi-
mus voluit eam ignorare. fol. 244. col. 2.

De sancto Stephano. Math. 23.



*Q*uoties volui congregare & noluiſti. *Eccere*
linquetur domus &c. discat ex hoc loco
iudices, quod etſi vitia ad tempus diſ-
mulanda ſunt, non tamen perpetuo. Vnde
gen. 6. dominus. Non litigabit ſpiritus meus in ho-
mine perpetuo. fol. 43. 48. col. 1.

Vos implete meſuram patrum ueſtrorū. Tunc ſci-
licet vos percutiam, in multis ſcripturæ locis
legimus Deum peccatoribus, & eorum puni-
tionem certum tempus ſtatuerē. vñ gen. 6. Erūt
dies eius centū uiginti anni. fol. 48. col. 1 & 83. co. 2

Vos implet ecce relinque. &c. Aduerte Dei pa-
cientiam que tam longo tēpore peccatores ex-
peccat. Vnde gen. 15. Quia non dum completa eſt pu-
nitio Amorreorum. fol. 83 & 81

Implete meſuram. Peſſimum eſt ſic peccare,
quaſi Deus noſtra non curaret, & punitionem
perpetuo nō infligeret vnde dominus ad ſuos
leuit. 26. Si ambulaueritis mecum ex aduerſo, ambulo
etiam ego uobiſcum ex aduerſo. fol. 422. col. 1.

Implete meſuram patrum. Non ſolum homo-
luit propria peccata ſed etiam aliena. Vnde le-
uit.

uit. 26. Conſuebuntur iniquitates ſuas & iniquitatem
patrum ſuorum. 422. col. 2.

Vt ueniat ſuper uos. Audiāt hæc qui ſanguini in-
fidiantur quoniam etſi non ſit homo requirēs
tandē requireret Deus. Vnde fratres Ioseph ge-
neſ. 42. dicūt, Ecce ſanguis eius requiritur. fol. 1ſr:
co. 2. *Sicut etiā pater. 3. ge. 4. dominus ad Cayn*
vox ſanguinum patris tui Abel clamat ad me.
fol. 38. col. 2.

Vt ueniat ſuper uos. Exacte & oculate Deus ma-
la quæ in ſuos ſiunt aduertit, vt ſuo tempore
puniat. Vnde dicitur Exo. 2. Vidit Deus filios iſrl.
& cognouit Deus. fol. 191. col. 2.

Vt ueniat ſuper uos. Qui proximo iniurius eſt
nō ſolū illum ſed Principem populi, & ipſum
Deum iniuria afficit, & ab utroque pæna erit
afficiendus. Vnde Num. 31. Vt dent ultionem do-
mini. fol. 539. col. 1.

Vt ueniat ſuper uos. Sunt quaſi infinita maiore
peccata, qui etiā grauiffimas propter illa luent
pænas. Vnde leu. 4. Aſperget de ſanguine ſeptem
uicibus. Et ibi etiam cum agitur de peccato Sa-
cerdotis, pro quo iubetur offerri iuuenus. fol.
343. col. 2.

Ecce relinquetur domus ueſtra. Punit Deus pec-
catores in his quæ maxime diligit. Leuit 26.
Diſſipabo excelsa ueſtra, & imagines ueſtras. Ad idē
Num. 32. Et ſi non tranſſerunt uobiſcum. folio. 542.
colun. 2

Ecce relinquetur terra uestra deserta. Vide Dominum. 9. post Pentecost. ad terram prostr. cauenda est proximorum iniuria quoniam propter vnius iusti læsionem, multa a Deo infliguntur mala. Vnde genef. 14 dicitur. *Cæperunt Lot.* Et totam substantiam propter hoc perdidit. fol. 79. col. 1. Sic Thobix substantiam rex tulit. cap. 2 & propter hoc etiam ignominiose perdidit. Et substantiam, & vitam.

Ecce relinquetur domus uestra. Quia scilicet terram vestris maculastis malis ipsam amittetis. Vnde leuit. 26. *Perficiet terra sabbata sua.* fol. 422. col. 1.

In festo Sancti Iohannis

Iohannis vltimo.

S*equere me.* Miravale est dignatio domini super pœnitentes Exo 33. *Duc populum ad locum quem locutus sum.* fol. 312. col. 1 & 34. *Vade ascende de loco isto.* Numquam sic legimus Deum festinasse & vrgisse Iudeos quam post peccatum. fol. 315. col. 2 & deut. 30. *Multiplicabit te magis quam patres tuos.* fol. 631. col. 1. post peccatum, Petrum cruce sua in immensum honorat, quod legimus de Dauid, Matheo, Magdalena, Augustino Quos post peccatum in immensum honoravit.

Sequere me. Post quam dicit pasce oves, dicit sequere me, & alius cinget te. Hoc attendant prælati & sciant, se, cum honore, crucem accipere

pere debere. Imo sciant hunc honorem, nihil aliud esse quam crucem & onus. Num. 11. *Moy ses ad dominum. Non possum ego solus ferre.* fol. 462. col. 2.

Sequere me. Post honorem, crucem suis tribuit; fauores Dei ad mala futura perferenda, iusto tribuuntur, vnde dominus sapius & prospera & aduersa coniungit. Sic. genef. 15. postquam Abrahæ semen promittit, continuo addit. *Peregrinum futurum semen tuum.* fol. 83 col. 1 & Iohan. 15. *ego elegi vos de mundo,* & continuo absque synag. ad Hierem 1. prius quam te formarem in utero, & continuo addit & Prophetam in gentibus dabo te, & reges bella bunt aduersum te. Sic priusquam mittat Moy sem ad bellum contra Pharaonem, illi apparet, & cum illo familiarissime commiscit colloquia. Exo. 3. & Esa. 6. vidit dominum sedentem super solium. Et statim mittitur ad bellum contra pessimum populum. Iacob. Gen. 28. vidit visiones Dei, & continuo magnis præmitur laboribus. Dauid magnis honoribus celebratur, & a Deo eligitur. Et continuo, magnis præmitur afflictionibus. Sic dominus Iob laudat, & continuo affligit. Sic etiam Abrahæ risum dat, & continuo tentat de hoc vide Dominic. Infra oct. Ascencum ven. parac.

Quem diligebat Iesus. Et si impotestate Domini situm sit, hominem nullis præuijs meritis diligere

diligere, cōmune tamen est, vt iullos propter iustitiæ opera diligit. Sic Gen. 6. *Noc inuenit gratiam in oculis Domini* fol. 49. col. 1.

Hic autem quid. Optimum est prælato, velle gratū esse Deo ad hoc vt suos Deo gratos reddat. Exo. 33. *Et uide quia populus tuus gens hæc.* fol. 316. col. 2. Sic etiam Moyses ipse ibi. 34. cū dominus diceret non ascendam tecum. Eadem repetit. Hoc attendant qui fauorem Principum habent: sciant vtique se ad alios iuuandos hoc a Deo sibi concessum. hest. 4. Mardocheus mit tit ad hester dicens & quis nouit vtrum idcirco ad regnum veneris? pessimus quisquam dicit illud Ose. 12. diues effectus sum inueni idolum michi. Expende michi, & vt verum dicam etiā sibi ipsi nequam est. *Exijt sermo.* Quos continuo dominus arguit, nouit enim dominus quæ mala suscitēt huiusmodi homines delatores. Vnde leuit. 19. *Nū ibis fraudulenter in proximo tuo.* fol. 393. col. 2.

De Innocentibus Math. 2.

Angelus domini apparuit in somnis Ioseph. Vi gilat super nos dominus mittēs & remittens administratorios spiritus. Sic Gen. 28. dormiēte Iacob. *Angeli Dei Ascendebant.* fol. 119. col. 1. Vnde bene dicebat Psal. 145. beatus cuius Deus Iacob adiutor: qui scilicet sic Deum

Deum fautorem & adiutorem habet, sicut habuit ipse Iacob. Dormiente Helia. 3. reg. 19. Angelus ad ipsum defert panem.

Apparuit in somnis. Vide in vigilia Epiph.

Apparuit Ioseph. Viris traduntur ea quæ fæminæ obseruare debent leuit. 12. *Loquere ad filios Isr.* Loquitur de legibus fæminarum. fol. 367. col. 2.

Fuge in Ægyptum. Cur times domine: tui sunt cæli, & tua est terra, orbem terrarum & plenitudinem eius tu fundasti. Cur nō ignis descendit de cælo & deuorat impiissimum regem? Sed scio domine quia non venisti animas perdere, sed saluare. Venisti: vt vitā habeant, & abundātius habeant. Docet nos vtique vt potētia nobis a Deo concessa, non ad violentiam & tyrannidem vtamur. De quo in festo Trinitis. data est michi. Num. 20. *Misit Moyses nuntios ad regem Edom.* fol. 498. col. 1.

Futurum est ut Herodes. Propter Principum peccata Deus a populo discedit leuit. 16. *Et sūper omnem synagoram nō irascetur.* Luit enim populus sepissime maiorum peccata. folio. 360. columna. 1.

De nocte consurgens. Optime instruit nos locus iste, quam parati esse debeamus ad obsequium Dei, siue die, siue nocte. Sic Num. 9. *Vel die, & nocte, quando discedebat nubes proficisciebantur.* fol. 451. col. 1. *Et Gen. 22. Surrexit Abra-*

E L E N C H V S

ham mauc. fol. 101. col. 1. Et c. 17. Tulit Abraham
Ismael. fol. 88. col. 1. Et c. 7. In ipsomet die. fol. 53.
col. 2. vt videas quomodo iusti ad opera Dei
exequenda festinent. Vide infes. visita. cum
festinatione.

Videns quoniam illusus esset a magis. Volunt re
ges vt festine omnes illi obediant, nec curant
an altioribus impeditus sis. Tho. 1. nō curabat
iulsum regis corpora sepeliendo. At vbi nun
tiatum est regi iussit eum occidi. Et Num. 22.
Balac ad Balam. *An non mittendo missi ad te ut uo
carent te? ut malediceret populo uocauit te.* fol. 509.
columna. 1.

Occidit multos pueros. Disce ex hoc loco non
esse malo, alio malo præsertim maiori occurrē
dum. Mar. 6. Herodes adulterium homicidio
vult occultare. iste suam ambitionem, puerorū
mortē vult occultare. Et regnū Tyrānice par
rum conseruare. Sic ille Pharao Exo. 1. *Affer
sapientes sinus in eum.* Et. *Ascēdat de terra.* fol. 188
col. 2. Vide in decollatione sancti Ioannis. vo
lebat occidere.

Occidit multos pueros. Aliquando tanti facino
ris pœnas laturus. Nemo enim cum proxi
mum lædit, putet se non daturum tandem pœ
nas. De Messia dicitur. Num. 22. *Extendet se
stella ex Iacob & transiet extremitates Moab.* fol.
520. col. 1. Vide de hoc Dominica infra octa.
Ascensionis. Absque synago.

Dominica

I N O L E A S T R V M.

Dominica infra octa. Natiui. Luc. 2.

Benedixit. Habes quid valeat sacerdotā
lis benedictio, Sic præcipitur. Leuit.
9. *Eleuabit Aaron manum suam ad populū.*
Vt illum scilicet benedicat. fol. 357. col. 2.

Benedixit. Quanti sint faciendi Domini sacer
dotes, quando quidem ipsi Domino etiam cū
parentibus sacerdos benedixit. Et qualis sit
eorum benedictio describitur Num. 6. *Ex præ
cepto Domini ad sacerdotes. Sic benedicetis filios
Isr.* fol. 444. col. 2. Et tibi in lit. fol. 443. col. 2.

De Circumcisione Domini. Luc. 2.

Rostquam impleti sunt dies octo. Docetur
hic illi quibus Deus, aliquid polici
tus est: Dei mandata seruare. Vnde
Gen. 21. *Circumcidit eum octauo die.* fol. 98. col. 2.
Vide infesto Purificationis. Postquā imple
ti sunt. Et in die Inocen. De nocte. Et in die
visita. cum festinatione.

Vt circumcideretur puer. Do'lore plena erat cir
cuncisio: & in Domini templo fiebat, vbi va
gitus infantium resonabant. Et forsan hac de
causa, octauo die circumcidi teneros pueros
volebat. Vt discamus, multum apud Deum
valere: puerorum voces. Sic Gen 21. *Exuli
uit Dominus uocem pueri.* Et non fletus matris.
fol. 99. col. 1.

B 2

Vt cir

HELENCHVS

Vt circumcileretur puer. Suo enim sanguine præcioso nos redimere statuerat, cuncta enim sanguine mundantur. Vnde dicitur leuit. 14. *Purificauit domum in sanguine passeris.* folio. 374. columna. 2.

De vigilia epipha. Math. 2.

Defuncti sunt qui querebant animam pueri. Omnia impedimenta dominus tollit, quæ suam forsitan poterant impedire legationem. Dominus ad Moysem Exod. 4. *Mortui sunt omnes qui querebant animam tuam.* fol. 198. columna. 1.

Apparuit in somnis. Cū alienus est & a terrenis scilicet; qualis esse dbeat qui à domino de archa nis docetur, ostendit locus iste. De Balam dicitur. Num. 24. *Dixit uir obturatos habens oculos.* fol. 519. col. 1.

De Epipha. Domini. Math. 2.

Vbi est qui natus est rex Iudeorum? Nō dum natum viderant (vt ait Bernardus) & iam pro eo mori parati erant, nam peregrini tenentur patriæ qua agunt, ne indignis scandalo sint, leges seruare. Sic Exod. 12. *Tam peregrini quam indigenæ.* fol. 220. col. 2.

Andiens Herodes turb. Hic vides hominum su per-

IN OLEASTRVM.

perbiam, qui nolunt sibi similem, aut æqualem habere. Audiant huiusmodi quid scriptura clamet. Gen. 1. fol. 13. col. 2. *Faciamus hominem ad imaginem, & similitudinem nostram.* Sic filij Laban insurgunt contra Iacob; quia videbant illum maxime crescere. Vt patet Gen. 31. & Gen. 26. *Quia diues factus est Isaach inuidebant ei Palestini. Creuit pergendo & crescendo.* folio. 114. columna. 2.

Turbatus est. Quia scilicet regem audit nominare, & denati morte incipit cogitare. Aduerte qualiter reges indies, in Tyrānos conuertantur. Exod. 1. *Ece populus Israel multus, & fortior nobis est.* Dicit Pharaos. fol. 188. col. 2.

Et omnis hierosolima cum illo. Quam facile vulgus in omnibus sequatur Principes; hic patet. Gen. 34. etiam religionem mutant ad nutum principis. *Obedierunt Emor.* fol. 134. col. 1.

Congregauit Principes Sacer. Discant reges & maiores se sapientum & peritorum consilij egerere, maxime ad res arduas. Sic consilio soceri sui vsus est Moyses Exo. 18. Et Gen. 41. Non fuit qui indicaret somnium regi, ideo ad sapientes confugit. Non erat qui interpretaretur. fol. 152. columna. 2.

Im Bethleë Iudæ. Ad agiū est. Qui cōsiliū dat prestat & remedium. Isti locum & veritatē appetiunt, sed non addunt remedium, & sic omnes pereunt. Gen. 41. Ioseph, post quā somnij veri-

ELENCHVS

tatem indicat, remediū adibet. Ait enim. *Pro-
uideat Pharaō. fol. 153. col. 2.*

Sic enim scrip. Sunt quibus dominus sapiētiā donauit qui in malitiā sapiētiā conuertūt; Isti malitia Propheta locū detruncāt, ea enim quæ ad Christi diuinitatē pertinet tacēt. Addit n. Propheta egressus eius a diebus æternitatis eius. *Exo. 36. Fecit Beselel & Aholiab, & omnis uir sapiēs corac. fol. 327. col. 2.*

Et intrantes dom. Quam domum? stabulum. f. vulpes etiā foueas habēt, filius hominis stabulū. Vbi sūt qui amplas sibi ædificāt domos? Antiquorū ex lapidibus & luto erāt. Vt patet *Lc. 14. Puluerē tollet & limiet domū. fol. 374. col.*

Prociētes obt. Qua oblatione esse Deū profitebātur, & cōfitebātur. *Exo. 29. Eleuabis eleuationē corā domino.* Solēt homines, quæ offerūt eleuare, & exaltare, vt quid magnū videatur. *fo. 296. col. 2. Et Leuit. 8. Eleuabit illud eleuatione.* Nō fat est dño munus offerre, nisi illud debita maiestate offeratur. *f. 353. col. 2. Et 23. Eleuabit homer coram dño. fol. 409. col. 2.*

Prociētes. Vidētur hic adimpleta somnia Ioseph quod stellæ. f. ipsum adorarēt *Gen. 43. Et Prociēerūt & incurrauerūt se.* Scilicet fratres eius coram ipso. *fol. 158. col. 1.*

Respoſo accepto per aliā uia. Hoc solū curæ esse debet pijs vt ad iusionē dñi proficiſcantur, & prælia nō curēt. Sic cū Ioseph ab Angelo ad-
mone

IN OLEASTRVM.

monetur, fugit in ægyptum. Et *Exo. 14. Domi-
nus ad Moysen. Loquere ad filios Isr. ut proficiſcan-
tur. fol. 22. col. 2.*

In die Octauo. Ioan. 1.

CCe Agnus Dei. Agnum vocat quia sui sanguinis oblatione omnia immunda mundauit. Sic *Exo. de Aaron (qui dñi vmbra erat) dicitur. Expiabit Aaron super cornua eius semel in anno. fol. 300. col. 2. Et Leu. 4. Expiabit eam Sacerdos. fol. 344. col. 1.*

Qui tollit. Benedictus dñs deus noster: qui nobis hostiā pro peccatis nostris cōtulisti *Leui. 4. Anima quæ peccauerit. fol. 343. col. 1.*

Dominica infra Octavas Luca. 2.

CVm duodecim esset annorū. A pueris docēdi sunt filij, vt dño deseruiāt. *Num. 3. A filio mensis & supra. fol. 433. col. 2.*

Cū duodecim esset. Multū interest, si puer a bonis parētibz nutriatur. *Gē. 19. Ecce nūc dñi mei. Ab Abrahā hæc humanitatis officia Loth didi-
cit. Quia apud ipsum enutritus est. fol. 93. col. 2.*

Ascēdētibus hierosolimā. Nō libēter accipit dñs ministeria sua inter mūdi negotia peragi, ideo suos in Hierusalē volebat venire. Sic voluit Deus sibi sacrificari in deserto nō in Ægypto. *Exo. 5. Dimitte populum meum ut sacrificet michi in deserto. fol. 200. col. 2.*

Secundam consuetudinem diei festi. Mira digna

tiō & ad mirabilis amor vt veluti pater filium,
corā se Deus tuus velit te tam crebro videre.
Exo. 34. Tribus uicibus in anno conspicietur omnis
masculus tuus. fol. 323. col. 1.

Secundum cōsuetud. Diei festi. Vt scilicet se gra-
tos Deo ostendant, pro tanto beneficio. Instituta
sunt enim solennitates a Deo in memo-
riam beneficiorum. Leuit. 23. Solennitates quas
uocabis conuocationes sanctas. & ibi. mense primo.
fol. 409. col. 1. 2.

Secundū cōsuetudinē diei festi. Nos prope se
vult Dñs vt tanq; pius pater cōtinue in filios
prospiciat. Nu. 2. ob hanc causam prope taber-
naculum eos volebat castra metari. Vnus quisq;
iuxta uexillū suum, castra metabuntur. fol. 431. co. 1.

Secundum cōsuetudinē. Admonentur hic
parentes, & domini. vt filios suos & filias se-
cum ducant ad Domini templum. Sic præcipi-
tur Deu. 12. Vos & filij uestri, & filie uestre. fol.
386. co. 2. Sic etiā dicitur. ibidem 14. Tu & domus
tua. fol. 591. col. 2.

Diei festi. Ad quod festa instituta sint doce-
tur; Deu. 31. ubi dicitur. Leges legem istam in au-
ribus eorum, Vt scilicet Dei legem audiamus, &
timorem Dei adiscamus a pueris. folio. 633.
col. 1. Et ibi. A uespera in uesperam.

Remansit puer iesus. Hæc nobis magnum ti-
morem incutiunt, si uirgo sanctissima, sanctis-
sime festaperagens, absq; culpa Dominū per-
didit.

didit. Quid erit si Domini festum non vt par-
est celebres? Leuit. 23. Conuocationes sanctæ. Et in
fra ibi. Solemnitas erit tabernaculi Domini. fol. 409
col. 2. & 410. col. 2.

Remansit puer iesus. Quem summe diligebat
amittit. Si absq; culpa lic punitur in re sum-
me dilecta sanctissima uirgo, quid erit de pec-
catore dicendum? Quem solet punire Deus
in hijs quæ summe diligit. Sic Leuit. 26. Dis-
sipabo excelsa uestra, & dispergā imag. fo. 422. co. 1

Reuersi sunt Hierusalem. Qui Deum perdunt
retro reuerti coguntur vnde Dominus. Nu.
14. Cras uertite uos. fol. 473. col. 2. Et ad idem
Deu. 1. Circuuiimus montem Scyr. fol. 555. col. 2.

Dolentes querebamus te. Festiuitatem, & etiam
maternitatis lætitiā, afflictione miscuit. Leu.
23. in die festo Domini cuius anima quæ afflictā non
fuerit. Sabbatum quietis erit uobis. Voluit disolutā
temperare lætitiā, vt eo mense instituerit festū
afflictionis, quo homines solent obfructuum
copiam insanire, quando arcæ frumento replē-
tur. fol. 410. col. 1. Sic gaudiū Abraz ex Isaac
natiuitate, afflictione oblationis temperat. Sic
& cū Dauide fecisse legimus. Et cum filis Ze-
bedei quibus cū Apostolatu calicem dat. Vide
in fes. s. loa. sequere me.

Nesciebatis quod in hijs quæ pa. Docentur Dei
ministri quam segregati a suis affectibus esse
debeant. Num. 6. Super patre suo & super matre

E L E N C H V S

fua non polluit se. fol. 444. col. 1.

Adidem. Est illud Leuit. 21. Sacerdos maior, inter fratres: caput non discooperiet. fol. 41. col. 1. Et in principio cap. Super animam non contaminabitur. fo. 400. col. 1. Cum tu pulsaris ab aliqua tē tatione, & quando sacerdoti aliquid vile faciē dū occurrerit: respōdeat quomodo hoc faciā, quoniam Deo sum cōsecratus, & in his quæ Dei sunt, oportet me esse? & Ibi. Quia diadema olei unctionis. fol. 41. Ad idē quæ habentur Nu. 1. Tu presfice Leuitas super tabernaculum testimonij. fol. 430. col. 1.

Consumatiq; diebus cum redirent. Surrexit nouum fæminarum genus, nolentium laborare: volentiū tota die ecclesias circumire, hinc inde discurrere. Audiant huiusmodi Dominum. Deut. 16. Vertes te mane & ibis in tabernacula tua fol. 595. col. 2.

Dominica 2. Ioan. 2.



*M*ocatus est Iesus ad nuptias & mater eius. Discant ex hoc loco homines publicas, non occultas facere debere nuptias, & expectare parentum & cognatorū voluntatem. Gen. 21. Accepit ei mater uxor. folio 99. col. 1.

Vocatus est Iesus ad nuptias. Optime computantur nuptiæ cum Dominus ad ipsas vocatur: hodie vero nullo modo, vocatur, cū femina cli

I N O L E A S T R V M.

na eligitur, solum quia nobilis, quia pulchra. Ge. 6. Acceperunt sibi uxores ex omnibus. f. 48. c. 1.

Erat mater Iesu ibi. Vt scilicet nuptam & honoraret. & associaret vnde. Gen. 24. De Rebecca loquens. Dimisserunt eam, & nutricem. Debet enim puella semper seniore[m] fæminam ad la tus habere, quæ eius mores cōponat. fo. 108. c. 1.

Ad nuptias vocatur Iesus. Vt nuptiarum honestatem notet, sicut de nuptijs Thobix legimus Gen. 5. Dicitur. Noe uero cum quingentorū esset & norum. Arguit nostri temporis conditiones: videmus enim puellas tradi pueris. fol. 42. co. 2.

Vocatus est Iesus ad nuptias. Docetur ex hoc loco, quod nō debent matrimonia fieri inter absentes. Gen. 2. Adauxit eam ad Adam. Euam scilicet. fol. 22. col. 2. Ad hoc etiam facit. Gen. 28. Et mandauit Abraham seruo ut nō acciperet uxor ē. Cape uxorem de filiabus Laban. fo. 129. c. 1.

Deficiente uino. Nō sunt damnanda cōuiuia maxime nuptiarū. Vt patet in nuptijs Thobix. Gen. 29. Congregauit uiros. fol. 121. col. 1.

Dominica 3. Mat. 8.



*I*mo de monte descendit ut leproso & alijs ut refert Luc. 6. salutem cōferat. Vt hinc discant, qui aliorum curam habent, & colloquium diuinū relinquere, ut suis in necessitate possitis subueniāt, Ad Moysen domi

HELENCHVS

nus. Exod. 32. *Vade descende. Eū a suo colloquio reiecit. fol. 310. col. 2.*

Cum descendisset de monte ecce leprosus ueniens. Procul ab urbibus leprosus habitabat ne alios corrumperet suo consortio. Quid aliud Deus in hoc voluit nobis docere, quam quod summe abhorreamus a peccato, quod per lepram significatur? Vnde Exod. 29. Præcipitur. Carnem iuueni & pellem eius & fimum quia pro peccato est. fol. 296. col. 2. Et Num. 19. Abluet Sacerdos uestimenta sua. fol. 493. col. 1. De quo etiam uide multa. c. 13. Le. & 14. De leprosi legibus in horrorē peccati, Deus ad Serpētē dicit, maledictus eris inter omnia animantia, id est, ab omnibus eris separatus, & omnes tuam societatem abhorrent. Sic Leuit. 20. In horrorē peccati iubetur animal occidi, cum quo quis coierit. Et Deut. 13. Ob eandem causam iubentur homines, & peccora occidi in ciuitate quæ se a Dei cultu auertit. Vide Domin. 13. post pent.

Ecce leprosus ueniens adorabat. Bona sunt & salutifera mala, si sciamus ea Deo offerre. Num. 21. fac tibi Serpentem æneum. fol. 303. col. 2

Procidens adorauit. Admonemur quanta reuerentia erga superiores uti debeamus. Gen. 18. Sum puluis & cinis. fol. 91. col. 2.

Volo, mundare. Liberalitem nobis docere vult in elemosina elargienda locus iste. Genes. 1. Germinet terra herbam uirentem. fol. 13. col. 1.

Volo

IN OLEASTRVM.

Volo, mundare. Arguuntur hic nobiles, qui suorum præces, non libenter acceptant. Gen. 8. Odoratus est dominus odorem. fol. 60. col. 1.

Volo, mundare. Arguuntur hic iudices & Principes, qui multo tempore ad se venientes detinent, ita ut substantiam spectando consummāt. Exod. 18. Socer ad Moysen. Iudicabunt populum omni tempore. Expēde, omni tempore. fol. 241. co. 1. de Christo. Esa. 16. velociter reddens quod iustum est. Hoc erat, in porta iudicare.

Volo, mundare. Non vult te dominus fore parum indistribuendo tua Deu. 15. Mutuando mutabis quantum sufficit. fol. 393. col. 1.

Volo, mundare. Arguit viles personas, qui tāto magis tibi subuentionē negāt quāto magis te videāt indigere. Num. 10. Non ueniā. fol. 453. col. 2.

Dominic. 4. Math. 8.

Dormiebat. Et fluctus intumescibat. Ostēdit locus iste, quātum homo Dei ab sentiā sentire debeat. Sic Exo. 33. Et au diuit populus, sermonē hūc. fol. 316. col. 1. Et Num. 14. Non est dominus vobiscum. Corrueris.

Salua nos. Putāt se iusti, a dño in medijs tribulationū vndis derelictos; dñs tamen illis auxilio est. Vnde. Ge. 8. Recordat⁹ est dñs Noe. f. 59. co. 1.

Imperauit uētis. Docet locus iste, ut cū viderimus familiares nostros se perditum iri: illos saluemus. Ge. 8. Misit manū suā. Ibidem. col. 2.

Sur-

Surgens imperauit uentis. Mirū valde est quāta celeritate auxilio suis sit Deus. De. 33. Non est. s. Deus o Isr. aquinas celos in auxiliū tui. f. 647. col.

Dominica. 5. Math. 13.

Homini patri familias qui bonū semen. Docet dominus eos, cui ministros habet victū illis præstare Gen. 1. Dominus: *Ecce dedi uobis omnem herbam fol. 13. col. 2. Et c. 6. Ex omni uiuenti. f. 49. col. 2. Et Exo. 16. Inter uesperas comedetis carnes. fo. 233 col. Et uide Domi. 6. post. Pent. Misereor. Et Ge. 2. Adæ. ait Dñs Deus. Ex omni ligno Paradisi comede. fol. 22. co. 1.*

Sinite Utraq; crescere. Crescunt mali, & etiā in ter malos crescūt boni. Sed boni in bono, mali in malo. Exo. 1. Possuerunt super eos tributorum Principes. fol. 188. col. 2.

Sinite utraq; crescere. Iustitia iusti etiā si in medio nationis prauæ sit, nō obscuratur. Gen. 6. Noach inuenit gratiā corā oculis dñi. f. 49. col. 1. Et c. 7. Dixit Dñs ad Noach. Patet quantū valeat iustis adhærere. Propter triticū sinitur zizania. fol. 52. col. 1.

Sinite utraq; crescere. Vbi ediscant mali quid eis valeant boni. Genes. 8. Et omnis bestia. fol. 59. col. 2.

Inimicus homo super seminauit. Bono semine Deus mundum seminauit, sed statim terræ mandatum in zizaniā uersum est. Genes. 9.

Ab istis sparsa est omnis terra. fol. 65. col. 1.

Sinite utraq; crescere. Ecce quid valeant iusti illis cum quibus uitam agunt. Num. 16. Separate uos de medio. fol. 482. col. 2. Optime enim ista parabola docet, quid iusti mundo ualeant, nam sicut nichil est patriæ & mundo perniciosius impijs, ita nichil iustis utilius: Vtique quo ait Hier. Lugebit terra cōsumptū est animal & volucre? Quid uero iusti ualeant patet, nā propter illos usque ad messem malos reliquit ad hoc ut conuertantur, aut ut per illos boni exerceantur; ut auctor est sanctissimus p. Aug. super Psal. Et addam, aut ut mali bonorū conuersatione meliorentur: Vnde dicitur. Gen. 6. Ambulauit Enoch cum Deo & non ipse. fol. 42. col. 1. Et Num. 35. Ex urbitus quas dabit is leuitis. fol. 548. col. 2.

Sinite utraque crescere. Ex hoc loco non colligant hæretici ipsos non esse erradicandos ab Ecclesia. Si enim perdere uolūt triticū & erradicare a uera fide, iustū est, ut & ipsi ante messem erradicentur, & in ignem mittantur. Audiant dominum præcipientem. Num. 33. Expellite omnes habitatores a fac. Et. Si non expuleritis habitat. fol. 545 col. 1.

Sinite utraque crescere. Non solū malis fiunt impij deteriores, sed etiam piorū bonis. Exo. 9. Aggrauauit se cor Pha. fol. 210. col. 1.

Crescere usq; ad messem. Vbi in eo quod ad ma
los

E L E N C H V S

ios attinet sūme Dei pietas manifestatur, quæ admortē vsq; pessimū expectat. Vnde Exo. 34. Dominus vocatur, *Tardus ad iram.* fol. 322. co. 1. Et Leuit. 6. *Ignis semper ardebit in altari.* Vt ostendat Deum semper paratū ad nostra suscipienda sacrificia. fol. 350. col. 1.

Congregate in horrea. Docet locus iste qualiter Dominus nouit pios ab impijs in punitionibus segregare. Gen. 7. dixit Dominus ad Noe *ingredere tu.* fo. 53. col. 1. Et Exo. 8. *Separabo illa die terram gossēm.* fol. 207. col. 2.

Dominica. 6. Matth. 13.

Fermento. cui proprium est omnia infertraducere, vnde nos ad monet scriptura, cauere a fermento malitiæ. Exo. 13. *Non comedetur fermentatum.* fol. 223. col.

Dominica in Septuagesima.

Matth. 20.

Conuentione facta. Docemur de merce de ante obsequium pascisci ad vitandas lites Sic Gen. 29. Labā ad Iacob, *Nunquid quia frater es gratis serules michi?* fol. 120 columna. 2.

Primo mane. Discant maiores ad sua negotia mane surgere, non ad ebrietatem sectandam

vt

I N O L E A S T R V M.

vt dicitur Esa. 5. Exod. 7. Dominus ad Moysen. *Vade ad Pharaonem mane, ecce egredietur ad aquas.* fo. 205. co. 2. Et Iesus diluculo venit in tēplum vt adulteram a calumniatoribus Pharisæis liberet Ioan. 8.

Quid hic statū. Docet locus iste otiosos esse a nido repellendos, & ad laborem mittendos. Dominus ad Noe Gen. 8. *Egredere ex arca.* fo. 60. col. 1.

Quid hic statū. Admonet non esse quiescendū, nisi prius satis laboraueris. Gen. 2. *Requieuit die septimo.* fol. 21. col. 1.

Quid hic statū tot. Omnia impiorum opera otiosa sunt; iustorum vero opera, malis otiosa videntur. Exod 5. *Otio uacant.* fol. 201. col. 1.

Quid hic statū ociosi. Vbi dominus ad laborandum nos incitat. Gen. 9. *Capit Noe esse uir terra.* fol. 65. col. 2.

Circa undecimam. Etiam inueteratos vocat ad opus. Exo. 10. *Cum senibus nostris.* fol. 213. col. 1.

Cum sero esse factum. Docet nullo modo retinendā esse mercedē pauperū, nec per vnam noctem. Leu. 19. *Non morabitur opus mercenarij apud te, usque mane.* fol. 393. col. 1. Et Deut. 24. *In die eius dabis mercedem eius.* fol. 617. col. 1.

Incipiens a nouissimis. Quid fides seu fidutiā valeat, docet locus iste, isti nulla cōuentione facta, sed solum in verbo patris fam. (quod iustum fuit) confisi, laborant. Gen. 15. *Ego scutum tuū*

C



E L E N C H V S

Et merces tua multa ualde. fol. 82. col. 1.

Redde mercedem. Memores esse debent Principes eorum qui laborant maxime in repub. Num. 10. Moyses ad Cobach. Benefaciet dominus nobis, & benefaciemus tibi. fol. 453. col. 2.

Redde illis mercedem. Taxat illos qui continuū laborem in seruis volunt, & paruam requiem & mercedem concedunt. Leuit. 25. Sabbatizabit terra Sabbathum. fol. 417. col. 1.

Redde illis mercedem. Optimi domini officium agit, mercedem pro laboribus dare. Gen. 31. Iacob hoc fatetur de domino Deo. Abstulit Deus gregem patris uestri, & dedit michi. fol. 126. col. 1. & ibidem. Nisi Deus patris mei fuisset mecum, suauium remisisses. Commune quidem est malis, male si hi impensa seruitia remunerare; ut opus fuerit Deum ab inuitis (ut patet etiam in Aegyptijs) auferre & suis dare. Quod dicitur Sap. 10. Reddidit iustis mercedem laborum suorum. Et merces defraudata clamabit ad dominum Sabaoth ut dicit Iacobus. Et Sap. 5. stabunt iusti in magna constantia aduersus eos qui abstulerunt labores eorum.

Redde illis mercedem. Etiam his qui vna hora laborarunt. Nihil gratis vult dominus a nobis. Gen. 30. Iya. Dedit Deus mercedem meam quia dedi ancillam meam. fol. 124. col. 1.

Hi una hora fec. Taxant isti domini bonitatem. Et reuera sunt multi domini qui nullum dif-

I N O L E A S T R V M .

discrimen inter seruos faciunt. Leu. 22. Inquilinus & mercenarius. fol. 404. col. 1.

Dominica sexagesimæ. Lucæ. 8.



Vn turba plurima. Optimum concionam di tempus indicat. Deut. 31. Leges legem istam in auribus eorum coram omni Isr. fol. 633. col. 1.

Simile est regum calorum. Debent prædicatores sese capacitibus audientium accommodare. Exo. 24. Quando ueniebat ad loquendum cum domino remouebat uelamen. fol. 323. col. 1.

Vobis datum est. Qui scilicet mea obseruatis mandata. Deu. 29. Que abscondita sunt apud Deum nostrum, reuelata sunt nobis. fol. 630. col. 1.

Ut uidentes non uideant. Multis supliorum generibus dominus impios torquet. Deut. ibidem. Non dedit dominus uobis cor ut sciretis. fo. 629. co. 2.]

Ut uidentes non uideant. Non sunt sacramenta infidelibus tradenda. Vnde dominus Exo. 12. Omnis filius alienigenæ non comedet ex eo. folio. 222. columna. 1.

Ex clamabat. Ostendit quod digna est doctrina auditu, exclamat Deo cum non auditur, raro. n. oratores & pro affectu commouendo exclamant Deut. 5. Voce magna. Deus legem dat, hoc ostendete volens quam sitissime a via Dei recessuros, & male legem Dei audituros. fol. 563. col. 2.

Dña. in quinquagesima. Math. 20.

ELENCHVS



Quere. Tractāda sunt cum amicis cō-
silia. Gen. 28. Nunquid celo ego. fol. 91.
col. 1. & 45. Excidite omnem viuum.
fol. 161. col. 1.

Filius hominis. Id est, quia peccatum Adam
super se tulit, tāquā eius verus filius. Aliter fe-
cit Adam cum ipsa vxore. *Mulier quam dedisti
michi.* Gen. 3. fol. 29. col. 2.

Consummabūtur. Considera quam celeriter &
festine Dominus promissā suā cōpleat. Nos
quam tarde. Deu. 32. *Dei perfectum opus.* fo. 60 4
col. 1.

Iūsit adduci ad se. Arguit hodiernos princi-
pes & iudices, ad quos pauperū nullus audet
accedere. Exo. 28. *Stetit populus iuxta Moysen, a
mane, usque ad vesperam.* fol. 240. col. 2.

Iūsit adduci ad se. Docet hic locus pietatem,
& pauperum memoriam esse habendam Ge.
8. *Et omnis bestia.* fol. 59. col. 2.

Iūsit aduci ad se. Arguit illos qui pauperum
& afflictorum vocem non audiūt: nec ipsi au-
diunt Gen. 42. *Dum depræcaretur super nos.* fo.
155. col. 2.

Consummabūtur omnia. Expende, omnia. Mul-
ta pro te patitur, & minoribus posset te redi-
mere. Gen. 1. *Fructificate, & multiplicare uos.* Nō
solum necessaria, sed super abundātia nobis
tribuit bona fol. 13. col. 2.

Respice. Liberalitatem in misse dando docet.

Nun-

IN OLEASTRVM.

Nunquam enim Dominus in elargiendo bo-
na parcus est. Vide Dominica 3. post Epiph.
In illo. Volo, mundare.

Feria. 4. Cinerum. Matth. 6.



Memento homo. Ad humilitatem nos hor-
tatur, primam hominis conditionem
in memoriam reducens. Et quia pul-
uis in peccati pœnam factus est diaboli cibus.
Gen. 3. *Puluerem comedes.* fol. 29. col. 2.

Memēto homo quia puluis es. Disce homo, qua-
liter inte & superbiam, & deiectionem tempe-
rauerit. Gen. 2. *Formauit Deus hominem.* folio. 21.
col. 2.

Cum ieiunatis nolite fieri. Docet quibus operi-
bus & Dei gratiam cōsequamur, & consequi
tam conseruemus. Leuit. 6. *Ignis semper arde-
bit in altari.* vt ostendat nullam horam præteri-
ri debere sine oblatione. Et vt ignē accensum
in nobis foueamus. Flatibus cōseruatur ignis
diuinus. scilicet oratione; tu autem cum oraue-
ris. Cinere quia puluis es. fo. 350. col. 1.

Cum ieiunatis. Ad pœnitentiam nos ad horta-
tur Dominus, vt moriatur in nobis corpus
peccati. Scilicet appetitus inordinatus carnis.
Leu. 14. *Dimittat passerem uiuum.* fo. 375. col. 1.

Nolite fieri sicut hypocrite tristes. Nota nolite
fieri. Ait enim Ioel. 1. **Conuertimini ad me in**

E L E N C H V S

toto corde in ieiunio & fletu? *Leu. 5. Non ponet super eam oleum quia pro peccato est. folio. 347. col. 2.*

Vt appareant hominibus. Nihil magis impios detinet in peccatis suis, quam facere quædam opera similia sanctis Exo. 7. Vocauit Pharaos sapientes & malef. fol. 204. col. 2.

Vt uideantur ab hominibus. Et pro iustis scilicet habeantur admonet essetiam iustos in oculis vulgi. Gen. 5. coram me, fol. 53. col. 2.

Vt uideantur ab ho. Non vult Dominus suos, malis, in operibus suis, placere velle, sed solū sibi Exo. 5. Qui scire fecistis adorem nostrum. fol. 201. col. 1.

Vt uideantur ab hom. Sinit diabolus homines bona opera facere, imo ad ea instigat, sed cum aliqua conditione Exo. 8. Pharao. Ite sacrificante Domino in terra hac. fo. 207. co. 2.

Receperunt mercedem suam. Quia Scilicet operati sunt loco & tempore non debito; quædam enim sunt opera iustitiæ & pietatis, in aliquo tempore & loco, in alio vero sunt impietatis & nullius momēti. Sic Num. 6. Super patre suo & matre sua non polluet se. fol. 444. col. 1. Et. Ibi. 9. Facient filij Isr. phase in tempore suo. folio. 450. columna. 2.

Nolite thesaurizare. Expende hic Dei prudentiam, & quam sapientem agit reformatorem, paulatim eos ab avaritiæ malo abducendo. Sic

Leu;

I N O L E A S T R V M.

Leu. 17. Non sacrificabunt adhuc sacrificium. fol. 383. col. 2. De hoc in festo. Sancti Andreae faciam vos fieri.

Feria. 5. Cinerum. Matth. 8.



Enturio rogans cum. Docetur hic quam debeant Domini curam habere suorum. de quo vide supra Dominica. 5. post Epiphaniam patrisani. Et fe. 4. Do. 3.

Puer meus iacet. Admonet nos locus iste quod serui & si serui non contenendi sunt, maxime si fideles sunt Gen. 39. De Ioseph seruo. Prepo suit eum Dominus domui suæ. fol. 147. col. 1.

Puer meus iacet. Disce qualiter seruum debeas tractare Exo. 21. Si emeris seruum Hebreum Sex annis. fol. 252. co. 1.

Puer meus iacet. Docemur hic quod in infirmitate comiter sunt serui tractandi, aliter vero cum valent, maxime vero si non fideliter se habent Gen. 16. Videns se Agar gravidam de spe. fol. 85. col. 1.

Puer meus. Non dicit ancilla mea. Ancillæ ad vxorē pertinent serui ad viros. Ibi. Ancilla tua in manu tua est. Et ibi cum humiliaret eam. Non inueni tantā fidē in Isr. Sanctissimus. p. Aug. ad Boni. habetur. 23. c. noli existimare neminē. Deo placere posse qui armis bellicis ministrat in his erat Dauid & Iudas macha. & eorum

C 4 qui

qui coniugati. Gen. 5. *Ambulauit Enoc cum Deo & tulit eum Dominus.* fol. 42. col. 1. Et ad idem de Noe coniugato. cap. 6. *Noe inuenit gratiã in eo.* fol. 49. co. 1. & cap. 7. *Te enim uidi iustum coram me.* fol. 53. col. 2.

Dico huic uade & uadit. Vbi omnia in Dei manu posita esse fatetur, Ipse medetur & ipse flagellat. Bona & mala de manu eius accipimus. Ægre fert enim Deus, si in aliũ eius beneficia referas, ita etiam si flagella. Deu. 32. *Nisi iram inimici timorem.* fol. 640. col. 2.

Feria. 6. Matth. 5.



Audistis quia dictũ est antiquis. Effet satis impijs impie viuere, modo statuta iniqua nõ stabilirent. Vnde. Le. 19. *Præcipitur. In statutis corũ non ambulabitis.* fo. 386. c. 2

Ego autem dico uobis. Illud ego. Dei maiestatem præ se fert. Vnde constat ex hoc loco eum qui leges condere uult debere prius ostendere Dominium suum. Vnde Leu. 18. *Ego Dominus uester.* fol. 386. col. 2.

Ego autem dico uobis. Expẽde cur debeas præcepta seruare, solũ sufficere deberet quia Dominus præcipit. Deu. 5. *Quem admodũ præcepit tibi Dominus Deus tuus.* fo. 570. co. 2. Et ibidem. *Dominus Deus pepigit nobiscum pactum in choreb.* Multis rationibus obligamur ad Dei obseruanda mandata. Aliquando ex beneficijs exhibi-

exhibitis, ut hic qui solem suum oriri facit. Et ante hoc, ut patet ca. 4. Math. multos curauit infirmos. Extimore, ego autem, qui sum scilicet Dominus & punire possum. Ex præmio Vt sitis filij pat. de quo Dea. 6. *Iustitia erit nobis si custodierimus.* fol. 574. col. 2.

Diligite inimicos uestros. Si Dominus est qui præcipit, bona præcipit, & nobis omnibus utilia, cuius inultæ sunt causæ. Exo. 23. *Non eijciam a facie tua uno anno.* fol. 266. col. 2.

Diligite inimicos. Expẽde quam lõge te esse uelit auindicta qui te diligere præcipit, Michi uindictã ait Dominus. Ge. 4. ait Lamec. *Quia septem pliciter uindicabitur Cayn.* fol. 39. col. 2.

Benefacite ijs qui. Optima hæc est uindicta contra inimicum. Exo. 23. *Si occurreris boui inimici tui, redducen lo redduces.* fol. 275. col. 1.

Orate pro persequen. Magni momẽti est apud Deum, pro inimicis oratio. Stephani oratione ut author est sanctissimus Pater August. Paulũ habemus. Et Dñi oratione incruce Percutientes pectora sua reuertebantur Exo. 8. *Clamauit Moyses ad Dominum.* fol. 207. col. 1.

Orate pro persequentibus. Nota persequentibus. Licet te actu persequantur. Magnũ enim apud Deum habet repositum præmium talis oratio Exo. 9. *Cum egressus fuero ex urbe extendam uolas meas.* fol. 210. col. 2.

Orate pro persequentibus. Magnæ est efficacitæ

talís oratio. Exo. 10. Egressus a Pharaone orauit Dominum. Et non remansit locusta. fol. 213. col. 1. Et Num. 16. Cape acerram & pone in ea ignem. Et. Stetit inter mortuos. fol. 483. col. 1. Et ibidem. Proiecerunt se super fac. Deus Spirituum omnis carnis. f. 482. col. 2. Et ibidem. Vir unus peccauit. Et Num. 12. Moyses pro Maria & Aaron murmurantibus orat. Quæso Domine ne ponas super nos peccatum. fol. 463. col. 2.

Benefacite his qui oderunt. Vt scilicet vobis bene sit. Si male feceritis alijs vobis male erit. Gen. 3. Dixit Dominus ad Serpentem. fol. 29. col. 2.

Vt sitis filij. Omnes Dei filij sumus si diligimus. Fratrem ergo dilige. Sic Deu. 23. Non abominaberis idumeum quia frater tuus est. fol. 613. col. 2.

Vt sitis filij. Domini filius eris, cum domini mandata seraueris. Deu. 29. Statuet te dominus sibi in populum sanctum. fol. 626. col. 1.

Vt sitis filij. Si non diligis manes in morte, de generis a patre. Deu. 32. Corruerunt illi nomen filij eius. Vulgata & non filij eius in sordibus, si sordibus inuoluuntur Dei filij non sunt. fol. 634. col. 2.

Vt sitis filij Dei. Multa sunt quæ nos a peccato maxime in proximum retrahere debent, sed precipuum est meminisse nos esse filios Dei. Deu. 14. Filij estis Domini Dei vestri. Si scilicet eius mandata custoditis. fol. 591. col. 1.

Vt sitis filij. Amorem fratrum petit, & tanta per-

permittit. Deu. 10. Et nunc Iser. quid Dominus petit a te nisi ut time. Et. Ecce, inquit, Domini Dei tui sunt caeli & caeli caelorum. fol. 1. 582. col. 1. 2.

Qui solè suū oriri fa. Hæc liberalitatè Dei etiã erga pessimos prædican. Gen. 2. Inde diuiditur in quattuor capita. Vt irriguã reddat terram bonorũ & malorũ. Sed quod præcipue notandũ est, quod prius præcipuos hostes suos irrigat. fol. 21. col. 2.

Qui solè suum. Etiam malis qui punitionè meretur beneficia non subtrahit. Gen. 4. Cognouit Cayn uxorem suam. fol. 39. col. 2. Et Exo. 32. Descendit & duc tabule in manu eius. fol. 311. col. 1. Estote ergo perfecti. Ecce quales Deus vult suos esse. Gen. 17. Esto integer scilicet perfectus. fo. 87. c. 1. Et ibid. Dabo pactum meum. Multa Deus permittit vt illi debita obsequia præstemus.

Attendite ne iustitiam uestram. Vide fer. 4. Cineram.

Nesciat sinistra. Docet hic locus nos, benefacere, & nolè videri Exo. 25. Cherubim extendent alas suas tegentes. fol. 278. col. 1.

Cum oraueris intracubiculum. Expende quantum Deus interiora diligit. Offeret adipem. Leuit. 3. fol. 340. col. 2.

Cum oraueris. Requirit oratio locum secretum. Genes. 32. Remansit Iacob tantum. fol. 130. columna. 2.

E L E N C H V S

Ventus contrarius. Deo absente mala patimur. Vide dominicam quartā post Epiph. Laborantes in remigando. Vide etiam Dominicam quartā post Pēthecostem. Per totam noctem.

Cognouerunt eum. Mali cognoscunt Deum in malis, boni in bonis & malis. Exod. 14. *Scient Ægyptij quod ego dominus.* fol. 226. col. 2.

Cum dimississet eos. Erat ventus cōtrarius. Putant se iusti derelictos a Deo. Gen. 8. *Recordatus est dominus Noe.* fol. 59. col. 1.

Dominica prima quadragessimæ Math. 4.

Divertus est Iesus in desertū. Commune est ut vitia multitudinem sequatur. Hinc sancti viri loca deserta petebāt. Gen. 6. *Cum cepissent homines multiplicari.* folio. 47. columna. 2.

In desertum. Exigit doctrina secessum, & a mundanis curis expeditum hominem. Exo. 19. *Castrametati sunt in deserto.* & e regione montis. folio. 243. col. 1.

In desertum. Quid impedimenti perfectioni afferat hominum cōversatio, locus hic depingit. Gen. 12. *Vade tibi et terra tua.* fol. 74. col. 1.

Vt tentaretur. Illis maxime timenda est tentatio, qui a Deo extolluntur. Gen. 22. *Et fuit post hæc*

I N O L E A S T R V M.

hæc tentavit Deus. fol. 101. col. 1.

Tunc ductus est in deser. Vt tentaretur. Postquam audiuit hic est filius meus. Hic locus nos docet in beneficijs paratos esse debere ad tentationem. Exo. 5. *Non adijcietis dare paleam populo.* fol. 200. col. 2. Sed sunt multi iusti, qui scandalum patiuntur si aliquid sinistri eis acciderit. Exo. 17. *Profecti sunt ad sermonem Domini,* & non erant aquæ. fol. 236. col. 1.

Cū ieiunasset quadraginta diebus. Audis hic quid valeat diuinum consortium. Exo. 34. *Fuit ibi cum Domino quadrag.* fol. 323. col. 1.

Postea esuriit. Hæc est prima tentatio quæ se qui solet ad Deum conuersos, arbitrari se abundare sub vitijs, & sub virtute indigere. Exo. 14. *Melius est nobis seruire Ægyptijs.* fo. 226. col. 2.

Postea esuriit. Multi ut non esuriant, & necessitatem patiantur deserta loca, & religionem etiam, ut serpentem abhorrent. Sed hoc habet iustitia, ut si quis principium aspiciat mordere videatur: sed si finem aspicias virga est. Exo. 4. *Dominus ad Moysem.* *Quid est quod tenes in manu tua virga.* fol. 299. col. 1.

Dic ut lapides isti. Qua nos diabolus infirmiores videt, illac nos tētat, maxime si ad aliquod vitium suapte natura inclinaris. Deut. 12. *Robora te ut non comedas sanguinē.* Sciebat ad hoc profensos Hæbreos habere animos. folio. 586. columna. 2.

ELENCHVS

Dic ut lapides isti. Depingit locus iste diaboli fragilitatem, cuius suasio non sufficit ad te propellendum in peccatam, nisi ostenso exteriori obiecto Gen. 3. *Vidit mulier quod bona.* fol. 29. col. 1.

Angelis suis. Timorem omnis mali ab eo amoliri conatur, hæc magna diaboli est tētatio. Gen. 3. *Ad mulierem.* *Non moriendo moriemini.* Hoc enim maxime mulierū animum detinet, ne in facinora multoties prolabantur folio. 28. columna. 2.

Hæc omnia tibi dabo. Hoc multis promittit diabolus, vt ambitione maxime, coram ipso cadant. Gen. 14. *Abraham ad Regem Sodomorum.* *Vt non dicas ego ditavi Abraham.* fol. 79. co. 2 *Vbi notent serui Dei & a nullo alio nec mala nec bona, suscipere velint nisi a Deo.*

Non tentabis Dominum Deum. Diabolus timorem conabatur auferre, sed Dominus ostendit, non dimittenda esse peccata pænæ timore, sed Dei amore. Gen. 39. *Iosep ad dnām suam quæ tanquam alter serpens, ipsum tentabat, dicit.* *Quomodo faciam malum grande?* Et expende illud quomodo. fol. 147. col. 2.

Non tentabis Dominum Deum tuum. Elige prius quæ Deum hab eas, post vero nō tentes. Deu. 6. *Non tentabitis Dominum Deum uestrum.* fol. 574. columna. 2.

Dominum Deum tuum adorabis. Pelsime faciūt & dia-

IN OLEASTRVM.

& diaboli filij sunt, qui quæ Dei solius sunt, sibi vendicari volunt. Exo. 30. *Super carnem hominis non ungetur.* fol. 301. col. 1. & Leu. 3. *Omnis adeps Domini est.* fol. 340. col. 2. & Leu. 7. *Omnem adipem bœuis.* fol. 353. col. 2. Vide Dominicam 3. Quadr. In Belzebug.

Feria. 2. Matth. 25.



T omnes angeli. Et etiam sancti eius cū eo, de quo ipse dominus. Mat. 19. *Se debitis super duodecim sedes, ad quid Domine ad homines iudicandos sanctos tuos tecum adferes?* quia solent transgressores legis, excusationes adducere, ideo sanctos adducit, qui illos accusent, & condemnēt. de hoc Deu. 33. *Venit cum millibus sanctis.* folio. 646. columna. 1.

Venite benedicti. Expende Dei pietatem vt non patiatur bona promissa differri. Deu. 1. *Satis habitastis in monte isto.* fol. 555. col. 1.

Benedicti patris mei. Solent parentes filijs nō solum suas optare benedictiones sed maiorū suorum Gen. 28. *Isaac ad Iacob, Det tibi benedictionem Abraham.* fol. 119. col. 1. *Ad idem.* Gen. 48. *Angelus qui redemit me.* folio. 167. columna. 1.

Percipite regnū paratū. Mirabilis valde est dignatio

natio tua Domine pro nostris beneficijs te debitorum ex hibet. Deu. 24. Tibi erit iustitia coram Domino Deo tuo. fol. 616. col. 2.

Paratum uobis a constitutione mundi. Expende Dei summam diligentiam in parando hominibus tamquam filijs, hæreditatem antequam essent. Deut. 32. Statuit terminos populis. fol. 640. col. 1. Ad hoc etiam facit illud Gen. 2. Plantauit Dominus Deus hortum. Antequam scilicet formaretur homo, ad eius delicias scilicet. fol. 21. col. 2. Vide S. Chriftost. hic.

Venite bene, quia esuriui. In meis scilicet. Deus fit creditor eorum bonorum quæ sanctis fiunt. Exod. 1. Benefecit Deus obstetricibus. folio. 189. columna. 1.

Quia esuriui. Tantum commēdat pietatem, ut sercipere fateatur quod pauperi das. De. 15. fere per totum c. hoc commendatur. fol. 593.

Percipite regnum. Gen. 18. Si inueni gratiam. fol. 90. columna. 2.

Percipite regnum. quia esuriui. Audis quam bonum & lucrosum sit, seruis Dei ministrare? Deu. 1. Dominus ad Moysen, *iosue qui stat coram te.* fol. 555. col. 2. Vide in festo Magdalenzæ. Hæc autem ex quo intrauit.

Domine quando te uidimus. Hoc malum Domini habent quod obliuiscuntur mercedis. Gen. 29. Da uxorem meam michi. folio. 120. col. 2. & 124. columna. 2.

Quan-

Quam docte uidimus. Quasi iguorarent illud, quod vni ex minimis meis fecistis, & quod vnicuique; mādauit Deus de proximo suo Gen. 4. Dominus ad Cayn. Vbi est Abel frater tuus? Et ipse. Nunquid custos sum ego fratris mei? folio. 38. columna. 2.

Ite maledicti, quia esuriui. Iuste priuatur homo misericordiæ beneficio, qui cum proximo misericordiā non fecit, secūdū illud Iacobi. 2. iuditiū sine misericordia ei qui nō fecit misericordiam Deu. 23. Eo quod non præuenierunt uos cum pane & aqua. fol. 613. col. 1 & etiam c. 25. Memen- to quæ fecerit tibi Amalec. fo. 619. col. 2.

Esuriui. Sicut nouit Dominus opus virtutis extollere & eius circumstantias. Ita nostrorum malorum circumstantias scit exagerare. Math. 11. De Ioanne quid existis videre? De malis. Exod. 32. Reverserunt cito de uia. folio. 310. c. 2. & Math. 23. Amant primas cat. Gen. 22. Non prohibuisti filium tuum unicum a me. fol. 101. col. 2.

Infirmus fui. Mirum valde est quam minutatim Deus expendat nostra bona & etiam mala opera. Num. 7. Oblatio eius scutella argentea una. fol. 446. col. 2.

Nudus fui. Docemur hic, ut nos Dei beneficia exaltemus, quando quidem ipse nostra tam minima sic euehit. Num. 21. Ascēde putee. fol. 507. col. 2. Ad hoc facit illud. Exo. 13. Erit insignum in manu tua. fol. 223. col. 2.

D Fe-

E L E N C H V S

Feria. 5. Matth. 12.



Eliciebat uidentes. Docet nos qua reuerentia loca sacra debemus honorare. Exo. 3. Vide uisionem hanc magnam. fol. 194. col. 2. Et Ge. 28. Vere Dominus est in loco isto. fol. 119. col. 1. Et ibi. cap. 4. Adam cognouit uxorem suam. fol. 37. col. 1. Et Leu. 26. Sanctuarium meum timete. fol. 421. col. 2. Et Num. 17. Omnis qui accedit. fol. 485.

Auferte ista hinc. Docet locus iste quod nec immunda in templum inferamus, nec immundi ad templum accedamus. Leu. 15. Separabitur filius Isr. ab immunditijs suis. fol. 377. col. 1. Et Le. 21. Ad altare non accedet. fol. 401. col. 1.

Auferte ista hinc & nolite fac. Immixti prophanis, sacra tangere, nec intrare debet. Vnde Le. 12. Dicitur de muliere in puerperio degente. Omnem sanctificationem non tanget. fol. 367. col. 2.

Auferte ista hinc. Egredere fert Dominus sancta prophanis misceri vnde Exo. 29. Dominus ad Moysen. Coques carnes in loco sancto. fol. 0. 296. columna. 2.

Auferte ista hinc. Vbi docentur maiores, ne sinant loca sacra fieri speluncam latronum. Deu. 19. Mittent seniores ciuitatis illius & capient eum inde. fol. 603. col. 1.

Feria. 4. Matth. 22.

I N O L E A S T R V M.



Volumus ate signum uidere. Ingratorum hominum genus est, nihil facere que illis contuleris nisi qua cupiunt addideris. Ge. 15. Domine Deus quid dabis mihi? fol. 82. c. 2

Volumus ate signum uidere. Cum tanta iam vidissent. Magna est hominis peccatoris, erga Deum diffidentia. Exo. 4. Ecce non credent michi. fol. 197. col. 1.

Volumus ate signum. Vide hominis miseriam & diffidentiam, cui tot adminiculis opus est, ut verisimilis verbis Dei credat. Gen. 15. Adduxit eum foras. fol. 82. col. 2.

Nisi signum Iona propheta. O immensa bonitas signum dicis te nolle dare, & das signum quo nullum est maius? Scilicet Iona, qui passionem tuam designat promissam, pro redemptione hominum, iniquitas istorum summam penam merebatur, & illis summa misericordia prestat. Psal. 88. Visitabo in uirga iniquitates eorum, misericordiam autem. Scilicet promissam; non dispergam. vnde Rom. 3. dicit Paulus nunquid iniquitas mea uere. Exo. 32. Duc populum ad locum. fol. 312. col. 1.

Signum non dabitur. Docentur sancti, ne signa faciant & si possint; curiositate, sed solum necessitate. Exo. 7. Si locutus fuerit ad nos Pharaos fol. 205. col.

Nisi signum. Et addit resurget in iud. Post quam promittit se propter homines morte subiturum

D 2 iudic

iuditij memoratur, quia fædus mortis & sanguinis Christi, illis erat ad testimoniũ. Ex. 24. *scripsit Moyses omnia uerba Domini.* folio. 270. columna. 1.

Nisi signum Ionæ. O immensa bonitas, cū vin dictam merentur homines, misericordiam tribuit, & signum dat vt non pnniat. Projectione Ionę in mare, omnes liberantur, & hanc liberationem, sua morte, Ionę signo promittit. Gen. 69. ad. Noe. *Statuam pactum mem tecum.* fol. 49. col. 2.

Et cap. 9. *Ecce ego statui pactum meum uobiscũ.* fol. 64. col. 2.

Feria. 5. Math, 15.



*E*gressus est Iesus. Fugiendæ sunt contentiones. Ge. 26. *Elongauit se inde.* fo. 114. columna. 2. Et vide Dominica. 4. hic Abijt.

*E*gressus inde Iesus. Docet non esse prouocandos qui sunt alicui rei nimium affecti. Inimici Christi, inuidia affecti erant, ne ipsos prouocet discedit. Gen. 49. *Quis suscitabit enim?* folio. 175. col. 2.

Fili Dauid miserere mei. Quis te docuit O mulier filiũ esse dauidis? Habes hic homo ad quid nobis dantur flagella. Quis docuit centurionẽ vt dicat dico huic vade & vadit? Exod. 7. *Sciẽt*
Ægi-

Ægyptij quod ego sum dominus. fol. 205 col. 2.

Non respondit ei uerbum. Verbo non respondet, eius autem laborem considerat. Exod. 3. *Videndo uidi afflictionem populi mei.* fol. 194. col. 2.

Dimitte illam quia clamat post nos. Vides hic in uocationem sanctorum pro peccatrice. Num. 11. *Clamauit populus ad Moysen.* folio. 457. col. 2.

Dimitte illam. Boni pastoris munus est se murum pro ouibus opponere. Deu. 9. *Prostrauit me coram domino.* fol. 581. col. 2.

Accedentes discipuli. Optima iustorum conditio ad dominum accedere vt pro alijs orẽt. Gen. 18. *Accessit et stetit corã Domino.* f. 91. col. 1.

Quia clamat post nos. Sanctissimum est dominum de præcari, vt peccatorum uocem exaudiat. 1. Reg. 1. *Heli ad Annam.* *Deus Isr. det tibi petitionem tuam.* Et Deu. 33. *Audi Domine uocem Iudæ.* fol. 646. col. 2.

Quia clamat post nos. Prodest non nũquam sanctos uirgere, & quasi cogere quoniam tunc feruentius orant. Exo. 17. *Clamauit Moyses ad Dominum.* fol. 237. col. 1.

Quia clamat post nos. Docet aulicos beneficos esse debere erga miseros; hodie qui maioribus dseruiũt, omnibus iniurijsunt, nullis benefici, sicut illi de quibus dicit. Exo. 5. *Urgebat eos.* fol. 201. col. 1.

*Non sum missus nisi ad oues. Deus suos vt rem
preciosam protegit. Exo. 19. Britis michi pecu-
liare aut preciosum quid. fol. 243. col. 2.*

*Domine adiuua me. Fidutiam impetrandi do-
cet. Arbitrantur multi sibi beneficia negari cū
differuntur. Exo. 23. Non eiiciam a facie tua uno an-
no. fol. 266. col. 2.*

*Domine adiuua me. Nō est Deus dimittēdus,
nec est ab oratione cesandum, nisi quæ po-
stulas obtinueris. Sic Iacob ad Angelum. Ge-
31. Non dimittans te nisi benedixeris michi. fol. 130.
columna. 2.*

*Non est bonum samere pa. Cauendum est val-
de, ne inimicus sciat quod multum desideres,
nam dura audies. Gen. 34. Tollemus sororem no-
stram. Religionem etiā facient mutare. folio:
341. col. 1.*

*Etiā Domine. Nititur mulier fiduciæ plena,
Deū proprijs verbis obligare. Num. 14. Quenā
admodum locutus. fol. 473. col. 1.*

*Etiā Domine. Magna reuerentia ipsum
vult cōcludere, vt ex verbis ipsius extorqueat
quod postulat. Hoc & fecit Iudas cū Ioseph.
Gen. 44. Accessit ad eum Iuda. Oro Domine
interrogasti seruum tuum. Sic Nathan fecit vt Da-
uid ad peccati agnitionē adduceretur. fo. 190.
columna. 1.*

*Etiā Domine. Licet nos Deus affligat non
est ab eius conspectu recedendum Leu. 10. Ex
ostio*

ostio tabernaculi non egrediemini. fol. 360. col. 1.

*Etiā Domine. Admirabilis est huius mulie-
ris prudentia. Concessisti te Dominum esse
meum, ergo & petitionē debes cōcedere. Do-
cemur quod eos qui aliquam gratiam nobis fe-
cerunt, debere maiora præstare. Sic. Gen. 16. ad
angelos Lot. Et est parua. fol. 94. col. 2.*

*Demēsa dominorū suorū. ergo catellus tu⁹ sum.
Hoc argumento nititur moyses veniam a Deo
impetrare pro populi peccato. Exo. 32. Vt quid
Domine irascitur furor tuus in populum, tuum que
eduxisti. fol. 311. col. 1.*

*O mulier magna est fides tua. Ecce quid valeāt
importunæ, præces. Gen. 27. Elcuauit uocem suā
& fleuit. fol. 118. col. 1.*

*O mulier magna. Acquiescendum est ratio-
ni, & importunis præcibus maxime quādo vr-
get miserabilium necessitas; sicut hic. Sic. Ge-
43. Si ita nunc. fol. 157. col. 2.*

*O mulier magna est fides tua. Efficacissimæ sunt
sanctorum præces Exo. 32. Et penituit Dominū
mali quod cogitauerat facere. fol. 311. col. 1.*

*O mulier magna est fides tua. Docet nos locus
iste quantum placeat Deo, orationes diuersas
ad Deum fundere. Hæc iucipit. Iesu fili Da-
uid misere mei. Continuo, adorans eum dicit:
Domine adiuuame. Post. etiā Domine.
Nam & catelli. Leu. 2. Si sacrificium desarta-
gine. fol. 339. col. 1.*

E L E N C H V S.

O mulier magna est f. Docet locus hic quid valeat assidua præcatio. Num. 22. Surge uade cum eis 507. col. 2. Vide fer. 6. post. 4. dn. ecce quem amas.

Feris. 6. Ioann. 5.



Vis sanus fieri? Solet Dominus occasionem petendi veniam, peccatoribus dare, sed multoties ultio non finit eos petere. Gen. 4. *Vbi est Abel frater tuus?* fo 38 col. 2.

Vis sanus fieri? Licet Dominus, optime noverit mala quæ patimur, ea tamen a nobis audivere desiderat. Gen. 21. quid tibi est agar. fol. 99. col. 1.

Vis sanus fieri? Cur Domine huic præcæteris salutem præstare dignaris? existimo fuisse propter eius summam patientiam in tam prolixa infirmitate. Multum enim Deo placet eius punitiones, maxime propter peccata inlicitas, pacienter ferre. Vnde Ge. 4. Eva. Ac quisivi uirum a Domino. fol. 37. col. 1.

Probatica piscina. Vbi oues ad sacrificium lauabatur. Omnia quæ Domino offerri debebāt prius esse mundanda docet locus iste. Leu. 9. Lauit intestinum & crura. fol. 357. col. 2. Et Exo. 30. facies comcham aneam quam pones. folio. 301. col. 1.

Quinq; porticus habens. Multas Dominus ad bo-

I N O L E A S T R V M.

bonum ianuas apertas ostendit. Apo. 21. Illa ciuitas duodecim portas habet, ad orientem occidentem Exo. 27. *Facies atrium tabernaculi. folio. 284. col. 2.*

Hominem non habeo. Solum interrogatur vis sanus fieri? & ipse hominum ciuitatis impietatem prodit. Non debent homines plusquam oportet respondere. Sic. Gen. 42. Ad Ioseph eius fratres. Omnes filij eius dem uiri sumus. folio. 155. col. 1.

Multitudo magna langentium. Sicut homini asueto peccatis diabolus semper peccandi occasionem offert. Ita Deus volenti bonum facere. Gen. 18. Ecce tres uiri stabant iuxta eum. fo. 90. col. 1.

Tolle grabatum tuum. Cur Domine post sanationem grabatum tollere vis? fateor quod ut omnibus in notescat tam admirabile opus facis. Sed in super hæc non caret misterio. Tam pessima enim res est peccatum, ob quod, etiã post reconciliationem, aliquid mali in nobis relinquatur non enim semper Deus remittit omnem pœnam ne leue peccatum esse putemus. Vnde dicitur Ge. 3. Ad mulierem. In dolore paries filios. Ad virum. In sudore uultus. Ad Moysen Exo. 34. dola tibi duas tabulas lapideas. fol. 321. col. 3 Sabbathum est uide Dominica 16. post Pentecostem.

Inuenit eum in templo. Ut infide confirmaret,

ELENCHVS

& ne ab inimicis seduceretur, & nec iterum in peccatis relaberetur. Vtitur Deus artibus, & astutijs suis, ne beneficia eius amittamus. Exo. 13. Non duxit eos Deus per viam terræ phil. fol. 223. col. 2.

Inuenit eum in templo. Non vult Dominus, vt illi gratiam accepti beneficij referas, in domo tua. Deu. 16. Non poteris sacrificare phase intra unâ e portis tuis. fol. 595. col. 2.

Iam noli peccare. Admonemur non sequi alio rum peccata, ne nos similis pœna teneat. Leuit. 18. Ne polluamini in his. fol. 587. col. 1.

Iam noli peccare. Ad memoriâ redducit peccata vt caueamus ne in similitudinem incidamus pœnam. Num. 3. Mortuus est Nadab & Abiu coram Domino. fol. 432. col. 1. Ad hoc facit illud. Num. 16. De thuribus Datan & Abiu altari. Erunt in signum filijs Isr. Vt sint alieno periculo cauti. fol. 483. col. 1. Et Num. 15. De viro qui Sabbatû non custodiuit. Moriendum morietur uir. fol. 478. col. 2. Sic Exo. 9. Multi serui Pharaonis uidentes plagas timebant Dominum. fol. 210. columna. 2.

& 14. Cum uidissent mortuos Ægyptios timuerunt Dominum. fol. 226. col. 1. Sic. 1. reg. 12. Samuel in signum rebellium pluuiam fecit descendere. Et timuit omnis populus nimis dominum; Et Leuit. 16. Loquere ad Aaron. folio. 380. columna. 1.

Ne deterius aliquid. Quis daret vt impij mala, quæ

IN OLEASTRVM.

quæ Dominus alijs impijs infligit attente considerarent, & in capite alieno disciplinam acciperent? audi Dominum Hier. 7. Ite ad locum meum in Sylo, & videte quæ fecerim ei, propter malitiam pop. Et nunc quia fecistis omnia hæc. Et Num. 22. Vidit Balach omnia quæ fecerat Isr. fol. 508. col. 1.

Ne deterius tibi aliquid contingat. Expende hominum cæcâ libidinem qui cum videant sua peccata in alijs castigari, eadem audent magna audacia committere. Num. 25. A propinquare fecit fratri suo, madianitum. fol. 523. col. 1.

DE SABBATO ET DOMINICA. Dicitur in die transfigurationis.

Feria. 2. Ioann. 8.



T in peccato uestro moriemini. Magnû malum peccatum apud se habere, sed extremum, in eo mori. Leuit. 22. Non portent super se peccatum, & moriantur in eo. folio. 404. columna. 1, Et Num. 32. Scitote quoniam peccatum uestrum inueniet uos. fol. 542. col. 2.

Quæretis me & non inuenietis. Summum malû est. Deum

ELENCHVS

est, Deum a nobis abscedere, ad eumque non posse peruenire. Deut. 31. *Derelinquā eos & abscondam faciem meam ab eis.* fol. 633. col. 1. Et vide Dominica. 4. infra. Abijt.

Feria Tertia, Math. 23.



Ve dicunt facite. Vident aliquando impij aliorum mala, neque datur illis cōspicere quæ ventura sunt super eos. Num. 24. *uidebo eum & non modo.* folio. 519. columna. 2.

Secundum opera eorum nolite facere. Munus Domini est prohibere nocitura suis. Math. 7. *Caueate a falsis Prophætis.* Ge. 2. *Ex ligno scientiæ boni & mali ne comedas.* fol. 22. col. 1. De quo vide Domin. 5. Post Pent. qui irascitur.

DE FERIA QVARTA VIDE
Dominicam quinquagesimæ, & festum Sancti Iacobi.

Feria. 5. De diuite. Lucæ. 16.



T nemo illi dabat. Solent viri impij docere filios, & seruos negare pauperibus quæ apud illos sunt. Et contra pij faciunt Gen. 24. *Palea, etiam* pabu-

IN OLEASTRVM.

pabulum est apud nos. fol. 107. col. 2.

Vt refrigeret linguam meam quia crucior. Malorum, est enumerare mala quæ patiuntur, peccatorum autem quæ egerint, obliuisci. Gen. 4. *Maiores est punitio mea quam ut feram.* folio. 38. columna 2.

Vt refrigeret linguam. Conueniens fuit pœna delicto. Gen. 19. *Pluit Dominus super sedom picem.* fol. 94. col. 2.

Recepisti bona in uita tua. Vides hic adimpletum illud Iac. 2. *Iudicium sine misericordiâ.* Noluit Lazarus clamantem exaudire, ipse clamat & non exauditur. Quod etiam contigit fratribus Ioseph. Genes. 42. *Dum precaretur super nos.* folio. 155. columna. 2.

Sed si quis ex mortuis. Blasphemia est hæc, ac si Deus defecisset in aliquo ad salutem hominum, aut si ex inuidia fecisset ne homines salutem consequerentur. Sic diabolus, Gen. 3. *Ad mulierem.* *Scit Deus quod in die qua comederitis.* fol. 28. col. 2.

Tu uero cruciaris in hac flamma. Considera iustum Dei iudicium ut crucietur ille, qui Lazarum vlceribus plenū cruciari videbat, & eius non est misertus. Exo. 11. *Clamor magnus.* fol. 214. col. 2.

Feria Sexta. Math. 21.

Et se-



Et *sepem circumdedit ei. Sūt sancta vallis multis, & sepibus custodienda* Exo. 27. *Facies atrium tabernaculi.* folio. 284. columna. 2.

Misit alios plures. Admonitiones multiplicat peccatoribus vt nō omnino pereāt, vt patet fecisse cū Pharaone, & Aegipto. 2. par. 24. Mittebat eis Prophetas vt reuertentur ad Dominum. Et Hie. 7. misi ad vos omnes seruos meos Prophetas, per diem, cōsurgens diluculo & mittens. &c. 11. 25. 27. 29. 35. 44. Et Deu. c. 1. *Dic eis ne ascendatis.* fol. 555. col. 2.

Misit alios plures. Fiunt cōmuniter homines Dei patientia deteriores, quod est videre in locis hic adductis. Et Romano. 2. Tu autem secundum duritiā tuam. Exo. 8. *Aggrauauit cor uice hac.* fol. 208. col. 1.

Misit filium suum. Multa & varia sunt offendicula, & muscipula quæ Deus ponit impijs vt irretiantur & cadant, quia nolūt tot admonitionibus corrigi. Sic Dominus permittit vt sit illis in offendiculum, seruorum, & filij misio. Exo. 14. *Nam dicet Pharaō.* fol. 226. col. 1.

Verebuntur filium meum. Vt pacē inter ipsos colonos, & ipsum Dominum ponat, mittit filium sed occiditur ab ipsis. Exo. 2. *Nunquid occidere me tu cogitas?* fol. 191. col. 2.

Hic est heres uenite occidamus. Timida est nequitia, ita vt multitudine armetur, vide Domini-

minica. 17. Post Pent. Conuen. in vnum.

Malos male perdet. Ipsi contra se sententiam proferunt. Sinit enim Deus sæpius, peccatores in se ipsos sententiam damnationis ferre. Sicut fecit Dauid. 2. Reg. 12. *Visit Dominus quia filius mortis est.* Num. 14. *Quemadmodum locuti estis in auribus meis.* folio. 473. columna. 2. Et Deut. 31. *Deus iustus & absque ulla iniquitate.* fol. 633. col. 2.

Malos male perdet. Auferetur a vobis. Nonuit Dominus iniurias illatas sine sanguine vindicare. Deuter 32. *Ipsi zelare fecerunt me in id quod non est Deus.* fol. 640. col. 2.

Malos male perdet. Nullus non mouendus lapis antequam peccator destruat. Leu. 14. *Præcipiet sacerdos & eruent lapides.* folio. 374. columna. 2.

Malos male perdet & uineam suam locabit alijs agricolis. Vbi expendendum est & sãme aduertendum; quam mirabilis est peccatorum nonnumquam pertinacia, qui audientes mala super se ventura, non respiscunt. Num. 16. *Ne attingatis omnia quæ sunt eis.* folio. 482. columna. 2.

Malos male perdet & uineam suam locabit alijs. Vult Dominus peccatores ipsos prædicere & decantare mala super ipsosmet ventura. Sicut legimus fecisse Dauid cōtra semetipsum quãdo Natan Proheta locutus est ad eum. **Deu.**

Deu. 31. Non ne quia non est Deus meus scrib'e cantu- cum istud. fol. 633. col. 2.

Malos male perdet. Sicut opus bonum suum fe- quitur præmiū, ita malum, eueltigio punitio. Gen. 4. Si non benefeceris ad ostium peccatum cu- bat. fol. 38. col. 1.

Locabit alijs agricolis. Auferetur a uobis reg. Li- cet ex præteritis gestis futura conicere. Deu. 31. Ecce adhuc uiuente me rebelles estis Domino. fol. 633. col. 2.

Auferetur a uobis. Sicut non graui pæna solet Dominus punire illa vitia ad quæ homines proni sunt. Ita e cōtra grauisima pæna punit illa vitia quæ ex malitia fiunt. Exo. 21. Siquis percusserit seruum, uel ancillam. fol. 253. col. 1.

Auferetur a uobis regnum Dei. Vos cōtra uos ipsos profertis & iuste sententiam. Qui tot ad monitionibus minime respiciistis. Sicut cum alicui subueniendum est, omnes causæ quæ ad misericordiam prouocant, sunt ad memoriam reuocandæ, Sic e contra cum Deus aliquē pu- nire uult, ut iustificetur in sermonibus suis, omnes immediū profert causas, talis punitio nis. Ut patet Hier. 7. & Deut. 22. Vbi suorum amplificat malitiam, deinde subdit punitiōē. Ad idem facit. c. 1. Esa. & Exo. 2. Recordatus est pacti sui cum Abraham. fol. 191. col. 2.

Auferetur a uobis regnum Dei. Considerent hæc qui bonorum loca occupant. Num. 33. Erit quæ admo-

admodum cogitau facere eis sic faciam uos. fo. 54. column. 1.

Auferetur a uobis. Commune est Deo prop- ter violentiam, terram ab istis auferre, & alijs tribuere. Sic Esa. 1. terra uestra deserta. Quia ma- nus uestræ sanguine plenæ sunt. Regionem ue- stram alieni deuorabunt. Et Zach. 5. Hoc hie- roglifice de pingitur, iniquitas quæ milui uora- cis & rapacis habet alas, transmigra in terram Senaar sic Deu. 2. Dicitur Emin antea habitabat in ea. fol. 559. col. 1.

Auferetur a uobis regnum Dei & Dabi. Mirum- valde est, quod aufert Dominus, ab impijs ut- tribuat iustis. Aufert regnum a Saule ut- tribuat Dauidi. Aufert terram a Chananeis, & dat suis. Numquam enim Deus priuat aliquem aliquo bono nisi in loco eius aliquem meliōē subroget. Exo. 32. Cōsummam eos, faciam que te in gentem magnam. fol. 311. Et Gen. 4. Quia posuit mi- chi Dominus semen aliud pro Abel. fol. 39. col. 1. Au- fert substantiam a Nabal, ut tribuat Dauidi. Aufert episcopatū a Iuda & tribuit Mathiæ. Vnde Iob. 34. Conteret multos, & stare faciet alios pro eis. Aufert a Saule spiritum, quo bo- ues dilaniabat, & dat Dauid, ut Gotliam Oc- cidat. Et Leu. 20. Omnia ista fecerunt. fol. 397. co- lumn. 2. Et Gen. 31. Abstulit Deus gregem patris uestri & dedit michi. fol. 127. col. 1. Et Exo. 11. Dabit Dominus gratiam. fol. 214. col. 1. Vide de

E L E N C H V S

hoc in euangelio confiteor tibi pater.

Sabbato. Lucæ. 15.



T pasceret porcos. Hominem vendunt vitia, & miserimo tradunt seruitio Deu. 32. Nisi Deus eorum ueniat, dissiet eos fol. 641. col. 1.

Cupiebat saturari. Sæpius diabolus non finit peccatorem suis proprijs peccatis fatiari. Exo.

Ego autem hic fame pereo. Solet peccatores de cipere cogitatio, qua cogitant delitiosius, & a- 32. Tulit uitulum & conbussit igni. fol. 0. 311. co- lumna. 2.

būdātius, sub peccato quā sub Deo vivere? Deu. 11. Terra ad quam tu ingredieris non est sicut terra Ægypti. fol. 584. col. 2.

Quanti mercenarij. Quid erit filius? in domo Dei est abūdantia. Deu. 2. Nōuit ambulare tuum per desertum, quadraginta annis non caruisti aliquo. fol. 559. col. 1.

In se reuersus. Malis oppræssus in se reuertitur. Abominantur multi flagella Dei. Quæ quam bona sint hic patet. Sic Deu. 30. Et erit cum uenerint super te hæc omnia, & redieris ad cor tuum. fol. 631. col. 1.

Vidit eum pater alonge. Mira est Domini dignatio super pænitentes, quanto gaudio illos suscipiat, dicit enim gaudiū est in coelis super vno peccatore pœnitentiam agente. Deu. 30. Multiplicabo te magis quam baalim. Et. Reuertetur Dominus ut gaudet super te. folio. 631. columna. 1. Exo. 6. Audiuī clamorem. folio. 203. columna. 1.

I N O L E A S T R V M.

IN OLEASTRUM.

Dominica. Tertia. Quadrag.

Lucæ. 11.



In beelzebub principe demoniorū. Magna ingratitude est, beneficium non re- ferre, maior non cognoscere, sed om- nium maxima quæ sunt benefactoris eius ini- mico tribuere. Sicut fecit Hieroboā. 3. Reg. 12. Erectis vitulis ad populum ait ecedij tui qui te eduxerunt de terra Ægypti. Vide Domi- nica 1. Quad. Dominū Deum tuum. Sic Exo. 32. Conflato vitulo dicunt. Hi sunt dij tui Isr- uite eduxerunt de terra, Ægypti. folio. 310. co- lumna. 2.

In beelzebub princ. Expēde obsecro quod dæ- monium ab homine hæbræo expellit, & di- cunt Demonium habes. Disce quantapati o- porteat seruos Dei ab his quorum causam a- gunt. Ioseph victum fratribus portabat, & di- cunt Venite occidamus eum. folio. 142. colum. 1.

E L E N C H V S

Moyfes Exo. 2. Suorum causam agit & dicunt ei. Numquid occidere me, tu cogitas? fol. 191. col. 2. Et ipsos ab Ægypto educere curat & dicunt ei. Exo. 5. Qui fatere fecistis odorem nostrum. folio. 201. sic Ioa. 1. Dicitur de Christo Domino. In propria venit & sui eum non receperunt. In Beelzebub principe demoniorum. Nulli in vito facienda sunt bona, quoniam facile ea reprobant. Sicut patet de Dauid & Saule. Psallebat Dauid, & Saul lancea confodere illum curat. Exo. 14. Nunquid non erant sepulchra in Ægypto. Expende horum ingratitudinem. folio. 226. col. 2.

In Beelzebub, Summa omnium ingratitudo est benefica & talia, in maleficia conuertere. Non est hic homo a Deo qui Sabbtum non custodit Ioa. 5. Quia paralyticum, & etiam cæcum sanat. Exo. 14. Ibi. Nunquid non erant sepulchra. fol. 226. c. 2.

Omneregnum. Expende Domini patientiam, nihil ad tam procacia, ne dicā blasphemiam verba respondet, sed summa prudentia facti rationem reddit, & argumentis probat. Idem fecit ille Iudas Gen. 44. Cum de furto arguitur. Ut quid loquitur Dominus meus. Et pro argumento veritatis addit. Pecuniam retulimus. fol. 159. col. 2.

Erunt nouissima illius. Facile homo a dea in quibus diu fuit versatus, reuertitur, quod malum eius valde augere solet. Saul. 1. reg. 24. Amicitiam

I N O L E A S T R V M.

nam cum Dauid confirmat, & continuo ad solita conuertitur, & in dies peior fit. Sic Leuit. 16. Præcipitur. Ne uertatis uos ad idola. folio. 392. col. 2. Et c. 20. ibi. Anima quæ se uertit ad phitones. fol. 397. col. 1.

Beati qui audiunt & custodiunt. Non sufficit audire, sed neque credere, absque opere. Hoc notatur Ezech. 10. Vbi apparet in Cherubim similitudo manus hominis, subtus pennis eorum. Actiones enim, vitæ significatæ per manus, subiiciendæ sunt plumis speculationis, & alis doctrinæ. Cherubim enim scientiæ multitudinem denotant. Et Pro. 4. Suscipiat uerba mea cor tuum, custodi uerba mea & uiues. Nota si custodieris uiues & 22. fili mi inclina aurem tuam, & audi sapientiam. Vel uerba sapientium. Appone cor ad doctrinam meam, quæ pulchra erit tibi cum seruaeris eam. Sic Deut. 4. Et nunc Istraudi statuta & iudicia, ut faciatis & uiuatis. fol. 565. col. 2. Et. 28. Ibi. Benedictus eris in ciuitate. fol. 625. col. 2.

Si indigito Dei eiicio demonia. Quæ digito solent ostendi manifestissima sunt. Exo. 8. Digtus Dei est istet. 1. Manifesta est Dei potentia. In Annot. Ad literam. fol. 206. col. 2.

Fetia. 2. Luc. 4.



Venit Nazaret ubi erat nutritus. Non est oblitus generis sui infimi. Licet in altis constitutus. Exo. 2. *Egressus est ad fratres suos.* folio. 191. col. 2.

Fac hic in patria tua. Male sæpius audit patria propter malos, bene vero propter bonos. Gen. 10. *De terra ista egressus est assur.* f. 69. col. 2.

Fac hic in patria tua. Multa fecerat, & nunc denuo petunt, hoc est hominum ingeniū. Nichil facere quæ illis contuleris, nisi quæ cupiunt etiam addideris. Sic. Gen. 15. Abraham ad Dominum. *Domine deus quid dabis mihi?* fol. 82. col. 1. 2.

Fac hic in patria tua. Volunt impij pios docere bene operari, qui melius se sinerent a pijs doceri. Exo. 8. *Itē sacrificate Domino in terra hac.* fol. 207. col. 2.

Non ne hic est filius fabri? Doleo amicorum, & aulicorum huius temporis cōditionem, qui cum aliquem sublimatum vident, ex invidia progeniē inquirunt, & obietant, siquid in ea vile inuenerint sicut pater hic. Saul de David filius Isai, non sic Pharao. Gen. 45. *Placuit in oculis Pharaonis.* fol. 162. col. 1.

Elecerunt eum. Ingrati animi est, si non cuncta quæ postulauerit concedas, in maleficia vertere accepta beneficia. Nam Christū in patria esse natum, pluris facere deberent. Exo 17. *Vt quid ascendere me fecisti ex Ægipto.* f. 236. col. 1.

Elece

Elecerunt eum. Pessimum est bonum vicinum, & utilissimū a te proijcere, multa enim bona perdes. Proiecit Saul David, cum quod erat Deus, Sancte Deus quanta bona perdidit? quid erit Deū a te ablegare? Leu. 26. *Ponam tabernaculum meū in medio uestri.* Optimus vicinus Deus. f. 421. col. 2. Vide in fest. S. Ioā audierunt vicini. Et in dedicatione.

Transiens per medium illorum ibat. Admonentur qui alios non sponte offenderunt, eorum fugere conspectum. Deut. 9. *Tres urbes separabis tibi, in medio terre tue.* fol. 602. col. 2.

Transiens autem per med. Arbitrantur multi nihil periculi esse inter impios habitare, & toto cœlo falluntur. Deu. 29. *Vos enim nostis quod habitauimus in terra Ægypti.* fol. 629. col. 2.

Nullus Propheta acceptus in patria. Quid impedimenti, ad Dei res tractandas, afferat paterina domus, patria, consanguinei ad viuum locus iste depingit. Vnde Genes. 12. *Ad Abraham Dominus. Vade tibi e terra tua.* Scilicet ad Dei cultus res tractandas. folio. 74. columna. 1.

Feria. 3. Math. 18.



Orripe eum & lucratus eris. Audiendi sunt, qui nos prohibent, & arguunt dum mala facimus. Genes. 42.

GRANADA

Non ne dixi uobis nolite peccare in fratrem? folio. 155. col. 2.

Corripe eum. Docet, & etiam præcipit nos, peccantes debere admonere nostris verbis. Gen. 19. Ne nunc fratres mei male faciatis. Sed pessime accipiunt. Vide ibi. fol. 93. *Vade ultra.* Et dicentes. *Vnus uenit.* Et. *Nunc magis male facies tibi?* Adhibe tecum duos. Homo alterius tenetur manifestare peccatum, ad bonum ipsius; vt ex hoc loco patet. *Leu. 5.* Homo cum peccauerit, & audierit uocem iuramenti. fol. 346. col. 2.

Si te non audierit. Sunt multi qui audire correctiones nolunt vt patet de filiis Heli. Et de Saule. 1. reg. 15. Cum arguitur a Samuele. Imo multi contra arguentes insurgunt. Vt patet Exo. 2. Quando Moyses arguit rixantes Hebræos. *Quis posuit te uirum Principem super nos?* fol. 191. col. 1. Et Gen. 19. De Lot vt diximus. *Vnus uenit.* fol. 93. col. 1.

Dic Ecclesiæ. Etiam habes nihil mali esse, si post correctionem fraternam, vel illa omissa, (quando nõ ex te libenter acceptabitur, & maxime, si negotium est de rebus fidei, & est periculum in mora) pergas mala maiori nuntiare. Sicut legimus fecisse Ioseph. Gen. 37. *Retulit famam eorum malam.* folio. 141. col. 2.

Dic Ecclesiæ. Publice peccantem, publice argue. Gen. 21. *In crepauit Abraham Abimelec.* fol. 99. col. 2.

Feria

Feria. 4. Quare dif. Matth. 15.



Vare discipuli tui. Domini sunt culpandi, si eorum serui male agunt. Gen. 21. *Increpauit eum propter puteum, quem raperant serui eius.* fol. 99. colum. 2. Et Exo. 32. *Non arguit Moyses populum, sed Aaron sacerdotem.* *Quid tibi fecit populus iste?* fol. 311 col. 2. *Vide de hoc in festo Magdalenz, & assumptionis.*

Traditiones seniorum. Non debent filij parentum suorum leges mores q; si a ratione deuiat, obseruare. Sic fecit filia Pharaonis. Exo. 2. *Miserta eius de pueris Hebræorum est iste.* folio. 191. columna. 1.

Quare discipuli tui. Sequuntur homines in malo seniores & parêtes, & nolunt sequi in bono. vnde conuincitur Deus Deut. 32. *Secuti sunt Deos quos non coluerunt patres eorum.* 1. Religionẽ suorum sequi noluerunt. Moyses dese Exo. 15. *Deus patris mei & exaltabo eum.* folio. 230. columna. 2.

Non labant manus. Conuincit locus iste eos qui sese expectatores curiosos exhibent, oculatius cuncta rimari, & videre, quam videant ipsi qui munus administrant. Exo. 18. *Et uidit socer Moysis.* fol. 240. col. 2.

Non labant manus. Isti solũ de externa immunditia sollicitantur, at Deum scimus prius inter

E 5 nam

nam amare; licet externam præcipiat, ob mini-
sterij defensionem. Sic Exo. 19. Præcipit Domi-
nus. *Lababis eos aqua.* fol. 196. col. 1.

Non labant manus cum panem. Nesciunt isti mi-
seri, externam munditiam solum esse signum;
quantum Deus internam curet, & velit. Sic
præcipitur. Exo. 30. *Facies concham Aneam.* fol.
301. col. 1.

Quare & uos. Qualiter Deus res iustorum cu-
ret, textus iste indicat. Gen. 30. *Venit Deus ad*
Abimelec. fol. 96. col. 2. Et Ibidem. *Etiā ego*
noui, quod imperfectione cordis tui. Corripuit
pro eis reges. Et Gen. 31. *Venit Deus ad Laban no-*
ste. fol. 127. columna. 2. Et Num. 12. *Et audiuit*
dominus. fol. 463. col. 1. Et c. 14. *Vsquequo irrita*
bunt me populus iste. Nota me & murmurant
contra Moysen. fol. 472. col. 1. Et ibid. c. 22. *Nō*
pergas cum eis, neq; maledicas populo quia benedictus
est. Mira valde est Domini sollicitudo erga
suos. fol. 508. col. 2. Vide Dom. 5. Post epiph.

Quare & uos transgred. Sūt peccata quæ mer-
cedem suis authoribus retribuunt. Gen. 9. *Plā-*
tauit vineam. fol. 65. col. 2.

Quare & uos. Veniunt ab Hierusalem magni
viri, & comitatu splēdido, & magno sumptu,
& audiunt quare & vos? emunt impij mala
quibus alijs nocere cupiunt. Sed oleū perdūt;
imo se suis mucronibus iugulant sic legimus
Num. 23. *De Aram adduxit me Balac.* fol. 513. col.

2. Vide Dom. 3. *Aduentus miserunt.*

Quare & uos transgred. Multi plures faciunt
minora peccata & cæremonias quam grauissi-
ma. 2. Reg. 12. *Dauid inquit.* An mulier quæ
adulterio polluit sanctificauerit se ab immū-
ditia, & non curat, an sit coniugata. Et Ioan.
19. *Iudæi non ingrediūtur prætorium,* vt non
contaminarentur, sed vt manducarēt pascha.
Et nihil verentur Christum morti tradere.
Gen. 38. *Multum sollicitatur Iudas de mittendo*
hædo, & nihil curat de adulterio. Et post di-
cit. *Capiat sibi.* Ne sinus contemptui. *Expende cō-*
temptui. fol. 146. col. 1.

Honora patrem tuum. Instruuntur filij vt parē-
tes curent, maxime in senectute positos. Eccle-
siastici. 3. *Suscipe senectam patris.* Sic faciūt Ci-
conix. Et Gen. 27. *Isaac senex ad Esau fac mihi*
cibos quemadmodum dilexi. fol. 117. col. 1.

Honora patrem tuum. Vbi vides parentum ho-
norē, suo hic prætulisse. Sic præcipitur Exo.
20. *Honora patrem tuum & mat.* fol. 248. col. 2. Et
Leuit. 20. *Contrarium prohibetur mortis com-*
minatione. *Qui maledixerit patri suo & matri sue.*
fol. 395. col. 2. & fol. 397. col. 1.

Honora patrem. Non verbo solum, sed opere
docet, parentum summam curam habendam
esse. Gen. 45. *Escam patri suo pro itinere mit-*
tit Ioseph. Et ibi. *Posuit me Deus in Dominum* fol.
162. col. 1. *Expende quid euenerit Cham,* quia
patris

patris occulta dedecora non celauit. Gen. 9. fo. 65. Vidit Cham patris turpitudinem. Et considera quid acciderit Absalon, quoniam contra patrē eleuatus est. Et simul nota quā graue malū sit patres offendere. Rubem quia dehonestauit patris torum vt dicitur. 1. par. 5. Primo genituram perdidit, & ad ipsum, Gen. 49. Pater dicit. *Tu fortitudo mea. Vel labor meus.* fol. 168. col. 1. & 175. col. 2. Et hoc videtur præcipi a Domino Leu. 18. *Turpitudinem patris tui & matris tue non reuelabis.* fol. 387. col. 1. Et Deut. 27. *Maledictus uilipendens patrem suum.* Sunt quædam vitia quæ homines pro nihilo reputant, quæ certe sunt graua. Sicut parentes vili pendere & alia huiusmodi. fol. 62. col. 2.

Quare & uos transgredimini. Conquæruntur ipsi, & Dominus culpam maiorem obijcit illis. Sic populus ad Pharaonem, Exo. 5. Dicit quod opprimitur laboribus, & ipse ad illos. *O tior uacatis, nõ do uobis paleas.* Sed iste iniuste illos redarguit. fol. 201. col. 1.

Honora patrem tuum. Aliàs onera. Quos enim volum⁹ honorare, munerib⁹ oneramus. Exo. 20. *Honora patrem tuum & matrem tuã.* In annot. Ad literam. fol. 246. col. 2.

Vt prolõgentur diestui. Quia munus vitæ apatre habemus post Deum, dignū est, vt ei qui gratus est, beneficio vitæ quod a parentibus accepit, conseruetur vita. Vide ibi.

Vt prolongentur. Propter quatuor pollicitur Dominus prolixam vitam, ob pietatem in aues. Deut. 22. *Vt bene sit tibi, & prolongare facias dies.* fo. 610. c. 1. & Propter recessum ab immunditia. Deut. 23. Tercio propter iustitiam seruata imponere & mensura. Deu. 25. *Vt prolõgentur se diestui.* Vbi hæc quatuor habes. fol. 619. 4. Propter parentū honorem. Exo. 20.

Mandatum Dei propter. Semper Dominus sacerdotū auaritię obuiat, vt non sibi offerant quæ ipse refutat. Leu. 22. *De manu alienigenæ non offeres panem.* fol. 404. col. 2. Et ibidem. *Munus crudele non acceptat Dominus.* Crudele enim est id offerre, quod a patre fame pereūte aufertur. Et. *Die octauo & deinceps.* Ibidem.

Sinite illos. 1. Disidium sit inter vos & illos. Aliquando suos admonet ad pacem aliquando ad bellum. Gen. 14. *Expedituit pueros domus.* fol. 79. col. 1.

Non quod intrat per os coinquinat hominem. Isti multi faciebant externam munditiam, sed magis interiorē curare deberent. Deus multoties illis inculcat exteriorem munditiam, vt hinc eliciant quanto magis desideranda sit interior. Leu. 5. *Homo qui tetigerit omne immundum.* folio. 346. col.

Scis quia Pharisei audito hoc uerbo. Iam cogitabant se capturos iri, a pharisæorum caterua. Sunt multi etiam sancti tan timidi ad bona, ac si ma-

E L E N C H V S

si mala essent, quos Deus velut Aquila ad altissima prouocat. Sinite illos cæci sunt, q. d. ipsos ne timeatis, sed mysterium munditiæ intellegite. Quos postea redarguetis, de medicentes, quem vos crucifixistis. Sicut Aquila prouocat pullos qui timore per citi volare non audebant. Deu. 32. *Vt Aquila quæ excitauit nidum suum.* fol. 640. col. 2.

Cæci sunt & duces cæcorum. Cauenda sunt graui peccata, ob quæ solet Dominus impios ob cæcare, & illorum corda ob durare. Exo: 4. *Ego indurabo cor eius.* fol. 198. col. 1.

De corde exeunt. Admonet nos locus iste, ca potius esse mundãda quæ sordibus occurrentibus magis fædari solent. Exo. 31. *Candelabrum mundũ.* fol. 304. col. 1. prou. 25. *Aufer rubiginem de argento.*

Feria. 5. Lucæ. 4.

Introiuit in domum Simonis. Sunt sacerdotes & pastores qui postquã semel morbo sum hominẽ inuiserint ad eum amplius non reuertuntur. Christus intrat & sanat. Leu. 14. *Reuertetur sacerdos die septimo.* fol. 374. col. 2.

Imperauit febri. Vide Dominicam. 4. Post epipha. imperauit ventis. Et fer. 3. Cinerum dico huic vade.

I N O L E A S T R V M.

Socrus Simonis. Propter Simonem, eius socius sanatur. Gen. 7. *Dixit Dominus ad Noe ingredere tu.* fol. 53. col. 1. Vide feria. 6. Post quartam Domini. Quadrag. In illo. *Miserunt sorores ad eum.* Et vide Domin. 5. Post epipha. finite vtraque.

Feria. 6. Ioan. 4.



Portebat eum transire per Samariam. Nõ dedignentur maiores se apud minores excusare, eorum quæ mali speciẽ habere videntur. Quia eorum opera apud minores etiam minima mille oculis iudicantur. Sic Pau. 2. cor. 1. *volui prius venire ad vos & per vos transire in Macedoniam, cum hoc voluissem numquid leuitate vñs sum?* Sic actorum. 16. *Cum venissent autem in Milsiam tentabant ire in bithiniam, & non permisit eos spiritus Iesus, & quæ sequuntur.* Sic Gen. 48. *Dat rationem Iacob Ioseph, cur Rachelẽ in patrum sepulchro non sepelirẽ.* *Cum uenirem ex Mesopotamia mortua est Rachel.* fol. 167. columna. 1.

Oportebat eum tras. Oportebat equidem, vt tãtum bonum ibi faceret oculata sunt omnia iustorum. Oculus, manus, pes. Ibi. *Prudenter dirigens Iacob manus suas.* Ibidem. folio. & columna.

E L E N C H V S

Venit in ciuitatem quæ dicitur Sichar. Oportet nos locorum in quibus Deū offendimus, meminisse. Vt quoties nobis locus occurrerit, toties ingemiscamus. Exo. 17. *Vocauit nomen loci tentationem, & litem.* fol. 236. col. 2. Vide Fer. 6. post. 4. Domin. Vbi posuistis.

Quæ dedit Iacob Ioseph filio suo. Discant parentes gratos esse filijs. Et etiam ex hoc loco patet posse patrem filiū meliorare. Gen. 24. *Seruus Abrahæ.* Ad patres Rebeccæ. *Dedit omnia quæ sunt ei.* Hinc habes ortum maioricatus. fol. 107. Et. 48. Iacob ad Ioseph. *Dedi tibi partē unā.* Abstulit a Ruben quia violauit torum patris, & dat Ioseph. vt dicitur. I. part. 5. folio. 167. columna. 1.

Erat ibi fons. Notanda sunt loca in quibus a Deo aliquod beneficium accipimus. Sic Iosue. *Lapides duodecim posuit in medio Iordanis.* capite. 4. Vt tanti beneficiij memoria in eodem loco remaneret. Sic. Gen. 28. Iacob. *Vocauit nomen loci Bethel.* Nomen loco indidit nouum, ob memoriam tanti beneficiij. fol. 119. col. 2. De hoc vide Fer. 6. Post quadrag. Domini. Vbi posuistis eum.

Hora erat quasi sexta. Discant ex hoc loco maiores, ad populi negotia, mane surgere, non ad ebrietatem sectandam. Hic Christus absq; cibo manet vsq; ad horam sextam, & prius in huius mulieris conuersione occupatur sic q; dicit

I N O L E A S T R V M.

dicit meus cibus est, vt faciam voluntatem patris mei. Exo. 7. *Vade ad Pharaonem mane.* ecce egredietur ad aquas. fol. 205. col. 1. Et. Gen. 43. *Meum comedent uiri meridie.* Expende meridie, prius in populi negotijs occupatur. folio. 158. col. 2.

Hora erat quasi sexta. Iustorum est, aliorum negotia & comoditates, suis delitijs & commoditatibus antepone. Tho. 2. *Cum audisset Sanctissimus vir ad mensam positus iugulatum in platea iacere, statim exiliens de accubitu suo, relinquens prandium ieiunus peruenit ad corpus.* Et Gen. 24. *Ille seruus Abrahæ.* *Non comedam.* Prius Domini sui negotia proponit & si ex itinere defessus. fol. 107. col. 2.

Hora erat quasi sexta. Non sic iusti, & spirituales festinant ad terrena, sicut carnales. Spirituales enim expectant æterna. Sic prius egressus est Esau. Gen. 25. *Egressus est prior ruffus.* folio. 112. col. 2.

Vt cibus emerent. Christo occupato in Samaritæ conuersione discipuli cibus curant. Adūbrat locus iste Domini ministris in Dei operibus occupatis, maxime in Dei verbo annuntiando, ab alijs esse sustentandos. act. 6. *Non est equum nos derelinquere verbum Dei & ministrare mensis.* Exo. 17 *Aaron & Hur sustentabant manus suis manus Moysi.* fol. 237. col. 1.

Vt cibus emerent. Christo in conuersione Samaritanorum occupatur.

maritanorum occupato. Sui cibos quærunt. Vides hic ad viuum depictam differentiam inter eos qui cœlestia, & qui terrena quærunt. Gen. 13. Dominus ad Abraham. *Sicut puluerem terræ.* fol. 76. col. 2.

Vt cibos emerent. Coguntur pauperes omnia emere etiam vilissima, & multoties propria sua. Gen. 30. *Dormiat tecum nocte pro mandragoris.* fol. 124. col. 1.

Vt cibos emerent. Non vult Dominus, nos transeuntes alicui esse iniurios, nihil vi ab aliquo auferre, omnia prætio comparare. Deu. 2. *Cibum ab eis emeritis argento.* folio. 559. columna. 1. Et Num. 20. *Non transibimus per agrum.* folio. 498. columna. 1. Sic. Gen. 33. *Emit Iacob partem agri.* folio. 132. columna. 1. Sic. 23. Abraham sepulchrum noluit gratis. *Dabo argentum.* folio. 103. columna. 2. Sic Iob dicebat. capite. 31. *Si fructus eius comedi absque pecunia.*

Tu Iudeus cum sis. Docet mulier etfi peccatrix, mulieres cum viris non debere miscere colloquia, maxime separatim. Gen. 3. *Quæ dixit ad mulierem.* fol. 27. col. 2.

Tu Iudeus cum sis. Non enim contutur. Expende quod cultricem se suæ religionis ceremoniarum ostendit. Et licet peccatrix esset, bonam se esse dissimulat, & dicit non habeo virum. Vbi vides peccatum suum abscondere. Vult

enim

enim Deus quod etfi bonus non sis, saltem bonus videri vellis. Non enim æquo Deus animo vnquam tulit, eos qui peccata sua prædicant, aut iactant. Gen. 19. *Vocauit nomen eius Moab.* fol. 95. columna. 1.

Tu Iudeus cum sis. Cum fueris odio habitus, discere non te miscere his qui te oderunt. Dominus suis. In viam gētium ne abieritis, & in ciuitatem Samaritanorum ne intraueritis Math. 10. Sic Ioseph ad fratres. Gen. 46. *Dicetis uiri pastores sunt serui tui.* folio. 163. col. 2.

Non enim contutur. Non debet patria bene instituta, facile permittere habitatores suos, peregrina regna in quibus habitatores licentiosius viuunt, adire. Vnde Leu. c. 18. *Secundū opus terræ Ægypti in quas habitastis non facietis.* fol. 386. col. 2.

Si scires donum Dei. Docemur examinare dona Dei. Num. 13. *Mitte tibi uiros.* folio. 467. col. 1.

Salus ex Iudeis est. Innatum est vnicuique; suū genus in omnibus extollere. Gen. 24. Noluit de Chananeis fœminis Abraham vxorē filio tribuere. Ait ad seruum. *Perges ad terram & cognitionē meā.* fo. 107. col. 1. Et Gen. 21. *Agar vxorē Ægyptiā filio dedit.* *Accepit ei mater vxorē.* f. 99. col. 1. Sic. Gen. 28. Isaac ad Iacob mādauit, vt nō acciperet vxorē de filiabus Chananeorū. *Cape vxorē de filiabus Labā.* fo. 119. col. 1.

Mulier crede mihi. Tenemur etiam non pe-
tentibus consilia præstare, cum nobis egere vi-
dentur. Exo. 18. Iethro ad Moysen. *Audi vo-
cē meā & consulam tibi.* fol. 241. col. 1.

Vos adoratis quod nescitis. Docet nos locus
iste, nos cum aliorum terras & regna ingredi
mur, mores tam bonos quam malos explora-
re, & si possumus malos corrigere. Sicut fe-
cit Loth apud Sodomitas. Sic Iethro. Exod.
18. *Et uidit Soccer Moysi.* fol. 240. col. 2.

Veri adoratores ador. Vbicunque Deum pos-
se nunc adorare docet. Antiquitus summa
prudencia Deus vetabat, ne multis in locis
immolarent. Ne simul locorum multitudi-
nem, Deorum colluuiem afferret. Deu. 12.
Sed locū quē elegerit Dominus D. V. fol. 586. co. 2.

Mirabantur quia cum muliere loquebatur. Nun-
quam hoc viderant, ideo mirantur. Vbi doce-
mur fagiendum esse a confabulatione mulie-
rum. Vbi sunt qui sibi ipsis fidentes inter me-
dios fœminarum choros se securos esse arbi-
trantur? Vnde Gen. 6. *Videntes filij Dei filias ho-
minum.* Expēde quod solum visus fœminarū
tātū malū peperit. f. 48. co. 1. Vide S. p. Aug.
Et S. Ciprianū de singularitate clericorū. Et
S. Hier. ad nepot. Eccle. 42. in medio mulierū
noli commorari. De vestimentis. n. procedit
tinea, & a muliere iniquitas viri: sicut enim ti-
nea vestem corrumpit, & perdit, ita mulier vi-
rum

rū. Sequitur. Melior est iniquitas viri. Quam
benefaciens mulier. q. d. melius, sanius, & ad
virtutem vtilius sufferre iram viri, quam mu-
lierem virum demulcentem, & blandientem.
Sic enim dicitur prouerb. 7. Irretriuit eū mul-
tis sermonibus, & blanditijs labiorum protra-
xit illum.

Alij laborauerunt. Solent iniqui bonis thesau-
rizare, potius quā sibi. Deu. 6. *Vt daret tibi ur-
bes quas non ædis.* fol. 574. col. 2.

Alij laborauerunt. Boni, locum malorum, & di-
uitias sine labore hæreditāt. Vē patet de Da-
uid, qui locum, diuitias, & mulierem Nabat
absque labore accepit. 1. Reg. 25. Et Leuit. 20.
Omnia ista fecerunt, & detestatus sum eos. fol. 397.
columna. 1.

Alij laborauerunt. Solent boni malorū labo-
res comedere. Leu. 26. *Comedent semē uestrum,
inimici uestri.* fol. 422. col. 1. Labores Saul co-
medit David. Ecclesiastes. 2. peccatori autē
dat Deus laborē & curā superfluum, vt addat
& congreget, & tradat ei qui placuit Deo.
Iob. 30. Si secutus est oculus meus cor meū,
& si manibus meis adhæsit macula, seram, &
alius comedat. Et vide Iob. 27. Præparat ma-
lus vestimentū, iustus vestietur illis. De hoc
vide Feria. 6. Post. 2. Dominica. Auferetur a
vobis Psal. 104. Dedit illis regiones gentiū, &
labores populorum comederunt.

Sabbato. Ioann. 8.



Modo deprehensa est. Ostendit grauiori
pena multandum, qui in delicto de
prehenditur, quam qui de eo co-
uincitur. Exo. 22. Si imperforatione inuentus fue-
rit fur. fol. 259. col. 2.

Iubet huiusmodi lapidare. Si testibus conuince
batur, lapidabatur. De hoc agitur late. Num.
5. Cum diuerterit uxor cuiuspiam. Et. Veniet a-
qua deflagrare. fol. 440. col. 1.

Huiusmodi lapidare. Non mirum si hoc inter
Hebræos fieret, cum gentes etiam summe
ab adulterio abhorrerent. Gen. 20. Abimelech
ad Isaac. Induxisti super me, & super regnum meum
peccatum graue. folio. 96. columna. 2. Et. Gen.
12. Ad Abraham. Ut quid non indicasti mihi
quod uxor tua esset? fol. 75. col. 1.

Adduximus ad te. Omnia peccata ad iudiciū
ante Deum venire oportet. Gen. 3. Vocauit
Deus Adam. fol. 29. col. 1.

Qui sine peccato est uestrum. Docemur innocē
tes tueri contra iustitiæ ministros rigurosos.
Non desunt qui dicant, fuisse hanc inuite
cognitam, quam lex a morte libererat. Deu-
teronomij vigesimo primo. Sed hoc non be-
ne quoniam Dominus dixit ad illam, vade, &
amplius noli peccare. Deut. 19. Tres urbes se-

para

parabis tibi in medio terra tua. folio. 602. co-
lumna. 2.

Qui sine peccato est uestrum. Docemur hic,
non addere afflictio afflictionem Gen. 4. Om-
nis qui occiderit Cain. fol. 39. col. 1.

Vnus post unum. Aduerte qualiter qui in a-
lios seuiunt peccatores, cum sese reos. intelli-
gunt mitius iudicant. Gen. 38. Agnosce cuius sit
figillum. fol. 146. col. 1.

Nemo te condemnauit mul. Quid benignius
Domino? qui tanta facilitate nostra grauif-
sima condonat peccata? melius est inci-
dere in manus Dei, quam incidere in manus
hominum. Sed expende quod quemadmo-
dum nihil iucundius, nihil molius Deo pro-
pitio, ita nihil durius, nil horribilius Deo ira-
to. Leu. 26. Si ambulaueritis mecum ex aduer-
so, ambulabo etiam ego uobiscum. folio. 422. co-
lumna. 1.

Dominica. 4. Ioan. 6.



Abijt. Debet odiosus illorum cauere
cōspectum quibus est odiosus. Gen.
37. uidentes eum fratres. fol. 142. col. 1.
Et c. 27. Donec quiescat. fol. 118. col. 1.

Abijt Iesus. Peccatum est in causa, ut Deus
a nobis recedat. Numerorum. 12. Iratus est

F 4

furore.

furor Domini contra eos, & alij. folio. 463. col. 2. *Esā. 50.* in sceleribus vestris dimissi matrem vestram. & 59. peccata vestra absconderunt faciem eius a vobis.

Cum subleuasset oculos. Tanta necessitate cōpulsus oculos subleuat, vbi quanta custodia oculi claudendi, & custodiendi sint nobis, hic pulchrè admonemur. Num. 15. *Non explorabit cor uestrum oculos uestros.* fol. 478. col. 1.

Vnde ememus panes? Nota, non nunquam ostēdendum esse te consilio aut ope alicuius indigere, licet non indigeas, vt eum in fide meliores: Num. 10. *Dixit Moyses ad Chobab.* fol. 453. columna. 2.

Vnde ememus panes? Qualis sit cura parentum erga filios etiam iam prouectos, locus iste pulchre ostendit. Gen. 42. fol. 155. columna. 1. *Vide Domin.* Quintā post Epiphaniā, Patri familias.

Vnde ememus panes? Docentur sapientes aliorum audire consilia. Exo. 18. *Paruit Moses uociferi sui.* fol. 241. col. 1. *Vide Gregorium* in Pastoralī cap. 9.

Vnde ememus panes? Ostendit se Dominus aliquando nostro consilio & auxilio indigere, vt nostram incitiam nobis ostendat, & imbecillitatem Num. 2. *Vnus quisq; iuxta uexillum.* co. 431. columna. 1.

Vnde ememus panes? Prouidentiam Dei erga nos

ga nos tanquam pij patris ostendit loco & fo. supra cit.

Ducentorum denariorum. hęc est hominum conditio impossibilia facere, quæ Deo facillima sunt Num. 11. *Sexcenti millia peditum sum, & tu dixisti, dabo eis carnem ad mensē?* fol. 459. col. 1.

Quid sunt inter tantos? Solent veri iusti ad extolenda beneficia diuina ea quasi impossibilia ostendere. Gen. 17. *Nunquid centenario nascetur filius?* 88. col. 1.

Est puer unus hic. Solet Hebraismus omnes ministros pueros vocare *Io. iue filius Num. puer.* Exo 33. Et Num. 11. fol. 459. col. 2. Et Iosue. 6. *Vbi de exploratoribus dixit textus, ingressi sunt pueri bellatores, & Christus Io. 2c. Pueri nunquid pulmentarium habetis?*

Est puer unus hic. Sicut iniquus omnes ministros impios habet, sic iustus omnes iustitia præditos. Gen. 43. *Deus uester, & Deus patris uestri.* fol. 158. col. 1.

Facite illos discumbere. Considera Dei sapientiam quam latenter arguat suorum paruam fidem Philippi & Andreæ. Leui. 10. *Vinum & sechar non bibet.* fol. 360. col. 2.

Et Saturati sunt. Non vultte parce tua in pauperes distribuere, sed tam abunde, vt inde non solum nutriantur; sed etiam saturentur pauperes. Deut. 14. *Comedent & saturabuntur.* fol. 591. col. 2.

ELENCHVS

Colligite quæ superauerunt. Expêde quam liberales voluit nos esse in ministros suos & pauperes. Deu. 14. *Decimam dando decimam dabis,* fol. vt supra col. 1.

Colligite quæ superauerunt. Ostendit Domini liberalitatem erga illos qui liberales sunt erga pauperes. Leuit. 19. *In die qua sacrificaueritis, comedetur.* fol. 392. col. 1.

Quæ superauerunt. Docet Dominus ea quæ supersunt nobis, proximis impartiri. Exod. 12. *Si minor fuerit familia.* fol. 220. col. 2. Et Le. 19. *Cum messueris messem terræ tuæ.* folio. 393. columna. 1.

Colligite quæ superauerunt. Ad quid quæso iubet colligi, nisi vt esset memoria huius beneficij? Exo. 12. *Mensis iste uobis caput mensium.* fol. 220. columna. 1.

Feria. 2. Ioann. 2.



Pecit uidentes & cientes. Docemur hic quod non debent suis sicut & ceteri, profanari in negotijs secularibus. Num 1. *Leuitæ non fuerunt numerati in medio eorum.* fol. 430. col. 1.

Videntes et cientes. Vide quomodo curant nunc sacerdotes Domini terram colere, lucris hinniant, mercaturis vacant, & omnia secularia

IN OLEASTRVM.

ria negotia administrant. Num. 18. *De terra eorum non hereditatem accipies.* folio. 490. columna. 1.

Ipse uero non se credebat eis. Admonet locus iste eum, quem semel offenderis semper habere suspectum. Gen. 33. *Ambulabo ante te.* fol. 132. col. 1. Et Gen. 34. *Responderunt in dolo.* fol. 134. columna. 1.

Fecit funiculū. Zelo plenum se debet ostendere sacerdos, cum populum vel aliquem in faciem reprehendit. Exo. 32. *Proiecit tabulæ,* & *fregit eas.* fol. 311. col. 2.

De feria. 3. vide Domi. 16. post Pent.

Feria. 4. Ioann. 9.



Pateriens uidit. Ille prætereundo pauperem videt, nos videndo pauperes præterimus, e videamus. Genes. 18. *Ipse sedebat in ostio tabernaculi.* folio. 90. columna. 1.

Quis peccauit? Optima consideratio, vt cum videris peccatam, culpæ reminiscaris. Exo. 20. *Visitans iniquitatem patrum in filios.* fol. 248. col. 1. Et Gen. 42. *Merito desolati sumus.* folio. 155. columna. 2.

ELENCHVS

Quis peccauit? Sunt multi qui proximorum peccata cognoscere, & iudicare optime norūt, sed nullus aut rarus qui illis remedia adhibeat *Leuit. 14. Ista lex leprosi in die qua mundanus est. fol. 373. col.*

Quis peccauit? Sūt qui naturalia mala impatiētes obiectant, quasi in illorum potestate situm esset, ea non habere. *Leuit. 19. Non maledices surda. fol. 393. col. 2.*

Quis peccauit? Mirabiles vias Dominus quęrit ad homines liberandos a malis, & ad exaltādos eos. *Ge. 40. Posuit eos in custodia in qua erat Ioseph. fol. 149. col. 1.*

Quis peccauit? Hic aut parentes eius. Ad monet locus iste quanta diligentia parentes a peccatis cauere debent, non solum ne Deum offendant, aut ipsi meritas dent pœnas, sed ne in eorum filijs aut posteris peccata sua vindicentur. *Ge. 9. Maledictus Chanaam. fol. 65. co. 2.*

Neq; hic peccauit, nec parentes eius. Arguit locus iste hominum vanitatem, qui ex successibus solent sua bona vel mala metiri. *Deuter. 9. Ne dicas in corde tuo cum propulsauerit Dominus eos a facie tua. fol. 580. col. 2.*

Neq; hic peccauit neq; parentes eius, sed pro gloria Dei. Cur ergo Domine illi cœcitas? Aduerte q̄ hoc solum solari pōt innocentem in sua miseria, si cognouerit Deū suū posse de creaturis suis facere quod voluerit. *Exo. 34. Innocentē iu-*

dican=

IN OLEASTRVM.

dicando non innocentem iudicabit. fol. 392. col. 2.

Hic an parentes eius. Punit Dominus sepe sepius peccatorem hominem, non solum in persona, sed & in filijs *Leuit. 14. Dederō plagam lepre. fol. 374. col. 1.*

Hic an parentes eius. Solent patres non solum ipsi peccatorum suorum dare pœnas, sed etiā ipsorum filij patrū luere pœnas. *Deu. 5. O diu habentibus me fol. 570. co. 2.*

Hominem cœcum a Natiuitate, Et interrogant discipuli quis peccauit? Hoc inter est inter pios & impios, quod pij mala etiam quæ a natura proueniunt, flagella Dei esse credunt, impij vero flagella a pertissima Dei a natura venire arbitrantur. *Exo. 8. Cras. fol. 208. col. 1.*

Vt manifestentur opera Dei. Occulta sunt iudicia Dei in malis hominum, vt scias flagella etiam sine culpa a Deo irrogari. *Gen. 15. peregrinum futurum esse sementuum. fol. 83. col. 1.*

Sed ut manifestetur. Miris modis disponit deus res suas & nr̄as. *Gen. 27. Vt non uideret. f. 117. c. 1.*

Sed ut manifestentur. Vis fieri alicui potest ad bonum eius. *Gen. 42. Frater uester unus ligetur. fol. 155. col. 2.*

Sed ut manifestentur. Diuersimode in malis & in bonis manifestatur gloria Dei *Exodo. 9. Et narrare faciam nomen meum. folio. 210. columna. 2. Et Exo. 14. Glorificabor in Pharaone. folio. 226. col. 1.*

Vt mani=

ELENCHVS.

Vt manifestentur. Etiam peccatis nostris vtitur Deus ad gloriam suam. Exo. 10. Ego iudicare feci cor eius. fol. 212. col. 2.

Fecit lutum? Eodem Dominus sanat, quo solent homines excæcari, serpente Dominus sanauit populum, quem serpentes momorderāt Nu. 21. *Fac tibi ignem serpentem.* fol. 305. col. 2.

Nos scimus quia hic peccator est. Comune est perditis alios secum perdere velle. Gen. 19. *Ecce dormiui hericum patre nostro.* fol. 95. col. 1.

Non est hic homo a Deo qui sabbatum non custodit. Sicut enim pii ex peccato opera iustitiæ, & Dei faciunt; ita impij ex operibus iustitiæ, peccata. Gen. 45. *Ne dolore afficiamini.* folio. 161. columna. 2.

Nos scimus. Admonet non homines sed serpentes esse dicēdos, qui arte & dolo alios ad peccata trahere conantur. Gen. 3. *Serpens fuit callidior.* fol. 27. col. 2. *Dathā* Nu. 16. Et *Iudas.* Ioā. 12. *Alios ad malum traxerunt.*

Nos scimus. Magnum malū est velle esse magistrum mali. Num. 25. *Augustijs affice Madianitas.* fol. 523. col. 2.

Da gloriam Deo. Non sunt audienda malorū consilia; etiam si prima fronte bona esse videantur. Exo. 8. *Ite sacrificate Deo in terra hac.* Consulit vt sacrificēt, sed in Ægypto. Consulūt hi vt det gloriam Deo sed recognoscendo Christum peccatorem, & nihil ab illo accepisse. fo.

IN OLEASTRVM.

207. col. 2. *Dare gloriam Deo,* in scriptura idē est q̄ cōfiteri peccatū. Sic Iosue. 7. *Fili mi da gloriam Domino Deo Isr. & confitere.* Sic hic volebant dicere agnosce q̄ peccator est, & q̄ peccator tu sis, vt sic cæcum secum perderent.

A seculo non est auditum. Admiranda est cæci audacia, nihil malitia Phariseorum, & ira, turbatur. Ostendit nō esse diuina omittēda propter quam cumq; turbationem. Leu. 10. *Cur nō comedistis oblationem.* fol. 360. col. 2.

A seculo non est auditum. Videbat impios opera tā mira Dei, beneficio dare naturæ Ideo antiquitatem temporis, & in tempore facti raritatem allegat. Exo. 8. *Cras.* Tēpus constituit Moyses vt sciant opera esse Dei, & non solus naturæ. fol. 208. col. 1.

In peccatis natus es totus. Difficile est magnates a sua pertinacia amouere. Nō potuit Ionathas patrē ab odio Dauidis amouere, imo e contra audit conuitij verba, fili mulieris vltro virum rapientis. 1. Reg. 20. Sicut iste hic, istos ad amorem & ad Christi discipulatum perducere conatur, & audit in peccatis natus es totus. Exo. 10. *Dixerunt serui Phara. ad eum.* folio. 213. columna. 1.

In peccatis natus es totus. Solent homines cum alios vident a Domino Affigi, se sanctiores illis putare. Vt patet de amicis Iob. *Quis vnquam iustus percipit cap. 4. Deu. 6. Et propter impietatem*

imputatem gentium istarum, Dominus expellit eos a facie tua. fol. 581. col. 1.

In peccatis natus est totus. Sicut malum est, illud bonum iudicare quem Dominus veluti malum castigauit, ita pessimum est, malum iudicare, quem Dominus, non ut malum flagellat sicut hi iudicant. Num. 16. Murmurauerunt omnes filij Isr. in crastino. fol. 483. col. 1.

Quia hic peccator est. Odium tuum contra Christum non celant, sed manifestant. Gen. 19. Vocauit nomen eius Moab. fol. 95. col. 1.

Maledixerunt ergo ei. Sed ipsi manent maledicti a Domino. Gen. 12. Benedixi benedictibus tibi, & maledicem maledic. fo. 74. col. 2 Et ibidem 27. Isaac ad Iacob. Maledicentes tibi maledicti erunt. fol. 117. col. 2. Super me ait Rebecca sit ista maledictio. Ibidem. col. 1. timendæ enim veniunt maledictiones patrum & sanctorum non tamen malorum sicut erant isti. Non crescas dicit Iacob ad Rubem, quia ascendisti cubile patris tui. Gen. 49 & Gen. 9. Maledictus Chanaan. Ad Sem autem. Benedictus Dominus Deus sem. fol. 66. col. 1.

*Maledixerunt ergo ei. Sicut iustorum maledictiones sunt efficacissimæ, ita malorum sunt nullius momenti. Imo de ipsis potest dici illud prouer. 26. Sicut avis ad alta trās uolans, & passer quolibet vadens, sic maledictum frustra prolatum in quempiam superueniet. q. d. Si-
cut*

cut post volatum ad nidum reuertitur auis, ita maledictio ad maledicentem reuertetur. Qui voluit lapidem reuertetur ad eum de hoc vi. Ecclesi. 27. Qui in altum mittit lapidē super caput eius cadet. Et quæ sequuntur. Num. 22. Veni obsecro & maledic propter me populo. folio. 508. col. 1.

Audiuit quod eiecerūt eum. Quærit Dominus pro eo pugnantem, ut cōsoletur, & firmet in fide. Vbi docemur iuuare eos qui nostri gratia aliquid patiuntur. Gen. 19. Miserunt uiri manum suam. fol. 92. col. 1.

Tu credis in filium Dei? Tenentur maiores, pau- peres reddere securos, præsertim cum timent aliquos illi rociuros Gen. 12. Præcepit seruis suis. fol. 75. col. 1 & 26. Ibidem. Præcepit Abimelec populo suo. fol. 114. col. 2.

Fer. 5. Vide Dñicam. 15. Post. Penthe.

Fer. 6. Ioan. 11.

HÆC est Maria que unxit Dominum unguēto. Si mali in computum veniunt, est, ut sua peccata refricentur. Boni autē vt sua præclara gesta memorentur. Num. 26. Ipsi sunt Dathan & Abiron. fol. 525. col. 2.

Maria erat. Res in melius commutatæ, digniori nomine vocantur Maria peccatrix, iam

E L E N C H V S

est quæ vnxit Dominū. Gen. 1. Vocauit firmamentum Cœlum. fol. 13. col. 1.

Maria erat. Gratissimus est Deus, summam memoriam habet nostrorū bonorum operū. Vt late diximus Fer. 2. Post primam Dom. venite ben. Vult in hoc loco vnum bonum opus inscribi, ad perpetuam rei memoriam. Et Gen. 31. Ego sum Deus Bethel ubi unxisti lapidem. Vnctionis Iacob memoratur, & qui ante dicebatur Deus Abrahamsiā dicitur Deus boni operis quod fecisti. A stor. 4. Magnifice ponderatur quod Ioseph vendidit agrum, & eius notatur patria. Ciprum genere.

Ecce quem amas infirmatur. Feruentissima est oratio pro eo quem summe diligis. Exo. 28. E medio filiorum Ifr. fol. 291. col. 1. Sic etiam Moyses Deut. 9. Pro Aarō dicit se ad Dominum orasse ne contereret eum.

Misserrunt sorores ad eū. Nunc pro ipso orant, post pro ipso orando plorant. Ecce quid consanguineis valeant iusti, Gen. 13. Et semini tuo usq; in seculum. fol. 76. col. 2. Et Exo. 4. Vade in occursum Moysi. fol. 198. col. 2. Et Genes. 7. Dixit Dominus ad Noe. Ingredere tu. fo. 53. co. 1. Et ibi. c. 19. Recordatus est Deus Abrahā & emisit Loth. fo. 94. co. 2. Et c. 21. Filiū ancillæ in gentē ponā. f. 99. c. 1. Et ecclesia de Maria Magdalena canit, cuius præcibus exorat⁹ quatr. frat. Et Genes. 19. Propter Loth. Vxor & generi liberantur.

Gene

I N O L E A S T R V M.

Generum & filios. folio. 94. columna. 2.

Ecce quæ amas. Admonemur hic curare cōsan guineos maxime si pupilli & orphani sunt, Gen. 12. Perrexit secum Loth. fol. 74. col. 1.

Ecce quæ amas. Audis hic quā breues sint orationes sanctorū, & quā facile a Deo exaudiuntur. Gen. 17. Dixerat Abrahā vtinā viuat Ismael coram te. Et Dñs ait &. Pro Ismael exaudi ai te. fol. 88. col. 1. Et nota quod solum petit uiuat Ismael, & nō solū vitā sed seminis propagationē cōcedit. Istæ sanctissimæ feminae solum petunt vt sanet. Et ipsum ille suscitāt a mortuis, cum tanta gloria.

Ecce quæ amas infirmatur. Solū infirmitatē anūtiāt, & nihil petūt. V. t. n. sanctissimus. P. August. ait. Nō amat & deserit. Bon⁹ amicus etiā non rogatus, rebus amicorū suorū subuenit. Gen. 14. Solū Abrahā. Audit captū esse Loth. Et cōtinuo expedit pueros domus. f. 79. c. 1. Et 2. reg. 17. Berzellai & alij amici David, solum quia suspicati sunt famē pati in deserto, & siti fatigari. Multā ciborū copiā attulerūt ad ipsum. Et Gen. 21. Audiuit Dñs uocē pueri. f. 99. c. 1.

Ecce quem amas. Et nihil petunt, multoties Sancti pro alijs etiam consanguineis non audēt orare. Cū. n. sibi ipsis timeāt iusti, nō mirū si pro alijs etiā cōsanguineis nō deprecētur. Gē. 7. Remāsit tālū Noe & qui cū eo erāt. f. 54. c. 1.

Infirmitas hæc nō est ad mortē, sed pro gloria Dei.

G 2

Expēn

ELENCHVS

Expende nullum malum homini a casu euenire, sed iusto Dei iudicio, licet nobis occulto.

EXO. 21. Si ei non fuerit insidiatus, fol. 252. col. 2. Sed pro gloria Dei. Nunquam Deus permittit aliquod malum, nisi ob aliquod bonū. Gen. 4. Quia posuit mihi Dominus semen, fol. 39. col. 2.

Diligebat Iesus. Et si in potestate Domini situm sit, hominem nullis præuijs meritis diligere, commune tamen est, vt iustos propter opera iustitiæ diligat. Genes. 9. Noach inuenit gratiam in oculis Domini, fol. 49. col. 1.

Mansit ibi duobus diebus. Deinde dicit. Eamus. Non sinit amor amantem diu cruciari quem amat. Gen. 42. Dixit ad eos die tertia. Ioseph. 5. Ad fratres, fol. 155. col. 2.

Mansit ibi. Et nullus fuit qui ad memoriam reduceret Lazari infirmitatem. Aduerte quā facile palatini canes, obliuioni tradantur a suis conferuis. Gen. 40. Fuerūt per annum in carcerē, fol. 149. col. 2.

Eamus iterum. Cum manet Dominus. Et ipsi manent. Cum vero dicit eamus & ipsi dicūt eamus. Beat⁹ homo quē direxeris Dñe. Exo. 40. Quādo recebat nubes, proficiscebatur, f. 331. c. 2.

Vt a somno excitemus eum. Docet qualiter in absentiam amicorum res eius curandæ sunt. Vide hic. Ecce quem amas. Quod infirmitatem dicūt & nihil petunt. Loca ibi allegata. Huic propositioni adaptantur. Et Gen 19.

Recor

IN OLEASTRVM.

Recordatus est Deus Abrahā & emisit Loth. f. 94. c. 2. Et Gen. 31. Nō permisisit eū Deus male facere mihi. f. 127. c. 2. Nūc te uolebāt Iudæi interficere. Nō debent egre ferre prælati, cū dura vidētur præcipere, si subditi eis obiectēt quod eis viderur Gen. 27. Frater meus est uir pilosus. Et inducat in me maledictionem. Sed vide quid Rebecca responderit. In me sit ista maledictio. Potissimū signū est dilectionis, mala grauiā pro amico perpeti velle, fol. 117. col. 1.

Nunc querebāt te Iudæi interficere. Aliqui meticulo si alijs mortis incutiunt timorem. Ioa. 12. Dicitur quod solus Iudas murmurat, vt quid perditio? & Math. 26. Dicit quod omnes. Primus fuit Iudas, qui cæteros ad murmurādū cōcitauit. Sic. Num. 32. Moyses ad filios Rubē? Quid remouetis cor filiorū Iſr? f. 542. c. 1.

Nunc querebant te Iudæi inter. Quemadmodū audere sine Deo fatuitas est, ita timere Deo vrgēte neglectus magna. Deu. 1. Accessistis ad me omnes & dixistis fol. 555. col. 2. Sed vide Thomæ fortitudinem, cū Dominū audit præcipiētē, addit. Eamus nos & moriamur cū illo. Nihil ergo, nihil cūctādū cū Dñs aliquid facere iubet. Et expende quod sicut vnus formidolosus cæteros timidos reddit, sicut dicebamus, ita vnus fortitudine plenus, omnes animosos reddit.

Nūc querebāt te interficere. Tāta erat eorū iu-

E L E N C H V S

Stitia, vt Deum ipsum docere videantur. Et hinc etiã dicat̃ p̃lari, quã patiẽter subditorũ monitiones audire debent. Gen. 18. *Nũquid perdes iustum cum impio?* fol. 91. col. 1.

Eamus. Nõ sufficit mittere multi prelati, ne grauetur, neue aliquid molestiæ patiãtur, subditos remõtos peccatis inortuos per ministros suscitare volũt. Sicut fecit Heliseus mittẽdo puerũ, & non surrexit, vsq; dũ ipsemet venit. 4. reg. 4. Gen. 18. *Descendã nũc & uidebo.* Ad sanãdũ illos veniebat, si ipsi vellẽt. fol. 91. col. 1. Et Gen. 4. Venit ad Adã. Vocauit Deus Adã. *Vbi est?* fo. 29. col. 1. Et quod summe in hoc noiã dũ est, quod nullũ Dñs absens suscitauit mortuũ. Lazarũ suscitauit clamando. Filium viduæ suscitauit vocãdo. Filiã Archisynagogi manu tãgẽdo. Quod sũme aduertant p̃lari, & animarum curati.

Et moriamur cũ illo. Docet nos quantũ propter rem amatam ne ab ea separemur debeam⁹ pati. Cũ Dñs Petro nolẽti vt se Dñs laueret diceret nõ habebis partem meã, Petrus & si molestissimũ sibi esset, a manibus Domini pedes eius cõtrestarti, ne ab eo diuelleretur addit. Dñenõ tãtũ pedes sed & manus & caput. Et Exo. 21. *Dilexi uxorẽ meã.* fol. 252. col. 2.

Et moriamur cum illo. Docentur subditi, se libenter pro Dominis suis periculis exponere. Sicut fecit coruus, & columba. Exod. 8. *Mis-*

fit

I N O L E A S T R V M.

fit coruum. folio. 59. Columna. 2.

Lazarus amicus noster mortuus est, eamus. Licet nos propter amicũ periculo exponamus, eamus. Propter amicũ enim omnia mala sunt ferenda. Et etiã vita exponenda. Gen. 14. *Vt audiuit Abraham quod captus esset.* fol. 79. col. 1. Et ibi. 27. *Super me sit maledictio tua.* fol. 117. col. 1.

Amicus noster mortuus est. Ille verus est amicus, qui in re incerta cernitur, qui in angustia comprobatur, illa vera amicitia quæ etiã post mortem durat, vt canit emblemata. Sic Dominus Exo. 6. *Audiui clamorem eorum & recordatus sum pacti mei.* fol. 203. col. 1. Et Gen. 8. *Recordatus est Dominus Noac.* folio. 59. columna. 1. Et Gen. 19. *Liberauit Loth.* fol. 94. col. 2. Sic Dominus ad populum suum. Ose. 13. *Ego cognoui te in deserto in terra solitudinis.* Vide Pau. 2. cor. 7.

Lazarus amicus noster mortuus est, eamus. Amicus post mortem. Multi non sic. Gen. 8. *Egressus est egrediendo.* fol. 59. col. 2.

Lazarus mortuus est. Disce quantum Deus viros probos diligit, vt etiam eos auferat de medio nationis prauæ, ne malitia intellectum, immutare possit. Gen. 5. *Ambulauit Enoc cũ Deo.* fol. 42. col. 1.

Vt consolarentur eas. Debent cognati & amici, suos cõsolari in aduersis rebus. Gen. 37. *Surrexerunt filij ut consolarentur.* folio. 142. col. 2.

E L E N C H V S

Domine si fuisset hic. Taxat locus iste illos, qui cum beneficia desunt dubitant de præsentia collatoris. Exo. 17. *Non est Deus in medio nostri.* Beneficiorum subtractio ad tempus, est melius signum. fol. 236. col. 2.

Vbi posuistis eum. Notanda sunt loca in quibus aliquod beneficium accepimus. Gen. 16. *Vocauit Agar nomen putei.* fol. 85. col. 2. De hoc vide Fer. 6. Post. 3. Dominus venit in ciu. Erat ibi fons Ose. 4. Nolite ingredi in galgal. Locus erat vbi multa beneficia acceperat; ibi vnctus fuit primus rex Saul. 1. Reg. 10. Ibi sunt circumcisi vt terram ingrederentur. Iosue. 5. Ibi collocati sunt duodecim lapides. Ibi. 4. Et pessimi homines ibi dijs immolabant, vbi Deum pro tantis beneficijs laudare deberent. Ideo Exo. 3. Dominus ad Moysen, solue calcamentum, vt scilicet magna reuerentia locum honoraret, vbi tale beneficiũ a Deo recepit. 2. Reg. 24. In loco vbi ædificatum fuit altare vt cessaret plaga, ædificatum est post, templum, in memoriam tantũ beneficij. Et Deu. 1. *Hæc sunt uerba quæ loquutus est Moses ad omnem Isr. trans Iordanem.* fol. 554. col. 2. Et Gen. 32. *Vocauit nomen loci illius peniel.* fol. 130. col. 2. Et Gen. 28. Dominus ad Iacob. *Surge ascende Bethel.* Vbi beneficia contulit, aut promissit, ibi vult nos esse gratos. fol. 136. col. 1. Et Iosue vl. Notatur locus vbi a Deo tantũ beneficiũ acci-

I N O L E A S T R V M.

accipiunt. Nam idola respuunt, & Deo perpetuam obedientiam promittunt, tult lapidem pergrandem.

Vbi posuistis. Non quod nescit vbi sit, sed ne scire dicitur vt faueat. Gen. 3. *Vbi estu lo.* 29. c. 1

Lachrimatus est. Docet nos sentire proximo rum mala. Luc. 7. Cum vidisset viduam plorantẽ vnictũ filiũ, Dominus, misericordia motus est super eam. Num. 14. *Iosue & Caleb, sciderunt uestimenta.* fol. 472. col. 1.

Lachrimatus. Cum vidit scilicet Mariam plorantem, gaudet Dominus, vt leuiora faciat quæ sancti patiuntur mala, se illis immiscere. Exo. 3. *Descendi ut liberarem.* fol. 194. col. 2.

Lachrimatus est. Quia homo verus est, & si non purus, non potest naturæ iura negare. Ge. 21. *Displicuit res valde Abraham.* fol. 98. col. 2.

Quidã ex Pharisæis. Vult Dominus impios, cognoscere bona piorum, vt inde magis inuidia torqueantur. Exo. 9. *Misit Pharaõ & ecce nõ erat mortuum.* fol. 210. colum. 1. vide fer. 6. Post Dominic. Passionis multa signa.

Quidam ex Pharisæis. Solet Dominus invidos torquere augendo bona eis quibus inuident. Gen. 37. *Somniauit Ioseph somnium, & addiderunt amplius.* fol. 142. col. 1.

Sabbato. Ioann. 8.

E L E N C H V S



*E*go sum lux mundi. Qui scilicet lucē omnibus tribuo, vt videant quo vadant, & etiam quæ, & qualia opera agant.

Gen. 1. Fiat lux. fol. 12. col. 2.

Ego sum lux mundi. Magnum & admirandum hominibus collatum beneficium est lux. Nu. 28. In die sabbati, & capitibus mensum. fol. 532. co. 1.

Iterū locutus est eis. Scilicet Pharisæis, & si omnes in populo admonendi sunt, maxime tamen principes & maiores, qui alios in officio continere possunt. Deu. 31. Congregate ad me omnes seniores. fol. 633. col. 2.

Qui sequitur me non ambulat in te. Magna est dignatio tua Domine erga tuos, vt quasi puer rædas accensas ante eos deferas, & iter doceas. Exo. 13. Non recedebat columna nubis. fol. 223. co. 2. Et c. 14. Et profectus est angelus qui ibat ante castra fol. 226. co. 2. Vide in festo Pont. præcinget se

Dominica in Passione. Ioann. 8.



*V*is ex uobis. Nunquid Domine vita tua, aut opus tuum, malum esse potest? aut in eo aliquis defectus contingere, vt examine opus sit? quid quæso me docere vis? vt ego examine & discernam vitam, & tenebras meas. Gen. 1. Fiat lux. fol. 12. col. 2.

Arguet me de peccato? Quod solus Christus potest

I N O L E A S T R V M.

potest dicere, integer enim, & immaculatus, & qui nunquam peccati iugum portauerit debet esse virille, seu sacrificium, per quod hominū peccata expiari debent. Num. 19. Integrā in qua non sit macula fol. 492. col. 2.

Nonne benedicimus nos? Difficile est inuidiam aut odium, vultu aut verbis non proderere. Gen. 4. Commotus inuidia. Iratus est Cayn valde & cecidit facies eius. fol. 38. col. 1. Et cap. 31. Vidit Iacob faciem Laban. fol. 127. col. 1. Et cap. 37. Nō poterant eum alloqui pacifice. fol. 142. col. 1.

Nonne benedicimus nos? Et audiūt a dño. Propterea uos nō aulitis quia ex Deo nō estis. Et ipsi continuo in vindictā exeūt; ipse vero audit dæmoniū habes, & sūma modestia respōdet. Vbi iratos docet, non tā facile in vindictā exire, maxime sine consilio aliorū, potissime amicorum. Exo. 32. Dominus ad Moysen. Et nunc dimitte me. Expende populi peccatum, & quātaratione Deus in vindictam posset exire, & tamen quasi consilium petit a Moysē, & licetiam vt se de populo vindicaretur. fol. 311. co. 1. Sic edocti apostoli Lu. 9. Contra Samaritanos irati, eo quod Dominum recipere noluerunt, prius Christi Domini consilium expectant, quā ignem de cælo vt illos deuoret petant. Sic Petrus in horto. Domine si percutimus ingladio? non sic hi sed continuo prorumpunt in conuitia.

E L E N C H V S

Quia Samaritanus es tu. Quia veritatem prædicant iusti, talia audiunt. Aduerte malos quasi iudicestorquentes ferre bonos. Sic. Gen. 19. Dicebant uiri Sedō. unus uenit. fol. 94. col. 1.

Si quis sermonem meum ser. mortem non uid. Qui non seruauerit videbit mortem. Deu. 18. Vir qui non obediuerit uerbis meis ego requiram. fol. 600. col. 2.

Mortem non uidebit in æternum. Non memini me legisse legem veterem se custodientibus, vitam promississe æternam. Vnde Leu. 18. dicitur. *Que faciet homo uiuet in eis.* Viuet vita scilicet temporali. fo. 383. co. 2. Ad literam. Et Deu. 8. Custodietis ut faciatis, & niuatis. & multiplicamini. Omnia temporalia sunt. fol. 578. col. 2. De quo etiam habes multa. Leu. 26. & Deu. 28.

Nunc cognouimus. Impiorum est Dei beneficia extenuare, sicut piorum exaltare. Deu. 8. Dominus Deus tuus introducit te in terram bonam. fo. 578. col. 1.

Exiuit de templo. Cur non Domine illos tantis sceleris continuo arguis? docet non esse continuo, dum peccator in libidine peccandi excæcatus est, reprehendendus, sed expectandum est, quo mentis sit compos. Si ut feram capias aerem obteruas, cur non ut hominem a peccato extrahas occasionem expectas? Sic spiritus sanctus Cant. 8. quid faciemus sorori nostræ quando alloquenda est? quando, vel quomodo alloquemur ut nostram faciamus? Christus quod

I N O L E A S T R V M.

quod nunc propter dicta non fecit, facit. cap. 10. Dicens. Multa bona opera ostendi uobis propter quod horum me uultis lapidare? Deu. 9. Panem non comedi & aquam. fol. 581. col. 1.

Feria. 2 . Ioann. 7.

Misserunt principes & Phar. Quia turba de illo dicebat, Christus cum uenerit nunquid plura signa faciet? hæc est inuidorum poena alios plures & fortiores se semper existimare, ut non nisi paruulos & pusilli animi homines inuidia occidat. Exo. 1. Pharao. Ecce populus Isr. multus & fortior nobis est. fol. 188 columna. 2.

Misserunt. Non solum non patitur inuidus sibi quemquam præferri, sed nec sibi æquari. Quos arguit ille locus. Gen. 1. Vbi Dominus dicit. *Faciamus hominem in imagine nostræ, secundum similitudinem nostram.* fol. 13. col. 2.

Vt apprehenderent. Non solum malis fiunt impij deteriores sed bonis impiorum quibus inuidet. Exo. 9. *Agrauauit se cor Pharao* fo. 210 co. 1. Sic Cayn bonis fratris. Sic fratres Ioseph quia a patre plus amabatur. Sic Saul, quia caneant puellam percussit Saul mille & David decem millia. Sic filij Laban contra Iacob. Inuidus alterius rebus macrescit opimis. Dicit Poeta.

Vt appre

Vt apprehenderent. Nota, quod principes sunt & volunt apprehēdere Dominū. In hoc omnes vires potentia mundi ostendit, in opprimendo pauperes, in mala cōmitendo. Audiāt isti scripturā de Dño dicentem. Exo. 34. *Dominus Deus fortis, p̄u, & misericors.* Fortis ad pietatē fol. 321. col. 2. Gen. 6. Gigantes tunc fuerunt super terram, ad quid gigantes? ad quid potētes? vires quas illis Dñs dederat, ad excolendā terram & adiuuandos homines in hominum oppressionem conuerterunt. fol. 48. col. 2. Iob. 1. Egessus est Sathan a facie Domini. Vulnera uit vlcere pessimo a planta pedis, vsq; ad capitis verticē, omnia mala quæ potest operatur. Nihil parcit, tales sunt filij diaboli. Aman omnem suam potentiam in Iudeis opprimendis ostendit. Et Gen. 31. Ille pessimus Laban. *Fortitudo in manu mea ad faciendū vobis malū.* f. 127. c. 2. Et Exo. 7. Vide. *Dedi te pro Deo, Parhob.* Expē de quam potestātē a Deo accipiat, & quomodo illa non vtitur ad perdendum Pharaonem. Quis enim hominū habens Dei potestatem in inimicum tam seuum, ad momentum illum ferret? f. 205. co. 1. Et Num. 20. Et Deu. 2. *Misit Moyses nuntios de Cades ad regem Edō.* Quid hoc est Dñe vt non audeas intrare cum populo terrā Edō nisi a rege permissus? docet nos summa potentia nunq; violentia vti, non continuo fulminare, in vindictam exire. fo. 498. c. 1

& 559. co. 2. De hoc etiā dicemus in festo Trinitatis, & latius in nostris locis cōminib⁹ quos iā elaboratos habemus (si Dominus dederit.) continuo prodibunt in lucem.

Miserunt principes. Isti sunt qui populum, erga Deum male affectum, recte de his quæ Dei sunt, facere sentire deberent, sed contra isti sunt, qui vulgus cogunt non affici his quæ Dei sunt. Sic. Num. 13. *Omnem principem qui est inter eos.* fol. 467. col. 2.

Nunquid aliquis ex principibus. Cōmune est vt verbū Dei apud populares magis fructificet, quam apud magnates. Vnde Exo. 6. *Moysem ad Dominum.* Ecce filij Iſr. non audiunt me, quomodo audiet me Pharaō. Bene arguit, Si populus non audit, minus audiet princeps. fol. 203. co. 2

Nunquid aliquis ex principibus? Maiores sunt, qui priores deberēt esse in Dei negotijs, & hodie sunt posteriores, & negligentiores. Num. 7. *Obtulerunt principes.* Iſr. fol. 446. col. 1.

In magno festiuitatis die. In die solenni obgratitudinem instituto de quo Leu. 23. *Mense primo.* 14. *Mensi.* fol. 409. col. 2.

Numquam sic locutus est homo. Hi magis timuerunt Deum quam principes. Exodo. 1. *Timuerunt obstetrices Deum.* folio 189. columna 1. Sic Thob. 2. magis timuit Deum quam regem. Sic. 1. Reg. 22. *Noluerunt ferui Saul manus extendere in sacerdotes Domini,* etiam

si regis iussio vrgebat, magis enim timuerunt
Deum quam regem. Sed Doech ecōtra fecit.

Feria. 3. Ioan. 7.

Ambulabat in Galileam. A Iudea propter
sua peccata suam præsentiam aufert,
& ambulat in Galilea, vt illos doceat
& bonis ditet, si Deus vnum deiicit alterum
subleuat. Exo. 32. *consummā eos faciam q; te in gen-
tem magnam.* fol. 311. colum. 1. de hoc vide fer. 6.
post. 2. Dñ. auferetur a vobis.

Volebāt eum interficere. Quia talia docebat, ta-
lia signa faciebat. Ingrati animi est beneficia
nō cognoscere, ingratisimi, existimare sibi ad
malum dari. Num. 14. *Vt quid Dominus ascende-
re fecit nos?* fol. 472. col. 1. De hoc vide fer. 6.
Proxima quid facimus? hic homo multa sig-

Non enim uolebat in Iudæam. Ostendit Domi-
nus quā difficile se hominibus impijs credat.
Exo. 40. *In die mensis primi.* folio. 331. col. 1. Vt
nos doceat primum experiri eos, apud quos
domum & habitationem eligimus. Sic Gen.
29. *Habitauit cum eo mensem dierum.* Iacob cum
Laban. s. vt domum, & dominum prius agnos-
ceret, fol. 120. col. 2.

Et murmur multum erat in turba. Cōmune ma-
lum murmurantium est vt non inueniant qui
impediant, sed qui iuuent. Gen. 31. *Nunquid non*
extra

extraneæ reputata sumus? folio. 127. columna. 1.

De Feria. 4. Ioan. 10.



Vo usq; animam nostram tollis. Solet Do-
minus impios suspensione animi pu-
nire, Deu. 28. *Erit uita tua suspensa ti-
bi.* fol. 627. col. 1. Et Deu. 31. *Et erit in consumptio
nem.* fol. 633. col. 1. Expende quæ mala sequen-
tur hominem a quo Deus recedit. Erit in cō-
sump. consumetur inuidia & suspensione ani-
mi, suimet non erit compos.

Quo usq; animam. Sunt peccata quædam quæ
pœnam perpetranti imponūt. Et omniū ma-
ximū est infidelitas. Gen. 4. *Accepit Lamech
duas uxores.* fol. 39. col. 2. Et Gen. 9. *Plantauit ui-
neam.* fol. 65. col. 2.

Quo usq; animam nostram tollis? Facillime cog-
noscitur homo in quo est Deus, & in quo
non. Gen. 39. *Vidit Dominus eius quod Deus esset
cum eo.* fol. 147. col. 1. Et videmus nos quod
Deus non sit cum istis, quia suspensos, inui-
dos, bonum persequentes videmus. Et ipsum
Dominum etiam.

Non estis ex ouibus meis. Talem erga vos me
ostendo, quales vos erga me. Non auditis nec
cognoscitis pastoris vocem, nec pastor tales
curabit oues. Leu. 26. *Si ambulaueritis mecum ex
aduerso, ambulabo ego etiam uob.* fol. 422. col. 1

Vocem meam audiunt. Admonemur hic qualiter Dei verba audire debemus, & eius ministeriorum Exo. 23. Caue a facie eius, & audi uocem eius. fol. 266. col. 2.

Et cognosco eas. Arguuntur hoc loco, Domini & pastores, qui suos nec facie, nec nomine norunt. Gen. 2. Adduxit ad Adam ut uideret quid uocaret illud. fol. 22. col. 2.

Et cognosco eas. Curo illas, illis benefacio, Exod. 19. Sanctifica eos. Ex presentia pastoris, multa ouibus proueniunt bona. folio. 244. columna. 1. Et Roman. 1. Desidero videre vos. Vide quæ sequuntur, & præcipitur ibi in loco Exod. Ut sint parati. Hoc enim docere debet prælatus ut præparentur subditi, ad Dei beneficia recipienda.

Et uitam eternam do eis, & non peribunt, & non rapiet eas. Parum est si Deus te ducat ad bona, nisi te in eis plantauerit, ut non facile euellaris. Exo. 15. Introduces & plantabis. fo. 230. col. 2.

Sustulerunt lapides. Proni erant ad Lapidem Iudei, & Christus perguit illis benefacere. Sic Moyses. Exo. 17. Clamauit Moyses ad Dominum. folio. 236. col. 1.

Multa bona opera ostendi uobis. Istæ Commemoratio, exprobratio est immemoris beneficij. Est aliqua voluptas merita ingratis exprobrare ut poeta dicit. Deu. 1. Undecim dierum iter est Achorebusq; ad Cades Barne. fol. 555. col. 1. Et Deu.

Deu. 29. Non inueterauerunt uestimenta uestra. folio. 629. col. 2.

Multa bona opera. Sunt multi quibus si multa bona feceris si aliquid feceris illis non gratum. Bona illa multa non referunt. Imo sicut ij, propter etiam illa bona, mala referunt. Deu. 23. Non abominaueris ægyptium, quia peregrinus fuisti. fol. 613. col. 2.

Propter quod horum. Nunquid uobis male feci, cur ergo me lapidare uultis? Num. 22. Asina ad Balan. Quid feci tibi. fol. 509. col. 1. Et non ne sum Asina tua super quam? &c.

De Fer. 5. Vide in festo Magdalenz.

Feria. 6. Ioann. 11.



Collegerunt Pontif. Timida res malitia est, & mali timidi nusquam uidebis malos malum aliquod committere, nisi sint in magna multitudine. Omnes principes congregantur contra inermem Iesum. Genes. 37. Venite occidamus eum. folio. 142. columna. 1. Vide Dominica. 17. Post Penth. conuenerunt. Et. 22. Cum Herodianis.

Collegerunt Pontifices: Adnititur inuidia consortes habere omnes quæruolos & quos eadem causa tangat. Sic Numerorum. 12.

E L E N C H V S

Nūquid dumtaxat cum Moseh locutus est Dominus? fol. 463. col. 1.

Collegerunt pōtīfices. Occasione desumpta. f. ex resurrectione Lazari. Nunquam enim de est, qui inuidis bona eorum quibus inuidēt narrent. Exo. 9. *Missit Pharaō & ecce non erat mortuum.* folio. 210. columna. 1. Et. 1. reg. 22. *A-bimelech ad Saul.* Et quis in omnibus sicut David.

Quid facimus? Q. d. multum dissimulauimus, hoc malum, iam non oportet dissimulare. Vt nam (vt ait Sanctissimus Pater Augustinus.) dissimularetis vt non cum alijs periretis. Sicut legimus de Dathan & Abirō, qui Num. 16. Dicāt. *Multum uobis.* fol. 482. col. 1.

Quid facimus? Extremum malorū est, bonorum pōnituisse factorum. Exo. 14. *Quid hoc fecimus?* folio. 226. columna. 2. Et Deut. 15. *Non sit durum in oculis tuis, cum dimiseris cum liberum.* fol. 593. col. 2.

Quid facimus? Homo tui muneris tibi inimicus est. Gen. 49. *Odio habuerunt eum sagitarij.* folio. 175. columna. 2. Et vide literam ibi. fol. 174. col. 1.

Quia hic homo. Contēptibiliter valde de Domino loquuntur. Tamquam filij illorum, qui Exo. 32. *Deduce suo Moseh dicebant.*

Quia huic Moseh, uiro qui nos de Ægip. folio. 310. col. 1.

Mul-

I N O L E A S T R V M.

Multa signa facit. Quærunt causas vt perdāt. Parcendi causas debet inquirere p̄latus, nō puniēdi. Sicut enim malorū est causas inuenire vt perdāt, bonorū est inquirere vt saluent Gen. 8. *Quoniam cogitatio, seu signū cordis.* fol. 60. col. 2.

Multa signa facit. Sūt impij p̄sitiaci Dei, vt nō loquātur cōtra bonos, nisi quæ ipse voluerit. Num. 23. *Posuit uerbū in ore eius.* f. 514. co. 1. Sic. 1. reg. 24. *Saul ad David nūquid vox tua hæc fili mi? iustior me es.*

Multa signa facit. Non solum malis fiunt impij deteriores, sed bonis impiorum quibus inuident. Exo. 9. *Aggrauauit se cor Pharaō.* folio. 210. col. 1.

Multa signa facit. Subtiles valde & perspicaces Dominus, oculos impiorum reddit, ad speculanda bona iustorum, & in dies magis aperit vt inuidia, & dolore tabescant. Num. 24. *Eleuauit Bilham oculos suos.* fol. 519. col. 1. Vide Fer. 2. *Præterita.* Vt apprehenderent.

Si dimittimus eū sic, omnes. Agreferunt Tyranni esse aliquos, qui libertatem suis suadeant. Exo 5. *Quare Moseh & Aaron abstrahitis populum?* fol. 200. col. 2. *Quia Christus miracula facit,* quibus homines ad libertatem filiorū Dei perducit, eum volunt ab incepto retrahere si dimittimus eum sic.

Si dimittimus eum sic. Incidit in scillā cupiēs

vitare caribdim Iob. 6. Qui timent pruinam, irruet super eos nix. Vide Gre. Lib. 7. ca. 12. Dum mali, aliud periculum fugere volunt, in aliud grauius incidunt Exo. 14. *Fugiamus Iſraelem.* Et impingunt in mare. fo. 227. co. 1. Iſti fugere volebant manus Romanorum, & impingunt in mortē Chriſti, & Dei iram.

Veniunt Romani. Extremæ ingratiſſimæ eſt beneficium maleficium reputare. Hoc enim ingratifſima animi eſt, putari ſibi beneficium ad malum dari. Exiſtimare miracula, & doctrinam Chriſti, deuaſtationem eſſe ciuitatis. Num. 14. *Vtinam mortui eſſemus in Aegypto.* Et. *Vt quid Dominus aſcendere facit nos ad terram hanc?* folio 472. col. 1. Et ibi. cap. 16. *Aſcendere feciſti nos a terra fluente lacte & melle.* fol. 482. col. 1.

Veniunt Romani. Expende obſecro, quibus armis, quibus menijs, quibus militibus futuro malo, & bello, occurrere volūt ſcilicet morte Chriſti. Sic Pharaō Exo. 1. Morte puerorum. *Affer ſapientes ſinus in eum.* Sic. *Cum uenerit bellum.* fol. 188. col. 2.

Veniunt Romani & tollent. Admonet locus iſte quam ſit cauenda iuſtorum iniuria, quoniam propter vnicū iuſtum ſcilicet Chriſtum, iſti ſe. & rem publicam perdiderunt. Sic propter vnum Thobiā, Senacherib & vitam amiſiſit, & regnum. Sic propter Loth. Reges illam

illam Gen. 14. *Ceperunt Loth.* fol. 79. col. 1. De quibus poteſt dici illud prouer. 10. *Quod timet impius veniet ſuper eum.* Gen. 11. *Timebant illi ne diuiderentur in terras,* ideo turrim volebāt edificare, & propter idipſum diuiſum eſt labium eorum, & diuiſi ſunt per omnem terram.

Veniunt Romani. Solent ambitioſi. & inuidioſi cauſam ſuam peculiarem, cōmunem facere, ne de vitio ſingularitatis notentur. Inuidiam ſuam zelo reipub. cooperiunt. Ioa. 3. dicebant non eſt hic homo a Deo qui Sabbatum nō cuſtodit. Et c. 9. Inuenimus hūc prohibentē tributa dari Cæſari, Nos legē habem⁹ & ſecundū legē debet mori, quia filiū Dei ſe fecit. Sed Pilatus vt dicūt Euāgeſtiſtæ optime cognouit nō zelū cōmunē eſſe, ſed cognouit q̄ per inuidiā tradidiſſent illū. *Sic Macha.* 1. c. 7. Alchimus dux impiorū qui volebat fieri ſacerdos. Particularē cauſam in zelū cōmunē reducit; & ad demetriū dicit perdidit Iudas & fratres eius, omnes amicos tuos. *Sic act.* 16. Illi Dñi. Phitonifā quia exijt ab ea. Spes quæſtus. *Aprehendētes Paulū & Sylā* perduxerūt in forū ad principes, & offerētes magiſtratibus dixerūt, hi homines cōturbāt ciuitatē noſtrā. Et Num. 16. *Dathā & Abirō,* ambitione & inuidia repleti dicunt ad Moyſem & Aarō. *Cur eleuatis nos ſuper populū Dñi.* f. 482. c. 1.

ELENCHVS

Vos nescitis quicquam. Permittit Deus vt malo occasione inueniant indurandi cor suum, p̄t̄ifex & eius sententia, erat illis tanquam oraculum, quæ occasio fuit illis obdurationis in malo. Exo. 7. *Ego indurabo cor Pharaonis.* fol. 205. col. 2.

Expedit ut unus homo moriatur. Maiorum est, & maxime sacerdotum alios a malo arcere. Et hic pessimus, & sacerdos alios concitat ad Dominum interficiendum. Gen. 37. *Audiuit Ruben & uoluit liberare eum.* Quia maior natus erat. fol. 142. col. 2.

Expedit ut unus homo. Non debent inimici Domini, credere bonis successibus, neque sequi suas concupiscentias, quoniam sæpius ad malum suum trahuntur, vt seuerius puniantur. Sic Exo. 14. *Secuti sunt Ægyptij eos usque in medium maris.* fol. 227. col. 1. Sic contigit Datan & Abiron peruenerunt sua elatione, vsque dum deglutiret eos terra. Hic vero Pontifex summus cum cæteris periit. *Expedit ut unus homo, & Prophetauit.* Quia Iesus erat moriturus pro gente. Gen. 37. Iudas ad fratres, quæ utilitas si occiderimus? & etiam prophetauit, licet non intellexerit quid diceret. Quid illis prodesset fratrem occidere? Viuum illum relinquere illis fuit maxima utilitas. Quia uiuus omnes aluit, & a morte liberauit. Sed Christus uiuus nihil nobis prodesset. Nisi granum frumenti cadens

INOLEASTRVM.

cadens in terrâ mortuū fuerit. Ideo expedit vt moriatur, quia occisus est aries, vitā accepit Isaac. Et sic omnes cōgregaret in vnum Christus, morte sua. Ioseph vero vita, omnes patrē, fratres, cognatos ad se congregauit; & hoc est somnium, videbam Solem & Lunam & Stellas adorare me. id est ad me venire, & sub mei protectione gubernari, videbam manipulos. Denotat propter cibum, ad ipsum omnes esse congregandos. Si Ioseph occiderent, manipulum erectum deiicerent, omnes fame perirent. Expedit vt uiuat. Et Christus expedit vt moriatur, & sic non tota gens perat.

Congregaret in unum. Magna feruorum Dei consolatio. Scire quod si aliquando a domo eius expellantur, & indistantissimas exulent nationes, eorum non obliuiscitur Deus. Deu. 30. *Si fuerit expulsio tua in extremum cæli inde congregabit te.* fol. 631. col. 1.

Vos nescitis quicquid; nec cogitatis. Sunt qui continuo noua excogitent in operibus impietatis vnde noua & quasi inexcogitata vitia, pullulare in mundo videmus. In hoc pontifice cernimus diabolicam & inexcogitatam nequitiam de quo Miche. 2. *Væ qui cogitatis inutile in cubilibus, vbi solent fabricari infinitæ machinationes.* Gen. 6. *Omne figmentum cogitationum cordis eorum.* fol. 48. col. 2.

ELENCHVS

Sabbato. Ioann. 12.



Videtur quia nihil proficimus? Hoc inter est inter bonos & malos in bonis & malis faciendis. Quod bonis satis est posse nocere, malis non potentia contenti sunt? Gen. 31. Fortitudo in manu mea ad faciendum uobis malum. fol. 127. col. 2. Vide. 2. Cor. ultimo. Gaudemus quod nos infirmi sumus uos potentes. Vide fer. 2. prateritam.

DOMINICA IN RAMIS. Matth. 21.



Fecerunt sicut praeceperat. Admonentur inferiores, superioribus obedire, non solum cum quae praecipunt dura sunt, sed etiam cum prima fronte peccata esse videntur. Quod fecit Isaac cum se religari consensit. Sic. Gen. 27. Et nunc filii mi obedi uoci meae. f. 117. c. 1. Et ibi ad patrem se finis Esau. Festinaui ut inuenirem. In omnibus matri obediuit, & si difficillima illi videbantur

fecerunt sicut praeceperat. Summa debet esse obedientia, inferiorum ministrorum Dei, ad maiores, ne in Domini ministerio ulla possit esse dissonantia, num. 18. Custodiant custodiam tuam fol. 489. col. 2. Expende propter ipsorum obedientiam, qualis triumphus, secutus est hic.

Super asinam & pullum. Hic summe Dominus hodie

IN OLEASTRVM.

hodiernam mundi uanitate non solum principum, sed etiam episcoporum, & ecclesiasticorum condemnat unde Deu. 17. De rege loquitur & dicit. Non multiplicabit sibi equos. fo. 589 col. 1. Ex hoc loco tamen, principibus conceduntur equi, solum multiplicationem vetat, equitationem enim etiam in scriptura sacra signat gubernationem & praesidentiam, antiquitus qui ad regni gubernacula introducebantur in curru vehi solebant, ut patet de Ioseph. Gen. 41. & 3. Reg. 1. Dauid fecit equitare Salomonem super mulam suam, ad regni possessionem accipiendam, unde Esa. 21. Ecce iste uenit ascensor uir bigae equitum & loquitur de Christo & eius regno

Super asinam & pullum. Ad quid Domine his indiges absque his non poteris triumphare? ut doceantur homines quantum uis sancti se aliorum operibus indigere. Num. 10. Dicit Moyses ad Cohab. fol. 453. col. 2.

Super asinam & pullum. Licet sit Dominus omnium, & possit omnia agere suo solo imperio utitur tamen naturali medio Gen. 1. Et spiritus Dei sufflabat super superficies aquarum. De uento loquitur, quo exsiccata est terra. fol. 5. col. 1. & fol. 6. col. 1. & Gen. 8. Transire fecit Dominus uentum super terram. fol. 55. col. 1. & fol. 59. col. 2. Posset enim terram suo solo imperio exsiccare. Item & aquas ut patet Exo. 14. ad quod utitur uento etiam Inuento orientali forti. fol. 225. col. 1.

ELENCHVS

De super posuerunt uestimenta sua. Sancti viri non solum sancti sunt, sed etiam vrbauitatem norūt; abhorret enim Dominus a sanctis in ciuilibus. Gen. 18. *Abraham ibat cum eis.* folio. 91. columna. 1.

Multi autem ex ciuitate. Antiqua est consuetudo qua consueuimus nobilibus ad nos veniētibus obuiam exire, & post illos deducere, & cum eis aliquod spatium ambulare. Sic fecit Abraham. Gen. 18. Cum recepit angelos, & cū discesserunt. fol. 89. col. 1. & 91. col. 1. Sic & fecit Ioseph. Gen. 46. *Ascendit in occursum patris.* fol. 163. col. 2. Sic, & Moyses. Exo. 18. *Egressus est Moyses in occursum eius.* fol. 240. col. 1.

Rextuus uenit tibi. Totus tuus, totus tibi. Nō solū ipse tuus, sed omnia quæ ipse habet tua sunt. Si cælum habet tuum est, cuius influentis uiuis, terram autem dedit filijs hominum. Senascens dedit sotiū, se moriens in præcium &c. Si quod uero tu bonum aut preciosum habueris, regum erit & non tuum. Gen. 49. ad *Aser pinguis panis eius, præbebit delicias regibus.* fol. 175. col. 2.

Ecce totus mundus. Multi illorum dicunt benedictus qui uenit, isti uero summa inuidia perciti, dicūt. Videtis quod nihil proficimus? *Ecce totus mundus.* Hoc inter est inter pios & impios, quod impij ignorant donadei sibi concessa, pij uero optime norunt. Exo. 16. *Ignora-*
bant

IN OLEASTRVM.

bant quod esset, sed Moyses, iste est panis. folio. 233. columna. 2.

Ecce totus mundus. Hæc est inuidorum pœna alios plures & fortiores se semper existimare. Exo. 1. *Ecce populus Israhel multus & fortior nobis est.* fol. 188. col. 2.

Fer. 2. Ioann. 12.



Bi Lazarus fuerat mortuus. Signat hoc ad gratitudinem habendā. Vide fer. 6. 4. *Dominicæ ubi posuistis eum.*

Maria accepit libram. Expende huius mulieris liberalitatem, hodie pro dolor est videre peccatorum in uitia summam liberalitatem qui tenacissimi sunt ad uirtutem. Exo. 32. *Et se parauerunt se omnis populus, ab in auribus aureis.* fol. 310. col. 1. Et Gen. 1. *In principio creauit Deus cælum & te.* fol. 12. Et *germinet terra Semen.* fol. 13. c. 1. Vide infesto Mag. effudit.

Maria accepit. Huius mulieris tanta liberalitas uult Dominus, ut in euangelio describatur ad perpetuam rei memoriam, quæ Dei summam gratitudinem ostendunt. Vide fer. 6. ubi supra. Maria erat.

Dixit ergo unus ex discipulis. Mat. 26. Dicit quod omnes murmurauerunt. Iudas fuit primus, qui auaritia comotus cæteros ad murmurandū concitauit, sic authorem, & primum in culpa notat.

notat. Exo. 8. Venit omne ferarum genus in domum
Pharaonis. fol. 207. col. 2.

F E R I A. 5. Incœna Domini.

Quiens quia uenit hora eius. Expende de
quo sollicitetur tempore mortis, scilicet
de dilectione & pace suis relinquenda. Hodie solum in hora mortis deditandis filiis sollicitantur parentes. Gen. 27. Isaac ad Esau. Vides quod senui, & mortis diem ignorem. fol. 117. col. 1.

In fine dilexit. Hæc est Domini conditio semper nobis benefacere & in fine, magis suam erga nos dilectionem ostendere. Deu. 7. Ut beneficeret tibi in nouissimo tuo. folio. 579. columna. 1. Et Deu. 33. Hæc est benedictio qua benedixit filios Isra. fol. 646. col. 1.

Cum diabolus iam misisset. Innumerabiles defectus culpa detegit, quæ iustitia occultabat, expedit in Iuda, vno auaritiæ peccato, deteguntur eius innumera mala, quod fur, quod traditor, quod murmurator, quod diabolus misisset in cor eius, quod etiam diabolus factus est, dicente Domino vnus ex vobis diabolus est. Gen. 3. Quis indicauit tibi quod nudus esses. fol. 29. col. 1.

Ut traderet eum Iudas. Vnus de duodecim, in tali dignitate constitutus, & in tali societate degens, imbarathrum malorum demergitur admonet Gre. nullum esse statum, sed neque locum in quo

in quo iusti esse tales possint nisi in Deo. Ge. 19. Habituauit in monte. fol. 95. col. 2.

Ut traderet eum Iudas. Solet sapius fama communis propter vnus membri vitia periclitari diu vitiorum patrator & author ignoratur ideo nominatur. Sic Num. 25. Et nomen uiri Ifr. percussi Zanri. fol. 523. col. 2. Et Ioã. 11. vnus Cayphas nomine, ut omnibus innotescat ex quibus visceribus tam crudele consiliū prodierit, & ibi. ca. 18. erat autem Cayphas qui consilium dederat Iudæis. Sciens quod omnia dedit ei pater in manus. Ut scilicet benefaciat omnibus; vide in fest. Trini. data est mihi.

Cœna facta cum diabolus iam misisset. Expende obsecro quo tempore Iudas de traditione agit solet cuius talis esse hominum ingratitude, ut eo potissimum tempore aduersus benefactorum mala cogitaret, quo ille in eorum beneficijs occupatur. Sic Exo. 32. Et uicit populus quod illuderet illi Mose in descensu de monte. fol. 309. co. 2. Et Deu. 31. Noui imaginationem. folio. 646. col. 1.

Cœpit lauare pedes. Nulla re magis vincitur superbia, quam humilitate, maxime maiorum: cõtēdebant in cœna quis eorum videretur esse maior. Ideo se deiecit, ut summa sua humilitate eorum superbū animū humiliaret. Sic Num. 16. eleuate sunt Chore & Datā magno vius est artificio Moyses, ut eius humilitate eorum animos elatos deieceret. Audiuit Moses & proiecit se super faciem suā. f. 482. co. 1. Et. I. Re. 22. proiecit se Da

uidante Saulem, & sua humilitate animū de-
uicit superbū. Et Gen. 33. *Apropinquauerunt Ia-
cob & Rachel, & incuruauerunt se.* fol. 132. col. 1.

Capit lauare pedes. Magnæ curæ maioribus
esse debet de munditia suorū. Dauid dicebat,
ambulans in via immaculata, hic mihi mini-
strabit. Leu. 16. *Expiationem faciet pro se, & pro
domo sua.* fol. 380. col. 1.

Capit lauare pedes. Quia scilicet cōtēdebāt quis
eorum videretur esse maior, multoties Deus
hominem euntē ad peccatum reuocat. Num.
22. *Iratu est furor Dei quod pergeres.* fol. 508. col. 2

Tum mihi lauas pedes? Hæc est consuetudo hu-
milium vt tunc se magis deprimant, cum se a
Deo magis viderint honorari. Gen. 18. col. 2.
Loquar ad dominum cū sim puluis & cinis. Et 2. Re.
7. cum Dominus per Natham Dauid multa
& præclara promississet, humi sedens dicebat
quis ego sum Domine? & quæ est domus mea
quia adduxistime vsq; ad huc? expende quali-
ter sanctus vir se indignum fatetur, acceptis
bonis, cum illi maxima cōferuntur. Similiter
qualiter extollat collatum munus, vt dicat se
plus a Domino accepisse, quam possit ipse de-
siderare. Similia vide in petro, qualiter se hu-
miliet, & munus exaltet. Domine tu mihi la-
uas pedes? Sed e contra leuātur impij succes-
sibus bonis. Gen. 16. *Videns Agar se grauidam esse
uili pensæ est Domina eius ab ea.* fol. 85. col. 1.

Si non

Si non lauero te. Boni aut raro aut nunquā
inchoatum malum opus perficiunt, si aliquā
do vero velint, Deus sua infinita bonitate oc-
currit ne perficiant. Gen. 2. *Perfecti sunt Cæli
& terra.* fol. 20. col. 2.

Non lauatis mihi pedes in æternum. Pertinaces
sunt sæpe sapius homines in malo. Hoc sum-
me ab illis expeterem, vt quam primum in-
cœptum non successerit malū, desistāt. Quod
hic videmus fecisse Petrum Num. 23. *Veni ob-
secro mecum in altum locum.* fol. 514. col. 1.

Si non lauero te. Optimi ducis est suorum
malis occurrere. Et illis obuiare sicut Domi-
nus fecit cū Thoma dicēs infert digitū tuū
huc. Et Num. 14. Dicebant constituamus no-
bis ducem & reuer. Vt tanto malo occurre-
rent. *Proiecit se Moyses, & Aaron super facies
suas.* fol. 472. col. 1. 2.

Qui lotus est non indiget nisi ut pedes lauet. Si
lotus est ad quid debet lauare pedes? docet
hic pios culpā timere vbi non est culpa. Leu.
13. *Lauabit uestimenta sua & mundus erit.* fol. 371.
col. 1.

Scitis quid fecerim uobis? Multum desiderat
Dominus vt eius bona erga nos magnifica,
cognoscamus, & illi gratias referamus. Num.
13. *Venerunt usque ad Chebron, & ibi erant filij Ha-
nach.* fol. 467. col. 2.

Scitis quid fecerim uobis? Vult Dominus nos

scire beneficia eius, & hac pœna solet ingratos punire, scilicet, ignorantia beneficiorum suorū Exo. 6. *Sciatis quia ego Dominus qui educo uos.* folio. 203. col. 2.

Vos uocatis me magister & Domine. Confiderra obsecro in quo se Dominum ostendat, non in bonis auferēdis sicut mundi faciunt Domini, sed in summis bonis conferendis, pedes lauando & corpus suum verum in cibum dando. Exo. 16. *Inter uesperas comedetis carnes, & scietis quod sim Dominus Deus uester.* fol. 233. col. 2. Vide Domin. in Trinit. Data est mihi. Et Fer. 2. Dom. Passio.

Et uos debetis. Quanto mihi magis coniunctiores estis, tanto erga alios debetis esse humiliores. Exemplum meum do vobis. Ego in medio uestrū tanquā qui ministrat. Vide humilitatem hominis tam coniunctissimi Deo. s. Mofi. Exo. 18. Quanta humilitate Moteh cū focero barbaro agat expende. *Egressus est Moseh in occursum eius, & adorauit.* Et consiliū ab eo accepit. fol. 240. col. 1.

Et uos debetis. Si aliquid magnum & difficile ab aliquo & si duræ ceruicis sit, vis nancisci, expecta tempus in quo cor eius sit Deo affectus. Exo. 19. *Locutus est Moseh ad populū.* Et ille. *Omnia quæ locutus es faciemus.* Nunc. (Ait Dminus tanquam tempore opportuno.) *Veniā ad te incalig. nubis. Ut audiat me popu-*

populus loquētē tecum, & credat tibi. fo. 243. co. 2. Humilitatem & beneficētiā erga alios suis docere vult, inter quos erat contentio. Prius commouet eorum animos, ita vt dicat Petrus tu mihi lauas pedes? Fratres Ioseph, mortem patris recētem expectant, vt veniā petant. *Opportunum tempus.*

Et uos debetis alter utrum. Non solum tanquā si maiores essetis alios minores parui pendatis, sed etiam tanquam æquales habere debetis, vt illis officia humilitatis exhibeatis. *Ōstendūtur enim lotione pedum veræ dilectio nis officia.* Synecdoche enim est, vt ex eo quod fertuissimū videtur, omnia officia intelligas. 1. Reg. 25. Abigail ecce ancilla, vt lauet pedes ser. Sic. Pau. 1. Timo. 5. requirit viduā. Num. 18. *Et etiam fratres tuos tribum leui appropinquare factecū.* f. 489. c. 2.

De Passione Domini.



Onstituerunt ei triginta argenteos. Vt inā homines sic soluerent beneficia sicut maleficia. Vnde Numerorum. 22. *Et diuinationum præcium in manu eorū.* folio. 508. columna. 1. Et Ezechielis. 16. *Omni bus meretricibus dantur mercedes, tu vero dedisti mercedem cunctis amatoribus tuis. Malum præcio emis.*

Querebat oportunitatem. Quis mihi daret, vt sic iusti tempus quærent, & obseruarent ad

E L E N C H V S

opus virtutis, quemadmodum viciosi, & peccatores ad peccata sua. Gen. 39. Non erat quisquam ex utris domus Domi. fol. 147. col. 2.

Querebat opportunitatem. Ad mala impij semper caliginem & deserta loca quærunt. Gen. 4. Fuit cum essent in agro. fol. 38. co. 1. Et Iob. 24. Oculus adulteri obleruat caliginem.

Tecum paratus sum & in carce. Non sunt verba prodigenda, nec facile est promittendum, quod necis an possis præstare. Gen. 44. Is cū quo fuerit inuentus moriatur. fol. 159. co. 2.

Abscidit auriculā. Non factum, sed Petri zelum magnum erga magistrum considerandum puto. Vnde Exo. 2. Moses. Percusit Ægyptium. Vbi propter zelum commune etiam post, cum ad alium dicit. Cur percusis fratrem tuum? Irasciturque ad pacificandum fratres. Forte ideo præficitur Moseh. Et etiā Petrus. fo. 191. col. 1.

Mitte gladium tuum in uaginam. Aduerte quā necessarium sit homini, qui prauum & iratū animum habet terrorem incutere, vt ab incepto auertatur. Num. 22. Nisi a facie mea declinasset, te occidisset. fol. 509. col. 1.

Proiecit se. Optimus Deum orandi modus, hoc fecit Moseh multoties. Num. 14. 16. 20.

Sinite os abire Mira valde est Domini sollicitudo erga suos, etiam multoties ipsis ignorantibus. Num. 22. Non pergas cum eis, neque maledi-

I N O L E A S T R V M.

cas populo quia benedictus est. fol. 508. col. 2.

Non noui quid dicas. Non sunt omittenda diuina precepta, ad damna temporalia vitanda, quoniam qui hæc faciunt maiora incurrunt mala. Noluit Ioseph acquiescere Dñe suæ, etiā si ex hoc multa incurreret tēporalia mala, vt patet. Sic fecit & illa Susanna. Quod non fecit Thamar. Gen. 37. Mane uidua. fo. 145. col. 2. Nec Aarō Exo. 32.

Mulier non noui quid dicas. Sūt multi religiosi viri, qui religiosissime agunt, dum sese illis nulla offert occasio peccandi, qui facile nacta occasione cadunt. Num. 25. Cæpit populus fornicari, cum filiabus Moab. fol. 522. col. 2. Sed de iusto dicitur Ecclesi. 31. Qui potuit transgredi & non est transgressus.

Nō haberes potestatem? Aduerte quam forti præsidio tueantur boni, quod videlicet nemo possit eis nocere, nisi prius a Domino facultate accepta. Numerorū. 22. Si forte possim percutere eum. fo. 508. c. 1. Et Gen. 31. Venit Deus ad Laban nocte. fo. 126. col. 2. Et hoc in Iob patet.

Seducit populum, filiū Dei se fecit. Prohibet tribu. Qui alicui malefacere volūt, omnes sequendi causas in memoriā reducunt. Sic & benefici, oēs benefaciēdi. Expēde irā Iezabelis contra Heliā. Et cōtra quod fecit, Dauid cum Miphiboset. 2. reg. 9. Propter Ionathā patrē suū.

Et vide. 3. reg. 3. Cumulat causas ad misericordiā Dñi captādā. Exo. 2. Recordatus est pacti sui cum Abraham. fol. 191. col. 2.

Vt peterēt Barrabā. In morte summi sacerdotis liberabatur homicida. Numerorum. 35. Manebit in urbe euasians donec moriatur. folio. 548. columna. 2. Exclamauit simul uniuersa turba. Mirum est, ita omnem pudorem apud istos cecidisse, vt viderentur omnes in facinus cōiurasse. Genes. 19. Viri Sedon circuierunt. folio. 93. col. 2.

Non habemus regem nisi Cæsarem. Christum a se reiciunt, & Cæsarem eligunt. Confugium malum est, subditos quotidie velle nouum prælatum habere. Numerorum. 14. Ponamus caput & reuertamur in Ægyptum. folio. 472. col. 1.

Lauit manus coram po. Debent illi de quorum innocētia dubitatur, & de quorum malitia præsumitur publice se purgare. Licet iste Pilatus hoc fecerit, in facto errauit, sententiam contra iustum proferēdo. De hoc dicitur Deu. 21. Lauabunt manus suas super titulum. fol. 607. col. 1.

Audiens hos sermones magis timuit. Omnia bene gesserat, & ne Cæsari displiceat, innocentem condemnat. Et quis est, et si Sanctus, qui regibus summe non studeat placere. Omnia benefecerat Balam, secundum quod

quod fuerat sibi demandatum a Dño; & tandem dicit. Numerorum. 24. Vesi consulam tibi. fol. 519. col. 2.

Ad iudicant fieri petitionem eorum. Arbitrantur iudices multi, satis sibi esse ad talem proferendam sententiam, multos videre sui voti habere consortes. Attende quid dicat scriptura. Exo 23. Non eris post multos ad mala. fo. 265. columna. 1. Sicut fecit Aaron. Exo. 32.

Velabant faciem eius. Non vult Dominus, nos oculos habere ad videndum eum, qui nobis mala infert. Vult tamen apertissimos habere ad benefactorem cognoscendum. Vnde Dominus ad Abraham Gen. 15. Scito sciēs. fol. 83. col. 1.

Scindens uestimenta sua. Debent prælati & maiores natu, signis ostendere externis, quanti faciant Dei offensas scindendo uestimenta sua, sicut fecerunt Iosue & Caleb. Numer. 14. Iosue & Cal. de explorat. Scinderunt uest. folio. 472. col. 1.

Vultis dimittam uob. Nullum non mouet lapidem, vt Christum libertati tradat, sicut fecit Aaron, vt populus ab incepto cessaret. Exod. 32. Separate in aures. folio. 312. columna. 1.

Pœnitentia ductus. Non omnem pœnitentiam Deus acceptat, vt propter eam donet quod postulamus; Maxime ipsis quibus

ipsam millies obtulit. Ad Iudā Dominus quod facis fac citi⁹ qui intingit mecū. Illiusque pedes lauat & post amice ad quid venisti? Multoties Dominus suis permisserat terrā, & quasi in manibus dedit vt patet. Num. 33. Et quando ipsi volebant Dominus noluit vt patet Deu. 1. *Peccauimus Domino non ascende mus.* fol. 555. col. 2. Et caue peccator, ne forte quando pœnitentiam petas, non inuenias.

Lamentabantur. Docentur maiores se populo amabiles exhibere, vt de eorū excessu omnes dolcant. Sic Num. 20. *Fleuerunt super Aarō triginta diebus.* fol. 498. col. 1. Iacob luxerunt. 70 Diebus.

Lamentabantur. Admonet principes non debere mala sua curare, sed se totos communitati dare, populum vero eius mala sentire. Leu. 10. *Fratres uestri omnis domus Isr. flebunt.* folio. 360. col. 1. Et Deut. 25. *Memento quæ fecerit tibi Amalech.* fol. 619. col. 2.

Vah qui destruis templum Dei. Pessima res est afflictio afflictionem addere, dicente scriptura Ecclesi. 4. *Cor inopis ne affligeris.* Ingratissimū que est scelus apud Deū, vt videre est Deu. 25. *Memento quæ fecerit Amalech.* Quia scilicet afflictio afflictionem addidit, & ideo omnino vult Deus vt eorum deleatur memoria, & apud ipsum Deum, & apud homines. fol. 619. co. 2. Et Gen. 4. *Omnis qui occider* f. 29. co. 1.

Cum

Cum felle mixtum. Deus hominibus Suauia confert, homines vero Deo summam amaritudinem. Expēde quod dicitur. Gen. 2. *Plantauit Dominus Deus hortum in Hedem.* fo. 21. col. 2.

Eduxerunt in Caluarie locū. In hoc magnam Domino iniuriam irrogarunt, tanquam enim blasphemum extra ciuitatē eiciunt, sic enim præcipitur Leu. 28. *Educ maledicum extra castra* tanquam indignum vt inter alios viuat, & moriatur, tanquam quæ abominabilis omnibus. fol. 412. col. 2. Et Num 15. Idē habetur, de eo qui sabbatum violauit extra castra proieciatur. *Moriendo morietur uir.* fo. 477. co. 2. Sic Christus; de quo dicebant, non est hic homo a Deo qui sabbatum non custodit. Ideo proieciatur extra castra. vnde Paulus ad Hæbreo. 13. *Extra portam passus est, exeamus ad eum extra castra in properium eius portantes, cū Cirineo.*

Cum eo duo latrones. Quorum vnus saluatur, alter condemnatur, sicut Ioseph inter duos vincetos; quorum fors inæqualis extitit. Sunt duo hirci, de quo agitur Leu. 16. *Dabit super ambos hircos sortes.* fol. 380 col. 1. Vnus cremabatur, alter liber dimittebatur. Vnus assumetur & alter relinquetur, vt Dominus ipse ait. Mathei. 24.

Pater dimitte illis. Primum verbum Christi in cruce est pro inimicis exorare, & prius in illos se beneficus ostendit quam in matrem &

ELENCHVS

discipulum. Quod adumbratur in illo Gen. 2. *Inde diuiditur in quatuor capita.* Vbi nota, quod præcipuos hostes suos prius irrigat. fo. 21. co. 2

Dimittite quia nesci. Veniam petit, & ignorantiam allegat, vt si visa eorum iniquitate noluit ignoscere, saltem eius videns summam patientiam ignoscat. Sic Moyses. Exo. 17. *Clamauit ad Dominum.* fol. 230. col. 1. Lapidationem Domino obiecit non propter se, sed vt quod postulabat faciliter impetrasset.

Pater dimittite illis. Et continuo reuertebantur percutientes pectora sua. Efficacissimæ sunt sanctorum pro inimicis præces. Quod patet in Moseh & Aaron. Num. 16. Et de Stephano Acto. 7. Et Moyses pro Pharaone, & Ægipto & Gen. 20. Orante Abraham sanauit Dominus Abimelec. Ad quem Dominus. *Quonia propheta est & orabit pro te.* fol. 96. col. 2. Ideo Pau. 1. Cor. 4. *Maledicimus & ben. blasphemamur, & obsecramus nota obsecramus in præsentia.* Non in futurum referuamus sicut & Christus fecit. Et Moyses ibi. Num. 16. Et Stephanus propter quæ vt author est. S. pater August. Paulum habemus. Ideo Christus præcipit orate pro perseq. Non orabitis in futuro. Exo. 10. *Non remansit locusta vna in terra Ægypti.* Expende obsecro quam efficaces sunt orationes sanctorum pro inimicis. Ad hoc constitutus est Deus Pharaonis. In bonum scilicet

IN OLEASTRVM.

scilicet eius. fol. 213. col. 1. De hoc Feria. 6. Cine. orate pro perse.

Deus Deus meus ut quid? Sæpe sapius Deus iusto omnia aufert in quibus confidere poterat, nimirum vt in solo Deo fidat. Gen. 39. *Ductus est Ioseph in Ægyptum, tam dilectus patri & Gen. 22. Dominus Ad Abraham Tolle Inquit Filium tuum unicum quem diligis.* f. 101. c. 1.

Vt non remaneret in cruce corp. De quo agitur Deu. 21. *Non pernoctabit cadauer in ligno.* fo. 607 col. 2.

Terramota est. Nihil terra grauius sustinet, quam videre causam iusti, ac si impius esset iudicari. Vnde Abraham ad Dominum Gen. 18. *Absit tibi facere rem hanc.* fol. 91. col. 1.

DOMINICA RESURRECTIONIS Domini. Marc. vltimo.



BMERVNT *aromata.* Vnus quisq; ex proprijs debet Deum suum placare. Vnde Dauid. 1. Par. 22. *Noluit mutuatis aut grato quæsitis hoc locustomatibus Deum placare, sed proprijs;* vnde Leu. 16. *Dicitur. Accetu autem filiorum Isr. suscipi & duos hircos.* folio 38 o. col. 1. Prob. 24. *Dicitur, victimæ impiorum abominabiles, excepto quod sunt impij qui offerunt, etiam quia non ex proprijs offerunt.*
Et hanc

ELENCHVS

Et hanc reor esse causam, cur Dominus voluerit, super hostiam manus imponi ab offerente, vt hoc ostenderent offerentes, sese ipsos, Deo offerre, ad ipsum placandum. Sic. Exo. 29. *Iungent Aaron & filij eius, manus super caput iu uenci.* fol. 296. col. 2. Et si paruum sit munus, gratissimum tamen est regi, quādo scit ex proprio sudore a paupere sibi offerri. Sicut Xerxes Symonetæ munus aquæ gratâter accepit.

Vt uenientes ungerent. Notat amicitia etiam post mortem durans; vt canit emblemata. Vide feria. 6. post 4. Domi. Lazarus mortuus est. Videbis multos qui facillissime illorum obliuiscuntur qui pro cōmuni bono certarunt sic Gen. 50. *Dicitur. Et fleuit Ægiptus patrem.* Et nō filium scilicet Ioseph. fol. 176. col. 2. Imo vt dicitur Exo. 1. *Surrexit rex nouus qui non nouerat Ioseph.* Parum erat gesta præclara ignorare; nisi etiam personam notissimam ignorasset. fol. 188. col. 2.

Maria Iacobi & Salome. Debent fœminæ robustæ esse, & sese roborare ad robusta peragēda & sic dicebāt quis reuoluet nobis lapidem? Sic Exo. 1. *Fecerunt ille obstetrices. Non sicut mulieres Ægiptiæ, Hebrææ sunt.* fol. 189. col. 1.

Quis reuoluet nobis lapidem? Quia magnus erat lapis, adiutorium desiderant. Disce non vocare aliquem in adiutorium, ad rem quam per seipsum posses facere. Sic Exo. 1. *Ille obstetrices*

IN OLEASTRVM.

ces dicunt. *Non sicut mulieres Ægiptiæ.* folio & columna vt supra.

Feria. 2. Luc. 24.



Culi eorum tenebantur ne eum agnoscerēt. Dei manu & voluntate tenebantur. Vnde Dominus de Pharaone. Exo. 4. *Ego roborabo cor eius.* fol. 199. columna, 1. ad litteram.

Ibat cum illis. Dixerat Dominus vbi fuerint duo vel tres congregati ibi sum in medio eorum Math. 18. Tanquam scilicet Dominus, magister, & princeps, vt ad sim eis, iuuemque eos, & erudiam. Sic. Exo. 8. *Vt scias quod ego sim Dominus in medio terræ.* fol. 207. col. 2.

Vir potens. Nonne ad se de inimicis vindicā dum potens? mirum valde est considerare, quantum potest iustus in bonis, & quam parum in malis. Sicut patet de Ioseph. Gen. 39: *qui ad precacem fœminam dicebat. Quomodo faciam malum grande?* Qui tam potens erat in bonis fol. 147. col. 2. De hoc vide supra feria 2. Post Dominicā Passionis. Et Dominicam Trinita. Data est mihi pot.

Vir potens. Ad omnium bonum, aliorum enim robur vt plurimum est ad mala perpetrāda. Vnde canit Moyfes. Exo. 15. *Quis sicut tu in dijs & fortibus Domine?* fol. 229. col. 1. ad litteram.

Coram

ELENCHVS

Coram Deo & omni populo. Solet Dominus seruos suos eleuare apud omnes populos vt fecit Moyſi. Exo. 11. *Etiam Moſeh uir magnus fol. 214. col. 1.* Sed non magnus coram Pharaone. Sic Chriſtus magnus coram omni populo non coram principibus ſacerdotum.

Coram Deo. Sunt multi iuſti ſolū coram hominibus. Gen. 7. *Te uidi iuſtum coram me.* folio. 53. columna. 2.

Coram Deo. Alij peſſimi ſunt coram Deo, de quibus dicitur. Gen. 6. *Corrupta eſt terra coram Deo.* fol. 49. col. 1.

Quomodo tradid. cum principes. Cōſtat ex hoc loco, ſeniores & principes populi vicem gerere, ſicut legimus in Exo. 19. *Vocauit ſeniores populi.* fol. 243. col. 2.

Nos autem ſperabamus, & quedam ex noſtris. Cōmune eſt ei qui aliquid amittit quærere rationes ne ſentiat amiſſionem. Sic Iacob. Gen. 43. *Ego quem admodū orbatus ſum.* fol. 157. col. 2.

Ex noſtris. Et tamen non credunt, difficilius enim credimus bona nūntia, quam mala, unde Gen. 45. De Iacob. *Qui uenit cor eius.* f. 162. c. 1

Sed mulieres. Mulieres credunt, & ipſi dicūt ſperabamus, vt videamus in multis ſcēminas ipſos viros præcellere, quod etiam patet Exo. 1. ſcēminæ illæ obſtetrices, tam impium regis mandatum obſeruare noluerunt, pueros referuantes, uiris illos ſubmergentibus. *Præcepit po-*

pulo.

IN OLEASTRVM.

pulo. fol. 198. columna. 1.

oſtulti & tardi corde. Cum eis ambulat, & talia loquentes audit. Ferēdam docet locus iſte ſubditorum importunitatem ſicut fecit cum Abraham Dñs. Gen. 18. *Sū puluis & cinis.* f. 91. c. 2

Et incipiens a Moſeh. Adiuuat & admonet ad fidem, vbi nos docet, dubios aut oblitos bonorum, quæ ad manum habent, admonere. Sicut fecit ſoror Moyſi cū filia Pharaonis. Exo. 2. *Vadam & uocabo tibi mulierem lactantem.* folio. 191. col. 1.

Nonne oportuit pati Chriſtum. Debent prælati ſubditos admonere de magnis Dei operibus, ſicut fecit Moſeh. Deu. 3. *Oculi tui uident omnia quæ fecit Dominus Deus.* fol. 562. col. 1.

Coegerunt illum. Vbi docemur non ſolum pauperem recipiendum eſſe, ſed vi compellendum vt fecit Abraham Gen. 18. *Si inueni gratiā in oculis tuis, ne tranſceas a ſeruo tuo.* fol. 90. co. 2. Et cap. 19. *Eccc nunc domini mei declinate nunc ad domum ſerui ueſtri.* fol. 93. col. 2.

Nonne cor noſtrum ardens erat? Sicut munda-na colloquia, hominem mundanum reddunt. Ita diuina, colloquentes in ſtāmant, unde Dominus præcipit. Exo. 23. *Nomen aliorum deorum non memorabimini.* fol. 266. col. 1.

Nonne cor noſtrū. Eſt ignea diuina lex vt dicitur. Deu. 33. *A dextera eius ignis Lex eis.* fol. 642. columna. 1. In annota. ad literam. *Finxit ſe iō-*

gius

ELENCHVS

gius ire. Bonum est aliquando fingere vt veritatem scias, vt fecit Ioseph. Gen. 42. *Exploratores estis.* fol. 155. col. 1.

Feria. 3. Luc. vltimo.



In medio discipulorum. Reges & principes, sedes habent, & debent habere in medio prouinciæ, vt melius, & facilius, omnibus prospicere queant. Hanc enim esse causam cur Deus in medio populi sui domum habere voluerit, satis constat ex multis scripturæ locis. Exo. 8. *Vt scias quod ego sum Dominus in medio terræ.* fol. 207. col. 2.

Stetit in medio. Vt ab omnibus videretur, in medio idest publice, hoc docebat factis iudices fu tuos, vt scirent Deum in medio deorum esse cum iudicant. Psal. 81. Et est sermo ad iudices, stetit Deus in medio deorum, idest iudicum. q. d. sciant iudices deum omnia & singula videre, quæ agunt. Sic psal. iniquitates eorum in medio eorū, idest publicæ sunt in medio populi. Sic. Gen. 18. Dicebat Dominus. *Si in uenero 50. Iustos in medio ciuitatis.* Idest intra ciuitatem qui scilicet sint publice boni, parcam. fol. 89. col. 2. In adnot. ad lit. publice scilicet ad bonum exemplum.

Stetit in medio. Vt comitatem doceat, ego in medio vestrum sum tanquam qui ministrat &

IN OLEASTRVM.

& hoc docet Dominus Num. 18. Et etiam fratres tuos tribum Leui, appropinquare fac tecum. fol. 489. columna. 2.

Ostendit eis manus. Ad quid in carne gloria vulnera Domine reseruas? Præter alias innumerabiles causas, sufficit vt sint perpetui testes contra nos. Deu. 30. *Contestor uobis hodie, cælum, & terram.* fol. 631. col. 2. Vide in fest. sancti Thomæ.

Pax uobis. Pacem & fraternitatem nobis cõmendat. Sic Gen. 10. *Hæ sunt generationes.* fol. 69. col. 1.

Domini. in Albis. Ioann. 20.



Cum sero esset. Vide Sabbatum cinerū. Venit ad eos.

Cum sero esset. Expectat Dominus peccatorem vsquæ ad vesperam. Gen. 3. *Ad uentum diei.* Ad auram scilicet post meridiem fol. 25. col. 1. Quia ad Deū non venit Adam, nec peccatum confitetur; Dominus sero apparet. Quod patet hic de Thoma.

Infusaui. Vt nouam vitam spiritus, illis infunderet. Sic Gen. 2. Deus spiritum vitæ hominis corporei cõmunicauit. *Formauit deus hominem.* fol. 21. col. 2.

Quorum remiseritis. Quam largus est Deus in seruos suos, vt eos deos faciat, nam quæ præcipua, & admiranda in eo sunt facile ho-

minibus tradidit scilicet peccata remittere, & miracula facere. Sic Dominus ad Moseh, Exo. 4. *Tu eris ei pro Deo.* fol. 177. columna. 2. Et Exo. 7. *Dedit e Deum parhoh.* folio. 204. columna. 1.

Quorum remisseritis. Iam ab olim sacerdotum munus fuit populum a peccatis, veluti Dei instrumenta expiare, vt patet Leu. 4. Vbi dicitur. *Expiabit eum sacerdos.* folio. 344. columna. 1.

Quorum remisseritis. Nota quorum absque vlla limitatione; in lege anti qua solum dies expiationis constituebatur Leu. 23. *Dies expiationum est.* Nobis vero quoties libuerit. fol. 410. col. 1. Vide in festo. sancti petri.

Dominica 2. Ioann. 10.

EGO sum pastor bonus. Post quam mortus est & resurrexit, audimus ego sum pastor bonus. Vt pastor bonus sit, necesse est vt laboribus assuetus sit. (Que est curatio.) Sic, Gen. 47. Pharao ad Ioseph. *Et si cognouisti, & sunt in eis uiri fortitudinis.* folio. 163. col. 2. Ad lit. nostra versio habet, sinolli in eis esse viros industrios, & bene vtraque habet, nam vtrumque est necessarium vnde miserose

miserose de Christo pastore loquens Iacob; ait. *Sedit induro seu fortis arcus eius, Et roborauerunt se brachia eius inde ex hac tribu pastor lapis isr.* In adnot. ad lite. fol. 164. col. 1.

Ego sum pastor. Mira sunt quæ Deus pro suis facit, & quæ propter eos nomina sortitur. Sic vt fiat pastor, ad hoc vt nos pascatur. Vt fiat vir bellator, ad hoc vt nos tueatur. Vt dicitur Exo. 15. *Dominus uir belli.* folio. 230. columna. 2.

Et cognosco oues. Debent pastores facie, & nomine suos agnoscere, & eos visitare. Sicut fecit Ioseph. Gen. 41. De quo dicitur. *Egressus est Ioseph super terram Ægypti.* folio. 153. columna. 1.

Et animam meam pono. Hic ad viuum depingitur boni pastoris conditio, qui subditorum animas querit non substantiam, qui animas querit, pro illis vitam periculo exponit. Qui substantiam solum, nec substantiam propriam ponit. Abraham Gen. 14 Quia captum audit Loth, pro illo liberando & vitâ propriam periculo exponit. Cui post rex Sodomorum; *Da mihi animas, cetera tolle.* Animas querit non substantiam, bonis prælatis normam viuendi depingens. fol. 79. col. 1. 2. Mercenarij substantiam solum querunt, animas non curant.

Mercenarius autem fugit. Mirabilis est amor quæ habet artifex ad suum artificium. Quod vica-

E L E N C H V S

rius non facit. Per te ipsum ergo fac, sic etiam.
Gen. 47. Ad Ioseph populus. *Da semen. folio.*
165. columna. 2.

Mercenarius. Magnum quid est pastor proprias oues custodire, & non mercenarius, qualisquisque ille sit. Vide quid acciderit Aaron in absentia Moysis. **Exo. 32.** Vnde Moyses ad Dominum. **Ibi. 33.** *Nisi facies tua ambulauerit, ne educas nos hinc. fol. 316. col. 2.* Cum angelum daret produce.

Mercenarius non pertinet ad eum. Expende quid valeat ouibus proprius pastor. Quod optime a Domino depingitur cum dicit ad Moseh. **Deu. 31.** *Ecce dormis cum patribus tuis. Surget po. & for. 633. col. 1.*

Mercenarius non pert. Sæpius aufertur verus pastor, & dantur vicarij Domino propter hominum peccata. Sic **Exo. 33.** Dominus ad populum eo quod peccauerat, dicit. *Mittam ante te angelum. fol. 315. col. 2.*

Ego sum pastor. Christus heri in cruce, & hodie ego sum pastor; id est princeps, & meorum gubernator finit Dominus dilectos suos ad infima deiici, vt postea ab illa vilitate eos ex tollendo ad suprema, gloriosior appareat. Sic **Gen. 37.** *Ioseph pascebat cum fratribus suis pecudes. fol. 141. col. 2.* Quod patet in Moseh, & Dauid.

Dominica. 3. Ioann. 16.

Mun

I N O L E A S T R V M.



Mundus autem gaudebit. Magna est malorum lætitia, cum malaquæ cœperint expleuerint. Sic **Gen. 37.** post vēditio[n]em Ioseph, fratres eius. *Sederunt ut comederent. f. 142. c. 2.* Et. **1. Reg. 30.** Illi qui succenderant. Siceleh, & captiuos duxerant habitantes in ea, comedebant & bibebā cū lætitia.

Mundus gaudebit. Scilicet de meo malo & vestro. Sed tristitia vestra vertetur in gau. & per cōsequens gaudium illorum in tristitiam! **Vnde Num. 21.** *Ipse pugnabit cum rege Moab. fo. 504. col. 2.* Cōmemorat victoriam contra inimicos; nequis glorietur de malo perpetrato, & iniuria quam alteri intulit, nesciens quid super ventura pariat dies. Quod patet de illis. **Ibi. 1. Reg. 30.** Vt nūc dicebamus. Vide **Domini. infra. oct. Ascen. Hæc facien.**

Vos uero contristabimini. Scilicet persecutione mundi, sed tristitia vestra vert. Omnia tristitia auferam. De quo Dominus **Deute. 23.** *Et conuertit Dominus maledictionē in benedictionē fol. 613. col. 2.*

Sed tristitia uestra. Optima est Dei conditio. Vt neminem affligat quin statim sequatur consolatio. **Gen. 4.** *Et addidit ut pareret fratrem eius Abel. fol. 37. col. 2.*

Sed tristitia uestra. Vix tristitiam dixerat cū statim lætitia recordatur, ad vesperū demoratur fletus. Sic **Leu. 23.** *Quinta decima die mēsis*

K 3

7. Solem

7. *Solemnitas* tab. fol. 410. col. 1.

Sed tristitia uestra conuer. Beata tristitia, quæ in verum gaudium conuertitur beatus labor quem sequitur magnus honor. De quo Exo. 24. *Sub pedibus eius sicut opus lateris Saphiri.* fol. 270. colum. 1. Omnia suorum mala, deus in bonum conuertit. Et sicut corpus coeli in munditia. Ibi. col. 2.

Sed tristitia uestra. Cum Dominus suis parat tribulationes, statim parat quæ animum leuent. Sic Gen. 39. de Ioseph afflicto. *Emit cum Putifar princeps.* fol. 147. col. 1. vide Dominicâ infr. oct. Ascensu.

Dominica 4. Ioann. 16.



Tristitia impleuit cor uestrum. Magis timenda est in homine & populo lætitia in ordinata, quam belli clamor aut tristitia. Ex illa enim multa mala sequuntur. Ex hac nulla. Sic Moseh. Exo. 32. *Non est clamor uictorum.* fol. 311. col. 2.

Expedit uobis. Tenentur superiores cum ab hac vita decedunt, roborare eos quos sufficiunt, ac docere. sicut Moseh Deu. 3. Dominus. *Præcipe iehosuah, conferta & roborata eum.* fol. 362. col. 2.

Arguet mundum. Vocauit deus Adam. Gen. 3. & de peccato arguit, & conuincit iudiciū enim dei sequitur

sequuntur peccata. fol. 29 col. 1.

Mittam eum ad uos. Non consuevit Deus opem suam suis auferre; & si vnum adiutoriū de est, aliu affert. Discedit Christus & sanctū mittit spiritum in suos. Sic Exo. 1. *Mortuus est Ioseph, & filij Isr. creuerunt.* fol. 188 col. 2. Roborat Christus suos vt nullus eos posset delere ad hoc mittitur Spiritus sanctus, vt eos roboraret & multiplicet, & sic augebatur credentiū numerus. Et hodie videmus tantum creuisse, post mortem Domini. vsquæ ad indos.

Dominica. 5. Ioann. 16.



In nomine meo. Vbi docemur, in orationibus nostris, apud Deū Christi communi, & sanctorum merita iactare, vt quod possibilitas nostra &c. Sic & fecit ille seruus Abraham. Gen. 24. ad puteum. *Deus domini mei Abraham.* fol. 107. col. 1. Et Gen. 32. Iacob cū timuit Esau orans dicit. *Deus patris Abraham.* fol. 130. col. 1.

Petite, & accipietis. Docet nos quotidie & continuo orare, continuam nostram necessitatem illi præsentare in qua ad ipsum est cõfugiendum, ideo Ex. 16. Voluit vt populus quotidie colligat. *Egredietur populus, & colliget de die in diem.* fol. 233. col. 1.

Et accipietis. Si Dominus vult & etiam præcipit

cipit vt petamus, faciliter petentibus petita donabit. Vnde Gen. 24. orat ille seruus Abrahæ. Et Antequam compleisset loqui. (Mirabile dictu) ecce egrediebatur Rebecca. Vt videas quomodo Dominus nostris petitionibus ad sit, clamabit ad me & ego exaudiam eum. Si clamauerit, certissime exaudiam, & continuo exaudiã quoniã cum ipso sum in trib., & in petitione. f. 107. col. 1. Et vide Fer. 6. P. est. 4. Dominicam. Ecce quem amas. Et in passione. Pater dimitte illis. Vbi habes quam efficaces sunt orationes sanctorum.

Petite & acci. Si miseriam patimini cur nõ petitis? Idem verbũ in Hæbreo, significat ægrotare, & orare. Consequuntur enim. Et de præcatus est Moyses faciem Domini. f. 306. co. 1. Ad lit. & Infortitudine magna, & in manu robusta. co. 2. Et ibi. Recordare Abraham. Et additur. Et penituit dominum mali, quod cogitaerat facere. Vt videas quam efficacissimæ sunt sanctorum præces. fol. 311. col. 1.

Et accipietis. Solet Dominus reddere suos certiores bonorũ quæ petũt, vt bis latentur, semel in spe, & iterũ in re. Sic. Ge. 32. Luctatus est uir cum eo. fol. 130. Et. Ibi non dimittã. Et Princeps fuisti coram Deo. Vt videas quanta sit orationis potestas Et forte Deus permisit Elau venire contra Iacob, vt tam feruenter Iacob ad Deũ confugeret. Delectatur enim dominus

summe

summe Sanctorum orationibus, gaudium que plenum illis ibi confert.

Et accipietis. Expende accipietis. Ipse Deus est qui affirmat. Ad literã hoc ad impletum videmus in Mose. Exo. 8. 9. & 10. Orabat vt remoueretur plaga, & continuo fiebat, ca. 10. Nõ remansit locusta una in terra Ægypti. Vt videas quam efficaces sint orationes Sanctorũ, & quam verum sit Domini verbum. Petite & accipietis fol. 213. col. 1.

Et accipietis. Absolute loquitur absque vlla limitatione si vis ab inimicis liberari, dic, Deus meus pone illos vt rotam, & si cur stipulã. Psal. 82. Id est pones illos. Quia si petimus accipiemus. Vnde Num. 22. Ille Balac ad suos dicit. Ita delebit hic populus quemadmodũ solet bos herbam vsque ad radices carpere. q. d. non arcu, & hasta. Sed lingua, oratione, scilicet, nos funditus perdet populus iste. De quo vide Orige. in hoc loco. Hom. 13.

Et accipietis. Non solum oratione, petita accipietis, sed etiam ipsum Deum ligabitis. Sic Exo. 32. Dominus ad Moysen. Et nunc dimitte me. fol. 311. col. 1.

Et accipietis. Et si difficillima petas, & quæ etiam voluntati Dei videntur esse contraria prima facie. Quod patet Num. 14. Dominus ad Moysen. Percutiam eum peste. Et te faciã ing. Et orat Moyses magnis ductis argumen-

E L E N C H V S

tis. Et tandem audit. *Quemadmodum locutus es.* fol. 473. col. 1.

Et accipietis. Etiam pessimi oratione quæ petunt accipiunt. Num. 22. Orat Balam vt vadat & tandem audit. *Surge uade.* fol. 508. col. 2.

Et accipietis. Oratione etiam temporalem nonstram voluntatem adimplet. Gen. 19. Petit Loth saluari in ciuitate. *Et est parua.* Facit parua quæ postulat. Licet a Deo magna sint petenda, etiam parua ob suorum gratiam concedit. fol. 949. col. 2.

Vt gaudium uestrum. Gaudet Deus suorum audire clamores. Et illos propter id ipsum summo gaudio afficit. Vide quid dicat Numerorum. 10. *Et memorabimini coram Domino.* fol. 453. col. 1.

Et accipietis, ut gaud. v. Etiam Dei presentiam quæ omni gaudio plena est, oratio consequitur Exo. 33. *Nisi facies tua ambulauerit ne eaducas nos hinc.* fol. 316. col. 2.

Feria. 2. Lucæ. 11.



Comoda mihi tres panes. Multa importunitate impetrat, vtinam sic se finiret homo a vitijs rogari sicut a opera virtutum. Exo. 32. *Et separauerunt se omnis populus.* folio. 310. col. 1. Et quæ habentur in præterita Dominica. 5. Ad hanc feriam pertinet.

In

IN OLEASTRVM.

In vigilia Ascensionis. 10a. 17.



Ro eis sanctificome ipsum. Optimi prælati hic manifestatur conditio, qui non propter se, sed propter populum, gratiam & sanctificationem a Deo requirit. Sic Moyses. Exo. 33. *Si inueni gratiam in oculis.* & sequitur. *Et uide quia populus tuus est gens hæc.* fol. 316. col. 2. Vide in fest. Trin. data.

In festo Ascensionis

Mar. Ultimo.



RECUMBENTIBVS vnde- *cin. increpauit.* Non vult Dominus seculares cernere, aut scire, defectus sacerdotum, aut magnatum. Sed quoad potest abscondit. Ideoque voluit vt non coramo mni populo moreretur Aaron. Numerorum. 20. *Mortus est Aaron in uertice montis.* folio. 498. col. 2. Et Gen. 45. Etiam fratrum suorum peccatum Ioseph occulte voluit quasi arguere, quando se illis manifestauit ideo præcipit. *Educite omnem uirum a me.* fol. 161. col. 2.

Incre

E L E N C H V S

Increpauit incredulitatem eorum. Confueuerunt principes, & ministri iustitiæ, cum opera alicuius egent, omnia eius peccata dissimulare. Non sic Dominus, sed tunc maxime querit, cum magis indigere videtur. Sic fecit cum Moyse. Exo. 4. *Querit occidere eum.* fol. 198. col. 1.

Increpauit incredulitatem eorum. Suorum scilicet in timorum amicorum. Solent principum chari impune peccare, & nihil timere. Scientes neminem eos posse arguere. Sed Dominus a domo sua iudicium incipit. In quo se sanctum ostendit, qui ministros suos quantumcunque intimos arguit, & castigat. Sic fecit cum filiis Aaron. Leuiti. 10. *In propinquis meis sanctificabor.* fol. 360. columna. 1. Et Num. 12. Aaron & Mariam arguit propter Moysen Dominus. Et ibi. 20. Ipsum Moysen & Aaron reprehendit. *Pro eo quod non credidistis mihi, ut sanctificaretis me coram filiis Isr.* fol. 498. col. 1. De quo latius agemus Deo dante (in nostris locis communibus) dicebat Aristides Ab ipso lare. A domesticis scilicet & familiaribus iudicium sumito. Debent enim maiores, primum suorum intimorum vitam corrigere. Ezech. 9. *A sanctuario meo incipite.*

Increpauit incredulitatem eorum. Docet maiores, sui muneris esse, minores a malo retrahere. Sic. Gen. 37. Ruben quia maior natus erat alios

I N O L E A S T R V M.

lios arguendo ab homicidio arcere conatus est. *Audiuit Ruben, & uoluit liberare eum.* fol. 142. c. 2. De hoc uide Domin. 13. Ite ostendite.

Increpauit incredulitatem illorum. Et continuo. *Euntes in mundum.* Docet locus iste prelatos non solum castigare subditos ob peccata, sed etiam amoris signa castigatis ostendere, neque propter ea, illa quæ sibi sunt necessaria; & ad honorem conducentia auferre. Gen. 3. *Fecit illis Dominus tunicas pelliceas.* folio. 30. columna. 2.

Increpauit incredulitatem eorum. Consideranda uenit hic Sanctorum Apostolorum patientia simul & obedientia, qui reprehensi nihil dicunt, nihil obmurmurant. Quo arguntur illi qui a prelati correcti, uultum demittunt, uertuntque alio, arguentem respicere nolentes, & si quid postea prelati concedat, respuunt, & accipere cum indignatione recusant. Patienter Adæ & Eua, Domini punitionem accipiunt. Gen. 4. *Acquisiui uirum a Domino.* fol. 37. col. 1.

Increpauit. Tempore comestionis Dominus illis apparuit, & tunc illos arguit, cum forte alij multi aderant, ut solet. Ut illos publice argueret, qui publice suam infidelitatem multis ostentauerant. Quo nobis docere uult, quod debet prelati quantum potest suorum peccata occultare, famamque seruare, sed cum uiderit

ELENCHVS.

viderit publicata, vindicare, & publice punire. In cæna solum cum essent cum Domino, contentio orta est inter eos, quis eorum videretur esse maior, tunc secrete illos arguit, illorum pedes lauat. Sed nunc, cum corū peccatū multis innotescit, publice arguit. Sic Moyses. Exo. 32. *Vidit populum quod de tectus esset.* fol. 211. col. 2.

Increpauit. Et continuo. *Euntes in mundum.* Docentur prælati sapius violatam amicitia, cum subditis integrare, postquam Dominus Deus, tam grauitè offensus tam facile placatur. Et sic suos honorat. Sic Exo. 34. *Deos conflatiles non facies tibi.* fol. 322. col. 2.

Increpauit. Et continuo. *Euntes in mundum uniuersum.* Audiant hæc, qui continuo famulos, & per multos annos deseruientes, ob leuem culpam ad domo sua expellunt, & etiam in carcerem proiciunt, vt patet Gen. 40. De illo Pharaone qui seruos posuit in custodiam & Dominus ad Petrum Ioã. 21. *Qui tā grauitè peccauerat dicit, pasce oues meas.* Et Exo. 32. *Non retinuit Dominus beneficium scriptæ legis, licet tan grauitè peccassent. Descendit & duæ tabulæ in manu eius.* fol. 311. col. 1.

Increpauit. Et continuo. *Euntes in mundum.* Docentur hic principes, & maiores prælati, suos inferiores ministros, si culpas habent, secrete corrigere, sed publice coram omnibus hono

IN OLEASTRVM.

honorare vt in præcio habeantur. Sic Dominus cū Mose fecit Num. 20. *Illū arguit, quia cum Aaron ad petram, non Dominum sanctificauerunt.* Et tamen Exo. 19. *Dicit. Ecce uenio ad te indensitate nubis, ut audiat populus me loquentem tecum & credat tibi.* folio. 243 col. 2. Et Num. 12. *Secreto arguit Aaron quia murmurauit contra Moysen, & tamen infinitis in locis publice honorat.* Et Num. 27. *Dominus ad Moysen. Pones de descensu tuo super eum.* fol. 529. col. 2. Sic Math. 3. *Hic est filius meus dilectus.* Sic Gen. 41. *Pharao. Ioseph honorauit. Remouit anulum.* fol. 153. col. 1.

Quia his qui uiderunt. Licet Dominus non egregerat si non statim eius signis credamus, vt patet in matre Sansonis, & Abraham Gen. 15. Et Gedeon Iudi. 6. Et ratio est quia signis facile decipi possumus. Sed non patitur crebris & certissimis non adhibere fidem. Sic Dominus Num. 14. *Vsquequo irritabunt me populus iste?* fol. 472. col. 1.

Non crediderant. Difficilius credimus bona quæ magis desiderauimus nuntia, quā mala. Quoniam communiora & frequentiora sunt mala, quā bona. Sic Gen. 45. *De Iacob, qui filijs dicentibus Ioseph uiuit, non credebat. Quieuit cor eius.* fol. 162. col. 1.

Euntes in mundum. Docet locus iste ardua negotia, nō nisi fidelibus seruis, & antiquis; & domus

ELENCHVS

domus præcipuis esse committēda. Sic Gen. 24. Abraham. Vocauit seruum seniore[m] domus sue. fol. 106. col. 2. Et Exo. 7. Moyses erat octo genarius. Et Aaron. 83. fol. 205. col. 2.

Prædicate Euangelium. Habes hic munus docēdi sacras leges apostolis & Sacerdotibus esse demandatum. Sic Leu. 10. Et ad docendum filios Isr. folio. 359. col. 1. Et ibi. Ad distinguendum inter Sanctum & prophanum. fol. 360. col. 1.

Prædicate Euangelium. Iam iam abiturus suos præcipit Euangelium prædicare, quia perse ipsum hoc munus, minime exercere vult. Arguuntur hic multi, qui tametsi sint ad munus inepti, & per sese illum exercere minime possunt, nolunt tamen illud sua sponte relinquere. Audiāt isti etiā Mosi exēplū Deu. 31. Filius centum uiginti annorum sum. Et ab ipso disce prælate, nunquam relinquere sine duce plebem propter dissensiones. fol. 633 col. 1.

Euntes in mundum uniuersum. Dixerat ante Math. 10. In uia gentium ne abieritis. Nūc uero dicit, euntes in mūdum uniuersum. Docentur prælati leges mutare, & rigorē relaxare, secundum temporis uicissitudinem. Ante mortem suam solum Iudæis uoluit Euangelium prædicari, post mortem uero dicit, euntes in mundum. Sic Gen. 9. Concedit eis escā quam antea non concesserat. Vnde dicitur. Genes. 1. Ecce dedi uobis omnem herbam. Sed
Gen,

IN OLEASTRVM.

Gen. 9. Dicit. Omne calcēs quod est uiuens erit uobis in escam. fol. 64 col. 2.

Qui crediderit. Qui uero non credid. Oportet legiflatores, aut legis doctorem, amorem & timorem subditis proponere. Vt qui non amore legem obseruant, saltem timore custodiāt. Vnde. Deu. 4. Dicitur. Postquā dicit & nūc Isr. audi statuta. Et uiues. Addit. Oculi uestri uident quæ fecit Dominus in Baalpehor. folio. 565. col. 2.

Dominica infra octa. Ascen.

Ioan. 15. & 16.

Cum uerit paracletus. Et hoc multoties inculcat. Hanc disce esse Domini cōsuetudinem, polliceri sepius eandem rem, quando magni momenti est. Ad consolationē eius, cui promittitur. Sic Num. 25. Licet iam Aaroni dedisset sacerdotium in partum falsi. Nūc Phinees dicit. Ecce do illi fœdus meum pacem. fol. 522. col. 1. In adnot. Ad lit.

Cum uenerit paracletus. Hoc toties inculcat, propter spiritus uberrimos fructus, nam mutabit illos in viros alios, erant idiotæ piscatores, Spiritu uero Sancto facti sunt principes, sapiētes. Sic. Gen. 1. Spiritus Dei, ex informi terra, formosam reddit, ex uana uilem, & ex uacua, fructibus replet. Terra fuit uana & uasua. fol. 12. col. 1.

L

Cum

E L E N C H V S

Cum uenerit paracletus. Et cōtinuo addit. *Abſque Synagoga.* Nunquam Deus dat hominib⁹, maxime ſuis, aliquod infortuniū, niſi prius dederit quæ ſufficiant, ad illud æquo animo ferendum. Sic Gen. 41. Prius Deus dat abundantiam quā famē. *Parhob ſomniauit.* fol. 152. col. 2. Et Gen. 28. Mittitur Iacob in Meſopotamiam, ad magnos perferendos labores, ſed in itinere Deus illi apparet, & audit ero cuſtos tuus quocunq; perrexeris. Et Gen. 15. Ego ſcutū tuū, & merces tua multa valde, & continuo addit, ſcito ſciens peregrinum futurum eſt ſemen tuum. Vnde Dominus ad ſuos vnctio docebit⁹ vos. Vos vnctieritis. (Como em balfamados.) Ad omnes perferendos labores. Vnde Leu. 8. Præcipitur vt vngantur ſacerdotes. *Tulit ex oleo unctiois.* fol. 355. col. 2. Et ad hoc dicit Dominus, ſe dixiſſe. Cum uenerit parac. addit enim, antequam dicat abſq; Synag. hæc locutus ſum uobis vt non ſcandalize. Vide in feſt. S. Ioā. Euāg. Sequere me.

Abſq; Synagoga. Raro permittit Deus vt mala ſuis improuiſa eueniant. Sic Dominus Abrahamæ. Gen. 15. *Scito ſciens.* Et *Peregrinū futurum ſemē tuū.* fol. 83. col. 1.

Abſq; Synagoga. Solet Dñs multoties ſuis, grauiora quā ſint pericula depingere, vt eorū fiducia experiatur. Sic Num. 14. Dñs difficultatem ingreſſus terræ illi ob oculos proponit.

Ds

I N O L E A S T R V M.

Dederunt uocem ſuam & fleuerūt. fol. 471. col. 2. *Vt cum uenerit hora eorum.* Conſidera Domini diligētiam, & qualiter curat ſuos ſecuros redere, vbi uiderit eos timendi maximam habere rationem. Sic Num. 21. *Ne timeas eum, quia in manu tua dedi illū.* f. 504. c. 2. & De. 20. *Cū egreſſus fueris ad bellum? ne timeas ab eis.* fol. 604. col. 2. *Hæc facient uobis quia non nouerunt patrē, nec me.* Qui enim Domini potentiam agnouit, eius ſeruum percutere minime audebit. Sic Balā ad Balac. Num. 23. *Cur maledicam cui non maledixit Deus?* fol. 513. col. 2.

Hæc facient uobis. Nec tamen impunitos relinquam, ſui ſceleris pœnas luēr. Sic Gen. 15. *Peregrinum futurum eſt ſemen tuū & ueruntamē gentem.* fol. 83. col. 1. Et Exo. 3. *Inflamma ignis.* Nullus cuiuſcunq; potentiæ aut conditionis Eccleſiam vnquam læſit, qui nō grauiffimas pœnas daret. fo. 194. col. 1.

In die ſancto Paſchæ

Penthe. Ioan. 14.



Siquis diligit me ſermonem meum ſer. Ex p̄de amoris, & timoris diſcrimē. Amor ex multis præceptis imo ex tota lege, vnum præceptū & leuiſimū facit; timor uero ex vno multa. *Genesis. 3. Mulier ex*

L 2

vno;

vno multa fecit. *Non comedetis nec contingetis eā.* fol. 28. col. 1. Vide in fest. mart. onus meum leue.

Si quis diligit me, sermonem. Quibus verbis apertissime docet qui sint, qui Dei mādata custodiant. Sic Exo. 20. *Diligentibus me, & custodiētibz mandata mea.* fol. 248. col. 2.

Loquebantur varijs linguis. Propter hominū superbiā, vna lingua in multis diuisa est. Et propter Dei misericordiam, vt omniū esset vna fides, suis vt loquantur varijs linguis hodie tribuit. Gen. 11. *Erat terra labij unius.* folio. 71. col. 1.

Si quis diligit me. Omnia graua facit facilia amor. Sic Gen. 23. De Iacob. *Fuerunt in oculis eius sicut pauci dies quia diligebat eam.* fol. 120. c. 2.

Fer. 2. Ioan. 3.

Sic Deus dilexit mundum. Summa amplificatione vtitur Ioannes dicendo, sic. Nomē nō inuenio quo tātum opus exaltem, & hominibus notū faciam. Si Deus Abrahę opus (quia filiū scilicet voluit immolare.) Sic euehit vt nomen non inueniat, quo tale opus laudet, quid dicendum hic? Gen. 22. *Non prohibuisti filium tuum unicū a me.* folio. 101. columna. 2. Noluit enim Deus liberalitate vinci ab Abrahamo. Si ille suum Domino dabat

dabat vnigenitum, Deus illi suum vnigenitum tribuit. Quod certe in ariete immolato præsignatur. In monte Dominus videbit dicebat Abraham. Videbit Deus scilicet in filio suo, quod in meo voluit videre. Vnde Ioā 8. Loquens de Abrahā Dominus ait. Vidit diem meum scilicet in visione prophetiæ. Et gauisus est quia pro suo, Dei filium vidit immolandum fore, & hoc summa charitate, & nulla cogente necessitate.

Sic Deus dilexit. Si amorem Iacob erga Rachelē eius ostendunt opera, vt patet Gen. 29. *Fuerunt in oculis eius sicut patet.* fol. 120. c. 2. Qualem erga hominem Dei dicemus esse amorem? qui & filium dedit, vt omnis qui credit in eum non pereat?

Sic Deus dilexit mūdū. Opera sunt amor. Deu. 23. Dominus ad populum. *Et conuertit Dominus maledictionem in benedictionem, quia dilexit te.* folio. 613. col. 2. Qualis ergo erit amor qui tali opere comprobatur? Sed tu verbis solum ostendis amorem.

Sic Deus dilexit mundum. Si quia legem dat dicitur Deu. 33. *Etiā diligit populos.* Quid erit filium vnigenitum dare? fol. 642. col. 1.

Vt filium suum vnigenitum daret. Quid melius Deo habet quod det? & tu peiora Deo offers. Vide in die purific. Omne masc. multi accomodat Dño, non dant. Sicut Anna. 1. Reg. 1.

ELENCHVS

Sed habeat uitā. Ad hoc missus est a Deo. Sic Gen. 45. Ioseph ad fratres. *Quoniam propter uitā missit me Dñs.* In adnot. ad lit. fol. 160. col. 1.

Sed habeat uitam aternam. Vbi expende Dei misericordiā super salutē generis humani. Et illius summam curā erga nos de quo vide fer. 4. post. 3. *Dominus quare & vos, qualiter Deus res nostras curet.* Sic Gen. 37. Missus est Ioseph a patre vt deferret fratribus victum. Et ad illos visendum, & filiū vnice dilectum mit tit, sic Deus. Missit filiū suum. *Quia lux uenit in mundum.* Vt scilicet manifestentur & exami nentur eorū opera, si bona vel mala sint. Sic Gen. 1. *Fiat lux. Et uidit Deus lucē quod esset bona.* fol. 12. col. 2. *Et diuisit lucem a tenebris.* Bona a malis, sua doctrina. fol. 13. col. 1.

Qui male agit orit lucem. Hoc malum secū defert peccatū nēpe cōfusiōnē Gē. 3. Adā. *Abscōdi me.* fol. 29. c. 1. *Iob. 24. Oculus adulteri obseruat caliginem.*

Fer. 3. Ioan. 10.

A*nte eas uadit.* Vt illas tanquā dux ad uitam perducatur. Sic Num. 27. *Petebat Moyses. Praeficiet Dñs Deus spirituum.* Et qui egrediatur ante eos. fol. 529. c. 2. Et. 529. col. 1.

Qui non intrat per ostium. Fur est qui latenter, scilicet prælaturā venatur, & ad ipsam ingreditur

IN OLEASTRVM.

dicitur. Exo. 28. *Facies tintinabula aurea in fimbrijs.* folio. 292. columna. 1.

Nisi ut mactet. Verus prælatus ante punitionem, præmittit admonitionem scilicet per prædicationem, vel correctiōnē. Sic Dñs ad Moysen Exo. 7. *Aaron frater tuus erit propheta tuus.* fol. 205. col. 2. De hoc Euāgelio. Vide fer. 4. Post Dom. Pasf. & Dom. 2. Post Pascha.

Dominica in Trinita

te. Math. Ultimo.

D*ata est mihi omnis potestas.* Eunt ergo. Illatio diuina, potens sum, ergo omnes doceantur, baptizentur, ad vitam veniant, a morte liberentur. Ad hoc iusti potestatem accipiunt, vt omnibus beneficiant. Gen. 45. Ioseph ad suos. *Missit me Deus ante uos.* Vt scilicet haberetis escas ad uiuendum. *Possuit me Deus in Dominum.* Vt scilicet vobis & omnibus beneficiam. folio. 162. col. 1. De hoc vide supra fer. 2. Post Dñi. Passionis. Et Num. 14. *Et nūc magnificetur fortitudo tua.* fol. 472. col. 2.

Eunt ergo docete omnes gentes. Per ministros vult facere quod per se ipsum posset facere. Sūt multi Dñi qui omnia per se ipsos facere volūt, nō sinētes ministros, ministeria sibi deputata operari, Deus nō solū permittit,

E L E N C H V S

sed præcipit. Gen. 1. *Germinet terra herbam uidentem.* Sic Gen. 8. *Transire fecit Deus uentum super terram.* fol. 59. col. 2. & Exo. 14. *Abire fecit Dominus mare uento orientali forti.* folio. 227. c. 1.

Euntes ergo docete. Nobiliora officia debet per se maiores operari, minora uero, inferioribus ministris committere. Nobiliora per se ipsum operatus est Dominus, creauit celum & terram. Fiat Lux, fiat firmamentum. Sed minora a causis secundis gigni permittit, germinet terra herbam. Christus Dominus redemptionem per se ipsum operatus est, prædicationem uero suis committit. Gen. 8. *Transire fecit Dominus uentum super terram.* fol. 59. col. 2.

Docete omnes gentes. Expende quomodo Deus, mundum bono semine seminauerit. Sed statim terræ demandatum uersum est in zizania, Suis Apostolis in mandum euntibus, optimo semine illum seminat Deus Gen. 9. *Ab istis sparsa est omnis terra.* fol. 65. col. 1.

Docete omnes gentes. Non contentus Dominus quod Apostolos suos fecerat, illis nunc præbet occasionem qua nomen & famam augere possint. Non enim uult illos otiosi, sed ut operum suorum præstarent. Sic Gen. 1. Dominus ad primum hominem quem mundi monarcham creauerat dicit, *Subiucite eam.* fol. 13. col. 2.

Docete omnes gentes. Hoc sacerdotum & prædicato-

I N O L E A S T R V M.

catorum est manus, Domini uerba, & legem, ad populum deferre, & illum docere ut seruet quæ Dominus præcipit. Sic Deu. 31. *Dedit eam sacerdotibus filiis Levi.* Legem scilicet, hoc enim munus est illis demandatum. fol. 633. col. 1. Et ibi. 27. *Declarando diligenter.* Et in ijs quæ sequuntur. fol. 622. col. 1.

Quæ præcepi uobis. Hoc attendat noui prælati, qui omnia noua facere uolunt. Vix inuenias eorum, qui ueterum uestigia uelit sequi. Robo in nec ueterum consilia, uoluit admittere, nec in bono patrem est secutus. Gen. 26. *Isaac. Vocauit puteos nominibus quibus pater uocauerat.* Omnia hodie uolunt mutare ut se prædecessoribus sapientiores ostendant fol. 114. col. 2. Et ibi etiam. *Fodit puteos, quos foderant serui patris sui Abraham.* Et Exo. 1. *Surrexit rex nouus qui non nouerat Ioseph.* Qui omnia noua fecit, omnia tyrannide immutauit, ut se prudentiorem ostenderet. Vnde dicebat. *Affer sapientes simus in eum.* fol. 188. col. 2.

Seruare quæ præcepi. Expende obsecro quomodo illa obseruare uelit quæ ipse præcipit. Expende, quæ præcepi. Solum unum præceptum Deus posuit hoc est, præceptum meum ut diligatis, & tutantia multiplicas? Hoc audiât prælati qui in immensum præcepta multiplicat, ut sic nulla homines seruare possint. Si pauca sunt facillime seruantur. Vnde Do-

E L E N C H V S

minus Deu. 4. Non addetis super verbū quod ego precipio vobis neque auferetis. fol. 565. co. 2. Et certe multoties subditorum inobedientia est in causa, quare statuta imponantur & multiplicentur. Vt patet Exo. 15. Ibi posuit eis statutum. fol. 231. col. 1. Et Exo. 24. Moyses solum Domini præcepta populo intimaui. *Scriptis Moyses omnia uerba domini.* fol. 270. col. 1. Et tibi. *Legit in auribus populi.* Sic apostoli Domini præcepta in mundi auribus.

Ego uobis cum sum. Vnde homini sit copia, & bonorum abundantia, pulchre locus iste docet. Sic Dominus ad Isaac. Gen. 26. *Ero tecum & benedicam tibi.* fol. 114. col. 1. Et Gen. 15. *Ego scutum tuum.* fol. 82. col. 1. Et Deu. 17. *Iuxta sermonem legis, quæ docebunt, facies.* fol. 597. col. 2. Sic Hier. 1. *Ecce dedi uerba mea in ore tuo.* Et Exo. 19. *Ponet terminum per circuitum montis.* fol. 244. col. 1.

Ego uobis cum sum. Quocumque pergit iustum eum Dominus committatur. Sic Gen. 39. *Fuit Dominus cum Ioseph.* In domo Domini sui. Scilicet, fol. 147. col. 1. Et ibi. *Fuit Dominus cum Ioseph.* Scilicet in carcere. fol. 148. col. 1. & hoc secundum illud Sap. 10. *Descendit cum illo in foueam & in vinculis, non dereliquit eum.* Et 28. Gen. Dominus ad Iacob ero custos tuus quocumque perrexeris. Secundum illud Sap. 14. *Iustum deduxit per vias rectas infra*

de

I N O L E A S T R V M.

de circunuenientiū eum affuit illi, & quæ sequitur. Et 46. ad eundem ego descendam tecum. Sic Esa. 43. cum transferis per aquam tecum ero. De quo vide fer. 6. post. 4. Dominicam lachrimatus est Iesus.

Ego uobiscum sum. Hoc attendant prædicatores & prælati qui sibi ascribere volunt, quæ a Deo accipiunt. Est enim mirabilis hominis vanitas, qui facile sibi ascribit, quod dei virtute operatur, ne sibi ascriberent quæ in mundo per ipsos Dei virtus operaretur, dicit ego uobiscum. Sic ad Moyses. Exo. 17. *Ego sto coram te ibi.* fol. 237. col. 2.

Ego uobiscum sum. Magnam futuram illis dignitatem promittit, scilicet, eius præsentiam. In hoc enim populus a populo superatur & gens gentē excedit scilicet in hoc, quod Deus secum habet. Sic Exo 33. *Diuisi erimus ego & populus tuus.* q. d. *Si nobiscum non pergas, uiltiores omnibus gentibus erimus.* fol. 316. col. 2.

Ego uobiscum sum. Ab omnibus malis securi eritis. Difficile enim iustum mala attingunt cuius scutum est Deus, in protectione enim Dei coeli commoratur. Vnde Gen. 15. dñs ad Abraham *Ego scutum tuum.* fol. 82. col. 1.

DE SANCTISSIMO SACRAMENTO. Ioann. 6.



Caro mea uere est cibus. Dei prudentiam expende, prius eorum animos beneficio panum disponit, quam legem de proprio corpore comedendo, iniungat. Sic Math. 4. antequam montem ascendat, & legem populis promulget, sanat omnes male habentes, hac prudentia usus est Moyses Deo. 1. postquam percussit Seon regem Amorre. *Cæpit explanare Dei legem.* fol. 555. col. 1.

Caro mea uere est cibus. Scilicet hominū. Num. 28. Antiquitus Dominus dicebat. *Oblationem meam, panem meum, custodietis mihi.* Ut pius & affabilis te o Domine hominibus ostenderes, cum illis te comedere fingis, ab ipsis, que panem accipere prælagium nempe futurorum, futurū enim erat, ut te ipsum tanquam panem comedendum hominibus traderes, & cum eis communem mensam haberes. fol. 532. col. 1.

Caro mea uere est cibus. Audis quibus nos Deus noster veluti dilectissimos velit saturari, & quibus nos velimus saturari ille nos cibabat pane angelorum, nos vero ventrem implere volumus siliquis porcorum. Sic dicebāt illi pessimi. Num. 21. Anima nostra deficit propter panem leuissimum. fol. 503. col. 2

Quomodo potest hic carnem suam? Sunt hodie tales in mundo, qui in deteriorē interpretantur partem, aut malo animo fecisse temere iudicant, quæ superiores ex summa charitate fa-

cer e

cere dignoscuntur. Sic diabolus ad mulierem Gen. 3. *Scit enim Deus quod indie qua come.* fol. 28 col. 2. De præparatione. Leu. 22. *Separēt se a sanctificationibus.* Ec. *Non polluant nomē sanctitatis meæ* fol. 403. col. 2. Et Exo. 19. *Ne apropinquetis uxori bus.* fol. 244. col. 1. De hoc latissime in nostris locis cōmunibus (Deodante) ubi est titulus plenissimus de hoc misterio Et de præparatione ad eius receptionem, & de eius effectibus admirabilibus.

Qui manducat meam carnem. Nos hic inuitat Dominus ad tam preciosum conuiuium, ut summam & veram amicitiam erga nos ostendat. Conuiuium ab homine petit, ut hinc occasionem nanciscatur; ad hoc summum conuiuium nos inuitandi. Num. 15. *offeret offerens,* Minchah suam domino fol. 476. col. 1.

Caro mea uere est cibus. Nos abundanter cibabat carne sua, & nobis in potum sanguinem tribuit. Quod videtur dixisse Iacob sub umbra cum Gen. 49. tribus Iudæ fortem abundanturam vino prænuntiat. *Ligans ad uineam pullum suum, & ad uitem asinam suam.* Hiero. Dicit quod in hæbreo est ligans ad uitem urbem suam; scilicet ad sanguinem. Ciuitas corpus scilicet, quod est animæ ciuitas. Lauauit in uino stolam suam. Vbi Rabi Chana dicit. Hæc uerba ligans ad. Ostendūt quod sacrificiū quod fiet ex uino, non solum trāsmutabitur in substantiam

stantiam

E L E N C H V S

stantiam sanguinis ipsius Messiae, sed etiam conuertetur in corporis substantiam. fol. 171. columna. 1.

Caro mea uere est cibus. Nihil efficacius deus ab homine accipere, & venari desiderat, quã eius amorem. Qui nullo alio fortius captatur quam cibo. Vnde Num. 25. *Comedit populus, & adorauit Deos earum.* fol. 523. col. 1. Si solus cibus corporalis sic hominis cor abripit, quid erit spiritualis, & tam spiritualis. Quid ipseus Dei carnem comedere? Vnde contulit Spiritus sanctus Prob. 25. Quod Pau. Rom. 12. Si esurierit inimicus ciba illum carbones congeres super caput eius. Non auro, argento animum ipseus tibi conciliabis, sed cibo. Quoniam sicut ex cibo & comedente fit vnum, sic quodam modo, ex dante & accipiente cibum. Qui cibũ dat, seipsum aliquo modo dat. cũ cibo vbera dat. Ideo Dominus dicit vere est cibus. Si alius cibus amorem sibi conciliat verius hic cibus conciliabit. Si carnalis cibus, homines carnales sic sibi conciliat. Cur non spiritualis, spirituales sibi conciliabit? Gen. 1. *Ecce dedi uobis omnem herbam.* fol. 13. Et hoc cum hominem carnalem de nouo creat. Sed cũ Deus factus est homo, hominem spiritualement de nouo creat. Sic que illi conuenientissimum præbet cibus.

In me manet. Ex duobus fit vnũ. Ge. 2. Dicitur *bat Adã de muliere. Os ex osibus meis.* f. 22. c. 2. cũ

Deus

I N O L E A S T R V M.

Deus homo factus est, carnem tuam Deus fecerat suam. Nunc autem in hoc sacramẽto, carnem suam Deus fecit tuam. Vt in illo maneat, & dicat ipse de te os ex osibus meis, & iam non sint duo sed vnum. De quo. 1. Cor. 6. qui adhæret domino vnus spiritus. Si qui manet in charitate in Deo manet, quid erit si quis manens in charitate ipseus Dei carnem comederit? totus, totus, in deo erit.

Qui manducat hunc panem uiuet. Primo homini Deus sub pœna grauissima præcipit. In die quo comederis ex eo. Moriendo morieris. Ge. 2. Nunc vero dicit qui manducat uiuet. Ibi mortem, hic vitam inuenies. Deu. 30. *Adhæreas ei quia ipse est uita tua.* fol. 631. col. 2. Si Deus vitam habet, & æternam, & tu illi adhæres, vitam utique habebis æternam. Ibi post peccatum. Ne forte mittat manum suam, & comedat & uiuat in æternum. Hic ad peccatores. Nisi manũ ducaueritis panem hunc non habebitis vitam in uobis.

Hic est panis de cœlo des. Experte quam preciosa sunt dona dei quod noluerit suos panem terrestri satiari, sed cœlesti. Sic etiam Exo. 16. de illo cibo, qui hunc præsignabat. *Ascenderũt coturnices.* *Iste est panis.* fol. 233. col. 2.

Dominica. 2. Luc. 14.

Fecit

Ecce cenam magnam. Apud Matheum. Dicitur prandium sicut homo reficitur bis in die, ita & Dominus voluit ostendere se apud nos, non solum voluisse comedere, sed cenare istuc tendebat iuge sacrificium, quo agnus mane, quasi ad prandium, & agnus vespere, quasi ad cenam cum suo patre & vino offerebatur. De quo agitur Num. 28. *Holocaustum iuge* fol. 532. col. 1.

Vxorem duxi. Multi causantur, impedimentum esse coniugii, ad virtutem exercendam. Audi istam scripturam dicentem *Ge. 5. Ambulauit Enoc cum Deo postquam genuit Metuselach. & Ambulauit & tulit illum deus. f. 42. c. 1.* Vide in vigilia S. Ioann Bapt. Vide Dominicam. 19. in fra. vbi late de hac agitur Domi.

Dominica. 3. Luc. 15.

Murmurabant Pharisei. Sicut enim iusti, ex peccatis, opera iustitiæ & Dei faciunt, ita impij ex operibus iustitiæ peccata. Sic *Gen. 45. Ioseph ad fratres non vobis durum, quod vendideritis me; pro salute enim vestra me misit Dominus. Ne dolore afficiamini* fol. 161. col. 2.

Erant a propinquantes ad Iesum. Cum homines summam pœnam merentur, illis summa misericordia præstatur. Vide *Fer. 4.* Post Primam Dominicam. Nisi signum Ionæ.

Murmurabant. Nemo putet sanctis se impudenter detr. here etiam si ipsi non audiant, aut non aduertant expende quod dicitur *Num. 12. Et audiuit Dominus.* Et ipsam Mariam lepra infecta & publice cum infamia puniuit. *f. 463. c. 1. Cur non timuistis loqui contra seruum Mosch. Ibi. columna. 2.* De quo *Zach. 2.* eliget ad huc Hierusalem, sileat omnis caro, illud ad huc, emphasim habet. Sileat, nullus obmurmuret si videat tam miram erga peccatores misericordiam.

Quia hic peccatores recipit. Discite iusti iustitiam non obscurari, aut delitescere, imo magis splendescere, si in medio sit nationis præuæ. Sic *Gen. 6. Noach inuenit gratiam in oc. Domini.* fol. 49. col. 1.

Et manducat cum illis. Vt eos scilicet ad fidem trahat, & etiam urbanitatem doceat. Sic *Exo. 18. Venit Aaron & omnes seniores ad comedendum panem cum Ietro.* fol. 240. col. 2.

Super humeros suos. Hoc attente audiant prælati & sacerdotes, & sciant, hoc munus sibi demandatum. Suos scilicet super humeros portare, & in sinu gestare. Audiât quid dicat *Moyyses Num. 11. Nunquid ego concepi multitudinem hanc. Vt dicas mihi porta eum in sinu tuo? licet non constet vbi hoc de mandatum fuerit Moyssi, constat tamen multa dicta, quæ ex sola relatione dicta fuisse constat.* folio. 455. col. 2.

M Et hoc

E L E N C H V S

Et hoc clarissime ostendit Dominus cū Exo. 28. Præcipit. Accipies duos lapides Onichinos & sculpes in eis. fol. 291. col. 2.

Gaudium est angelis dei. Celebris valde nobis esse debet dies, qua ex seruis diaboli, inferuos Dei asciscimur. Vnde Dominus Exo. 13. præcipit. Memento diei huius quo egressi estis. fol. 223. col. 1. Vide de hoc sabbatum post. 2. Domi. Vidit eum pater alöge. Et Nehe. 8. Ite comedite pingua sanctus dies Domini est, & nolite contristari. Gaudium enim Domini, est fortitudo nostra vide san. pat. Aug. so. c. 27. Et Gen. 45. Placuit in oculis parhob. folio. 162. col. 1. de hoc Psal. 34. omnia ossa mea dicēt, Domine quis similis tibi? eripiens inopem de manu fortiorum eius. Hinc elicies quam amaritudinem ipsi Deo eius que angelis inferat peccatum. De quo vide infra Do. 9. fleuit super ilam. Et Exo. 25. præcipit fieri propitiatorium, & quod iuxta arcam sint cherubin. Vt scilicet Deo gratias agant, & gaudium habeāt, de propitiatio peccato Et Phil. 4. Gaudium meū & corona mea. Corona mea est vestra conuersio & bonitas. Phrasis scripturæ est. Esa. 62. Eris corona gloriæ. Et in die Natiuita. Domi. gaudent angeli. Quia ad peccata condonanda dñs veniebat, vnde ad pastores dicunt; anuntio vobis gaudiū magnū, vobis, & nobis etiā ex v̄sa salute futurum, quia natus est vobis saluator.

Dom. 4. Luc. 5.

R 2

I N O L E A S T R V M.

Rogauit Petrum. Solent reges & principes cum egent operis alicuius pauperis, aut religiosi viri, magnā illis ostendere affabilitatem, quod cum fuerint assecuti, non amplius eos norunt. Sic Num. 22. Balac. Egressus est in occursum Balam. fo. 509. c. 1. Ecclē. 13. Si necessarius illi fueris subplantabit te vnde locum. Et Num. 32. Detur terra hæc seruis tuis. Cum enim diues ex te aliquid habere cupit, verbis humilibus vtitur. fol. 542. col. 1.

Rogauit Petrum. Quia strenuus in negotijs Petrus, illi datur multorum piscium captura datur scilicet illi primatia. Sic. Ge. 46. Iacob. Iehudah misit ante se ad Ioseph. fol. 163. col. 2. Vt discas eum merito adeo electum ad regnum vide. 1. para. cap. 5.

Per totam noctem, Voluit semper Dominus nos diuellere a fiducia in rebus vanis, & in nostris viribus, & ostendere nihil ciuitatem nostram posse custodire, si non ipse Dominus custodiat eā. Sic Ge. 11. Illi volebāt ex se turrim ædificare. Caput eius in cælum. fol. 71. co. 2. Et ibi c. 7. Clausit Dominus super eū. Vt videas quod nihil nostra sola diligentia prodest ad nos seruādos. fol. 54. col. 1. Et Le. 26. Cōsumetur frustra virtus vestra. Vade iacta vires tuas, labores & sudores. fo. 422. co. 1. Et Nu. 1. Fuerunt omnes numeri sexcēta tria millia. Et non audebant cū Chanaanis congregari. fol. 429. columna. 2. Et Num. 8.

M 2

Potentia

Potentia mea, & robur manus meae. fol. 579. col. 1
 Et Mar. 6. Erant laborantes in remigando. Vi
 de de marty. post Pascha in cōmuni. Et Agei.
 1. ponite corda vestra super vias vestras semi
 nastis multum intulistis parum Dominus
 Ioann. 15. Sine me nihil potestis facere. Esa.
 30. Ad equos confugiemus & Psal. 43. Nec e
 nim in gladio suo possederunt terrā. Sed dex
 tera tua, & brachium tuum.

In nomine tuo. Hoc bonum iusti habent, vt
 nihil sibi, aut suis meritis arrogant. Sed supe
 riorum virtuti. Sic Gen. 24. Ille seruus Abra
 hae. Deus Domini mei Abrahæ. f. 107. c. 1. Vnde di
 citur Exo. 15. Fortitudo mea Dominus. Non præ
 sumunt de se sancti. fol. 230. col. 1.

Exi a me Domine. Si impius es time penes te
 iustos habere, quoniam mala tunc magis corā
 Deo apparent. 3. Reg. 17. vidua ad Heliam in
 gressus es ad me vt rememorarentur iniquita
 tes meae. Sic. Exo. 12. Pharaō ad Moysen. Om
 nes sumus mortui. fol. 221. col. 1.

Exi a me Domine. Timendi sunt valde Sancti
 Dei, non solum honorandi; quoniam & si in
 firmitate circumdati ex se sunt, potentissi
 mi tamen sunt ex diuina virtute. Herodes tur
 batur & omnis Iero. Herodes metuebat Io
 hannem. Et. 1. Re. 18. Saul Dauidem, Et Nu.
 22. Dominus ad Aaron & Mariam. Cur non ti
 muistis loqui contra seruum meum Moysen? fol. 463.
 col.

columna. 2.

Exi a me Domine. Beneficio humiliatur iustus
 sicut exaltatur superbus. Esa. 6. vidit Dominū,
 & continuo dicit vir pollutus ego sum Ezech.
 20. postquam eduxerit vos, recordabimini via
 rum vestrarum Gen. 17. audit Abraham. Da
 bo pactum meum, inter me & te. Continuo
 subiungitur. Cecidit Abraham in faciē suam. fol.
 87. col. 2. Et. 18. Nūquid celo ego? Et cum eo fa
 miliariter verba commiscet si fuerint. 30. & ta
 men subiungit. Sum puluis & cinis. fol. 91. col. 2.
 Et Abigail. 1. Reg. 25. audit seruos Dauid dicē
 tes misit Dauid vt accipiat te in vxorem, &
 ipsa ecce famula tua sit in ancillam, vt lauet
 pedes seruorum Domini mei. Et virgo sanctif
 sima. Luc. 1. Audit ecce concipies, & paries, &
 ipsa, ecce ancilla Domini.

Dominica. 5. Math. 5.



Plusquam scribarum & phariseorum. Quo
 rum erat, interior iniustitia, & exte
 rior iustitia, exterior solum homi
 nes respicit, interior Deum; ne ergo homo
 publice peccet, magistratū timera, ne autē in
 abscondito, Deum iudicem. Deu. 27. Et ponit
 in abscondito Ne putēs scilicet homines in ab
 scondito impune posse peccare. fol. 622. col. 2.
 Et Leu. 1. intestinū eius & crura eius. f. 336. c. 1
 Et Genes. 1. Cuncta Dei, visibilia & inuisi

bilia. Vidit Deus & erant valde bona. Vt tua
tam externa quā interna sint valde bona. *Fiat
lux & fuit lux, & vidit Deus lucē.* fol. 12. col. 2. Vi-
de fer. 4. Cine. vt videantur ab hominibus.

Qui occiderit reus erit iudicio. Domini scilicet
Gen. 4. Dominus ad Caym. *Vbi est Abel frater
tuus? Vox sanguinis.* Ipse sanguis te accusat male
dictus eris. Vide Domini iudicio condēnatū.
fol. 38. col. 2. Et ibi. *vagus & profugus.* Vbi ad
monētur iudices homicidia puniri, sunt enim
hodie mille modi, homicidia excusandi.

Qui irascitur. Docet initijs peccatorum occur-
rere, ne peccare graui⁹ cōtingat. Sic Ex. 22. *Pri-
mitias non tardabis.* fol. 259. col. 2. Omnem enim
mali occasionem a suis tollere vult Dominus
Sic. Exo. 23. *Nomen aliorum deorum non memorabi-
mini* fol. 266. col. 1. Et Leu. 10. *Vinū, & sechar non
bibes.* Quia occasionem ruinæ filijs 'Aarō dederat
vinum sacerdotibus interdicit. fol. 360. col. 2
Et Leu. 11. omnia vocitura animalia comeden-
da prohibet, *hæc est bestia quam comedetis.* folio.
365 col. 2. Et Deu 12. *Perdēdo perdetis omnia loca.*
fol. 587. col. 2. Quia capilli Sansonis radicatus
non sunt euulsi, iterū creuere & inimicos, & se
occidit Et Deu. 29. *Panem non comedistis vinum.*
fol. 629 col. 2. Et Exo. 21. *Si Deus dederit uxorem
seruo.* Vt scilicet occasionem peccandi tollat,
ne in vagos cōcubitus ruant. fol. 252. col. 2. Et.
Exodo. 32. *Scelit populus ut manducaret, & bib.*
dete

detestandi sunt Domini, & prælati, qui non so-
lum peccandi occasiones suis non tollunt,
sed etiam habenas vitiorū laxant. fo. 310. co. 2.
Sic Nu. 25. *Comedit popul⁹ & adorauit Deos
earū.* Et Exo. 19. *Caute ne ascendatis, neque tāga-
tis.* Docet enim hic prælatos, vt cū velint præce-
pta a subditis obseruare, prohibeāt initia trās-
gressorum. fol. 244. col. 2. Et Gen. 31. *Furata
est Rachel idola patris sui.* Vt occasionem idola-
trandi patri auferret. fol. 127. col. 1. Et. 35. *Ab-
condit ea Iacob sub quercu.* fo. 136. col. 2. Et Nu. 31
Nōne reseruastis omnes fœminas. fo. 539. co. 2. Vi-
de. 4. Reg. 18. Laudatur Ezech. quia abstulit
excelsa 2. Pa. 17. De Iosaphat, qui excelsa, &
lucos abstulit. Ille pessimus Iherob. qui talē
populo peccandi occasionem præbuit, seuerif-
sime a Domino punitur vt patet. 3. Re 13. Mil-
liesq; in scriptura vituperatur, dicitur enim de
illo qui peccare fecit Ite. Vide de hoc Christo.
psal. 6. in fine & Nu. 25. præcipit Dominus. *Ac-
cipe omnes principes populi & suspendere faciant.*
quia scilicet mala nō prohibuerunt. fo. 523. co. 1.

Qui irascitur fratri suo. Nullum peccatum est
si merito irascaris. Sic Exo. 11. *Moyfes. Egressus
est a parboh in ira furoris.* fol. 214. col. 2. Vnde in-
telligitur, qui irascitur scilicet sine causa.

Qui irascitur. Ostendit quantum malum sit
dare locum iræ, nam ira continuo crescit in o-
rdium. Ideoque Dominus Gen. 4. ad Cain. vt

quid est ira tibi? q. d. caue tibi. Expende obsecro quantorum malorū causa fuerit Cayn ira, ira in odium creuit, inde homicidiū perpetravit ex homicidio in hæresim ruit. Aut enim. Nun quid custos sum ego fratris? ignorantem Dominum facit, vltimo in desperationem incidit. Et vide quā pessima sit ira quæ etiam in innocētes sæuit quid enim mali illi fecerat frater? fol. 38. col. 1.

Reus erit. Solent legistatores ea quæ sibi maxime sunt cordi sub maximis interdicerè pœnis. Sic Exo. 35. De sabbato loquēs. *Omnis qui fecerit in eo opus morietur.* fol. 326.

Qui dixerit fatue. Narrat Dei iudicium vt timeant, tenentur enim maiores suis dei iudicia narrare vt Deum timeāt, & proximum lædere non præsumant. Sic Gen. 20. *Abimelec. Vocauit seruos* fol. 96. col. 1.

Reus erit. Ostēdere vult Dominus, legū suarū viola tribus, quam terribilem, & potentē criminū suorum vindicē haberent. Ideo Exo. 19. dicitur. *Fuerunt uoces & fulgura & commotus est mons ual. e.* fol. 244. col. 1. 2. Et. *Contestare si offers munus.* Admonet quali oculo & examine, pansanda sunt quæ a nobis Deo offerūtur. Gen. 1. *Fiat lux, & uisit Deus.* folio. 12 col. 2. Et Gen. 4. *Adduxit Cain de fructu terræ oblationem Domino.* folio. 37. columna. 2. Et Exodi. 12. *In decimo die accipient agnum.* Admonet, quanta diligentia

gentia examinanda sunt, quæ Deo fumus oblaturi, ne scilicet cū offensa proximi minime resarcita, accedamus. Vt ne digni cum nostro munere (vt dicit comicus) eiiciamur foras. Ibi. *Agnus integer.* fol. 220. col. 2.

Vade prius reconciliari. Docet qualiter debemus ijs quos offendimus reconciliari. Sic Gen. 32. *Misit Iacob nuntios ad Esau.* fol. 130. col. 1. Et expendit Iacob humilitatem, qui iam a Deo, & patre, ipsi fratri erat prælatus, & tamē ab ipso ueniā petit, & ad ipsum munera mittit. Hodie multi dedignantur etiam ab æquali ueniam petere, & vtinam non a superiori, quem offendunt. Et 33. *Incuruauit se.* Optimus modus ad flectendum hominis irati animum. *Appropinquauit Ioseph & Rachel & incurua.* fol. 132. col. 1.

Vade prius. Omnia quæ in sacrificio concurrunt munda esse debent. Vnde Exo. 8. *Pharao ad Moysen. Sacrificate Deo uestro in terra hac, non est rectum facere sic.* folio. 207. col. 2.

Vade prius reconc. Munus crudele non acceptat Dominus. Si ferocem animum non deponis, cur accedis? Vnde Leu. 22. *Die oblatio & deinceps placebit in oblatione.* folio. 404. columna. 2. Et Esai. 1. *Cum extēderitis manus uestras, non exaudiam. Audi rationem. Quia manus uestræ sanguine plenæ sunt.*

ELENCHVS
Dominica.6. Marc.8.

Nec haberent quod manducarent. Non con-
quaruntur cur eduxisti nos in deser-
to? Vbi sunt panes vt comedamus?
Quam xquo animo ferendi sunt labores in
quos nos Dominus mittit, ostēdit locus iste;
non ergo doleas, non obmurmures aduersus
Deum tuum, si te aliquando plus solito exer-
ceat. Num. 11. *Et fuit populus sicut flentes. f. 457.*
c. 2. *Ob murmurauit enim populus.*

Nec haberent quod mand. Quam bene nouerant
vtramq; ferre fortunam, & quam xquo
animo ferebant inopiam, considera, Scio a-
bundare & penuriam pati. Eph. 4. Dicebat
Paulus. Et Gen. 13. Dicitur de Abraham. *Erat
diues valde. Et. 20. Descendit in Ægiptū. Ad quæ
rendū panem scilicet. fol. 74. col. 2. Toleran-
da est iustis fames maxime si propter Deum
sequendum, toleranda venit.*

Nec haberent quod manducarent. Et patienter fe-
runt. Mira valde est hominis impatientia, ne-
que ferre ad horam potest rerum tempora-
lium defectum. Exo. 16. *Murmurauerunt omnis
congregatio. fol. 233. col. 1.*

Nec haberent quod manducarent. Nullam sibi
curam habēt. Multi sunt qui Deo seruire vo-
lūt, si tamē necessaria tribuat Gen. 28. Iacob.
Si dederit mihi panē ad vescēdū. Conditiona-
lem

IN OLEASTRVM.

lē expēde. Et vide hominū ingeniū ex hoc lo-
co. Et Gen. 15. *Dñe Deus quid dabis mihi? fo. 82. c.*
1. De hoc vide inf. S. Nicolai de Tol. quid er-
go erit nobis.

Misereor super turbā. Si tu Christū sequaris, ip-
sius misericordiā & curam super te inuenies.
Qui, n. sollicitus est, in his quæ sunt Dei sui, ar-
bitretur Deū erga se, & sua sollicitū esse. De
quo Exo. 34. *Nō concupiscet uir terram tuam quā
d̄ ascendes, ut conspiciarū. fol. 323. co. 1.* Et Gen.
45. Quia Ioseph sollicitus erat pro bono rei-
pu Ægypti, fuit etiā Rex sollicitus erga ipsum
& eius fratres, & patrem. Dicebat enim. *Ca-
pite currus de terra Ægypti pro paruulis. fol. 162.
col. 1.* De hoc agitur Luc. 11. In illo. Et trāsies
mini trahit illis. Sicut patet etiam Dominū
fecisse cum Thobia. vide ibi infes. cōf. Pōt.

Misereor super turbā. Principes docet, & ma-
xime sacerdotes misericordes esse. Exo. 29. *Ac-
cipies oleū. fol. 296 co. 1.* Vide infra. Dom. 12.

Misereor, Nec habēt quod mā lucēt. Debet præla-
tus curā habere de pabulo suorum. Num. 11.
Moyfes. *Vnde est mihi caro? fol. 462.* Et Gen.
42. *Vidit Iacob quod alimētū esset in Ægipto. f. 155.*
c. 1. Et 43. *Cū finisēt edere alimentum dixit pater.
folio. 157. columna. 2.* Sic etiam ibi. 41. *Populus
clamauit ad regem pro pane. Vt videant reges,
& maiores quomodo curare debent, etiā tē-
poralia suis administrare. folio. 153. colum. 1.*

E L E N C H V S.

Et Gen. 41. Parhoh somniauit. fo. 152. colu. 2.
 Et Gē. 1. Omnē herbā. Cōmonet locus eos qui
 ministros habent, victum illis præstare. folio.
 13. col. 2. De quo vide. Dom. 5. Post Epiph. Si
 mile patri fami. & Dom. 4. Quadrag. Vnde
 ememus panes.

Nec haberent quod manducarent. Tam celeriter
 Deo obediendum est, vt omnium immemor
 sis, & Domino fidas, quod tibi necessaria
 suppeditabit. Sic Exo. 12. Escam non fecerūt
 sibi ipsis. fol. 221. col. 1.

Deficient. Occurrendum est laesis cum vi-
 ctu. Vnde Gē. 14. Ille sacerdos Dei altissimi,
 vt cæteros futuros Dei sacerdotes doceret,
 lassō Abrahamo cum victu occurrit. Mel-
 chisedech protulit panem & vinum. folio. 79. c. 2.
 Quod & hodie Christus facit. Sic etiam fecit
 Abigail. 1. Reg. 25. Occurrit Dauid cū victu.
 Sic & fecit Berzellai. 2. Reg. 17. Quia suspi-
 casus est pati famem Dauid.

Vnde istos quis poterit saturare? Audi iusto-
 rum conditionem, qui largissime vellent in
 digentibus subuenire. Qui si non possunt om-
 nia elargiri, saltem largiuntur quod possunt.
 Mar. 6. Dicebāt, cuntes ducētis denarijs eme-
 mus panes. Omnia quæ secum habebant da-
 re volebant Pius si non potest pallium & tu-
 nicam dare, saltem palliū dat. Impius autem
 si non potest vtrumque tollere, saltem altero

spo-

I N O L E A S T R V M.

spoliat. Sic Exo. 10. Pharaō dicebat. Tantum
 pecudes uestre, boues uestri manebunt. folio.
 213. col. 1.

Discumbere super te. Mar. 6. Dicitur secundū
 contubernia. Ordinata vult Dominus omnia
 sua esse. Exo. 13. Quinq; & quinque. folio. 223.
 col. 2.

Saturati sunt. Docet qualiter debeas elec-
 mosinam elargiri. Deu. 26. Lataberis in omni
 bono. Et. Abstuli sanctitatem. fol. 621. co. 1.

Saturati sunt. Et coram Domino, gaudeat
 ipse Dominus cum vidit illos saturari, & epu-
 lari. Sic Exo. 18. Venit Aaron & omnes sen. ad co-
 medendum cum Ietro panem coram Domino. fol.
 240. col. 2.

Dominica. 7. Post Penthecostem.
 Math. 7.



Attendite a falsis Prophetis. Periculo-
 sus & perniciosus est error induce,
 quem omnes alij sequuntur, ideo val-
 de ab eis cauendum est. Sic Deu. 13. Dicitur.
 Si surrexerit in medio tui Propheta, uel somniās.
 fol. 588. col. 2. Et vide quæ sequuntur. Quia ten-
 tat uos Dominus. Et. Propheta ille morietur. Nō
 acqui.

Attendite a falsis Proph. Sunt verba & collo-
 quia

E L E N C H V S

quia quæ hominē a Deo auertūt, ideo oportet hominē habere tanquā antidotum, verba Dei, quibus animū tueatur. Sic. Deu. 6. *Erunt uerba hæc in corde tuo.* fol. 374. col. 1.

In uestimentis ouium. Ad uiuum uolentium alios fallere, conditionem depictā hic habes. Num. 13. *Fluens lacte, & melle est, nisi quod fortis est populus.* fol. 468. col. 2.

In uestimentis ouium. Non uult Dominus quicquam nostrum uidere nisi tectum. Sed indui mini Dominū Iesum Christū. Nō solū Christi uestem, quoniam solent etiā hypocritæ, uestibus Christi tegi. Vnde Exo 30. Præcipitur de altari suffimēti. Teges illud auro. f. 300. c. 1.

Qui fecerit uoluntatem. Non qui solam audiunt. Num. 15. *Et facietis ea.* fol. 478 col. 1. Et Deut. 4. *Et nunc Iſr. audi statuta, & iudicia, ut faciatis & uiuatis* fol. 365. col. 2. Et ibi. *Ipsa sunt sapientia uestra.* Vnusquisq; ex operibus suis commēdatur, uel arguitur. folio 366. col. 1. Et Apoc. 1. *Beatus qui legit & qui audit uerba prophetiæ huius, & seruat ea.* De quo infra in festo Niuuū. *Beati qui audiunt uerbū Dei & custo.* Et Cant. 2. *Fulcite me floribus, sed addit, stipate me malis, fructibus scilicet & operibus.* Et c. 6. *Descendi in hortum nucum, ut uiderem poma conualium. Et inspicerem si florisset uinea, & germinassent mala punica.* Et c. 7. *Mane surgamus ad uineas, uideamus si flo-*

I N O L E A S T R V M.

si floruit uinea, si flores fructus parturiūt. Vi de Dom. 3. *Quadrag. Beati qui.*

Omnis arbor quæ non facit fructum. Omnia uult Dominus suum munus exequi, ad quod creata sunt. Gen. 1. Dominus præcipit. *Germinet terra germen, herbam semificātem semen.* folio. 13. *columna. 1. Solus homo sterilis manet de quo. Vide Hier. 22. De Ieconia rege loquentem.*

Omnis arbor. Omnia etiam insensata dant Deo suo & creatori, quicquid ab eis postulauerit, etiam si id sua natura non habeāt. Solus homo negat Deo suo quod Deus ab eo petit. Vnde Num. 20. *Dicitur. Petra dabit aquā suam.* fol. 497. col. 2.

Excidetur, & in ignem mittetur. Iustificat creator hominum Deus causam suam, neq; sequit, nisi nos multis malis nostris eum sequire cogamus. Sic Gen. 6. *vidit Deus quod multa malitia.* f. 48. co. 2; Et uide fer. 6. *Post. 2. Dominicā quadrag. auferetur.* Et uide. in fest. Marti. *confiteor tibi.*

Dominica. 8. Luca. 16.



Disfamatus est apud illum. Omnia principibus nuntiantur, præcipue quæ ad eorum iniuriam pertinere uidentur. Et taliter hoc uerum est, ut dicat Spiritus Sæctus

ctus. Ecclef. 10. In cogitatione tua regi non detrahas, & in secreto cubili tuo nō maledixeris diuiti, quia & aues cœli portabunt vocē tuam, & qui habent pennas anuntiabunt sententiam. Sic Num. 11. *Cucurrit puer.* folio. 463. col. 2. De quo vide infra. Dom. 21. Narrauerunt Domino suo.

Difamatus est. Multi sunt qui principi, conseruorum mala nuntient. Sed nullus est, qui Principi tyrannidem exercēti dicat; cur ita facis? Exo. 5. *Exactores urgebant eos dicentes.* fo. 201. col. 1.

Quid hoc audio de te? Habent voces suas peccata, & peccatorem diffamant, apud Deum. Gen. 18. *Clamor Sodomorum uenit ad me.* Et ibi. c. 4. *Vox sanguinis fratris tui.* fol. 33. col. 2. Et. 38. col. 2. Et f. 91. col. 1. Et Abac. 2. *Lapis de pariete clamabit.* Et merces defraudata ut dicit Iacobus etiam clamat.

Quid hoc audio de te? Magnum discrimē est, inter audire peccatum; & proprijs oculis videre. Sic Exo. 32. *Moseh ad Dominum,* postquam oculis peccatum vidit dicit. *Obsecro peccauit populus iste peccatum grande.* folio. 312. col. 1. Et Gen. 11. *Descendit Dominus ut uideret ciuitatem, & turrim.* Discant maiores non facilliter credere dictis, nisi ipsi prius viderint oculis suis. fol. 71. col. 2. Et cap. 18. *Descendam nunc & uidebo.* Ex sola infamia nullus est iudican

dicandus. Sed maiores prius rem oculis uideant quam iudicent. fol. 91. col. 1. Quod utinam hodie aduerterent iudices, & obseruarēt in causis inquirendis de quo Num. 5. *Ad iurabit eam sacerdos.* folio. 440. columna. 1. Et Leu. 13. *Claudere faciet plagam.* folio. 370. col. 2.

Quasi dissipasset bona ipsius. Audiant hoc qui bona regum curant, nihil distrahere, cōtra Domini voluntatem. Gen. 45. *Rex ad Ioseph. Dic fratribus tuis, onerate iumenta uestra.* folio. 162. col. 1. Et cap. 47. Dicitur de Ioseph. *Intulit pecuniam in domum parhoh.* Quod utinam hodie substantiam regis agētes aduerterent, & sic non tam cito ditelcerent. folio. 165 col. 1.

Non poteris uillicare. Ob mutuit, peccato suo conuictus. Obstruit enim peccatum, aut peccati conuictio, os peccatoris, ut neque loqui, nec excusare possit illud. Sic Gen. 44. *Fratres Ioseph. Quid dicemus, & quomodo iustificabimus nos?* fol. 159. col. 2. Vbi vides quod melius sit, se accusare, quā peccatū male excusare, se accusare, Deum prouocat ad veniam, se excusare, ad iram.

Scio quid faciam. Non temere & ex abrupto opus difficile est aggrediēdū, sed præuia cogitatione omnia facienda sunt. Sic Exo. 31. *Ad cogitandum cogitationes, & faciendum.* fo. 303. c. 2.

Quantum debes Dño. Sunt multi qui bona face

re nescierunt ex se, & solum faciunt cum necessitate præmuntur. Sic Exo. 23. Peregrinum non angustijs afficies, uos nostis animam per. fol. 265. col. 2.

Filiij huius seculi prudent. Filiorum huius seculi est, inuenire modos quibus discescant, & delitientur. Sed filiorum Dei est, modos inuenire, quibus Deum laudent. Sed horum par uis est numerus. Gen. 4. Tunc captum est inuocari nomen Domini. fol. 39. colum. 1. Vide. Et Gen. 6. Omne figmentum cogitationum cordis coru. fol. 48. col. 2. Et Gen. 3. Serpens fuit callidior omni bestia agri. Qui malum sequuntur, callidiores cæteris sunt. fol. 27. col. 2.

Facite uobis amicos. Debitores pauperes facies tuos, & etiam ipsum Deum tuum amicum, & debitorem facies. Sic Deu. 24. Tibi erit iustitia coram Domino Deo tuo. fol. 616. col. 2. Et Leu. 19. Cum messueris messem terræ tuæ. fol. 393. col. 1.

Qui fidelis est in minimo. Solet Dominus in minoribus probare nos ad maiora. Exo. 16. Ut tentem eum, utrum ambulet. fol. 233. col. 2.

Dominica. 9. Lucæ. 19.



Fleuit super illam. Expende quantum malum peccatum sit, ut faciat Deum corde dolere, & etiam flere. Sic Gen.

6. Pœnituit Dominum homines fecisse. fol. 49. c. 1. Fleuit super illam. Habes hic quāto dolore Deus uasa sua delectat, & cōfringat; nihilominus tamen perdit. Ibidem. Delebo homines. Fleuit super illam. Talis debet esse prælatus ut de corde suo, seu spōte beneficiat, sed inuitus puniat. Sic Numerorum. 16. Moyses, in punitione Corch. Quia non de corde meo. fol. 482. col. 2.

Fleuit Dñs super illā. Difficiliter sua artificia homines destruūt, & si hoc faciunt, maxima de causa faciūt, & hoc summe peccatū huius ciuitatis amplificat. Num. 14. Et quid facies nomini tuo magno? fol. 472. col. 2.

Quia si cognouisses & tu. Solet Dñs occasione percedi veniam peccatoribus dare, sed ultio non finit eos petere. Vnde Gen. 4. Dñs ad Cayn. Vbi est Abel frater tuus? fol. 38. col. 2.

Quæ ad pacem tibi. Doceris, non disceptare contra aliquem, nisi illi prius offeras pacem. Deu. 20. Cum appropinquaueris ad ciuitatem ut pugnes contra eam, proclamabis pacem. fo. 605. c. 1.

Quia si cognouisses. Extremum malum est malis assuescere, nam qui in seruitute nati & nutriti sunt, seruitutem pro libertate amplectuntur. Sic Num. 21. Dicebāt illi. Ut quid nos ascendere fecisti ex Ægypto. fol. 403. col. 2.

Quia si cognouisses. Debent prælati subditos suos admonere de magnis Dei operibus, & oculos eorum quasi aperire. Sic Deu. 3. Oculi tui

E L E N C H V S

vident omnia quæ fecit Dominus Deus. folio. 562. col. 1.

In hac die tua. Prælatorum, & maiorum est, mala prævidere suorum antequam veniant; & illis occurrere. Sicut fecit Pharao, qui etiam futuram famem somnauit; & illi occurrerit, præficiendo Ioseph. Gen. 41. Et Num. 16. *Accipe accerram.* 483. col. 1.

In hac die tua. Expende patris pietatē, qui futura mala prædicit, vt fugiant a facie arcus. Sicut Ægyptijs futuram famem prædicit. Vt illi malo occurrant. Gen. 41. *Parhoh* somnauit. Regi & non alio famem ostendit, quorum est suis de necessarijs prouidere. fol. 152. col. 2. *Venient dies.* Expende Dei clemētiam, annos vocat dies, vt sic resipiscant a malo, & ostendit quod dolet illos priuandos esse vita. Deu. 2. *Triginta & octo anni.* fol. 559. col. 1.

Veniēt dies. Difficile in homines sæuit De⁹ Gen. 7. *Fuit diluuium.* 40. dies. fol. 54. col. 1.

Venient dies. Discant ex hoc loco iudices, quod & si vitia ad tēpus dissimulāda sint, non tamē perpetuo, sed tandem in ea animaduertendū. Vnde Gen. 6. Dñs. *Non litigabit spiritus meus cum homine perpetuo.* fol. 42. c. 1. Vide lite.

Circundabunt te. Discce hic immensam Dei clementiam, qui antequam flagellet, admonet ne flagellet. Num. 16. *Tolle e circuitu habitaculi Chorach.* folio. 482. columna. 2. Et mirabilis

I N O L E A S T R V M.

lis est peccatorum pertinacia, qui audientes super se mala ventura non resipiscunt. *ibidē.* *Nē attingatis.*

Ad terram prosternent te. Discce peccatorum grauitatem, quod ob ea non solum peccatores ipsos, sed etiam insensibilia a Deo perdantur. Gen. 6. *Ab homine usque ad iumentum.* Et. *Disperdam eos cum terra.* folio. 49. col. 1. 2. Vide li teram. *Omnis caro corruperat uiam suam.* Vbi ponuntur diluuij causæ. fol. 45. col. 2. Et Exo. 12. *Vsq̄ ad primogenitum.* Solet enim Dominus impios in se, & suis castigare. fol. 221. col. 1. Et Gen. 7. *Delebo omne quod feci.* Vide quātū Deo displiceat peccatum, vt ea quæ pulcherrima fecerat, tam facile deleat. fol. 53. col. 2. Et Leu. 26. *dissipabo excelsa uestra, & disperdam imagines uestras.* fol. 422. col. 1.

Circundabunt te. Coangust. Sicut rebelliones impiorum crescunt contra Deum, ita crescere solent Dei cruciatus. Sic Exo. 8. *Mitto in te & seruos tuos mixtionem.* folio. 207. columna. 2. De quo vide Leu. 26. *Si in ijs non audieritis me, addam ut corrigam uos septies.* fol. 422. c. 1. De hoc vide Ioel. cap. 1.

Ad terram prosternent te. Expende obsecro quam durus inimicus sit Deus, Leu. 26. *Si ambulaueritis mecum ex aduerso.* folio. 422. columna. 1. Et Deut. 29. *Quæ est ira furoris magni huius? Quanto quis ma-*

ELENCHVS

gis amatur ab aliquo. Tanto si offendat se-
nerius punitur. Caue ergo ne Deum qui
te summe diligit, offendas. fol. o. 620. colum
na. 1. Sequitur ibi. *Iratus est Deus in terram ip-
sam. Vide literam. Ut addat ebriam & silentē.*
fol. 628. col. 1.

Non relinquent in te lapidem. Aduerte commu-
niter peccatorem puniri, in ijs quę maxime
diligit. Gen. 3. Deus ad mulierem ait, *Multipli-
cabo dolorem, & conceptum.* Quo scilicet in pre-
tio habetur. fo. 30. co. 1. Et *Leu. 26. Dissipabo ex-
celsa uestra.* fol. 422. col. 1.

Coangustabunt te, & filios qui in te sunt. Sicut Do-
minus suis seruat vitā bonam, ita & consuetā
mortem, sed impijs insolitā seruat mortem.
Num. 16. *Si ut moriuntur omnes homines.* fol. 482.
col. 2. Et quod sequitur. *Si creationem creauerit
Dominus.* Noua supplicia creat, quibus pes-
simos cruciet.

Et filios qui in te sunt coāg. Sed non oēs sunt
deleti. Docet enim nō malos omnes esse de-
lendos Gen. 7. *Ex omni iumento mundo capies ti-
bi septem, & septem.* fol. 53. col. 2.

Eo quod non cognoueris. Iustificat semper
Deus causam suā neq; punit, nisi nos, nostris
malis eum punire cogamus. Sap. 18. Visiones
quę illos turbauerunt, hęc pręmoncebant ne
in scij quare mala patiebantur perirent. Et
Esa. 47. *Vniuersa venerunt super te, propter*

IN OLEASTRVM.

pter multitudinem maleficiorum tuorū. Et
Gen. 6. *Vidit Deus quod multa malitia esset ho-
minum in terra.* fol. 48. col. 2. Et Gen. 18. *Descen-
dam nunc & uidebo.* Et illud colloquium cum
Abraham ad hoc pertinet. fo. 91. co. 1. Vide.
Dominica. 7. Excidetur.

Dominica. 10. Lucę. 18.



VT orarent. Expende finem veniendi
in tēplum, vt scilicet orent *Leuit. 26.*
Vbi nos habemus. *Si ambulaueritis
mecum ex aduerso.* Alij legūt. A casu & additur
ego etiam ambulabo vobiscum a casu. Casus
secundum Arist. est causa de peraccidens.
Quia casu transiuit per Ecclesiam, breui-
ter orauit. Etiam a casu Deus tecum aget. Ma-
gnum Dei flagellum. Cum scilicet ipse tecū
egerit, ac si tua non curaret. fol. 422. col. 1.

Ieiuno bis in Sabbato. Docet nos locus iste, eū
deterius curari & periculosiori laborare mor-
bo, qui bona opera mixta malis habet, quam
qui omnia mala. Vt patet in Phariseo & pu-
blicano. Iste omnia mala habebat, ille aliqua
bona malis mixta. Vnde *Leu. 13* Dicitur. *Ne-
que claudere faciet eam, si operuerit lepra omnem
cutem plagā.* fol. 370. col. 2.

Ieiuno bis in s. Sua pauca expēdit homo opera,
& Deo illa obiectat. Et cōsiderare negligit, quā

E L E N C H V S

ra & multa Deus pro ipso faciat. Gen. 1. *Fruſti ficate. & multiplicare uos.* fol. 13. c. 2. Vide in feſt. S. Nicol. de Tolent. Ecce nos reliq.

Ieiunotis in Sabbatho. Expēde hominū ſuperbiā, qui ſua Deo obiectant, ac ſi eſſent valde bona, cum ſint multis malis inmixta, quæ Deus ad tuum miniſterium creat ſunt valde bona Gen. 1. *Fiat lux, & fuit lux, & uidit Deus lucem quod eſſet bona.* fol. 12. col. 2.

Decimas do omnium que. Solent homines circumſtantias operum honorum ſuorum Deo obiectare, & ostendere; ac ſi ipſe oculos ad videndum non haberet, cum Deus nihil horum omittat & per ſingula laudet. Sic. Gen. 22. *Non prohibuiſti filium tuum unicum a me.* fol. 101. c. 1. Et Num. 23. *Dixit ad eum, ſeptem altaria ordinaui.* fol. 513. col. 2.

Velut hic Publicanus. Expēde hominum ſuperbiam, qui nolunt ſibi ſimilem, aut equalē habere. Audiāt iſti Deū dicentem Gen. 1. *Faciamus hominem ad imaginem.* fol. 13. col. 2.

Nec oculos ad cælum leuare. Expēde hominis pœnitētis humilitatem, boni pœnitētis eſt, expēdere exceſſum peccati, & ſe omni pœna dignū, iudicare. Sicut mali cogitare, punitiōnē, mala quæ fecit ſuperare. Sic ille peſſimus Cayn. Gen. 4. *Maiores punitio mea quā ut feram.* fol. 38. col. 2. Vide literam.

Deus propitius eſto mihi. Se nō excuſat, ſed accuſat,

I N O L E A S T R V M.

accuſat, e contra ille primus homo. Gen. 3. Ad Deum ait. *Mulier quam dediſti mihi* fol. 29. co. 2. Et Exo. 32 *Tu noſti populum.* fol. 311. col. 2.

Deus propitius eſto. Ore & corde peccatorem confitetur. Multi vero ſunt, quorum pœnitentia eſt, ſe ore peccatores fatere, corde vero numquam a peccatis recedunt. Sic Exo. 9. Pharao. *Dominus iuſtus eſt, ego & populus meus impij.* fol. 210. col. 2.

Deus propitius eſto mihi. Si contra legem feciſti, ad pœnitentiā curre. Quoniā Deus peccatibus propitiatur. Optima enim coniunctio erat arcæ cum propitiatorio, ut ſi contingeret in lege peccare, ad manum eſſet propitiatoriū Exo. 25. *Pones propitiatorium ſuper arcam.* fol. 278 columnæ. 1.

Deus propitius eſto. Illum qui ſe accuſando condemnauerit, Deus non condemnabit. Sic Leu. 1. *Offerēt filij Aaron ſacerdotis ſanguinem.* fol. 336 col. 1.

Deus propitius eſto. Fœ diſſimus, & foetidus eſt peccatorum odor, holocauſtum pro eo non acceptat Dominus; niſi illum præcedat, & cōfeſſio & oratio, Le. 9. *Suffire fecit ſuper holocauſtum.* fol. 357. col. 2.

Deus propitius eſto. Audis hic peccator, quibus muneribus debeas coram Deo apparere. Optimus coram Deo ingreſſus, cognoſcere te peccatorem, & Dei miſericordiam petere.

E L E N C H V S

Leu. 16. *Cum hoc ingrediatur cum uitulo filio bouis.*
fol. 380. columna. 1.

Deus propitiu. Expēde quid Deus a peccatore petat, nēpe sui peccati cōfessionem, sed ipse multoties excusationem, & ignorantiam prætendit. Gen. 4. Dominus ad Cayn. *Ait quid fecisti?* fol. 38 col. 2.

Deus propitiu esto. Tristis esse debet, omnis peccatorum recordatio coram Domino Nu. 5. *Non fundet super eam oleum.* fol. 440. col. 1.

Descendit hic iustificatus. Dominus est qui iustificatum affirmat. Nō putes tuam confessionem ad iustitiam sufficere, Dei iuditiū in hoc est expectandum, qui solum scit, quando mūdetur & iustificetur homo. Sic Leu. 15. Non vult Dominus, vt se fluxum patiens cōtinuo mundatum iudicet. *Si mundatus fuerit.* Et, *Die octaua sumet duos turtures* fol. 377. col. 1.

Descendit hic iustifi. Audis hic quod tantū, imo plus valeat opus bonū ad remissionem, quam culpa ad damnationē. Plus valet Christi Domini p̄cisio ad remissionem, quam totius mūdi culpa ad dānationē. Sic Ge. 8. Dixit Dominus in corde suo. *Nō addā ut maledicā ultra* fol. 60. col. 1. Et Ibi. *Ad huc omnes die terra.* Quę cunquę mala peccata intulit, p̄nitentia auferret. Et c. 9. *Benedixit Deus Noe.* Considera quot bona acquirit vno bono opere. fol. 64. col. 2. Et Ibi. *Fruitificate, & multiplicare nos.*

Domi

I N O L E A S T R V M.

Dominica. 11. Mar. 7.



Quid & mutum uide Dominicam. 3. Quæ dragesimæ.

Ingemit. Quoties te peccatorem videt Deus gemit. Et te fecisse illum p̄nitet. Expēde quantum malum peccatum sit, vt Deum faciat corde dolere. Gen. 6. *Penituit Dominum homines fecisse.* fol. 49. col. 1.

Necui dicerent. Fugiendam vanam gloriam docet. De hoc vide Dominicam. 9. Vide ser. 4. cine. vt videantur ab ho. Et in festo transfigu. Nemini dixeritis.

Plus predicabant. Vide Dominicam. 18. *Vade in domum tuam.*

Dominica. 12. Luc. 10.



*P*lagis impositis. Videant qui aliquē percuferint, ad quid teneantur. Exo. 21. *Si percusserit quis proximum suum, & non f.* fol. 252. col. 1.

Viso illo. Crudelitatem maximā in sacerdote & leuita notat. videre enim aliorum mala, etiam naturaliter, ad miserendum prouocat. Gen. 7. *Clausit Dominus ostium super eum.* Vbi notat Chriſo. ne scilicet posset iustus generalem omnium interitū videre. Vt nec sic dolore cōficeretur. f. 54. c. 1. vide inf. dñā. 15. quā cū vidisset *Viso illo.* Solet rigor & zelus mūdi tñ sequi,

nam

E L E N C H V S

nam qui iusti, & mūdi a peccatis sunt. Raro erga proximos peccatores flectuntur, misericordia. Ideo præcipitur Exo. 40. *Lauabis eos aqua & unges eos.* Volunt Etiam vnctos esse, vt æquo ferrent animo peccatorum mala. fol. 331. col. 2. Et Ibi. 29. vngebantur oleo & sanguine. *Accipies olei unctionē. Et capies de sanguine.* Vt scirent, vinum & oleum plagis infundere vt scirent olei misericordiam, cum rigore sanguinis temperare. fol. 296. col. 1. 2. Et Leu. 8. *Tulit ex oleo unctionis, & sanguinem.* Non solum misereri, sed punire debet prælatus. Vinum, & oleum scilicet debet infundere. fol. 355. col. 2.

Vinū & oleū. Licet terrorem ostendas, decet vt amore etiam mulceas quos terruisti: sic Dominus Deus. 33. Postquam in dextera igneam legem tulit, quo illos terruit. Secum simul amorem tulit. *Etiam diligit populos.* fol. 646. columna. 2

Vinum & oleum. Nunc hoc nunc illud, secundum prudentiam iudicem. Gen. 9. *Timor uester erit super omnem bestiam terræ.* fol. 64. col. 1.

Domini. 13. Luc. 17. Vide Domini. ca 3. Post Epipha.



*Q*tererunt a longe. Semper abhorruit Deus omnem immunditiam, maxime peccati. Ideo a commercio hominum

I N O L E A S T R V M.

num voluit procul esse. Sic. Leu. 13. *De leproso. Solus habitabit.* fol. 371. col. 1. Et Num. 5. *Præcipi filiis Isr. & emittant e castris omnem leprosum.* fo. 439. col. 2. Et Leu. 8. *Conbusit igni extra castra.* Vbi vides quam longe abijciendæ sunt a nobis peccatorum reliquiæ. fo. 354. col. 2. Et Exo. 29. *Carnes iuueni, & pellem eius, & simum conbures.* Vbi apertissime vides quantum aborreat Deus a peccatis nostris. fol. 296. col. 2. Et Le. 4. *Et pellem iuueni, & totam carnem eius.* Fol. 343. col. 2. Et Exo. 32. *Tulit vitulum, & conbusit igni.* fol. 311. col. 2. Et Nu. 19. *Integram in qua non sit macula.* Et Ibi. *Abluet sacerdos.* Et Sed & qui conburi. fol. 492. col. 2. 493. col. 1. Ad hoc pertinet illud Exo. 17. *Delebo memoriam Amalec.* Et Deu. 23. *Locus erit tibi* fol. 613. col. 2.

Et leuauerunt uocem. Vide fer. 5. post. Pri. Domini. Quia clamat post nos Iesu præceptor misere. Vide ibi fili Dauid miserere.

Quos ut uidit. Sufficit si Deus nos videat: Vide fer. 4. post. 4. Domi. Vidit cæcum. Et infra. Domini. 15. *Quā cū vidisset Dñs. Ad quid dantur flagella. ibi. fe. 5. Cananæ. Iesu.*

Ite ostendite uos sacer. vt ostendat quale debet esse erga populum sacerdotū munus, scilicet peccatorem a peccato abducere, & mundum esse ostendere. Leu. 14. *Ista est lex leprosi, in die quam mundandus est, adducetur ad sacerdotem.* fol. 373. col. 2. Et Deu. 18. *Dabis sacerdoti brachium.* Vt scilicet

ELENCHVS

scilicet cum peccatis obrutus peccator se leuare voluerit, tu qui sacerdos es, illius manum & brachium apprehendens, eum a peccato leues. fol. 600. col. 1. Et Exo. 6. Ter dicit, iste est Aaron & Moysem. Isti sunt qui locuti sunt ad Pha. vt educat Ifr. De Ægypto. Vult enim dominus nos scire, sacerdotes positos vt nos educant a peccato, & vt nobis per illos Dei promissa donentur. Et Exo. 19. *Eduxit Moysens populum in occursum Dei.* Vbi docentur pastores, populum mundum, Deo que acceptabilem ei offerre. fol. 244. col. 2. Et Ibi. 27. *offerent ad te oleum oliua.* Nos nostra que examinare debet sacerdos, si digna sunt Deo. fol. 284. col. 2. Et Num. 27. *Iuxta sermonem eius egredietur.* Maxime circa illa quæ Dei sunt. fol. 529. col. 2.

Ite ostendite vos sacerdot. Docet Dominus nos media per quæ saluemur. Gen. 6. *Fac tibi arcæ.* fol. 49. col. 2. Et Exo. 7. *Ægyptijs viam relinquit,* qua sibi mederi possint. *Foderunt Ægyptij per circuitum fluminis aquas.* fol. 206. col. 1.

Nonem ubi sunt? Qui diu virtutem aut sanctitatem coluerunt, facile ad eam reuertuntur, quæ admodum qui in peccatis versatus est, difficile ad virtutem reddit, etiã si aliquando eam colere videatur. Hi assueti malis ad dñm non reuertuntur, ad quem ante humiles venerant. Sic Exo. 32. *Congregati sunt ad cum filij Leui.* Quoniã præ ceteris Deo ministrabant, facile ad eius partes tuen-

IN OLEASTRVM.

tuendas reuertuntur. fol. 312. col. 1.

Nonem ubi sunt? pessimum est vitium ingratitude quæ tam cito beneficiorum obliuiscitur, Aristides percontanti quid scito senesceret, gratia (inquit) sentiens iniuriæ memoriam tenacissimam, beneficij breuissimam esse Gen. 2: *Benedixit Deus diei septimo.* Vbi gratitudinem docet nos debere habere, beneficiorum in nos collatorum. fol. 21. col. 2.

Nonem ubi sunt? Multi sunt qui domos aliorum frequentant, quam diu illis opus habent, cum vero quæ sibi sunt necessaria acquirunt, neminem nouerunt. Gen. 8. *De coruo, Egrediusus est egrediendo & red.* fol. 59. col. 2.

Et daret gloriam Deo. Gratiore erant, & sunt sancti, promissis Dei, quam nos sumus beneficiorum exhibitioni. Gen. 12. *Ædificauit ibi altare Abraham.* fol. 74. col. 2. Et. 17. *Cecidit Abr. insanus.* fol. 87. col. 2.

Et daret gloriam Deo Iusti non solum Dei munera Deo reddunt, sed etiam quæ sua industria acquirunt, iniqui vero sibi tribuunt, non solum quæ sua industria acquirunt, sed quæ Dei munere consequuntur Gen. 43. *Deus uester & Deus patris uestri.* fol. 158. col. 1.

Et daret gloriam Deo. Non solum non sunt obliuioni tradenda Dei beneficia sed pro eis munus Deo est offerendum Le. 7. *Si pro gratiarum agitione obtuleris.* Nota ibi quod caro huius victimæ

non

non erat in crastinum seruanda. Vt ostendat non esse diferendas gratiarum actiones. fol. 333 columna. 2.

Et daret gloriam Deo. Pulchre docemur hic, vt quotiescunque memoriæ nostræ occurrerint Dei beneficia nobis exhibita, toties in eius laudes prorumpamus. Sic. Num. 21. *Tunc cecinit Isr. carmem hoc.* fol. 504 co. 2. Et Exo. 15. *Tunc cecinerunt Mosch & filij Isr.* fol. 230 col. 1.

Et daret gloriam Deo. Docet hic locus, vt cū primum beneficium aliquod acceperis, statim gratias agas. Gen. 8. *Ædificauit Noe altare Domino.* fol. 60. col. 1.

Fides tua te saluum fecit. Docet nos beneficia quæ alijs facimus tegere, & alijs tribuere, potius quam nobis. Beneficia salutis quæ Dominus præstabat, in fidem collocabat sannatorum. Sic. Exo. 1. Dicebant obstetrices. *Non sicut mulieres Ægyptiæ Hebræe sunt.* fol. 189. col. 1. Math. 9. Dominus ad Sāguinariam, fides tua te saluā fecit Et ibi ad cæcos secūdū fidem vestram fiat vobis. Et Mar. 10. Ad Barthimeū, Dominus fides tua te saluum fecit.

Domini. 14. Math. 6.

Nemo potest duobus. Nihil meo iudicio est, quod ita oculos diuinæ maiestatis offendat, quam confundere ea quæ ipse

ipse voluit esse discreta. Ideo vt dicitur Gen. 1. *Diuisit lucem a tenebris.* fol. 13 col. 1.

Non potestis Deo serui. & man. Multi sunt, qui Deo & manmonæ seruire cupiunt, qui in ore Deum, in corde lucrum portant, de quibus erat ille Balam qui Nu. 22. Dicebat *Si daret mihi Balac, domum suam plenam argento.* Sed post modum absque argento, in populi destructionē consilium dedit. fol. 508. co. 2. Et Deu. 22. *Nō serues uineam.* fol. 610. col. 1.

Non potestis Deo serui. Omnia Deus sibi vult debere, & nullo alio deferuire. Deu. 32. *Videte quia ego sim solus.* fol. 641. col. 1. Et Ibi. c. 6. *Audi Isr. Dominus Deus noster, Deus unus est.* fol. 574. col. 1. Et Ibi. c. 5. *Ego sum Dominus Deus tuus qui eduxi te.* Deo detrahimus, quod alijs tribuimus. folio. 570. columna. 1. Nec bene Dagon. & Deiarca in vno loco morantur, 1. Reg. 6. *Quæ conuentio lucis ad tenebras?*

Nolite solliciti esse. Arguit locus iste auaros, qui etiam si suppetant necessaria, nō quiescūt Gen. 2. *Requieuit die. 7* fol. 21. col. 1.

Nolite solliciti esse. Non est ex nobis, nostra sollicitas vel pēuria, sed ex Deo, qui dat vnicuiq; pro vt ei opus est. Exo. 16. *Non plus habuit qui plus collegit.* fol. 233. col. 2. & vide quod sequitur. *Vermiculauit.*

Quid manducauimus. Mirum valde est quam sollicitus sit fere omnis homo, ad futura inquirenda

E L E N C H V S

rēda, vt scilicet sibi possit prouidere, tā mala, quā bona, vnde prohibet Dominus Le. 19. Nō augurabimini. Quoniā scit pater uester quibus in digetis, & uestri curam agit. fol. 394. col. 1.

Scit enim pater. Vult vt iactes cogitatum tuum in eum. Leu. 25. Si dixeritis quid comedemus. fol. 417. col. 2.

Quid manducabimus. Quid facitis, qui necessaria, aut potius superflua in immensum multiplicatis, quasi si Deum vobis prouidentē non haberetis? Exodi. 16. Colligite ex eo singuli, quantum ad uestendum sufficiat. Sicut faciunt quotidie aues celi, quibus Deus quotidie pabulum præbet. fol. 233. columna. 2. Vnde sequitur quod dicebam⁹, quod nō plus habuit qui plus collegit, vt hinc colligas, quam vana est hominum sollicitudo. Vnde multi sunt qui obtemporalia Deo deseruiunt. His deficientibus, murmurare de eo coguntur, vt patet. Num. 21. Locutus est populus contra Deum. fol. 503. col. 2.

Scit enim pater uester. Audi o homo, te patrem habere Deum, qui continua cura super te inuigilat. Sic Deu. 11. Terra montium & uallium est. Quæ scilicet super te oculos habet Domini. fo. 584. co. 2. Et Ge. 45. Ioseph ad fratres Misit me Deus ante uos. Vt videas miram esse Dei curam erga suos. fol. 162. col. 1. Gene. 1. Ecce dedi uobis herbam. De quo diximus domi. 5. post Epiphaniā patri fam. Et Gene. 3.

Fecit

I N O L E A S T R V M.

Fecit Deus tunicas pelliceas. Vt videas quod in nullo Deus suis deficiat. Sic Helix cibum per angelum misit. Et Danieli per Abacuc, & angelum, & Helix etiā per coruum, & Paulō heremitarum primo, vnde Num. 4. Dicitur Patris iugis erit super eam. Vt videas quanta cura suos alit, & nutriat. fol. 417. col. 1. Et Exo. 25. Vt continua indigentia nostra memor esset, ante se panes uoluit esse. Pones super me fam panem. fol. 278. col. 1.

Omnia hæc adijciuntur. Sicut bonis Deus dat cibum suo tempore, sic amalis & quos habent aufert. Exo. 10. Adduco cras locustam. Et. Comedet residuum quod euasit. fol. 212. co. 2.

Dominica. 15. Luc. 7.



Bat Iesus in ciuitatem. Occasiones quaerit vt omnibus beneficiat sic exiit ad Samaritam, & Cananeam. Gene. 18. Ipse se tenebat in ostio tabernaculi. Vt frequentius, hospites quos reciperet, habere posset, & ne vilis absque refectione præteriret. folio. 90. columna. 1.

Ibant cum eo discipuli eius. Docet nos quaerere comitiuam, cum longum, vel periculosum iter arripiendum est. Gen. 42. Venerunt filij Iacob in medio uenientium. fol. 155. col. 1.

Et turba copiosa, Vrbaniatē docet locus iste

EL ENCHVS

vt nobiles affotiemus in itinere. Est enim anti qua consuetudo, qua consueuimus nobiles de ducere, & cum eis aliquod spatium ambulare eos comitando. Sic. Gen. 18. *Abraham ibat cum eis.* fol. 91. col. 1.

Ecce defunctus efferebatur. Mos erat Iudæis ex tra castra suos sepelire, vt patet. Le. 10. Ratio huius erat quia locus in quo mortuus iacebat, in mundus reputabatur, sicut cadauer ipse.

Filius unicus matris sue. In flagellis procedit Dominus amittoribus incipiendo, cum vero nullam videt emendam, destruit quæ maxi me diligimus, vt patet in Ægypti plagis. Exo. 9. *Ecce manus Domini in pecudibus.* fol. 210. col. 1. Et tandem c. 12. Exo. Dicit. *In cunctis dijs Ægypti faciam iudicia.* fol. 220. co. 2. Et Sap. 12. *Dicitur. Hos qui errant partibus corripis, vide locum, vt illos paulatim exterminaret, non quia im potens. Sed partibus iudicans dabas locū pœ nitentiæ. & infra. Si enim inimicos ser. t. cum tanta cruciasti attentione. De quo vide hic tu pra Domina 9. Non relinquetur.*

Filius unicus mat. Omnia in manu dei sunt, nunc filium tribuit, nunc aufert. Gen. 4. *Eua. Acquisiui uirum a dño. non naturæ tribuit.* fol. 37. co. 1. Et. 15. *Mihi non dedisti semen.* fol. 82. co. 2. Et c. 4. *Posuit mihi Deus semen aliud pro Abel.* fol. 39. columna. 2.

Et turba ciuitatis multa cum illa. Mortuorum paren-

IN OLEASTRVM.

parentes debemus tali in tempore comitare, & consolare. Gen. 50. *Ascenderunt cum eo omnes Serui Parhoh.* fol. 176. col. 2. Et 37. *Cum lugeret Iacob perditum, vel mortuum Ioseph. Surre xerunt filij ut consolarentur eum.* folio. 142. colum na. 2.

Turba multa ciuit. Malorum proximi compa sionem esse habendā, docet locus iste. Sūt enim multi qui cum mala, vel peccata aliorū vident, non flent, nec compatiūtur. Sed quod deterius est, & rident & gaudent. Num. 25. *Et ipsi flebant ad ostium tab.* fol. 523. col. 1.

Quam cum uidisset Dominus. Videre pauperē ad hoc vt eius misereamur docet nos locus iste. Videt Dominus mulieris miserā & com motus est. Sic Exo. 34. *Ego sum fortis, & sum commotus.* Quasi dicat ego sum qui sum fortis, & sum commotus. i. cuius viscera commouentur vi sa miseria. fol. 317. co. 2. in litera late. Et Exo. 2. *Vidit Deus filios Isr. & cognouit.* fol. 190. co. 2. Et Deu 26. *Vidit afflictionem nostram, & laborem no strum & oppressionem nostram. Nō perfunctorie nostra mala videt, & transit.* folio. 620. col. 2.

Quam cum uidisset Dominus. Omnes volumus indigentias nostras ab alijs videri, rari tamen sunt qui velint aliorū videre miserā. Et si vi dent terga vertūt audi quid referat Dominus de sacerdote & leuita Luc. 10. *Vulneratum vidit, & viffo illo præterijt.* Expende viffo

E L E N C H V S

illo. Deu. 22. Præcipitur. *Non uidebis bouem fratris tui, uel pecus errantes, & abscondes te ab eis.* Expende hæc. fol. 609. co. 2. De hoc uide Domi. 16. Scilicet Sabbato. Et Gen. 47. Ægyptij ad Ioseph cur ergo morimur te uidente? emphasim habet illud te uidente. Comuniter dicitur. Si oculus non uidet, cor non dolet. Vnde Thobias 4. ad filium ne auertas faciem tuâ ab ullo paupere. q. d. si uideris, eius miseriam succurres. Non poteris uidere & non misereri. Vnde I. Ioan. 3. Qui uiderit fratrem suum & clauerit uisc. Quomodo charitas Dei manet in illo? singula euphasim habent. Ideo Dominus Heliam mittit in Sareptam, ut sic famem, & necessitatem oculis uideat, & illi orationibus succurrat. Sic de leprosis. Luc. 17. Dicitur. Quos cum uidisset Dominus, sufficit ut uideat. Sic Agar. Ge. 16. Deus qui uidisti me q. d. sufficit me uidisse errantem, ut ad me mitteres angelum. Vide ser. 4. post. 4. Domi. uidit hom. cœcum.

Quam cum uidisset Dominus. Permittit Deus in magnas angustias nos d̄uenire, ut inde nos eruat, & ut liberatorem cognoscamus Gen. 21. De Agar. Errauit in deserto. fol. 99. col. 1. Et Ibi. 33. *Uiait & Ecce es uenientibus.* Ostendit Dominus pericula, & mala suis, ut cognoscant a quibus liberauerit, & grati sint illi, fo. 132. co. 1. Sic cum Dauid fecit. 1. Reg. 23. in fine.

Misc

I N O L E A S T R V M.

Misericordia motus super eam. Docet nos misericordes esse debere. Exo. 34. *Non coques hedi in lacte matris sue.* fol. 323. col. 1. Qui erga brutales nos esse uult, quales erga homines nos desiderabit? Et Ibi. c. 40. *Vnges tabernaculum, & omnia quæ sunt in eo.* Ut discant qui illi ministrant pietatem exercere. fol. 331. col. 2. uide supra. Domini. 12. Visso illo. Samaritanus misericordia motus est super eum.

Noli flere. Non fletum pro mortuo condēnat, sed cōpescit. Quis enim negabit iura naturæ? Gene. 21. *Displicuit res ualde Abraham.* Cum diceret Sara ei iuce ancillam, & fili. fo. 98. col. 2. Sic Ibi. 23. Ipse Abraham. *Venit ad plangendum Saram.* Ut uideas non impium esse, nec alienum a fide, charos lugere. fo. 103. co. 3. Nam & Christus Lazarum plāxit. Et Deu. 21. *Fleuit patrem suum, & matrem suam.* fol. 607. co. 2. Et Le. 10. *Fratres uestri, omnis domus Isr. flebunt combustionem.* folio 360. col. 1.

Noli flere. Audiant hoc qui mortuos fideles immoderate lugēt. Hoc innuit Dominus Deu terenomii. 14. *Cum precipit. Neque ponetis caluitium inter oculos uestros.* fol. 591. colum. na. 1.

Noli flere. Audiant hæc sacerdotes, & qui domini sunt, sacerdotes enim nihil præter diuina debent curare. Non suorum mortem, nō bonorum

norum amissionem sic Leu. 10. Illis præcipitur. *Capita uestra non nudetis.* fol. 360. col. 1. Et Ibi. 21. *Super animam non contaminabit se in po. suis.* Forsam peccat sacerdos in quo alij merentur, sed constat non omnia pia omnibus conuenire, nec semper. fol. 400. col. 1.

Noliflere. Ad fœminam hæc diriguntur verba, quæ in huiusmodi plorationibus admirabiles tragedias faciunt. Ad quas diriguntur illa verba. Leu. 19. *Incisionem pro anima nõ dabitis in carne uestra.* fol. 394. col. 1. Et illud Deute. 14. *Neque ponetis calui.* fol. 591. col. 1.

Quia propheta magnus. Docet nos locus iste, vt cum primum a Deo beneficium accipimus, continuo in laudem Dei prorumpamus. Sic Exo. 15. Cum beneficium liberationis accipiunt. *Tunc cecinerunt Moseh & filij Isr. canticum Domino.* folio 230. columna. 1. Sed hoc ingenium est hominum, quoties nobis occurrit qui nobis intulit malum, in pessima prorumpimus verba, & si possumus, vindicare volumus. malum illatum, sed si benefactor obuius sit, non solum laudibus temperamus, sed nos abscõdimus, ne illum videamus aut honoremus.

Dominica. 16. Luc. 14.



IN domum cuiusdam principis. Curandi sunt valde (adiuitibus, & principibus) oēs ministri Dei, & deberet semper dies apud se habere religiosum hominẽ, a quo quæ Dei sunt audiat. Sic fecit Micha. Iud. 17. Et cum in domo sua leuitam ad manẽdum recipit, dicit, nunc scio quod benefaciet mihi Deus. Et Deut. 12. Præcipitur. *Caue ne derelinquas leuitam. In omni tempore quo uersaris in terra. Expende in omni tempore. Semper enim est necessarius qui te doceat legem Dei, & ad Dei timorem inducat.* fol. 586. col. 2. Et ibi. cap. 14. *Et leuitam nõ relinques.* fol. 591. col. 2. Et expende quod sequitur. *Reponas intrã portas tuas. Et veniet leuita.*

Manducare panem. Ciborum abundantia hic a Domino cõdemnatur. Vnde solum illa animalia volebat sibi offerri, quæ homini ad cibum non ad delicias deseruirent. Sic habemus, Leu. 1. *De bobus & pecudibus.* fol. 335. col. 2. Et. Gen. 1. *Ecce dedi uobis herbam.* Expende quid in cibum primo homini concedat. Et c. 2. *Fructum arborum comedere iubet.* *Ex omni ligno.* Semper enim grata Deo fuit parsimonia. De quo Num. 6. *Vir uel mulier.* fol. 443. col. 2. *Audi quam ægetulerit Deus.* Numer. 11. *Eos quos ipse ad tempus carnibus priuauerat, & quos pane cœlesti pascebat, in carnes deperisse, dicentes. Quis comedere faciet*

ELENCHVS

nos carnes. folio. 462. columna. 1.

Sabbato manduc. Ingressus est vt māducaret, sed potius vt hominē totum sanaret. Talibus enim in operibus cōsumendū est Sabbatum. Exo. 20. Præcipitur. Memēto vt diem Sabbati sanctifices non ad hoc est Sabbatum vt tripu dies, ludas, sed vt opera sancta & pia, in die sancto facias. Ioan. 5. Festum erat cum Dominus paralyticum sanat, & quando cæco visum tribuit. Ioan. 9. Hæc enim est requies Domini audi ipsum Dominum Esa. 28. Dicentem. Hæc est requies mea. Reficite lassam, & hoc meum refrigerium. Et sequitur, & noluerunt audire. Expende hæc o homo, qui festa non sanctificas, sed polluis. Et Exo. 31. *Sex diebus fiet opus. Die septimo requies est.* Quasi dicat. Si sex dies in operibus carnis consummis, cur non septimum in operibus pietatis, quandoquidem hæc Domini requies est? folio. 304. columna. 1. Post quā Deus hominem creauit, imperatorē que mundi constituit tūc dicitur. Gen. 2. *Requieuit die septimo.* In quo scilicet hominē creauit. fol. 21. co. 1. Hæc enim est Domini requies homini benefacere, & illū bonis implere. Quod qui facit refrigeriū Dño præstat. De quo (Deo dante) late in nostris locis comunibus dicemus.

Silicet Sabbato curare. Imo opus proprium est Sabbati, proximo benefacere, & pietatem erga

IN OLEASTRVM.

erga alios exercere, quod legimus fecisse Thobiā. In diebus festiuis. Pauperes ad se vocabat, c. 2. Pietas enim ubiq; & omni tempore est exercenda. Num. 22. Angelus ad Balaam. *Propter quid percussisti asinam tuam?* Curant Angeli a Dño suo edocti, maxime pietatem. fol. 509. columna. 1. Si in animalibus, Dominus desiderat pietatem quid erit in homine? Exo. 23. *Non coques hædum in lacte matris.* Non solum in homines, sed in pecudes, & volucres, te pium esse voluit Deus tuus. fol. 266. c. 1. Et idem habetur. Exo. 34. fol. 323. columna. 1. Et Num. 10. *Et profectum est vexillum.* folio. 453. columna. 2. Et Deut. 22. *Multæ sunt leges pietatem docentes.* De bove, asino. De nido auium, & vide præmiū, ut bene sit tibi & prolongare facias dies. folio. 610. col. 1.

Si licet Sabbato curare. Nullū est opus tā in stū, tam Sanctū, in quo iniquus non inueniat circumstantiā aliquā, qua illud damnet. Imo ex operibus iustitiæ peccata faciūt. Sicut ecōtra, iusti ex peccatis opera iustitiæ & Dei. Sic Gen. 45. Ioseph ad fratres pro salute vestra me misit Dñs. *Ne dolore afficiamini.* f. 161. c. 2. *Cuius uestrum.* Istæ pietatis leges hic positæ, absoluuntur a tempore. Nec vllum excipiunt diem, sed nec hominem.

At illi tacuerūt. Obstruit peccatū, aut peccati con-

ELENCHVS

conuictio, os peccatoris, vt neque loqui, nec excusare se possit. Sic Gen. 44. Fratres Ioseph. *Quid dicemus & quomodo iustificabimus nos?* fol. 159. col. 2.

Apprehensum sanauit eum. Forfan nec petebat salutem nec in Domino confidebat, nihil enim horum dicitur in Euāgelio, sed quia Dominum Pharisei obseruabant, illum coram Domino adduxerunt, & forsam nolentem. Quem Dominus apprehendens sanat. Vbi expendere licet quod etiam Dominus multoties nolentes adiuuat. Sic Gen. 19. *Vim faciebant Angeli Loth.* Nolentem cum suis exire adiuuāt. fol. 94. col. 1. Et Gen. 8. *Misit manum suam & introduxit eam.* fol. 59. co. 2.

Apprehensum sanauit. Mirū est dicere, quod etiam ad resanandum violentia, & potentia Deus vtatur, vtinam sic se fineret homo a vitijs rogari sicut ad opera virtutum. Ad hæc quasi vi ducitur, ad illa libētissime currit. Patet in illo populo qui libentissime iocalia ad Deum fabricandum dedit. Exo. 32. *Et separauerunt se omnis populus.* fol. 310. col. 1.

Ad inuitatos parabolam. Admonet locus iste, hospites gratos esse debere ijs, qui eos hospitio receperunt. Vnde Gen. 18. Angelus ad Abraham. *Reuertendo reuertar.* Ad hoc scilicet vt filium habeat. folio. 91. col. 1. Et Luc. 7. Dominus Simonem erudiuit, qui eum inuitauerat.

Et

IN OLEASTRVM.

Et ibi. 19. *Gratus extitit in Zacheum.* Et. 3. Reg. 17. *Helias viduæ gratus extitit.*

Non discumbas in primo loco. Hoc malum habet eos qui nolunt humiliari, & subiici, cum debent esse subiectos, vt postea magis subdatur, & humiliantur. Sic fratres Ioseph. Gen. 42. *Incuruauerunt se eis facie tenus super terrā.* fol. 155. col. 1.

Recumbe in nouissimo loco. Humilitatem omnibus gratam esse ostendit. Sic Angelus ad Agar. Gen. 16. *Et humiliare sub manu eius.* folio. 85. col. 2.

Recumbe in nouissimo loco. Prudentiam docet, vt discas humiliari, & exaltari, cum tēpus hoc docet. Sic Gen. 46. Ioseph ad fratres. *Di cetis uiri pastores sunt serui tui.* fo. 163. col. 2.

Qui se exaltat humiliabitur. Qui se supra se sine Deo extollitur, hac pœna multatur, vt infra se deiiciatur. Gen. 3. *Dominus ad serpentem.* *Super uentrem tuum gradieris.* Vides quid pariat excellentiæ appetitus, nempe deiectionem. fol. 29. col. 2.

Qui se humiliat. Ostendit Deus viam homini, qua excelsior alijs esse possit, scilicet vt se humiliet. Deu. 28. *Si obediendo obedieris uoci d. d. t.* fol. 625. col. 2.

Qui se humiliat exaltabitur. Non solet Dominus alta eleuare, sed infima. Non gaudet Dominus facta facere, sed infecta. Sic. Gen.

ELENCHVS

25. Egressus est prior rufus totus ipse. fol. 112. c. 1.

Dominica. 17. Math. 22.

Conuenerunt in unum. Infirma res peccatum. & debilis. Sicut enim nihil iustitia audatius. Ita nihil peccatore in firmius. Multitudine armatur, vt in iustitiam suam confiteatur. Sic Gen. 37. Omnes fratres Ioseph ad inuicem dicebāt. *Venite occidamus eum.* fol. 242. col. 1. Et Leu. 5. *Cum confessio fuerit id super quod.* fol. 147. col. 1. Et Gen. 3. *Dedit viro.* Vbi expende quod omnis malus sui mali vult habere consortem. fo. 29. c. 1. De hoc vide fer. 6. post Dominicā Pass. collegerunt.

Tentans eum. Docemur hic non affici malis, quoniā qualis tibi apparet finis, talia omnia vidētur, quæ ad illū cōsequendū conducunt. Hic & mandatum maximum ad decipiendum aptū iudicat. Sic. Gen. 3. *Vidi mulier quod bona esset arbor ad uescendum.* fo. 29. co. 1.

Tentans eum. Maximum malum est, contra Deum malitia peccare. Nullus enim deberet aduersus tā piū patrem studiose peccare. Leu. 4. *Dicitur. Per errorem.* Non per malitiam. fol. 343. col. 1.

Diliges Dominum Deum tuum. Vides legislatoris prudentiā. Solent collata beneficia hominē retinere, ne benefactorem offendat. Ideo Dominus Exo. 20. *Dicit. Ego Dominus Deus tuus*

quis

IN OLEASTRVM.

qui te eduxi de terra Ægypti. Hæc duo præmit- tens ante legem, vt populum inuitaret ad sui legis obseruātiā. fol. 248. col. 1. Vide literā. Et Gen. 39. Ioseph dicebat. *Ecce Dominus nō cognouit mecum.* Quomodo possum hoc malū facere? beneficia in me collata, manus ligauerunt meas; ne Dominum offendere possim. fol. 147. col. 2.

Dominum Deum tuum. Prius Dñm Deū, post tuum. Prius diligendus quia Deus, quia bonus, post quia tuus. Sic Leu. 3. *Super holocaustum quod est super ligna.* Prius munus illi quia debitū propter se offerri debet, post, propter ea quæ ab eo accepimus. fol. 340. col. 2.

Dominum Deū tuum. Sunt Dñi & reges qui sunt sui, & alij qui sunt cōsanguineorum, & suorum, & amicorum. Deus vero tuus est, nō suus. Sic Deu. 5. *Ego sum Dñs Deus tuus.* f. 507. c. 1.

Diliges Dñm Deum tuū ex toto corde tuo. Quod præcipuū est in te, petit a te Deus tuus. Nē peccor, animā, & vires? Sūt multi qui omnia hæc, & se ipsos, diabolo dant. Bona vero externa Deo. Sic Deu. 6. *Diliges Dominū Deum tuū.* Et vide literam. fo 571. col. 2. & fo. 574. col. 1.

Diliges D. D. t. Ex toto corde tuo. Quemadmodū te Deus vt rē preciosam protegit, custodit, & recōdit, ita vult te eū habere vt rē preciosam. Exo. 19. *Eritis mihi peculiare aut preciosum quid.* fol. 243. col. 2.

Ex to-

E L E N C H V S

Ex toto corde. Omnia in senfata dant creato-
ri suo, quicquid ab eis postulauerit, & si a na-
tura nō habeant. Solus homo negat Deo suo,
quod ab eo petit; nempe amorem, & præcor-
dia sua. Num. 20. *Petra dabit aquam suam.* folio.
497. co. 2.

Diliges Dominum Deum & proximum tuū. Om-
nis præcepti finis, charitas. Facilissima sunt
Dei præcepta, quia amore concluduntur. Vn-
de Deu. 30. *Mandatum quod ego præcipio tibi ho-
die, non est separatum.* fol. 630. col. 1.

Diliges proximum tuum. Quæ nobis proximo-
ra, amabilia. Exo. 2. Moyses arguens rixan-
tes Hebræos. *Dixit impio. Ut quid percutis fra-
trem tuum? Argumentū a fraternitate sumēs.*
fol. 191. col. 1.

Dominica. 18. Math. 9.

Rogabant ut discederet. Vt non tempo-
ralia amittāt, Deum a se ablegant. Sic
Gen. 26. *Quia creuit in bonis Isaac di-
cunt illi. Abi a nobis,* fol. 114. col. 2. Vide fer. 6.
Palsio. *venient romani.*

Videns fidem illorum. Ecce quid fides, & fidu-
tia, & oratio bonorum pro peccatoribus
valeat, apud Deum. Num. 14. *Dominus ad
Moysen. Peperci secundum uerbum tuum.* folio.
473. columna. 1. Vide Fer. 6. post Dominica.
ecce

I N O L E A S T R V M.

ecce quem amas. Et Dominica. 5. Post Epi-
pha. finite utraque.

Confide fili. Certam salutem habet fiducia,
& Deum sibi adiutorem. Gen. 15. *Ego scutum
tuum.* Vbi vides quid fides, & fiducia in Deū
valeat. fol. 82. col. 1.

Remittuntur tibi peccata tua. Et cōtinuo. Sur-
ge & ambula. Animam simul a peccato libe-
rat, & corpori sanitatem restituit. Vnde Le-
uit. 25. *Pro clamabitis libertatem.* In die expiatio-
nis fiebat proclamatio libertatis. Vt ostendē-
ret, eadem die corpus ab humana seruitute li-
berari qua anima a peccatis libera efficieba-
tur. fol. 417. col. 1.

Remittuntur tibi pec. Vbi docemur nullum
esse peccati genus, quod nō possit sua poten-
ti manu auferre. Exo. 34. *Seruans mise. auferēs
iniquitatem.* fol. 322. col. 1.

Confide fili. Antequam a peccato extrahat,
& sanitatem conferat, confidentiam postu-
lat. Absq; qua, nihil a Deo accipies. Exo. 12.
Antequam egrediātur de Ægipto, præcipit.
Tollat unusquisq; agnum per familias. Vt sic cer-
tam fiduciam liberationis concipiant. folio.
220. col. 2.

Vade in domum tuam. Putant multi beneficijs
Dei se satisfacere, si eorum recordentur. Nō
hoc satis est, sed oportet etiam venturos de
eis admonere. Etiam vicinos. Leu. 23. *Vt sciant*

ELENCHVS

generationis uestra. fol. 410. col. 2. Narranda enim & prædicanda sunt beneficia Dei. Vnde Exo. 18. Narrauit Moſeh ſocero, omnia quæ fecerat Dominus parhoh. fol. 240. col. 1. Et Exo. 15. Tunc cecinerunt. Non ſolum beneficij ſubſtantiam ſed etiam eius circumſtantias, ſancti recolunt. Et curruſ Pharaonis. Vbi enumerat omnia peculiaria in beneficio præſtita. fo. 230. col. 1. Et Luca. 8. Et Mar. 5. Dñs ad quædam. Vade in domũ tuam, at ille cæpit prædicare apud ſuos quanta ſibi feciſſet Ieſus.

Vade in domum tuam. Admonet eos qui ſuo labore viuere poſſunt non expectare alienos labores. Gen. 8. Egreſſus eſt, egrediendo. Scilicet coruus. fol. 59. col. 2.

Dominica. 19. Math. 21.



Iſſit ſeruos. Et multos. Et multoties ad monitiones multiplicat Dñs vt reſpiciamus Exo. 7. Vade ad Pharaonem. Et 8. Ingreſſus ad Pharaonem. Admonentur prædicatores & viri ſpirituales non ſemel admonere peccatorem, ſed ſæpius. fol. 205. col. 1.

Emi uillam. Sunt multi qui tam ample uere volunt, vt alijs non ſit ad habitandum relictus locus. audiant Dominum præcipientem Gen. 1. Congregentur aquæ, quæ ſub cæ-

lo

IN OLEASTRVM.

ſo ſunt. Cedant aquæ ſuo loco, vt poſſit fructificare terra. fol. 13. col. 1. Tibi uero non præcipitur tuum locum relinquere, ſed alienum non occupare. Audi ſcripturam dicentem Gen. 2. Fluius egrediebatur de paradifo. In de diuiditur in quatuor capita. Docet locus iſte, honorum noſtrorum diuiſionem eſſe faciendam fol. 21. col. 2.

Emi uillam. Multi aliorum damno, villas eamunt. Et in ſubſtantia creſcunt. At omnium odium hoc, in ſe concitant. De Iſaac & ſi, ſanctiſſimo, uide quid dicat ſcripta. Gen. 26. Creuit pergendo. Et ſic omnium inuidiam in ſe concitat, vt audiat. Abi a nobis. fol. 114. col. 2.

Emi uillam. Summa diligentia mundani curant dilatare terminos ſuos. Sed audiant iſti Dominum. Exo. 23. Ponam terminum tuum amare ſu. uſque ad mare philistin. Non dilatatum multum terminum ſuorum, ſed æctos, & quaſi concluſos eos habere uult. folio 267. columna. 1. Et Num 34. Erit uobis terminus meridionalis. Vbi uides, & experientia conſtat, quod Dominus regna, & prouincijs altiffimis montibus diuiſit. fo. 546. columna. 2. Et Deut. 32. Statuit terminos populis. folio. 640. columna. 1.

Emi uillam. Caue homo neſit hoc, cum proximi damno. Sicut de uinea Nabot, uidemus, quã Acquiſiuit Achab, illius mediante morte

P 2

aud

ELENCHVS.

audi Dominum præcipientem Deu. 19. *Non tanges terminos proximi tui. Expende tanges. fol. 603. col. 1. Si populus Dei es, audi scripturam dicentem Deu. 32. Pars autem Domini populus eius. Si tu pars Domini, sit ipse pars tua; & hæreditastua. Vt hac sola contentus sis. fol. 640. col. 1.*

Emi uillam. Iuga bouum. Habe me exc. Putât mul ti sibi de futurum cibum, si rebus Dei intendant. Exo. 16. In dic. 6. Parabunt. Ad festû vult parari cibum. Vt sciant non sibi de futurum cibum, ob festorum obseruantiam. folio. 233. col. 2.

Nolebant uenire. Docentur verbi Dei prædicatores, non despondere animum, si non acceptent homines quæ de Deo ipsi loquuntur. Videat quid dicatur de ipso Moseh Exo. 6. Non audierunt Moseh. fol. 203. col. 2. Sed attendât quod sequitur, culpâ huius rei, ipse Moyse in caput suum reicit. Et ego incircuncissus sum labijs. Ibi.

Misit alios. Vide Dei sufferentiam. Ideo Exo. 34. De eo dicitur. Tardus ad iram. fol. 322. col. 1. Et Ose. 11. Non faciam secundum iram furoris mei. De hoc vide fer. 6. post. 2. Dom.

Compelle intrare. Admonet locus iste, vt cû viderimus familiares nostros se perditum ire, inuitos etiam saluemus eos. Sic Gen. 8. Noe. Misit manû suam, & introduxit eâ. f. 59. c. 2.

Vt

IN OLEASTRVM.

Vt uideret discumbentes. Solent serui ad mēsam ridere, & in composita se habere; ideo in trat vt videat. Sic, Dominus præcipit Deu. 14. Comedes coram Domino Deo tuo. Et expendit ad quid coram Domino comedere velit, & ipsos comedentes videre. Sequitur. Vt discas timere Dominum Deum tuum. fol. 391. col. 1. Et ibi. 16. Letaberis coram Deo tuo. Libenter nos videt Dominus lætantes, sed coram se, sed modeste. fol. 596. col. 1. Et Exo. 23. Non conspiciemini coram me uacui. fol. 266. co. 1.

Quomodo huc intrasti? Docentur hic. Qui apparere debent ante principem, parare sese, multo magis qui Dei obtutibus sunt præsentandi. Gen. 41. Totondit se Ioseph. fol. 152. col. 2.

Non habens uestem nuptialem. Non vult nos Dominus videre nisi tectos & sanctis vestibus. Sic Exo. 30. Teges illud auro. folio. 300. columna. 2. Et ibi. 28. Facies uestes sanctas Aaron. Non vult nos videre, neque sacerdotes; vestimentis proprijs, sed sanctis indutos. folio. 291. col. 1. Et expendit quod sequitur. Facies uest. ad sanctificandû eum. fol. . col. 2. Et Leu. 21. Non polluent nomen Dei sui. fol. 400. col. 2. Et vide Dominica. 7. In vestimen.

Dominica. 20. Ioan. 4.

ELENCHVS



Civius filius infirmabatur. Vides ad quid dantur a Deo flagella. Leu. 26. Si in his non audieritis me addam ut corrigam vos septies. fol. 422. col. 1.

Cuius filius infirmabatur. Solet honorum copia, homines insolescere & Dei obliuionē inducere, ideo illis Deus immittit flagella. Deu. 6. *Cauē tibi ne obliuiscaris D. D. tui.* folio. 574. columna. 2. Et ibi. cap. 8. *Saturaberis & benedices Deo tuo.* fol. 579. columna. 1. Et c. 31. *Comedet & saturabitur, & impinguabit se, & conuertet se ad Deos alienos.* folio. 633. columna. 2.

Rogabat eum. Vide Dom. 4. rogauit Petrus. Nisi signa & prodigia. Difficile homines Deo fidunt. Securum reddiderat Dominus Moysen de populi credulitate c. 3. & tamen. cap. 4. addit. *Ecce non credent mihi.* folio. 197. columna 1. Vt videas hominis ingenium.

Filius meus. Infirmittatem Dominus immittit, vt salutem tribuat. Et sic beneficio hominē de vincat Gen. 2. *Adā vero adiutorium non inueniebatur.* fol. 22. col. 2.

Nisi signa. Vide. ser. 4. post pri. Dominicā. Signum videre.

Interrogabat qua hora. Admonet distinguere inter beneficia Dei, & quæ ab eo opere naturæ consequimur. Gen. 2. *Iste sunt generationes cæli & terre.* folio. 21. col. 2. Et Leu. 14. *Die octaua tollēt duos agnos* fol. 374. col. 1.

IN OLEASTRVM.

Interrogauit qua hora. Vult Dominus nos laborare, vt sciamus a quo bona accipimus, vt grati simus, ignorare vero illos a quibus mala accipimus. Gen. 15. *Scito sciens.* fol. 83. col. 2.

Cognouit quia illa esset hora. Vult nos & cognoscere tempus & horam & etiam locū, quādo, & vbi, beneficia ab ipso accipimus. Sic Exo. 12. *Inter duas vespēras,* vtsilicet. eadē hora, beneficium referas, qua & accepisti. folio. 220. col. 1. De loco. Gen. 28. Iacob, *Vocauit nomen Bethel.* Vult notemus locum, vt nos beneficiorū admoneat. fo. 119. col. 2. Et populus Isr. eadem hora comedit agnū, qua Dominus primogenitos Egyp̄torū occiderat. Vt temporis quo tantum beneficium receperunt recordentur. Vnde Dñs. Exo. 13. *Præcipit. Memento diei huius?* fol. 223. col. 1.


Et domus eius tota. Sequitur in plurimū minores maiores, & seniores. Gen. 19. *Viri sedon circūcuerūt circa domū, a puero usq; ad senē.* fo. 93. c. 2. Et Exo. 14. *Iūxit currū suū & populum tulit secū.* Sequitur populus regē etiā in malo. f. 226. c. 2.

Et domus eius tota. Nō dubiū quia eius seruus. Ecce qualis cura Dñs esse debet, vt seruos suos ad fidem adducāt. Vnde præcipit Dñs Exo. 12. *Omniem seruum argento emptum circumcides.* f. 221. c. 1. Et Gen. 7. *Ingredere tu & omnis domus tua in arca.* Aduerte qualiter propter vntū Noe, tota eius domus salua fiat. fol. 53. colu. 1.

E L E N C H V S

de hoc vide Dominica. 5. post Epiph. Sinite
vtraque. Et fer. 6. post. 4. Dom. quadr. Ecce
quē amas. Et c. 18. Festinavit Abrahā. fo. 90. c. 2.

Dominica. 21. Mar. 18.

vm seruis suis. Servos suos vocat, vt
eos iure dominij sibi deuinctos ha-
beat. Exo. 6. *Audiui clamorem eorum, &*
recordatus. fol. 203. col. 1.

Redde quod debes. Vbi vides cunctis licere sua
repetere. Vnde Gen. 1. Dominus ad homi-
nem ait. *Subiicite eam.* fol. 13. col. 2.

Procidens. Expende quantum profit opus bo-
num adueniam. De quo diximus Dominica.
10. *Deus propitius esto.*

Procidens rogabat. Dñm cōtra se iratū vidit,
& solū humilitatē ostēdit. Cū aliquē iratū vi-
deris, non illi dicas eū sine causa iratū, sed hu-
militatē ostēde, & sic facillime illū placabis.
Sic Exo. 32. *Moyses hac vsus prudētia ad Do-*
minum dicit. Obsecro peccauit populus iste pecca-
tum grande. f. 312. c. 1. Sic Iacob cū Esau. *Ge. 32.*

Paciētia habe in me. Hoc interest inter bono
& malos. Quod boni ita mala faciūt, aut face-
re proponūt. vt facile ab instituto recedant
Mali vero, bona ita faciūt, aut facere propo-
nūt; vt facile ab eis desistāt. Sic Gen. 21. *Isaac.*
Ego iurabo. f. 99. c. 1. Et Exo. 9. *Orate Dñm ut iō*
sint tonitrua & dimittā uos, fol. 210. col. 2.

Remis-

I N O L E A S T R V M.

Remisit. Non debēt principes, diu iram ad-
uersus suos tenere; sed facile condonare. Sic
Pharao Gen. 40. *Reddire fecit principē pincer-*
narum. fol. 149. co. 2. Et Leu. 16. *Ad expiandos.* fo.
381. col. 1.

Egressus seruis ille. Cum primum Deus ho-
minem deserit, statim adnoxia perducitur.
Gen. 36. *Esau. Accepit uxores de filiabus Chenahā.*
fol. 138. co. 1. Sic. *Ge. 4. Egressus Cayn a facie. Dñi:*
Multa mala perpetravit de quo Iosephus la-
teagit. Vide histo. Schola, ibi in loco Gen.

Inuenit unum de conseruis. Domini eiusdem
seruus, et pessimi serui conseruus eiusdem
seruus, a quo ipse remissionem acceperat in
cuius læsione Domino ipso iniuriam irroga-
bat Exo. 22. *Si pecuniam mutuaberis populo meo*
pauperi. Vt putes ab ipso met Deo potius vsu-
ram exigere. fol. 259. col. 1. Audi virum iusta
cor Domini dicentem ad Salomonem. 3. *Reg.*
2. *Nosti quid fecerit mihi Ioab. Aliorū iniuriā*
propriam facit optimi principis est conditio.

Inuenit conseruum. Et si omni tempore de-
bet seruus Dei, vitia quantum potest vitare
tunc maxime cū sibi occasio offertur peccā-
di. Num. 25. *Cæpit populus fornicare.* folio 522. co-
lumna. 2.

Suffocabat. Melior est Deus iratus dicūt san-
cti. Quam homo propitius & etiam quā An-
gelus, vides Dominum iratum tam facile, tan-

P 5 tum

tum debitum condonare, & vides hominem in conseruum tam crudelem propter nullius momenti debitum, Exo. 23. *Quia nō parcat prauaricationi uestra.* fol. 266. col. 2.

Suffocabat dicens redde quodd. Multoties aliqui putantes in alios sœuire, in se ipsos sœuiunt et est optima consideratio, cum qui sœuire in aliquem vult, considerare an sibi quicquā mali faciat. Gen. 31. *Filie filie mee sunt.* fol. 127. co. 2. Et Gen. 37. *Quæ utilitas si occiderimus fratrem nostrum.* fol. 142. col. 2. Et 38. *Cognouit omnia non ei fore semem.* Expende quæ mala sibi homines faciant, ne alijs bona facere contingat. fol. 145. col. 2. pessimorum est hæc conditio.

Redde quod debes. Cauenda est memoria in diuinitæ rei alienæ quam possidebas. Hinc proximum male tractamus, debitores vestros repetitis ait Esai. Exo. 14. *Reuersum est cor Regis ad populum. Quid hoc facimus?* fol. 226. col. 2.

Suffocabat redde quod. Non esse relinquendâ pœnâ peccati impartis arbitrio, docemur hic; quoniam cœcus est homo in æstimatione suæ causæ. Sic. Exo. 21. *Dabit sicut imposuerit ei maritus mulieris.* fol. 253. col. 1. Et Gen. 4. *Quia sepius pliciter uindicabitur Cayn.* Vbi docemur nō esse omnium, punire malefactores. fol. 39. col. 2.

Procidens rogabat. Cum eum etiâ qui te grauius læserit, antequam deiectum videris non recorderis malorum quæ ipse tibi fecerit; sed benesicij

nesicij diuini, quo eum corâ te humiliauerit. Sic fecit Ioseph. Gen. 42. *Recordatus est Ioseph somniorum.* Non venditionis. fol. 155. col. 1.

Narrauerunt Domino suo. Non sunt mala quæ vides vicinis aut amicis denuntianda, sed solum his qui ea possunt emendare. Sic Gen. 37. Ioseph. *Retulit famam eorum malam ad potrem.* fol. 141. col. 2. Vide Do. 8. Supra, quid audio.

Narrauerunt Domino suo. Hic locus docet hominem teneri indicare peccata alterius, ad bonum ipsius, cum ipse illud expiare neglexerit. Leu. 5. *Homo cum peccauerit, & audierit uocem iuramenti.* fol. 346. col. 2.

Serue nequam. Cur nunc nequâ vocat, & nō quando difamatus? quando non habebat unde redderet? mirabilis est Deus in arcêdo nos a proximi iniuria, cum proximum lædit, nequâ vocat, & non, cum ipsum Deum offendit. Cum Adam Deum tam grauius offendit, ad illum dicit; maledicta terra propter te. Ge. 3. Et c. 4. Peccauit Cayn contra fratrem, & audita Domino, non maledicta terra. *Sed maledictus eris tu ipse.* Super terram. Tanta enim est homicidij & proximi iniuriæ vis, vt terra talē nolit super se sustinere. fol. 38. col. 2. Et etiam peccat dæmon contra Deū, & nihil illi dicitur. & non illi maledictio infertur in Scriptura. Sed cum peccat cōtra hominē, ipsum, si ad peccatum indacendo, a dño audit. *Maledictus eris* fol.

ELENCHVS

fol. 29. co. 2. Quoniã & si Deum offendas, nec etiam eius vestimenti pillum tangis. Qui vero proximum lædit, tangit pupillam oculi domini. Vnde Num. 22. Dicitur. Propter quid percussisti asinam tuam? fol. 309. col. 1.

Serue nequam. Nonne ante hac nequã erat iste? indubie sed multiplicatis peccatis amplius detegitur eius duritia. Sic Exo. 32. Vidi populum hunc, & ecce populus dura cervicis. fol. 311 columna. 1.

Nonne ergo oportuit commise. Quod summe huic malitiam amplificat est, quod ex se, nõ dicit alterius miseriam misereri, dicitur enim Prob. 19. Homo indigens misericors est. Optima enim solet esse pietatis magistra, experta indigentiã. Vnde Exo. 22. Dicitur. Peregrino nõ inferes uim. Quoniam peregrini fuistis. folio. 259. columna. 1.

Nonne oportuit? Hic locus debitaegenis remittere docet. Sic docetur Deu. 15. Afine septiannorum facies remissionem. fol. 593. col. 1.

Quoniam rogasti me. Docentur hic qui alios puniunt præces eorum audire, ut postea ipsi audiantur, si clamare contigerit. Sic dicebant illi Gen. 42. Dum deprecaretur super nos. fol. 155. columna. 2.

Mittite eum. Et si omnium virtutũ defectus malus sit, pessimum tamen est defectus operum charitatis, & misericordiã in proximos, quem

IN OLEASTRVM.

quem punire in autorem licere locus iste in sinuat. Sic Deu. 15. Non queres pacem eorum & tonum eorum. fol. 613. col. 2.

Vt reddat usque. Docet locus iste non esse iteranda peccata, quoniam nouis, vetera in memoriam reducuntur. Sic. Gen. 27. Dicit Esau. Supplantauit me duabus uicibus. fol. 117. columna. 2.

Vt reddat usque ad ul. Cauenda est valde peccatorum iteratio. Gen. 38. Non addidit cognoscere eam. fol. 146. col. 1.

Vt reddat usque ad ul. Equissima lex, ut qui in substantia peccat proximi, in substantia puniatur. Exo. 22. Si furatus fuerit quispiam bouem. fol. 258. col. 2. Abdia. Sicut fecisti fiet tibi vide 2. Mac. 5. De Iason, & 1. Reg. 15. de Agag.

Vt reddat usque ad. Cauendum est ne iustitiã amittas, Vt sic, ne quæ præterita sunt perdas. Num. 6. Et si mortuus fuerit iuxta eum, mox fortuito. fol. 444. col. 1.

Vt reddat usque ad ul. Forsan iterum prostratus rogabat. Multoties non suscipit Dominus peccatorum pænitentiam ad bona temporalia prestanda. Vide locum. Sic. Num. 14. Luxe runt ualde. fol. 473. col. 2.

Vt reddat usque ad ul. Caueant semel atque iterum admoniti iterare peccata, quoniam & si sæpius condonet & multa, tandem castigabit. Num. 14. Omnes uiri qui uiderunt glor. folio.

Ibidem

Ibidem. 473. col. 1.

Si non dimiseritis. Ostendit locus iste nō esse omnium punire malefactores, maxime nos lædentes; dicente Domino mihi vindictam Gen. 4. *Quia septē pliciter iudicabitur de Cayn.* fol. 39. col. 2.

Si non dimiseritis. Pulchre locus iste docet; nemini licere priuata authoritate, vltionem ab inimico sumere. Leu. 10. *Non ulciscaris te.* fol. 393. col. 2. Vide ecclesi. 28.

Si non dimiseritis. Vsq̄e scilicet septuagies voluit Dominus ad viuū depingere quoties sumus penas daturi, si non perfecte proximo iniuriam remittimus. Quod certe ad vmbra- tur in illo. Num. 19. *Sparget de sanguine eius contra faciem tab. Septem vicibus.* fol. 493. column. 1. Si enim Dominus bona opera remunerat ad mille generationes, cur peccata non punit; saltem ad septem?

Domini. 22. Math. 22.

Tunc abeuntes consilium inierunt. Pertri- naces sunt valde impij innocendō, nō que cessant etiam si res non vt spera- bant succedat; sed mille modos quærunt; mira- biles artes in veniunt ad nocendum. Sic ille Balac ad Balaam. Num. 23. *Veni obsecro mecum in alium locum.* fol. 514. col. 1. Et ibi infine. *Si ser- te placeat in occuris Dei ut maledicas.* Vbi vides

velle

velle impios ad versus iustos, vires suas expe- riri. col. 2. Sic. Eccle. 20. Est processio in malis viro indisciplinato.

Consilium inierunt. Quærunt peccatores ma- gno studio occasiones ad malefaciendū. Exo. 5. *Non adijcietis dare paleam populo.* fol. 200. col. 2.

Vt caperent eum in sermone. Nulla esse deterio- ra peccata quā que ex astutia, & malitia fiūt, locus hic ostendere videtur. Et hoc summe demon a principio voluit, hominem malitia peccare, vt minus dignus venia sit. Sic Gen. 3. Dicebat ad mulierē. *Scit deus quod indie qua cō- mederitis aperientur oculi.* fol. 28. col. 2.

Vt caperent eum. Et capiuntur ipsi, multa sibi promittūt mali, aduersus bonos, quæ illis nō cedunt ad vota; qui potius ipsis in malū cō- uertuntur. Sic Exo. 15. *Dixit inimicus persequar.* fol. 230. col. 2. Sic Iob. 5. *Qui dissipat cogitationes malignorum, ne possint implere manus eorum quod cœperant, qui apprehendit sapientes in astutia.*

Cum herodianis. Hoc malum vsque hodie grassatur in orbe, vt omnis malus velit habere confortem, & multoties, quod deterius est etiam amicos. Sic Gen. 3. *Mulier. Dedit viro suo* fol. 29. col. 1.

Cum herodianis. Hoc audiant ministri iusti- tiæ qui sua sponte ad malum faciendum cur- runt, qui non sua sponte homines affligere de- berent

ELENCHVS

berent, sed solum quia parere opus est iudici. Gen. 8. *Clauferunt se fontes abissi. Quasi inuiti.* fol. 59. col. 2.

Cum Herodianis. Facillime cōiunguntur homines ad malum. Sic Gen. 11. *Ædificemus ciuitatem.* fol. 71. col. 2. Sic Iob. 41. *Scama scamæ iūcta est.* Vide ibi Grego.

Cum Herodianis. Audaces sunt canes aulici ad aliena rapienda. Gen. 21. *Increpauit eum propter puteum, quem rapuerant serui eius.* fol. 99. col. 2. Et cap. 19. *Quasi inuiti. Ingressi sunt Sodomā.* Inuitos enim Loth introduxit in domum suam.

Cum Herodian. Congregantur vt multitudi ne vincant de quo diximus fer. 6. *Domus. Pas. collegerunt. Et Domini. 17. Conuenerunt.*

Cum Herodianis. Talis est peccatorum cōditio, qui timeant proprio gladio, non alieno percutere. Sic Gen. 37. *Non effundamus sanguinē* fol. 142. col. 2.

Cum Herodianis. Vt scilicet traderent potestati. Vt dicitur Luc. 20. *Volunt enim impij, mala alienis manibus facere.* Sic Exo. 1. *Dixit Rex obstetricibus.* fol. 189. col. 1.

Cum Herodianis. Sicut artifices quotidie noua excogitant. Sic sunt & qui noua continuo excogitent in operibus impietatis, vnde noua & quasi inexcogitata vitia in mundo crescere videmus. Sic, Gen. 6. *Omne figmentum cogitationis*

IN OLEASTR. VM.

tionis cordis eorum. fol. 48. co. 2. De quo vide. fe: 6. *palsionis. Vos nescitis.*

Magister scimus. Duo sunt quæ maxime fōrēt hominem flectere ad omnia quæ velis, scilicet munera, & laudes. Sic Iacob. *Fecit cum fratre Esau Gen. 33. Ne queso, sed si inueni gratiam.* fol. 132. col. 1.

Viam Dei in ueritate doces, & non respicis perso- Duo sunt principum munera scilicet leges ex planare, & ius suum vniciuique tribuere. Sic Exo. 18. *Dicebant Moyses. Iudico inter utrumq; & notifico statuta Dei.* fol. 241. col. 1.

Non respicis personas hominum. Plus dicunt quam volunt, vt hominem in sermōne volūt capere. At clarissimē verbis Deum confiteri tur. De quo Deu. 10. *Deus uester Deus eorum.* Qui non accipit personam neque munus. fol. 382. columna. 2.

Quid me tentatis hypocrite? Non pūtet homo in domo Dei posse male conuersari, & occultari, siue enim die, siue noctu impiē egeris; ab eo videris. Ideo volebat Dominus corā se, cā delabrum habere. Exo. 25. *Pones super mensam panem facierum.* fol. 278. col. 1.

Quid me tentatis hypo. Ad solos Phariseos verba dirigit, quia ipsi huius rei auctores extiterunt, qui enim primus fuerit in culpa, primus erit in pæna. Exo. 8. *Venit omne serarum genus in domum Pharaonis.* fol. 27. col. 2. Et Gen. 3

Dixit Dominus ad serpentem. Qui prior fuit causa peccati prius det pœnas. fol. 29. col. 2.

Quid me tentatis hypoc. Et si malum sit omni in loco peccare, pessimum tamē est in oculis Dei, ante tantam munditiam immundum esse. Gen. 6. Corrupta est terra corā Dño. f. 49. c. 1

Quid me tēt. ostendite mihi numisma cœsus. Quali ipfos irridens dignus est qui rideatur peccator eo q̄ nō sit affecutus quod voluit. Gen. 3. Ecce Adam ferme unus ex nobis. fol. 30. col. 2.

Licet cœsum dari Casari? In rebus dubijs, & arduis consulendus est dominus. Num. 22. Respōdebo vobis quēadmodū loquetur dñs ad me. f. 58. c. 1

Reddite quę sunt Casaris. Utinam homines tā liberales essent ad virtutem, quantum sunt ad vanitatē. Sed prohi dolor liberalissimos videbis in vitia, tenacissimos vero ad virtutē. Sic Exo. 32. Et separauerunt se omnis populus ab in auribus aureis. fol. 310. col. 1. Et Lev. 14. Si pauper fuerit accipiet agnum. Sunt enim multi qui solum erga Deum paupertatem ostendunt, qui diuites sunt ad ludū & vanitatē. fol. 374. col. 1. Ille diues Luc. 16. Induebatur bisso, epulabatur splendide & quotidie, & ad Lazarum subleuandū, pauper erat. Sicut ille Nabal. 1. Reg. 25. Et ga David. Vide locum. Omnia cæsari tribuūt & vanitati, Deo autem nihil, vel parū de quo vide sanctissimū Cipri. serm. de elemosina, optime vt solet loquentem. Et Exo. 30. Diues

non

non augetur neq; pauper minuet. Nullus pauper tatem alleget, erga illa quę Dei sunt. fol. 301. col. 1. Et Deu. 18. Non inuenietur in te qui transfret faciat filium suum per ignem. Expēde hominum dementiā, filios dat diabolo, & nec vnū obolum volūt dare Deo. f. 600. cō. 2. Illic Exo. 32. Denudatus est populus ut daret diabolo. fol. 311. col. 2. Vide in fe. pūri, partur.

Et quę sunt Dei Deo. Omnia etiam insensata dant Deo suo, Et creatori, quicquid ab eis postulauerit, etiam si id sua natura nō habeāt, solus homo negat Deo suo quod ab eo petit. Num. 20. Petra Dabit aquam suam. fol. 297. col. 2.

Reddite quę sunt Cas. Quę d. Expēdat ex hoc loco, principes & prælati, quales exactores esse debeant in populo sibi commisso. Vt non auferant scilicet, sed expectent vt ipsi reddant. Exo. 25. Loquere ad filios Isa. Accipient mihi elenationem. fol. 277. col. 2.

Reddite quę sunt Cas. Docētur hic maiores, quantum in illis est curare, ne populus bona sua & temporales diuitias prodigat. Exo. 32. Vidit Moyses populū quod esset detectus. fol. 311. columna. 2.

Quę sunt Dei Deo. Sicut multi solent esse liberales in malo, sic etiam multi sunt in bono. Exo. 36. Ipsi attulerunt ad eum adhuc spontanea singulis diebus. folio. 327. columna. 2. Vide quę sequuntur.

ELENCHVS

Quæ sunt Dei Deo. Auari sunt homines in reddendo quæ Deo debent. Num. 7. Plaustrum a duobus principibus. fol. 447. col. 2. vbi nota. Ne minem excessisse Naafon. Vbi ostendit quam liberales debeant in hoc esse. qui alijs exemplū bonū dare cogūtur. Oblatio eius scultela ibi.

Dominica. 23. Math. 9.



Equēbatur eum. Sancti viri non solum sancti sunt, sed urbanitatem norunt. Gen. 18. Abraham iubat eum eis. fol. 91. c. 1.

Eecce princeps, & mulier accedunt. Ad veram salutē accurrunt. Egrotat puer currit. hodie ad carmina mater. Num. 22. Vidit Balde. f. 308. c. 1.

Duodecim annis. Prius medicos contulit post Deum adijt, & cōfidit, docet faciendum quod in nobis est spōst ad præcedendum. Sic fecit Iacob. Gen. 32. Deus patris mei Abraham. fo. 130. Et. 43. Idem fecit prius iubet. Munera deserte atro. Post. Deus omnipotens det. nobis. f. 157. c. 2. Et tenuit manū. corā patribus vt dicit Mar. 5. Et mulier sanāe coram omni multitudine. Ob nostram ingratitudinem. suorum munerum Deus testes adhibet. Exo. 17. Tolle tecum e senioribus Isr. fol. 237. col. 2.

Puella. parentū peccata in causa sunt, vt filij prius moriantur Gen. 11. Dicitur. Mortuus est Arā super faciem Thare patrem suum. fol. 71. co. 1. Tradit beatus Euphianus vt notat glosa græ

ca

INOLEASTRVM.

ca. Prim^o Thare idola excogitauit, a figulina scientia, quare ante illum nullus filiorum priusquam pater diem suum obiit Abel enim a fratre violenter est occisus.

Deridebant eum scientes esse mortuū. Vult Dominus ostendere opera sua esse miraculosa, ita vt nemo ea inficias ire possit. Gen. 11. Fuit Sara sterilis. fol. 72. col. 1. Et Gen. 2. Tulit Deus hominem & posuit in paradiso. Non ibi creatus vt noscat Dei beneficium non naturæ de hoc vide Domi. 20. Retro;

Dominica. 24. Math. 24.



Vm uideritis abomina. Colligitur ex hoc loco, punitiones peccatorū publicas esse debere, & faciēdas in oculis eorū, coram quibus illi peccauerunt, viderant. mortem Christi iusti, videbant etiam tanti mali punitionem. Sic Leu. 20. Succidentur in oculis filiorum populi sui fol. 397. col. 1.

Cum uideritis abominationem. Reuelat Dominus suis mala ventura, vt orent, & quoad potuerint, prohibeant. Gen. 18. Nunquid celo ego? fol. 91. col. 1.

Cū uideritis abo. fugite. Prædicit pœnā, vt caueat a peccato. Sic Ge. 26. Abimelec. Venire scisset super nos delictū. fo. 114. co. 2. Et 41. Prædicit futuram famem Aegypti, vt sibi provideant.

Q 3

Parhob

ELENCHVS

Parhoh somnauit. fol. 152. col. 2. Et Exo. 7. Aaron fratertuus erit Propheta tuus. Nō solet Dominus aliquē punire nisi prius per Prophetā admo- neat, vt sibi caueat. fol. 205. col. 2. Et Exo. 9. Cōgrega inuenta. fol. 210. col. 2. Et Exo. 4. Ecce ega occido filium tuum. fol. 198. col. 1. Et Gen. 6. Non litigabit spiritus meus. fol. 48. col. 1.

Cum uideritis abominationem fugite. Nouit Do- minus bonos auferre prius, cum mala mundo est illaturus. Gen. 15. Tu uades ad patres tuos. fol. 83. col. 1.

Cum uideritis abom. Docentur parentes do- cere filios custodire uiam Domini, præ- dicendo uindictam eius. Ob hoc Domi- nus Abrahæ reuelat incendium Sodomorum Gen. 18. Propterea quod precipiet filiis fo. 89. co. 1

Stātem in loco sancto. Punit Dominus in ijs peccatorē quæ magis diligit. Vide supra Do- minica 9. Non relinquetur. Et Deu. 28. Vxor- em desponsabis. fol. 626. col. 2.

Qui legit intelligat. Vult hæc Dominus literis mandare ut ipse Deus memoretur uindictæ faciendæ. Expende qualiter pius pater, se præ- ferat in nostra punitione obliuiofum, vili- bro & scriptura sit opus ad memorādum. Sic Exo. 17. Ad Mosech. Scribe hoc memoriale in li- bro. fol. 237. col. 1.

Qui in Iudæa sunt fug. Docet Dominus iustos media per quæ saluentur. Gen. 6. Fac tibi arcā.

fol.

IN OLEASTRVM.

fol. 49. col. 2. Et etiā iniustos docet, unde Exo. 7. Foderunt Ægyptij per circuitum fluminis aquam. fol. 206. col. 1. Et gen. 7. Ex omni iumento mando.

Docemur Deum uelle iustos conseruari ma- los uero & eorum semen deleri. fol. 53. col. 2. Et Exo. 9. Nunc mitte congrega pecus tuā. fol. 210. col. 2. Expende tuum. Iustos & sua uult om- nino conseruari. Et Gen. 19. Angeli ad Loth in- monte saluum te fac. Et Exo. 9. Triticum, & æca nō sunt percusa. Relinquere solet Dominus pi- misericordiā qua homines liberentur. f. 211. c. 1

Qui in Iudæa sunt fug. Vide quā periculosū sit bonis inter malos uiuere, aut possessionem habere. Gen. 19. Generum, & filios. fol. 94. co. 1.

Ne descendat tollere. Periculosum est se malis inmiscere, cum Dñs eorum peccata castigare uult. Exo. 12. Vos non egrediemini. fol. 221. co. 1.

Erit tunc tribulatio magna surgent pseudo pro. fol obsecrabitur. Solet Dominus a facilioribus inci- pere, & in processu flagella grauare, quo usq; personam deleat. Deu. 28. Donec delearis & pea- reas. fol. 626. col. 1. Et Exo. 7. Vertetur ad draconē. Adracone incipit, vt regem magis deterreret & non esset opus alia signa adiungere. fo. 205 col. 2. Et ibi, vertetur in sanguinem. Vide de hoc Domi. 9. Post. Penth. circundabunt te.

Erit tunc tribulatio magna. In quas angustias, & miseras descendat homo cui Deus iratus est, pulchre docetur hic. Et late Deu. 28. Come

E L E N C H V S

*des fructum uentris tui. Si gaudebit super vos per
dendo vos. folio. 626. col. 2. Et quod sequitur.
Quæresse vendere inimicis tuis. Et Ibi. c. 31.
Erit in consumatione. Audis quæ mala sequatur
illū a quo Deus recedit. fo. 633. co. 1. Et Ibi. c. 32
Et ardebit usque ad inferni nouissima. Vt videas
quā terribile sit illum offendere, qui summe
diligit, aut dilexit. fol. 640. col. 2. Non enim
tam sæue inimicos punit quam amicos.*

*Qualis non fuit. Et si omni tempore punitio
timenda sit, maxime tamen cum homo in tri
bulatione est, ne afflictio afflicto addatur Deu.
32. Mea est ultio, & retributio in tēpore quo nutatū
pes eorum. fol. 641. col. 1.*

*Erit tunc tribulatio magna. Sumebāt Prophe
tæ, ex quibuscunque rebus prophetandi occa
sionē. Sicut Heliseus ex olio. Helias ex hy
dria farinæ. Christus hic ex viso templo. Sic
Itaac ex odore uestimentorum. Gen. 27. Odo
tus est odorem uestimentorum. fol. 117. col. 2.*

*Erit tūc tribulatio mag. Sol obscurabitur. Mul
tiplicantur flagella impio incorrecto. De quo
vide Domi. 9. circumdabunt. Cauendū valde
est ne hostem deum habeamus. Leu. 26. Vos di
spergam in gentes. fol. 422. col. 1. Vide primam
Dominicam Aduentus.*

*Qualis non fuit. Et si omni tempore punitio
timenda sit, maxime tamen cum homo in tri
bulatione est, ne afflictio afflicto addatur Deu.
32. Mea est ultio, & retributio in tēpore quo nutatū
pes eorum. fol. 641. col. 1.*

IN OLEASTRVM. DE SANCTO- RVM FESTIVITATI

*bus. Et de Euangelijs quæ eorum
festiuitatibus accom
modantur.*

De sancto Andrea Apostolo. Mat. 4.



*V*IDIT Simonem & Andream
mittentes retia. Vbi expen
dendum est quos eligat ad
tam excellens ministerium.
Vt ostendat se. ex ineptis
natura, aptissimos ad om
nia quæ voluerit facere. Sic Exo. 4. Dicit
Moyles ad Dominum. *Quis sum ut uadam ad
parhoh?* fol. 197. col. 2.

*Vidit Simonem, & Andr. Tales eligit Deus,
vt non sibi fidant, sed solum Deo. Sexcenta
millia hominum, inimicos timebant. Exo. 14.
Timuerunt ualde filij Isr. Sed Deus illos intre
pidos esse vult. State & videte. folio. 226.
columna. 2.*

*Mittentes retia in mari. Quales ex nobis fi
mus, & quale munus nostrum, antequam nos
Deus sibi deligat, describit locus iste. Sic d*

E L E N C H V S .

pingitur Deu. 32. *Inuenit eum in terra deserti.* fo. 640. col. 1.

Venite post me. Qui Deo seruire, & se immolare volunt, vt & mūdum relinquunt, & Deū sequantur, docet locus iste. Non enim in quocunque loco est Deo seruiendum. Nec potest homo. Sic Exo. 5. Deus Hebræorū occurrit nobis. fol. 200. col. 2.

Piscatores. Ad tantum munus, homines laboribus induratos, & assuetos eligit. Sic Dauid e pastoritio ad regnum vocauit & Exo. 3. Et Moſeh pascēbat pecora Iethro. fo. 194. Et Gen. 47. *Constitues eos principes. Vbi vides robustos debere principes constitui.* folio. 165. columna. 1. Et Exo. 18. *Iethro ad Moſeh. Considera ex omni populo viros fortes. Non vult Dominus debiles, nec delicatos ad ministerium suum assumi.* folio. 241. col. 1. *Vnde Eze. 24. Vt pastoribus Iſr. Qui pascēbant semetipsos. Qui solum incuranda cute laborant.*

Piscatores. Ecce quos eligit Deus ad negotia sua. Exo. 3. Nunc ueni mittam te ad Parthol. fol. 194. col. 2.

Faciam uos fieri piscatores. Hinc discant prælati, suauiter & cum prudentia hominum mores corrigere. Sūt qui volunt in puncto omnia emēdari. Sciebat Dominus nō facile hos ab arte piscatoria posse auelli ideo dicit fac. vos. Sic Leu. 17. Illis sacrificia concedit quos sciebat,

I N O L E A S T R V M .

*sciebat sacrificijs, & Deorum culturæ dedi-
tos. Non sacrificabunt sacrificia sua pilosis.* fo. 110. 381. columna. 2. Et Exo. 23. *Non etiam a facie tua uno anno.* folio. 266. columna. 2. Et Deut. 7. *Expellet Dominus Deus tuus gentes paulatim* folio. 577. columna. 1. Et *Ibi in loco. Leu. 17. Quicūq; homo ex Iſr. mactauerit bouē.*

Vocauit Petrum & Andream. Illos scilicet nomine proprio nominando, magni fit apud Principes, si seruum nomine nouerint. Sic Exo. 31. Vide uocauit ex nomine Betſalel. folio. 303. col. 2.

Piscatores hominum. Dominus se illos facturum hominum piscatores promittit, vt discas, Dominum nihil humani in suo vel le opificio. Licet enim, homines elegerit non tamen alios, quam quos ex nomine nouerat, & quibus artem infuderit. Ibi in loco Exo. 31.

Piscatores hominum ? Sicut graue malum est aliquem in peccatum impellere, ita honorificum, & magni meriti apud Deum hominē a peccato extrahere. Gen. 3. Serpens erra re fecit me. fol. 29. col. 2.

Faciam uos fieri. Vbi prælati docentur. Multa imperfectis esse permittenda, ne omnino a bono discedant, maxime a fide. Sic Deu. 12. Sed locum quem elegerit Dominus Deus ueſter. fol. 86. col. 2.

Faciam nos fieri pisc. Prudentis prælati est, ut suos ad bonum trahat, & vnumquemq; allicere, eo cui magis afficitur, modo bonum sit. Sic Num. 10. *Fuisti nobis pro oculis.* folio. 453. col. 2.

Fieri piscatores hom. Quando homines ad ardua venire nolunt ad amena Deus prouocat. Deu. 32. *Vt Aquila que excitauit nidum.* folio. 640. col. 2.

At illi continuo. Horum diligentiam commendat. Vtinam sic festinassent boni ad bonum, quomodo festinant mali ad malum ut patet Exo. 32. *Surrexerunt in crastinum, obtulerunt holocausta.* fol. 310. c. 2. Vide in die innoc. De nocte consu.

At illi continuo. Nihil cūctantur, nihil respōdent, nullam difficultatem obiectant, sed omnibus relictis, & omnibus amicis & consanguineis in consultis, Dominū sequuntur. Vnde Paulus, continuo non acquieui carni & sanguini. Et Gen. 12. *Vade tibi e terra tua.* Et. *Filius. 75. annorum erat cum egrederetur.* Non est senium causatus dum senex vagare præcipitur. folio. 74. col. 1. & 2. Sed Gen. 31. *Audit Iacob a Deo ut ipse dicit. Reuertere ad terram tuam.* Et tamen consulit vxores. At huius ratio impromptu est. Nouerat enim prudens homo, ex arbitrio vxorum maxime, redditū in patriā pendere. folio. 127. col. 1.

Secuti sunt eum. Hinc nosse licebit vnde oritur hominis perfectio, nempe ex Domini sequela, eius scilicet voluntati adhærendo. Sic Gen. 6. *Cum Deo ambulauit.* folio. 49. columna. 1.

De Conceptione Sã

Ælisimę Virginis. Vide in eius
Natiuitate.

De sancto Thoma Apostolo. Iohan. 20.

IANVIS clausis. *Ianuis clausis*
Deus nostram salutem operatur,
absq; eo scilicet q̄ homo viam sci
re possit. Peccat Petrus, cōtinuo
illum respicit Dominus. Peccat Thomas, ex
pende, quid Dominus fecerit, vt ad fidē cō
uertat. Prædicatores dat qui per octo dies cō
tinuos illi dicāt quia surrexit Dominus. Post
illi apparet, & dicit infer dig. peccat Iudas, &
cōdemnatur. Quis scit cur hunc, & non illū
saluet? Miserebor cui miserebor? Sortes hoc
vocat scriptura, Paulus vocauit nos in partes
fortis Sanctorum. Sic Leu. 16. *Dabit super am
bos hircos sortes. Quorum vnus immolabatur,*

ter ad feras mittebatur. fo. 380. columna. 1.

Thomas non erat cum eis. Homini multum prodesse nouimus; esse in fidelium consortio. Et multum obesse ab eis recedere. Vt patet Genes. 38. *Descendit Iehudah a fratris suis.* Sic alienigenam in vxorem duxit; folio. 145. columna. 1. Et etiam ideo cum Thamar peccauit.

Pax uobis. Et continuo. *Infer digitum.* Non dure neque aspere recipiendi sunt, qui peccata facile cognoscunt, & satisfacere volunt. Sic Genes. 43. *æconomus Ioseph ad fratres.* *Pax uobis.* fol. 158. col. 1.

Post dies octo. Expende Dei summam benignitatem, qui ob peccatum non retinuit beneficium. Sicut etiam patet in Petro, cui post peccatum dicit pasce oues meas. Sic Exo. 32. *Descendit & duæ tabule in manu eius.* fo. 311. c. 1. Vide in festo S. Iohannis sequere.

Infer digitum. Loco vindictæ. Tam benigne alloquitur, & suauissimis verbis peccatorem allicit, ut ad spem veniæ erigat Exo. 33. *Vade, ascende hinc tu & populus ad terram.* Nunquam enim legimus sic Deum festinasse, & vrgisse Iudeos ad terram promissam sicut nunc post peccatū. Vt intelligamus peccatores sapius ad maiora dona, quàm ante peccatū habuerint, resurgere. fol. 315. co. 2. Vide in festo S. Iohannis sequere.

Infer

Infer digitum tuum. Sunt qui non possunt, vel vix possunt subditorū peccata ferre. Qui certe prælaturam deberent deponere. Sic Exo. Ibi. *Nō ascendam in medio tui, ne forte consumā te.*

Infer digitum. Admonētur principes, signa amoris ostendere his, qui aliquādo offenderūt eos, si pœniteant, Sic Exo. Ibi. *1. quo cognosce tur quod inueni grat.* In oc. fol. 316. col. 2.

Et noli esse incredulus. Quia signis facilliter decipi possumus non ægrefert, si nō statim eius signis credas, sed non patitur crebris & certis simis non adhibere fidem. Sic Num. 14. *Usque quo irritabit me populus iste?* folio. 472. columna. 1.

Dominus meus. Beatus populus cuius Dominus Deus eius. Exo. 4. *Filius meus primogenitus Isr.* fol. 198. col. 1.

Dominus meus. Expende festinatam huius conversionem, qui nunc dicebat. *Nisi videro.* Iam dicit Dominus meus. Quoniam qui diu virtutem aut sanctitatem coluerūt, facile ad eam reuertuntur, etiam si aliquando in peccata labantur. Sic Exo. 32. *Congregati sunt ad eum filij Leui.* fol. 312. col. 1.

Dominus meus & Deus meus. Hinc cōiēctare licebit, quid Dei præsentia causet in anima, & e contra quid absentia. Exod. 32. *Et audiuit populus sermonem hunc, & luxerunt.* fol. 316. col. 1. Vide de hoc supra Dominica. 9.

De

De purificatione san-

ctissimæ Virginis Mariæ Lucæ. 2.

POST QVAM impleti sunt dies. Pūctualissimi sunt sancti, in lege obseruanda. Gen. 7. In ipso die. Non solum curant seruare præcepta, sed etiam certis, & decretis, temporibus quibus Deus illa præcipit seruant. folio. 53. columna. 2. De quo vide in festo Innoc. de nocte confur. sic Num. 9. Tempore suo. Non sat est seruare diuina præcepta nisi ea serues tempore suo. Vide quæ sequuntur. fol. 450. col. 2. Sed expède etiam in hoc Domini dignationem. Quod etiam promissa facta, eadē die punctualiter adimpleat vt patet. Exo. 12. In corpore diei huius. folio. 221. col. 1. Vide literam. Et hodie Dominus promissa adimplet. Dixerat Mal. 3. Ecce ego mitto Angelū meum, & statim veniet ad templum. Expende statim vt videas Domini festinationem, in adimplendis promissis. Qui ergo statutis diebus legem adimplent, etiam statutis diebus promissa recipient.

Secūdu legē. Ad quā non tenebantur. Vbi docemur, omnia bona operari quæ possumus licet ad ea non teneamur. Vide Sabbatū

in ra-

in ramis. Vide Dominic. Infra oct. Epiph. secundum consuetud.

Secundum legem. Qui bona facit, & iustum se esse ostendit, quando ad hoc non tenetur, credibile est eum iustitiam seruaturum in re, ad quam tenetur. Gen. 44. Pecuniam retulimus. fol. 159. col. 2.

Secundum legem. Docet nos, Deo gratissima esse seruitia, quæ illi ex animo fiunt, & nō coacte. Gen. 4. Respexit Dominus ad Abel & ad oblationem eius. fol. 37. col. 2. Et Deu. 28. Eo quod non coluisti Dominum Deum tuum in letitia. folio. 626. col. 2. Vide in fest. vnus mart. si quis.

Vt sisterent eum Domino. Solent munera faciem irati lemire, & ex irata in hilarem mutare ad hoc munera mittit Iacob ad Esau. Gen. 32. Tulit ex ijs, quæ manui accurrebant. folio. 130. col. 1. Sic Abigail. Cū Dauid. Hodie virgo cū Deo. Sic tibi dicebat Iacob. Placaba illum muneribus. q. d. videat me oculis muneris nō suis. columna. 2. Quia vt dicitur Exo. 23. Munus etiam uidentes excæcat. Sic Iacob. Gen. 43. Dicebat ad filios. Tollite de laudabilioribus terræ. Et Deus faciat uobis illum placabile. folio. 157. columna. 2.

Vt sisterent eum Domino. Vbi docemur apud nos non detinere quæ sumus Deo daturi, ne forte illis ita afficiamur. vt nobis Deo inuito retineamus Exo. 22. Primitias non tarda-

R bis.

bis. folio. 259. columna. 2.

Vt siscerent cum Domino. Discimus viros sanctos pro bono reipbu. Domino esse offerēdos. Sic oblatus est Samuel, sic hodie Dominus pro totius mundi bono. Sic præcipitur, Num. 6. *Adducet cum ad ostium taber.* Ecclesiæ; Loquitur de Nazaræo. fol. 444. col. 1.

Omne masculinum. Docet locus iste, Domino offerenda esse meliora. Nos vero offerimus debiliora. Virgo vnigenitū offert. Exo. 13. *Sanctifica mihi omne primogenitum.* folio. 223. columna. 1. Considera qualiter omnia quæ Deus a nobis exigit, in nostram conuertit vtilitatem. Sic Exo. 25. *Ab omni viro cuius cor.* Vt his ei arca ædificaretur. folio. 277. columna. 2. Ideo voluit sibi primogenita offerri vt a Deo benedicerentur. Et Exo. 12. *Agnus integer.* fol. 220. col. 2.

Pro eo par turturum. Non vult Dominus perdere aliquid sui iuris, quod aduertāt qui Deo debita suffurantur. Exo. 13. *Omne primogenitum hominis, in filiis tuis redimes.* folio. 223. col. 2.

Par turturum. Pauperis erat oblatio. Ab incunabulis Dominus & humilitatem, & paupertatem amare, luce clarius ostendit. Sicut ab incunabulis, in nobis apparet auaritia, & diuitiarum amor. Sic de Sara dicitur Gen. 21. *Vidit filium Agar ludentem.* fol. 98. col. 2. Et etiam ab ipso vt cetero homines hanc cupiditatem

tem ostendunt. ibi. c. 25. *Tenebat calcaneum fratris.* fol. 112. col. 1.

Par turturum. Considera quæso, quibus homo seruit, & colit Deum suum, & quibus nobis seruiat ipse. Tu illi seruis, aibus pecudibus, ille vero tibi, Cælo, sole &c. Exo. 10. *Ex eo accipiemus ad seruiendum Domino.* fo. 213. columna. 2. Et Leu. 1. *De bobus & pecudibus.* folio. 335. columna. 1.

Par turturū aut duos pu. Vult nos Dominus omnia quæ nobis contulit ad eum referre. Sic Leu. 1. *Si deauius est holocaustum.* f. 336. c. 1.

Par turturum aut duos. Consideret pauper etiā præter paupertatem se hostia indigere. Leu. 5. *Si non attigerit manus eius sufficientiam peccoris.* fol. 347. col. 1.

Par turturū. Admonet locus iste, principes in exigēdis tributis vt semper pauperū rationē habeāt, neq; vltra id quod possunt ab eis exigant. Leu. 27. *Si pauperior est.* fol. 425. col. 2. Et ibi. *Nō quæret utrum bonum uel malū sit.* f. 426. c. 1.

Pro eo par turturum. Admonētur hic hi, qui Deo suo administrare nequeunt, aliū suo loco subrogare, & si opus sit pecunia emere qui Deo pro se administrat. Sic Num. 3. *Capies quinque Siclos.* fo. 433. co. 2. Et Exo. 13. *Omne primogenitū asini pecude redimes.* fol. 223. c. 2. Et hic Christus offertur pro nobis, qui Deo factis reddere non potuimus.

Par turturum. Considera Dei tui erga te clementiã, qui non vult te vltra vires grauare, sed ministerio quod exhibere potes, contentatur. Sic. Deu. 14. *Si creuerit præ te uia.* fol. 591. col. 1. Et cap. 16. Ibi. *Quantum potuerit spontanea manus tua.* folio. 594. col. 2. Et 22. *Non ferēs uinẽã tuam.* Ibi de non arando in boue & asino dicitur, vbi docet imparia non esse coniungenda, neque ab omnibus seruis esse æquale ministerium exigendum, sed ab vno quoque iuxta vires suas. fol. 610. columna. 1. Et Leu. 3. *Si de pecudibus est oblatio eius.* Vbi vides quod acceptat Deus quod possumus, neq; vrget soluere quod debemus. fol. 340. col. 2. Vide Dominica. 22. Reddite.

Omne masculinum ad ape. Fuerunt semper fœminis viri præpositi & prælati, quoniã vtiliores reipub. esse cognoscuntur. Sic Leu. 12. Dicitur. *Si semificauerit, & masculum pepererit.* fol. 367. col. 2.

Non uisurum se mortem. Expêde Dei liberalitatem, qui plus dat quam petas, petierat non videã mortem, donec videam Christũ Dominũ; & accipit eũ in vlnas suas. Gen. 17. Petit Abrahamã. *Vtinã uiuat Ismael corã te,* & accipit etiã Isaac. f. 88. c. 1. Et Exo. 33. Petit Moyses. *Fac me queso uidere glorã tuã.* Et audit. *Ego transire faciam omne bonum meũ.* fol. 317. columna. 1. *Et hanc conditionem.* Etiam esse iustorum videmus

demus in Abraham. Gen. 18. *Capiam bucellam panis.* Et instruit illis conuiuium. fol. 91. col. 2. Impij vero multa promittunt, & parum, vel nihil dant.

Benedixit illis Simeõ. Benedicit homo Deum laudando. Psal. 102. *Benedic anim. m. d. benedicit Deus hominẽ illi benefaciendo.* Vt patet Gen. 24. *Seruus Abrahamã. Dominus benedixit Domino meo,* fol. 107. col. 2. q. d. crescere fecit substantiam eius. Sic benedixit Dominus Domui Obet. Et benedicit homo hominem. Illi bonã præcãdo. Gen. 14. *Benedixit Melchisedech Abrahamã.* Sequitur benedictus Abraham Deo excelso. fol. 79. col. 2. Et 24. *Parentes. Benedixerunt Rebecã.* f. 108. col. 1. *Soror nostra es crescas in mille mil. & hic Simeõ bened. illis. Multi sunt faciendæ piorum, & sanctorum benedictiones, & efficacissimæ sunt valde, eorum maledictiones. Nũ 22. Veni obsecro, & maledic propter me populo.* fol. 508. col. 1. Et 23. *Cur maledicam cui non maledixit Deus? nihil mali aduersus iustos præcandum est.* fo. 513. col. 2.

De sancta Agatha. Math. 19.



*Q*uic licet dimittere uxore. Sancti patres antiqui vnica erãt vxore cõtenti Gen. 7. *Vxor Noach, & tres uxores filiorum.* folio. 54. co. 1. *Non sic peccatores qui ex Cayn*

ELENCHVS

originem ducebant, qui plures, & pulchriores eligebant. Gen. 6. *Acceperunt sibi uxores ex omnibus quas elegerant.* fol. 48. col. 1.

Ex quacunque causa. Pessima res odiū, quod omnia crimina quærit in eo quod odit, etiam si nō sint. Et occasiones quærit, vt ab vxore discedat. Deu. 22. *Si acceperit uir uxore & ingre.* fol. 610. co. 2. Vide leges repudij. cod. Iustini. lib. 5. tit. de repub. *Vasti repudiatur.* Et c. 24. ibi. *Si acceperit uxorem & non inuenerit gra.* fo. 616. col. 2.

Propter hanc. Nouerat Dominus amabile bonum unicuique proprium, ideo duo in carne vna fecit, & ex Adæ costa mulierem formauit. Gen. 2. *Cadere fecit Deus extasim in Adam.* fol. 22. col. 2.

De sancto Mathia Act. 1.

Piscopatum eius accipiat alter. Communiter sancti dicunt neminem Deum deicere, nisi alterum subleuet. Vide fer. 6. post. 2. *Dom. auferetur a vobis.* Et fer. 6. post. 3. *Dom. alij labora.* De Euangelio. Vide in fest. pluri marty.

De sancto Ioseph. Math. 2.

Apparuit in somnis. Vide in festo innocen.

Volebat occulte. Docemur hic in huius-

IN OLEASTRVM.

huiusmodi rebus, quæ ad mulieris famam pertinet, non debere multam inquisitionem facere. Gen. 38. *Iudas. Capiat sibi.* Noluit vt amplius de ea inquisitione fieret. f. 146. c. 1. Et ibi. c. 39. *Posuit eum in domo carceris.* Expēde Ioseph patientiā, & quomodo reā nō prodit sed ma uult talia sustinere, quam eius peccatum detegere. fol. 148. col. 1.

Hæc eo cogitante. Id est disponēte. Appa. ecce qualis mētorum n. consolator est Deus. Qui in minimis etiam succurrit suis Gen. 21. Ad Abraham *Ne sit displicentia Inoc. tuis.* fo. 98. co. 2. Et ibi. *Quid tibi est Agar?*

Cum esset iustus. Quanto iustior fueris, tanto minus aliorum mala videbis. Si vero nō fueris iustus crudelē in alios te ostēdes Iohan. 8. Illi qui adulterā accusabāt tales erāt. Et Gen. 38. *Iudas in Thamar crudelis.* *Fornicata est Thamar.* f. 146. c. 1. Et Dauid cōtra illū qui tulerat ouē. Et illi qui Math. 21. Dicebāt, malos male perdet. Et Gen. 3. Adā culpā in mulierē propriā reicit. Mulier vero in serpentē. f. 29. c. 1. Paulus Gal. 6. Vos qui spirituales estis instruite huiusmodi in spū lenitatis. Quid dicis optime Paule? imo debebas dicere. Tu qui peccator es, cōpatere peccatori. At optime loquitur quāto iustior homo fuerit, tāto maiorē charitatem habebit. Quæ non quærit quæ sua sunt, non cogitat malum, non gaudet super ini-

quitatem. 1. Cor. 13. Non agit perperam. Nulli scilicet nocet, & omnibus benefacit. Quanto magis peccator fuerit homo, tanto erit crudelior. Cum esset iustus si peccator fuisset, ac uisisset, sed iustus, sicut charitas ipsa non rog. malum.

De Annūtiatione Sā

ctissimæ virginis. Lucę. 1.

MENSE Sexto. Optime tempus notatur, in quo Deus uult ea quæ perfecta creauerat, & quæ peccatum destruxerat reparare. Vnde Gen. 2. Dicitur secundum translationem. 70. Compleuitque Deus die sexto opus suum quod fecerat, quia mense sexto, quod maius erat restabat ut fieret. Mense sexto reparandū erat id quod per peccatum deperditum fuerat. Id quod die sexto completum fuerat. Et finiuit seu compleuit. fol. 14. col. 2. & fol. 20. col. 2.

Missus est Angelus Gabriel. Erat ex supremis Dei ministris, vel forsan erat inter omnes supremus. Vbi docemur ardua negotia, non nisi senioribus, & domus præcipuis esse committenda. Et forsan ideo dicit a Deo, tanquā

immediatus. Sic. Gen. 24. Abraham. *Vocauit seruum seniorē domus suæ.* Vt scilicet eam ad quærendam sponfam filio Domini sui. folio. 106. col. 2. Sic Gabriel senior & præcipuus domus Domini venit, ad quærendam virginem & sponfam, filio Domini sui. Vide Domi. quin qua. secreto.

Ad uirginem. Tales Dominus uxores pijs eligit, quæ non solū moribus, uirginitate &c. sed etiam membrorum pulchritudine sit adorata. Gen. 24. *Puella erat aspectu pulchra.* fo. 107. columnam 1.

Ingressus Angelus. Docet hic fœminis clausuram, quæ multum ad honestatem conducit. Gen. 18. *Vbi est Sara uxor tua.* fol. 90. colum. 2. Expende obsecro fœminæ honestatem. Comederant viri, & ipsam adhuc non oculis uiderant, ut tu mulier discas non te virorum obtutibus præsentari. Expende obsecro quid acciderit Dinæ, quia solum ad uidendas illius terræ fœminas per ciuitatis plateas incessit, & quia clausuram parui pendit. Gen. 34. *Egressa est Dinah.* Vide quam periculosa & perniciofa sit fœminis euagatio. fol. 133. col. 2. Utique etiam a proprio deberet rogari, ut domū egrederetur. Audiant tales sponsum. Cat. 2. *Surge amica mea.* & etiam a proprio uultum eius de siderari deberet. Ibi, ostende mihi faciem tuā. Habebatur gradus ad impudicitiam, ab alio

E L E N C H V S

præterquam a suo cōspici, apud antiquos. Vnde dicebant. Prima laus pudicitæ est, nulli nota esse, præterquam suo.

Ad virginem. Præ eligit Dominus quos vult ad suum munus. Sic David. 1. Reg. 16. Inter fratres, & illorum minimus. Sic Isaac et si potestremus. Gen. 21. In Isaac uocabitur tibi semen. Ait Dominus ad Abraham fol. 99. columna. 1. Et Gen. 25. Maior seruiet minori. f. 112. col. 11. Nō ex meritis, sed ex vocante eligitur. Sic. 1. Reg. 7. Saul ex minima eligitur tribu.

Benedicta tu. Quia Deum hominem factum in utero portabis quia benedictionem omnibus reportabis. Gen. 3. Deus ad hominem. *Maledicta terra propter te.* Nouerat omnipotens Deus, quod aliquando esset naturam humanam assupturus, & aliquando futurum ut virgini diceretur benedicta tu. Ideo noluit eū maledicere. fol. 30. col. 1.

Benedicta tu. Et *benedictus fructus.* Addit Elisabeth. Benedicendus est homo in suis beneficiis, sed magis Dominus qui nobis tanta conferat beneficia. Gen. 14. *Benedictus Abraham Deo.* Et *Benedictus Dominus.* fol. 79. col. 2.

Turbata est in sermone eius. Quæ culmen pudoris habet, cæteras docet, ut caueant. Periculosa enim res est viro conuersatio cum fœmina etiam sorore Amō & Thamar fratres erāt, & tamen expende Amon scelus in sororem
pro-

I N O L E A S T R V M.

propriā. Vnde Deu. 27. Dicitur. *Maledictus cōiucens cum sorore sua.* fol. 622. col. 2. Ideo opus fuit eam tot legibus, & maledictionibus, vallare. Vide quid acciderit filiabus Loth. Gen. 19. Et quomodo ipsæmet, rationes quærant, ut sua mala cooperiant.

Quæ cogitabat qualis esset ista sal. Certe ponderandum est, cur sanctissima virgo Angeli colloquium habuit suspectum, ad quod Bern. respondet, vis in periculo esse securas? time securitatem. Debet mulier omne viri colloquium suspectum habere, vnde Gen. 3. Serpēs *Qui dixit ad mulierem.* fol. 27. Prob. 6. Nunquid potest abscondere homo ignem in sinu suo, ut vestimenta non ardeant? vide ibi. & Iud. 13. mater Sansonis etiam suspectum habuit Angelum, maritum que vocat.

Ne timeas Maria. Solent insolentes ministri, qui se seculi principibus charos ac acceptos vidēt impune peccare, nihil timere qui enim principibus sunt grati, timorem deposuerunt. Sed serui Dei, quemadmodū Deum offendere timent, ita ab eo puniri, ad virginē Ne timē q. d. Non habes vllam timēdi causam, quoniā totius orbis Domino grata es. Leu. 10. In propinquis meis sanctificabor. Nama domo sua Dominus iudicium incipit. fol. 360. col. 1.

Inuenisti gratiā apud D. In oculis scilicet Domini gratiam, & fauorem inuenisti. Et si
in po-

ELENCHVS

in potestatem Domini situm sit, hominem nullis preuijs meritis diligere, cōmune tamen est vt iustos propter opera iustitiæ diligat Gen. 6. *Noach inuenit gratiam in oc. d. folio. 49. columna. 1.*

Inuenisti gratiam apud. d. Magnum est non solum vt te timeant neque nocere audeāt, sed etiam vt omnes honorent, scire te gratū esse principi. Vt patet de Ioseph a rege sic exaltato. Et de Amam. Et etiam de Mardocheo sic a rege honorato. Hest. 6. quem cœpit time re Aman, & etiā licet inuite honorauit. Exo. 33. *In quo cognoscetur quod inueni gratiā in oc. t. fo. 316. col. 2.*

Inuenisti gratiam. Vt scilicet ceteris omni bus faueas. Multi sunt qui grati sunt principi, sed nulli fauent. Exo. 34. *Si inueni gratiā in oc. t. vadat Dominus in medio nostri.* Non postulat sanctus vir, sibi priuatum aliquid, sed se gratum esse cupit, vt populo suo gratiam acquirat. fol. 322. col. 2. Sanctissima mater ideo gratiam inuenit apud Deum, vt nobis omni bus illā acquirat, vt meritisime dicatur. Mater gratiæ. Quia per ipsam omnis gratia colata est nobis. Qui thesaurum inueniunt liberalissimi sunt. Quia sanctissima virgo gratiam inuenit, mater & prodiga dicitur gratiæ. Talis enim vt Domini esset sponsa decebat quia liberalis extitit Rebeca, in sponsam Isaac assumi-

IN OLEASTRVM.

assumitur. Seruus Abrahæ pro signo posuit; *Puella quæ dixerit bibe.* Gen. 24. fol. 107. col. 1.

Vnde doctores & singulariter S. Tho. Dicūt quod esse matrem Dei, Est gratia quasi infinita, & ratio est quia cum mater dicat relationem ad filium, sicut filius fuit infinitus, sic ista gratia fuit quasi infinita, sic virgo in cant. dicit, Quia fecit mihi magna qui potens est. Et nō quia misericors. Licet enim omnia attributa sint eadem res tamen hic dicitur quia potens est, quia in hoc facto maxime potentia eius ostenditur. Fecit po. in brach. nos manibus operamur, Deus in toto brachio suo, operatur.

Ne timeas Maria. Beatus est Domine quem tu ex nomine vocaberis sed multo per omnia beatior quem ex nomine noueris. Si magni fit apud Homines. si princeps eos per nomina nouerit, quid erit si Deus? Exo. 31. *Vide uocauit ex nomine Besalel.* fol. 303. col. 2. Et c. 35. *Vide te uocauit Dominus Besalel.* A Domino eligitur. Et si tanti fit eligi in artificem, ad arcam Domini fabricandam. Quid erit eligi, in matrem ipsius Dei? Et Exo. 33 *Tu dixisti noui te in nomine, & inuenisti gratiam in oc. m.* Solent iostri cū suam familiaritatem apud regem significare volunt dicere. Scit rex nomen meum, i. me familiarissime cognoscit, Et dicitur gratiam inuenire quia non est uolentis, nequæ currentis.

ELENCHVS

fol. 313. col. 2. & fol. 316. *Si inueni grat. scire fac me.* Docet quid præcipue a Domino petendū nempe modū, scire. s. quo gratiā apud eum inueniamus, vide lite.

Inuenisti gratiam. Ad virginem mittitur angelus & ad illam dicit, *Aue gratia plena, dominus tecum, benedicta tu.* Inuenisti gratiam, ecce concipies in utero, non ab extra. Mira sunt hæc & admiranda solum virgini hæc conueniunt, magnus est honos, qui castis & puris ab ipsis cœlestibus spiritibus defertur. Quos etiā oēs merito debent honorare. Plus. n. est carnis puritas, quā angeli. Gen. 38. Ille castissim⁹ Ioseph, vidit in somnis solē & lunā, & cœli stellas ipsum adorare iustum enim erat, vt tā castissimum inuenē cœlestia honorarent. Virgo gratia est pura, & non natura. Maioris meriti est, purum esse gratiā, quam naturā; sicut mirabilius est, viuere in carne sine carne, quam extra illam & se immaculatum seruare. Et etiā maioris est existimationis ex homine Angelum fieri imitatione, quam naturā.

Ecce concipies in utero. Puritatem virginis in Christi conceptione hic locus apertissime notat, cum dicit in utero non ab extra. De quo. Exo. 13. *Omne masculinum ad aperiens uulnam.* Ad virginem vero Angelus dicit concipies, & paries, utero scilicet clauso unde Esa. 7. pro signo miraculoso liberationis populi regi Achab

IN OLEASTRVM.

chab datur, & illi dicitur ecce virgo concipiet, & pariet. Nota virgo cōc. & par. Si virgo perit, ergo a fortiori virgo concepit. Optime ad hoc alludit illud Cant. 3. *Quod sponsus ad sponsam dicit, venter tuus sicut acceruus tritici, vallatus lilijs. Castus scilicet & prolificus.*

Vocabis nomen eius Iesum. Nomen vt recte posuitum sit, debet essentiam & quiditatem eius cuius est explicare, quia vt ait Arist. est quasi notamē rei cū igitur Christus tātus sit eius q; dignitas tāte excellentiæ, & mun⁹ eius eminētissimę dignitatis ita, vt omnē humanū superet intellectū impossibile erat ab homine ei imponi nomē propriū Christo & eius dignitati aptādū, ideo Deus ipse qui solus Christū & nouit & cōprehēdit, illi nomē imponit, ita vt nec Virgini hoc committere voluerit Deus.

Nomen eius Iesum. Mat. 1. Dicitur vocabitur nomen eius Emanuel. Quod est interpretatū nobiscum Deus, ad nos scilicet redimēdos liberādos sic cū mittitur Moyses a dño vt liberet populū Exo. 3. Dicit ad illum. *Ero qui ero.* f. 192. col. 2. q. d. ero qui fui erga vos, in promissionibus implendis non mutabor. Ero cum eis in hac tribulatione vt liberem. Vnde de Domino ipso. Iohānes Apo. 1. pax ab eo qui erat, & qui est, & qui venturus est. Per hoc summā Dei æternitatē describit, & nobis ad esse, ad nos liberandos, & ad regnum perduccendos de quo

de quo late in nostris locis cōmunibus (Deo dante) Agemus Et Gen. 21. De Abraham. *Vocauit ibi in nomine Domini fortem æternum.* Fortem ad nos ab omnibus malis liberandos. fol. 98. col. 1. Sic Esa. 9. *Vocabitur nomen eius Deus fortis, pater futuri seculi, æterni scilicet, sic dicitur hic sedebit in domo Iacob in æternum.*

Hic erit magnus. Absolute magnus. Eccle. 44. de Abraham. *Abrahā mangus pater.* Exo. 11. De Moyses. *Etiam Moseh uir magnus.* Sed solū apud aulicos, & non apud regem. fol. 214. col. 1. *Sic Esa. 12.* Exulta & lauda habitatio Syō, quia magnus in medio tui sanctus Iſr. Illud in medio, est Deus nobiscum, & sic inter nos conuersari, vt ad illū fiducialiter accedam⁹. Quod magnus. s. ille etiā vsq; in ipsa viscera hominis descenderit. Nā vox Hebræa, intimum animalis proprie dicit, deinde cuiuscunque rei. Iob magnus, sed inter orientales. Naaman coram Domino suo.

Dabit illi Dominus sedem. D. Regem constituet, & sempiternum regem. Sedes iam ablata a domo Iacob, & a domo David, dabitur illi tanquā vero Domino. Gen. 49 Iuda te laudabūt fratres. *Manus tuæ in ceruici.* Omnia ad regnum pertinent Melsæ. Videliteram, folio: 169. col. 2. Et deinceps. Non recedet virga de Iuda. Cum venerit quietus, & illi erit obedi-

dientia populorum vsque in sempiternum; Ibi. fo. 170. col. 1. De quo Esa. 9. *Multiplicabitur eius imperium, & pacis non erit finis. Super solum David & super regnum eius sedebit, vt confirmet illud, & corroboret, in iudicio & iusticia, a modo, & vsque in sempiternum. Zelus Domini exercituum faciet hoc.*

Sedebit. Cum Angelus ad Ioseph loqueretur, dicit, vocabis nomē eius Iesum ipse enim saluum fa. po a pec. Hic nulla habitā peccati mentione, solum de eius celsitudine loquitur, quia cum virgine purissima loquitur, quam ex honore filij exaltare decebat. Gen. 18. *Nō luit Angelus promittere natiuitatem Isaac, nisi præſente Sara, quia ex eius natiuitate, & suum gaudium, & honorem erat acceptura. Vbi est Sara uxor tua? fol. 90. co. 2.*

Sedebit super solum David. Iuste datur regnū, iuste iudicanti Psal. 72. *Deus iudicium tuum regi da. Quia liber. Paupe. Et quæ sequuntur primum quod dicit iudicare po. t. iniusticia æque scilicet quod ad literam de Christo intelligitur. Deu. 1. Non cognoscetis faciem in iudicio. q. d. Non peruertetis iudicium, alicuius intuitu. fol. 353. col. 1. Et Leuit. 19. Non suscipies faciem pauperis, & non honorabis faciem magni. fo. 393. col. 2. Et Esa. 2. 6. de Christo Domino. Præparabitur in misericordia solum. Vide quæ præambula contineat Christi regnum, & se-*

ELENCHVS

debit super eū in veritate, in tabernaculo Dauid, iudicans, & quærens iudicium, & velociter reddens quod iustum est expedite singula velociter red. Ne sicut hodie sit expectantes vsque ad pallium deuorent. Expēde quam cito sanguinariam, Cananeam, Mariam, Leprosos expediuit ideo sedebit in æternum. Ad hoc iudices iubebantur esse importuna, vt facilis a deo esset accessus. Ad hoc pertinet illud Exo. 7. vbi Dominus ad Moysen, *Vade ad Pharaonem, ecce enim egredietur ad aquas.* Vt omnes ad ipsum faciliter accedere possent. fol. 205. col. 2.

Quomodo fiet. q. d. Quod erit signū quod sic euēturū est? nō dubitat de verbis Dñi, sed signū ad rei firmitatem vult, aut ad sui consolationē. Vnde Angelus ad eam ecce Elisabet. Sic Abraham. Gen. 15. *In quo sciā.* fol. 80. col. 2. S. P. Augustinus. 16. De ciu. c. 14. De hoc loco Gen. Agens dicit credidit Abraham Deo, & cōtinuo addit vnde scire possum. Nō credendū est in fide hæsitasse. Sed petit similitudinē qua eius modus cognosceretur. Sicut non est virginis disidentia, dicere quomodo. Quod enim futurum esse certa erat, modū quo fieret inquirebat & tunc dicitur illi, Spiritus Sanctus &c. Theodoretus de Abraham loquens ait, non dubitantis, sed optantis, scire modum est hoc. Abraham videbat Palestinā a multitudine inhabitari. Sic virgo propositū se videbat habe-

IN OLEASTRVM.

re virū nō cognoscēdi. vide castrū. li. 1. de heri c. 10. An dubitaberit. Et S. P. Aug. li. 50. hō. 44
Quomodo fiet istud. Modū interrogas est ineffabilis & in intelligibilis quē etiā Angelus explicare, o sanctissima virgo minime poterit. Solū dicit Spiritus sanctus superueniet in te. Daniel. 2. Somnium & eius solutionem cū regi diceret, addit secundū quod vidisti, quod de monte abscissus est lapis sine manibus (quod certe hoc mysteriū adumbrat,) Deus magnus ostendit regi quæ ventura sunt & nō explicat quid sit illud, quia inexplicabile est hoc est illud Exo. 25. Vbi precipit Dominus. *Facies duos cherubim aureos.* Tegētes alis suis propiciatorium ne scilicet ab hominibus videretur. fol. 275. col. 2. Propiciatoriū est Christus, est enim vt ait Ioā. 1. 2. Propitiatio pro peccatis nostris. Et tantū mysteriū non vult ab vllō intellectu percipi, de quo Esa. 6. qui vidit dñm sedentē super solium, vbi dicitur Seraphim stabant super illum sex alæ vni, & sex alæ alteri quibus velabāt faciē eius, & duabus pedes. Faciem vt intelligamus diuinam essentiam esse nobis incognitā neque a nobis videri, nec contemplari posse. In hoc quod velabant pedes, indicatur, huius mysterij magnitudinem omnem creatū intellectū excedere, nec angelus aliud responsetū, nisi Spiritus Sanctus.

Quoniam virum non cognosco. Id est nō cognos-

scere decreui. Expende hic, quid lucri sit, aut perdere, aut periculo aliquid propter Deum exponere. Nam vt ait Ber. quia virgo se exposuit propter Deum, castitatem vouendo, illo tempore vitio datam, vt ab omnibus mulieribus esset maledicta, dedit illi vt inter mulieres esset benedicta, & audiret ab Angelo ecce cōc. spiritus sanctus. Sic Gen. 12. Ad Abrahā. *Vade tibi terra tua.* Con sanguineos reliquit, sed eum ingentem magnā futurum, deus pollicetur. fol. 74. col. 1.

Spiritus sanctus superue. Non hominis erit opus sed solius Dei. Num. 17. *Cape ab eis singulas virgas.* Floruit virga Aaronis summi sacerdotis. fol. 484. col. 2. In quo hoc misterium præsignatur sicut absque vilo humano præsidio, illa virga & floruit, & fructificauit. Sic virgo, tanquam virga. Sic Esa. 53. *Et ascendet sicut virgultum coram eo.* 70. Habent anūtiavimus de illo, sicut puerulus coram ipso sicut radix in terra sitiens. Sicut puerulus scilicet apparuit terra sitiens vulua virginis, eo quod hominem non cognouerit, sed spiritus sancti opere conceperit. Sic explicat. 6. Syno. Constā Acto. 8. Sic Tertulia. aduersus Iudæos circa finē. Et aduersus Marc. li. 3. Et origi. c. 10. ad Rom. In vulturis genus mas nō inuenitur, & absq; maculo concipit fœmina vt auctor est Pierius li. 18. Quid ergo mirum si virgo ipsum Deum concipiat

concipiat absque viro? Quod aperte dicitur. Gen. 3. Dominus ad serpentem. *Ponam inimicitias inter semē tuum, & semē mulieris.* Scilicet solius fol. 25. col. 2.

Nascetur sanctum. Vt totus scilicet sit deo datus. Nihil sibi reseruabit. Exo. 13. *Sanctifica mihi omne primogenitū.* Id est separa, iubet hic primogenita, separari ad cultum seu partem Dei, si hæc, sanctificatio separatio, a phphanis v sibus, & applicatio ad vsus Dei. fol. 221. col. 1. Sic Ioā. 17. *Pater sanctifica me.* q. d. *Sacrifica tibi cor meum, prius, quā corpus meū in cruce.* Inde sanctificare sabbatum, est diē totum Deo dare & eius in cultu consumere. Esa. 6. *Semē sanctū erit, id quod steterit in ea id est Dño dicatū.* *Obūbrabit tibi.* Intus & foris. Gen. 7. *Bituminabis eā intus, & extra.* fol. 46. col. 1.

Et ecce Elisabet. Sua Deus agit negotia, absque hominis præiudicio. Exo. 4. *Moysestimebat Domini legationē explorare, & se se obtutibus tyranni Pharaonis exponere, & dicebat. Mitte per manum illius quem mittes.* fol. 197. col. 2. Ad quē Dominus Ibi. *Tueris ei pro Deo.* q. d. *Non cedet tibi in dedecus hæc legatio. Sed maximus tibi manet honos, sic vt. Deus Ægypti dicaris, & sis,*

Eccc ancilla Domini. Etiam si promissa Dei, difficilia, aut impossibilia videantur, credenda sunt, non ridēda sicut fecit Sara. Gen. 18. Ri

Sit Sarah. fol. 91. col. 1.

Ecce ancilla Domini. Non multum est humiliari in abiectione, maximum vero, in honore & exaltatione. Audit Abigail 1. Reg. 25. Nuntios Dauid dicentes, misit nos ad te, vt accipiat te sibi in vxorem. Et illa confurgens adorauit prona interram, (quod ego credo fecisse virginem.) Ecce inquit, famula tua sit in ancillam vt lauet pedes seruorum Domini mei. Et Gen. 18. Audit Abrahā Nūquid celo ego? & ad ipsum loquitur Dominus tanta familiariter, & ipse. *Sum puluis & cinis.* fol. 91. col. 2. Dauid sic exaltatus dicit ego sum vermis & non homo. Arbor tanto magis ad terram inclinatur, quanto vberiores habet fructus. Vide Domi, 4. Post Penth. exi a me Domine.

Ecce ancilla Domini. Tanti doni bonū agnouit, quod asumat in sponsam ipsius Dei, & sic profunde humiliatur. Gen. 24. ille seruus Abrahæ Rebecam duxit ad Isaac, quæ vidēs Isaac humilitate maxima & reuerētia iactauit se de camelo. Et accepit operimētum. Et operuit se. fol. 108. col. 1. Angelus virginem ducit ad Christum quæ cum audit Spiritus sanctus. Humiliat se dicens, ecce ancilla.

Ecce ancilla Domini fiat mihi. Summæ efficacitæ est hoc verbū fiat in operibus Dei. Mat. 15. Dominus ad Chananeam, fiat tibi sicut vis. Et sequitur. Et sanata est filia eius ex illa hora

Et

Et Gen. 1. Fiat lux. Et facta est lux. Sed creatura facta est. Sed cum virgo dicit. Fiat, statim. verbum caro factum est, & habitauit in nobis. Qua voce quid efficacius in mundo potuit dari? Aquila se capi permittit voce, & musica humana. Sic Deus virginis voce.

De sanctis Philippo, & Iacobo Apostolis. Iohan. 14.

NON turbetur cor uestrum. Docentur maiores, seruos quos viderint tristitia affectos, subleuare; vt vnde malum processit, inde prodeat medicina. Gen. 4. Dominus ad Caym. Vt quid est ira tibi? fol. 38. col. 1.

Manfiones multe sunt. Hæc summe corroborant infirmorum animos ad perferēdos quos cumque labores, scire scilicet sibi magnum repositum præmium. Gen. 49. De Isacar assinus fortis. Est animal aptum ad onus. *Vidit requiem quod esset bona.* Ideo possuit humeros ad portandum. fol. 175 col. 2. Et factus est tributis seruiens, ille qui liber erat. Quod ad impletur in ijs, qui religionem ingrediuntur, ibique facti sunt tributis seruiens scilicet obedientiæ. Nume. 13. Explora-

E L E N C H V S

tores dicebant venimus in terrā, quæ re vera fuit lacte & melle. Vt illorum animos ad spē possidendi erigeret. Sed nobis vnigenitus qui est in sinu patris, ipse enarrauit. De hoc vide Cipri cōtra Demetr. De quo late in nostris locis comunibus agetur Cum de spe dicemus.

Ego sum uia & quomodo possumus uiam scire. Sū me est necessarium uiam Dei agnoscere, qua ad ipsum perueniamus. De quo Exo. 33. Moses ad Dominum. Et nunc si queso inueni gratiā in oculis tuis Scire fac me uiam tuam, & sciam te. Via Dei, est ipse Deus. Scire eius uiam, est ipsius conditionem, & uoluntatem calere, quo ipsum placare possimus. fol. 314. col. 1.

De uigilia. S. Ioannis Baptistæ. Luc. 1.

Ambro iusti ante Dominum. Optime nos docet locus iste, non solum monachos, ac monachas Deo placere, & ante Dominum ambulare sed etiam eos qui liberis educandis, & procreandis dant operam. Saluabitur mulier per filiorum generationem inquit Paulus. Et Gen. 5. Ambulauit Chanoch cū Deo; postquā genuit mat. fol. 42. col. 1. Et id quod sequitur ad quam perfectionē possit ascendere coniugatus hic uidemus.

Ambulauit Chanoch cum Deo, & non ipse, quia

I N O L E A S T R V M.

quia tulit eum Dominus. Vbi notat eloquentissimus, simulque sanctissimus Chryso. quod bis dicit placuit, postquam dixerat, postquā genuit.

Ante Dominum. Vide quosdam iustos ante homines, hominibus placentes, sed Deo displicentes. Gen. 7. Dominus ad Noë. Tē uidi iustā coram me. fol. 53. col. 2.

Incedentes in omnibus mand. Ostendit iustum non solum in certis obedite Deo, in hac, uel illa re, sed in omnibus. Nam bonum testante Arist. confurgit ex integra causa. Et Iac. qui peccauerit in vno factus est omnium reus. Gen. 26. De Abraham. Custodierit custodiā meā. folio. 114. col. 1.

De sancto Iohan. Baptista. Luca. 1.

Impletum est tempus pariendi. Inter cætera quæ in Deo relucent, præcipuū est ueritas, ut non solum quæ promissit compleat, sed etiam eo quo promissit tempore. Sic Gen. 21. Dicitur. Et recordatus est Dominus Saræ, quemadmodum dixit. folio. 98. col. 1.

Vocabant nomine pat. Natura docente homines nomina sua filiis imponere consueuerūt, ut qui

ELENCHVS

vt qui in se viuere nequeunt in filio viuant; Thobias filio nomen suum imposuit. Gen. 38. *Suscita fratri semen.* folio. 145. columna. 2.

Sed uocabitur Iohānes. Quia miraculose filiū dederat, & quasi desperatis, voluit vt omnes in nomine filij cognoscerent, esse miraculo acquisitum. Gen. 21. *Vocauit Abraham filium suū Isaac.* fol. 98. col. 2.

Innucebant patri. Vterque idem dicit. Eccles. 25. In tribus bene. Vir & mulier sibi bene consentiētes. Gen. 21. *Et ecce ancillam & fil. Cauendā sunt lites inter eos* fol. 98. col. 2.

Iohannes uocabitur. Solebant patres & matres quondam ex euentis nomina filijs imponere. Genes. 4. *Addit ut pareret fratrem eius Abel.* Et vocauit Cayn possessionem, ideo dicit. *Possedi uirum a Domino.* folio. 31. columna. 2. Et Genes. 5. *Vocauit nomen eius Noach dicens iste consolabitur nos ?* Noach requiem, vel quietem sonat. Et 21. *Vocauit Abraham filium suum Isaac.* i. Risum. Vnde Sara dicebat quia risum fecit mihi Dominus; & quicumque audierit corridebit mihi. Et 34. *Dum moreretur vocauit nomen eius benoni idest filius doloris.* folio. 136. columna. 1. Et 41. *Vocauit nomen eius Manasses quod obliuionem sonat, & addit. Quia obliuisci me fecit Deus laborum meorum.*

fol.

IN OLEASTRVM.

fol. 153. col. 1. Et Math. 1. *Vocabis nomen eius Iesum.* Ipse enim saluum faciet populū suū a peccatis eorum. Iohannes sonat cui donatum est, scilicet esse Messiaē nuntiū, & cui donata sunt innumera bona, quem Deus inuisit in matris utero. Et Gen. 16. *Vocauit Abraham.* fol. 85. col. 2.

Iohannes uocabitur. Laudabilis valde cōsuetudo filios a beneficijs Dei nominare, vt quoties eos videris Dei beneficiorum memoreris. Exo. 18. *Alterum Eliezer.* Idest Deus patris mei, adiutor meus. Ei ibi. *Quia dixit peregrinus sum.* Solebant etiam sancti patres nominibus filiorum suorum, statum vitæ suæ referre, & beneficiorum diuinorum meminisse. fol. 240. col. 1. Et Gen. cap. 16. *Vocabis nomē eius Ismael.* fol. 85. col. 2. Et ibi. c. 10. *Nomen unius pereg.* Docet aliquo signo tradere res memoria dignas, quas antiqui suorum filiorum nominibus præferebant. fo. 69. col. 2.

Quia magnificauit Dominus. Singularia, & in assueta sunt quæ Deus sanctis suis facit. Et si eis parcere debet, aut eorum misereri, exultat se ad hoc, & vires extendere videtur. Sic Exo. 6. *Dicit. Redinam uos in brachio extenso, & in iudicijs magnis.* folio. 203. columna. 2. Et Deut. 26. *Eduxit uos ex Ægypto cum potentia & brachio extenso.* folio. 620. col. 2.

Con-

ELENCHVS

Congratulabuntur. Omnes gaudere solent in successu iustorum; quemadmodum gemunt, cum malis bene succedit. Gen. 14. *Et benedixit ei.* folio. 79. col. 2. Et cap. 21. *Omnis qui auerit, corruidet.* Docemur ridere & gaudere, cum bona proximorum audimus. folio. 98. colu. 2. Et Exo. 18. *Letatus est Iethro* Non solum de bonis aliorum gaudet, sed etiam in gratiarum actiones prorumpit. folio. 240. col. 1. Sic prob. 11. In bonis iustorum exultabit ciuitas, alias exaltabitur. Quod multum rem amplificat. Et in perditione impiorum erit laudatio. Si cut patet Exo. 15. *Cum demerguntur impij.* Caturat Moyses & populus. Rut Ruth. *Congratulabantur Noemi.* Dicentes benedictus Deus.

Benedictus Dominus Deus. Solebant sancti, & populus Domini quotiescunque Deus sibi beneficium aliquod praestitisset, dictare sibi nouum Canticum. Sic Exo. 15. *Tunc cecinerunt Moyses et filij Iser.* folio. 230. col. 1.

Prophetauit. Vide vbi peruenit status conjugatorum. De quo hic in vigilia diximus. *Ambo iusti.*

Salute ex inimicis nostris. Non fat est iustis, in communi beneficia Dei referre, sed etiam minutissima enumerant sic ibi Exo. 15. *Currus Parhob.* fol. 230. col. 2.

Audierunt vicini. Optimum est, bonum habere vicinum. Vnus qui hereditatem vendebat,

IN OLEASTRVM.

bat, dicebat bonum habet vicinum. Multa enim bona propter vicinum bonum. Leu. 26. *Ponam tabernaculum meum in medio uestri.* folio. 421. col. 2. 4. Reg. 4 quia illa vidua Elisei tam bonas habuit vicinas, quae illi vasa commodarent tantum habuit oleum. Deu. 19. *Voiebat Dominus illas tres refugij vrbes totiorum habitationi vicinas esse propter refugas.* prob. 27. *Melior est vicinus iuxta, quam frater procul.* Vide in die Dicationis. Hodie in do.

De sancto Petro. Math. 16.



Thesaurus Christus. In multis commendatur Petri prudetia, fides, & diligentia, & zelus, inter omnes alios fuit primus qui dicebat, quo ibimus quia verba vitae habes? primus qui confessus est, tu es Christus, Primus qui magna confidentia se misit in mari, vt veniret ad Dominum, ipse qui magna humilitate dicebat exi a me Domine, quia homo peccator sum. Et qui dixit Domine tu mihi lauas pedes, primus qui dixit tecum paratus sum & in carcerem, primus qui arripuit gladium, & dicit, Domine si percutimus in gladio? Et qui percussit seruum pontificis. Primus qui ingressus est intrepide in monumento (re suscitato Domino) ideo illi, & iure datur

ELENCHVS

tur principatus. *1. Par. 11.* Dicitur omnis qui percuferit Iebuseum in primis erit princeps & dux. Ascendit primus Ioab, & factus est dux. Sic in multis commendatur Iudæ prudentia & audacia ideo ei principatus traditur *Gen. 43.* Primus qui dicit ad patrē. *Mitte puerum mecum. fo. 157. c. 2.* Et primus qui ingressus est mare secūdū scola. Alijs tribus præ timore nolentibus. *Vide. 1. Par. 5.* Vbi dicitur. Porro Iudas qui erat fortissimus inter fratres suos. De stirpe eius principes germinati sunt.

Tu es Petrus. Consideratione dignum existi-
mo cūr Deus eis quos ad munus aliquod
elegit, nomina mutare solitus sit, sicut A-
brahæ, & Petro qui antea Simon vocabatur.
Gen. 17. Non uocabitur ultra nomen tuum Abrahā.
fol. 87. col. 2.

Beatus es Simō. Docet locus iste, quantum lau-
dandi sunt, qui alicuius boni sunt prima cau-
sa, vel sunt primi. Sic *Gen. 5.* De Noach;
Iste consolabitur nos. Quia inuenit artem seu ins-
trumenta quibus terra coleretur *Vide lit. fo-*
lio. 41. columna. 2. & 42. col. 2.

Beatus es. Tu es Petrus. Magna dignitas, qua
forfan aliquo modo elatus, voluit Dominū
arguere. Sed audit vade post me Sathana.
Tantum eleuat, & in puncto tantum de-
primit? admiranda res. *Leuit. 10.* Sanctifica-
bor in his qui apropinquant mihi. *Vide in festi-*
Ascen.

IN OLEASTRVM.

Ascen. increpauit. Et ibi Moyfes ad Aaron
cur non comedistis? coniunctis etiā, in rebus
Dei, minime parcendum est. *fo. 360. col. 2.*

Ædificabo Eccles. & tibi dabo. Et quodcunq;
solueris. Optime coniunguntur, & Ecclesiæ
edificatio, & peccatorum remissio. Sic *Exo.*
25. Pones propitiatorium super arcam. Optima cō-
iunctio, arcæ seu legis in ea consistentis, cum
propitiatorio. Vt si contingeret in lege pecca-
care, ad manum esset propitiatorium. *folio.*
278. col. 1.

Ædificabo Eccles. quorum remisseritis. Pul-
chre hic locus ostendit ad quid Ecclesiam ve-
lit edificare, non ad de peccatis vindictam sa-
mendam, sed ad eorum remissionē. Nusquā
legimus Deum instituisse in hoc mundo do-
mum iustitiæ, qua reos puniret aut saltem
iudicaret, sed cum sit clemens, domum in
qua peccatis nostris propitiaretur instituit,
non vnicam sed pœne infinitas. Sic *Exo.*
25. *Facies propitiatorium.* *folio. 278. colum-*
na. 1.

Tibi dabo. Cui promittis Domine? Homi-
ni qui te negaturus est? non retinet beneficiū
Deus propter nostra peccata, sed potius abū-
dantius dat; vt eius ostendatur misericordia;
Audiant hoc qui ob paruū crimen, beneficia
subtrahūt, seruos e domo pellūt. *Exo. 32.* *Des-*
cendit, & duæ tabule in manu eius. *folio. 311.*
col.

E L E N C H V S :

col. 1. Sic Gen. 40. *Iratus Pharaon contra principē pincernarum.* Vna hora perdunt serui principū quod tota vita sua magnis sudoribus meruerunt, & tandem in carcerem detruduntur. fol. 149. col. 1. Et Exo. 33. *Vade ascende hinc tu & populus.* Nunquam sic legimus Deum festinasse, & vrgisse Iudæos. fol. 315. col. 2. De hoc in fest. S. Iohan. Euan.

Et tu es Petrus & tibi dabo. Vix dixerat Petrus, tu es Christus fili D. & statim audit tu es Petrus. & tibi dabo. festinat Dominus retribuere honoris sui ministeria, & præclara gesta, vt discas in ijs quæ ad eius honorem pertinent ministrare ei. Vnde Num. 25. *Ecce ego do ei pactum cum pacem.* Quia scilicet occidit fornicarium. fol. 523. col. 2.

Et tibi dabo, cui Domine? homini te negaturo? Sic vas electionis vocas qui tuos vsque ad mortem persequitur? quoniam sic decet, cognoscent enim erga se Dei pietatem, & sic etiã erga homines pietatem ipsi exercent. Vnde Apostolus. 1. Cor. 7. Consilium autem do, tanquam misericordiam consecutus. Sic factū est cum Aaron, optima enim est pietatis magistra experta indigētia. Vnde Deu. 5. *Memento quod seruus fuisti in Ægypto.* folio. 570. columna. 2.

Tibi dabo. Post passionem scilicet hinc discant prælati non relinquere sine duce plebē.

Deu.

I N O L E A S T R V M.

Deut. 31. *Filius centū viginti annorū sum.* f. 633. c. 73. *Quæcunque ligaueris.* Ligatum habent sancti Deū, vt non puniat nisi permiserint ipsi. Expectat Dominus in Cælo Petri ligamina & solutionem. Exo. 32. *Et tunc dimitte me.* fol. 311. col. 1.

Quorum remisseritis. Benedictus sis Domine qui nobis remissionem peccatorum, non semel in anno sicut populo antiquo nobis concedis, sed quoties libuerit, paratum habemus Deū. Leu. 23. *Dies expiationum est.* folio. 410. columna. 1. Et vide Leu. 14. *In illo. Ista est lex leprosi.* Quibus indiget peccator, vt mundus fiat. folio. 373. columna. 2. Et ibi, *Purificauit domum in sang.* p. f. 374. col. 2.

Quodcunque ligaueris super terram, & quodcunque solueris. Potestatem ministrorum expēde. Nulla maior punitio a Deo potest homini dari, quam ab eo lucem tollere ne videat quovadat, gratiam scilicet qua Dei amici sumus. Eximium munus illud quod lucem potest dare, & tollere, sacerdotum scilicet, qui possunt ministerialiter gratiam tribuere. Ad idē E. 1. 29. *Ex cæca cor pop. huius.* Sacerdos excæcat? utiq; , nec prædicando, nec a peccatis soluendo. Exod. 10. *Dominus ad Moysen.* *Extende manum tuam in Cælum.* Et. *E-runt tenebræ in tota terra Ægypti.* Hoc est quæ sit vltimum impiorum supplicium cum obs-

T

CU

E L E N C H V S :

ratur insipiens cor eorum . Expende illud
extende ma. in cœlum . Quasi potestatem
habens in cœlum . Sequitur . Vbicunq̃ au-
tem habitabant filij Iſr. erat lux. folio. 213. colum-
na. 1.

Quia caro & sanguis. Tanquam immedia-
tus Seraph secreta Dei percipit ad aliorum
bonum . Conuenientia maxima est , inter
Ecclesiam militantem , & triumphantem.
Ideo hæc vocatur regnum cœlorum Iohan.
in Apo. 21. Dicit quod vidit ciuitatem nouā
descendentem de cœlo. Et Exod. 25. Ad Moy-
sen. Secundum quod ego uisere facio te. fol. 272.
columna. 2. & folio. 277. columna. 2. An-
geli supremi, immediate a Deo accipiunt se-
creta, vt alijs reuelent. Per cuius manus om-
nia cœlestia negocia transeunt tanquam per
illos registrata . Sic Esa. 6. Vidit. Sera-
phin stantes in circuitu throni . In hac Eccle-
sies. quæ ad illius similitudinem ædificata
est, sunt etiam supremi Seraphin , qui a
Deo secreta accipiūt, pro aliorum bono. act.
10. Angelus ad Cornelium accersit Petrum.
Cur tu Angele Dei, Cornelium non doces?
Non decet, quia Petrus est Seraph Eccle-
sies. Sic Exod. 4. Mittam te ad Pharaonem. Et
Moyſes. Mitte per manum illius quem mittes. Qua-
si dicat mitte Domine Angelum tuum , nō
sic decet tu es Seraph , ecclesies , cui Deus
reus

I N O L E A S T R V M .

reuelauit multa vt alijs anunties, Tueris pro
Deo toti Aegipto; folio . 197. columna . 2.
Et ibi, Congregauerunt senes. folio. 198. colum-
na. 2. Vide Dominicam in albis quorum re-
miseritis peccata.

In commemoratione sancti Pauli Apo-
stoli, Math. 10.



Ecce ego mitto uos . De hoc uide in
fest. Euangelistarum ecce ego,
Estote prudentes. Quoniam pruden-
tum solum debet esse gubernatio, & impru-
dentes ab hoc munere deberent omnino ex-
cludi. Vnde Gen. 4. Ioseph ad regem. Viri
prudentem & sapientem. Scilicet quærat rex
ad tale munus exercendum. folio. 133. co-
lumna. 1.

Et simplices sicut columba. Ostendit Domi-
nus se merito eligere quos eligit, vel Potius
vult facere tales. Vnde Gen. 25. Fuit Esau
uir uenationis . Iacob uero uir perfectus uel sim-
plex. folio. 112. columna. 1. Columba fellem
non habet. In quo notatur qualis prælato-
rum debeat esse sinceritas. Considera & ex-
pende obsecro in Iacob. & etiam in Ioseph,
& etiam in Iob simul & simplicitatem, uel
sinceritatem , & ipsorum prudentiam in re-
bus agendis.

E L E N C H V S
De visitatione sanctis

simæ Virginis Mariæ. Lucæ. 1.



Cum festinatione Sicut pij, ad opera pietatis festinant, sic impij ad opera impietatis. Sic. Gen. 18. Festinauit Abraham. fol. 90. col. 2.

Cum festinatione. Festinat mater, vt cognatâ salutet, & ei cōgratuletur, sed magis festinat filius vt Iohannem liberet a peccato. Vix homo factus est, cum festinat vt hominem erigat a peccato. Sic Exod. 25. Præcipit Deus. *Facies duos Cherubin.* folio. 278. columnæ 1. Iuxta propitiatorium iubet ponere Cherubin, vt ostendat quam sit velox ad miserendum & liberandum hominem a peccato secundum illud Esa. 8. *Voca nomen eius accelera, spolia detrahe, festina prædari.*

Cum festinatione. Summe Deus delectatur in his qui summa diligentia faciunt verbum eius Exod. 26. Præcipit Deus. *Cherubin opere phrigionico facies.* folio. 281. columnæ 2.

Cum festinatione. Discimus quam iustus & verax sit Deus, qui vrget eum cui debet, vt a se promissa recipiat. Nos vero consuevi
mus

IN OLEASTRVM.

mus pauperes ad debita soluenda urgere: Promiserat Deus multoties se hominem a diaboli potestate liberaturum. Hic tanta festinatione, videtur quasi hominem urgere vt promissum recipiat. Exo. 33. *Vade ascende hinc tu.* fol. 315. c. 2. De hoc vide in fest. In noc. Nocte confur.

Cum festinatione. Currit ipse Dominus, vt homini auxilietur. Mirum enim valde est, quanta celeritate Dominus auxilio suis sit. De quo dicitur. Deut. 33. *Non est sicut Deus o Isr. equitans cælos in auxilium tui.* folio. 647. col. 1. De hoc loquitur Cant. 8. ad sponsum sponsa. *A simile capræ, hinnulloque ceruorū: quæ animalia, velocitate præminent.*

Cum festinatione. Admirabilis est Deus in omnibus operibus suis. Ad saluādū festinat. Sed cum progreditur ad puniendum, deambulat Gen. 3. *Audierunt uocem Dei deambulantis,* folio. 25 columnæ 1. *Pedes plumbeos portat.* Prover. ex Plutar. *dij laneos habent pedes.* In proble: scribit tyrijs fuisse morem, vt deorum statuis vincula iniicerent. Enigma proverbij indicans, Deos ad ultionem lente qui dem procedere, sed tamen aliquando de maleficijs pœnam sumere vel inopinato.

Et intrauit in domum Zach. Vt congratularetur scilicet illis. De quo in fest. S. Ioannis. Congratulab,

Et ait Maria. Solebant sancti, beneficijs ac-
ceptis, se canticis gratos ostendere. Exo. 15.
Tunc cecinerunt Mosch, & filij Isra. Canticum Do-
minus, fol. 230. col. 1.

Et ait Maria. Hinc discant mulieres, suam
volubilem compescere linguam. Solum ad
laudandum Deum, ait Maria. Hodiernæ mu-
lieres verò ad murmurandum, & garrien-
dum. Sic illa Maria soror Moyfi. Et locuta
est Maria contra Moysem. Num. 12. folio. 462.
columna. 2. Laudabat sponsus sponfam.
Cant. 4. sicut vitæ coccinea labia tua. q. d.
vitæ obstrusum habes os, coccinea verecun-
diam notat. quæ ruborem causat. Verecun-
dia mulieris os opperit. Inuerecundia appe-
rit. Et nulla bene loquitur, quæ prius tace-
re non nouit. Vt bene loqueretur Esa. 6.
Manu Angeli, & sancto igne, eius lingua pu-
rificatar.

Recordatus misericordie sue. Cum Deus a-
licuius de nouo miseretur, eius recordari di-
citur. Sic Gen. 8. Dicitur. Et recordatus est
Deus Noach. folio. 55. columna. 1. Et recole cū
tibi Dominus de nouo benefecerit, aut de
nouo visitauerit, esse tui memorem, & cū
Agatha gratias age, folio. 59. columna. 1. Recor-
datus est Dominus.

Et unde hoc mihi. Expende quo perueniat
status conjugatorum vt etiam mulier coniu-
gatq

gata prophetet. Vide in vig. S. Iohannis.

De Sancta Maria Magdalena. Luca. 7.

Rogabat Iesum. Docemur, non expe-
ctare, vt pauper elemosinā, aut hos-
pes hospicium de præcerur, sed po-
tius illum ad hæc inuitare, & precibus quasi
cogere. Sic Genes. 18. Ad Angelos quos
peregrinos existimat. Si inueni gratiam in oc-
tine transeas. folio. 90. columna. 2. Et. 19.
Loth. Ecce nunc Domi i mei, declinate nunc ad
domum serui vestri. Expende humilitatis mag-
næ verba folio. 93. columna. 2. Et. 24. Ad ser-
uum Abrahæ. Vt quid manes foris? folio. 107.
columna. 2. Vbi etiam docemur, rogatos in-
gredi debere in domum proximi. Nam sicut
dicitur prouerb. 21. Pes fatui, facilis est in do-
mum proximi, ita cordatus expectat rogari,
Et rogatus intrare.

Et ingressus domum. Docentur hic nobiles,
non spernere, quæ sibi a subditis hilari ani-
mo offeruntur. Gen. 18. Sic facies. folio. 90.
col. 2. Et Gen. 8. Oloratus est Dominus odorem que-
tis. folio. 60. col. 1. Vbi arguuntur nobiles, &
magnates qui a ministris oblata non libenter
acceptāt.

Attulit alabastrum. Non sunt malæ, immo
valde bonæ reliquæ oblationis pro peccato.

Numerorum. 19. Accipient pro immundo, de cinere combustionis. folio. 493. col. 2.

Attulit alabastrum. Docentur hic peccatores, nunquam sine munere placatio debere coram Deo suo apparere. Sic Leuit. 9. Præcipitur. Et minchah conspersum oleo. Et ex pende quæ sequuntur, si hæc fecerint. Quia hodie Dominus conspectus est uobis. Vel apparebit vobis. folio. 357. columna. 1. Sic hodie Dominus mittit & suavis a Maria conspigitur. Et vide textum in fine capituli, quia immolauerunt quæ Dominus præcepit. Conspicita est gloria Domini omni populo. Quia scilicet descendit ignis, qui deuorauit holocaustum. Quod fuit signum acceptationis Dei. ibi. in lit.

Attulit alabastrum. Færent valde vitia nostra Deo nostro, Cui bonis & odoriferis suffitibus occurritur. Exo. 29. Suffire facies in altari. Ad lit. fol. 293. co. 2. Et Gen. 8. Et olfecit Dominus odorem quietis. Ad lit. fo. 58. col. 2. Et Exo. 30. Facies altare suffimenti. fol. 300. col. 1.

Attulit alabastrum. Grauiora sunt peccata diuini, ideo maiori satisfactione opus est, unde Leuit. 5. Si non attingerit manus eius sufficientiam peccatoris. Soluebat diues pro peccato agnam, offerebat pauper par turturum. folio. 346. columna. 1. Et quæ sequuntur *Vnum pro peccato alterum in holocaustum.* Vt videas

deas quo egeat remissio peccatorum & maxime diuitum.

In domo Simonis leprosi. Quia cognouit, ad hominem inimicum intrasse, hinc argumentum arripuit, & me lachrymantem, & conuersam suscipiet. Quærunto enim boni, non solum bona facere, sed tempore suo, & commode tempore facere. Sic Num. 9. Faciem filij Iſr. Pesach in tempore suo. fol. 450. col. 2. Et ex parte mulieris optimum argumentum. Si peccatoribus parcit, & mihi etiam, si alium propter hoc peccatum grauius puniuit, & me etiam puniet. Vide Hier. 7. Ite ad locum meum in sylo. Inde argumentum vestrae punitionis capite. Sicut fecit illis, Sic & vobis faciet. E contra in bonis præmiandis.

Effudit. Sunt qui cum multa præstare possint, in necessitate positus, paucis exhibitis, contenti sunt, quos huius mulieris liberalitas arguit. Audi scripturam. Gen. 1. Germinet terra germen herbarum semis arborem fructiferam. Vt scilicet. Det omne quod potest, & habet. fol. 13. col. 1. Sed hos quos tam tenacissimos, in pauperes conspicias, liberalissimos videbis ad omnem vanitatem sequendam & conseruandam. Vide quid fecerit ille populus, ut Deum vanum sibi faceret. Exo. 32. Et separauerunt se omnis populus ab in auribus aureis. Vide late. fol. 310. col. 1. Sed quod ab istis expeterem est, ut huius mu-

mulieris virtutem & prudentiam, ad Deum conuersi imitentur, quæ sicut fuit liberalissima ad mala, sic nunc est ad bona. Ita ipsi facerent, & illum populum etiam imitentur, qui si fuit ita liberalis ad Deum vanū cōstituēdum, etiā fuit ad Dei propitiatoriū elaborandū. Vt patet. Exo. 35. Vbi dicitur. *Multiplicat populus offerendo ultra sufficientiam.* fol. 328. col. 1. Vide Baruc. 4. Sicut enim fuit senius vester vt erraretis a Deo. Iterū conuertentes requiritis eum. Sic Rom. 6. Sicut exhibistis membra

Lachrymis cœpit rigare capillis. Docet nos locus iste omnia nostra debere Deum suo modo colere, oculos, capillos. Quando quidem illorum memor est Dominus, cap. 21. Lucæ. capillus de capite vestro non peribit Exo. 10. *Cum senibus nostris quia solemnitas Domini est.* fol. 213. col. 1.

Lachrymis cœpit rigare. Tristis esse debet omnis peccatorum recordatio maxime corā Domino. Num. 5. *Non fundet super eā oleū.* f. 440. c. 1.

Lachrymis cœpit rigare. Cœteris epulātibz, ipsa mœre confecta, lachrymis pedes Domini rigabat. Nullum gaudiū, nulla solēnitas est o homo, in qua non grata sit Dño, mœstitia, & memoria peccatorum. Num. 29. *Hircum caprarum unum pro peccato.* fol. 34. col. 1.

Vixit pedes. Et post aliquot dies caput, sunt multi qui quam primum peccatum reliquerint,

rint, statim se omnino mūdōs arbitrantur parum curantes an malus peccatorum odor, ad huc in eis perseveret. Sic. Num. 15. Dicitur. *Si mundatus fuerit fluens afluxu suo numerabit sibi septem dies.* fol. 537. col. 1.

Lachrymis cœpit rigare & capillis. Ornamentum, & externam cōpositionem omnino de posuerat, & lachrymis, & cordis contritione, veniam peccatorum quærit. Exo. 33. *Descende re fac ornatum tuum.* Quod scilicet virulum adorabas. *Vt sciam quid faciam tibi.* Expende illud vt sciam. Dum te ornaueris, nesciet quo modo de uenia tuorum peccatorum agetur, non erit modus, nec remedium. fol. 316. col. 1.

Capillis suis. Eodem quo Deum offendisti, eodē te Deus sanat, illud quo vsus es ad malū, pharmacum erit ad tuam salutem. Serpens qui ante mororderat, idem sanat. Num. 21. *Fac tibi ignitum serpentem, & pone eum super perticā.* fol. 503. col. 2.

Capillis suis. Illa vult Deus sibi offerri, quæ officina solent esse impietatis vnde Exo. 29. præcipitur. *Tolles ab arietē adipem caudam.* fol. 296. col. 2.

Attulit alab. capillis terfit. Nihil reliquiarum peccati debet remanere apud peccatorem. Sed longe a nobis abijciendæ sunt. Sic Leui. 8. Dicitur. *Combustit igni extra castra.* folio. 314. columna. 2. Sic Iud. sexto. Præcipit Dominus

E L E N C H V S

extra castra. fol. 354. col. 2. Sic Iud. 6. Præcipit Dominus vt destructis omnino aris Baal edificetur altare.

Stans retro. Debet peccator faciem Dei videri, postquam peccauit, nec se statim oculis eius ingerere. Sicut filius qui grauiter patrè offendit. Quod patet de Absalon post mortem Amon, qui faciem patris per multum tempus non vidit. Et expende quibus vsus sit, vt patris clementiam inueniret. 2. Reg. 14. Sic Num. 12. De Maria quæ iubetur eijci extra castra. *Si pater eius spuendo spuisset in faciem eius.* fol. 463. col. 2. Et Ieu. 14. *Ista est lex leprosi.* Vbi aduerte, quantis cœremonijs opus erat, antequam leprosus ad gregem Domini admitteretur, fol. 374. col. 1.

Hic si esset propheta. Et de Christo male iudicat, & de muliere. Sunt homines qui ea facilitate, alios de malo iudicant, ac si quæ in corde eorum sunt eo acumine viderent, quo Deus scrutatur renes & corda. Ieu. 13. *Claudere faciet plagam septem diebus.* fol. 370. col. 2. Et quod sequitur. *Neque claudere faciet eam.* Mirum valde videtur hominem iudicari mûdum, si totum corpus eius scabie esset infectum, non autem si alternatis partibus. Vt ostendat eû difficilium curari & periculosiori morbo laborare, quibus bona opera mixta malis habet, quam qui omnia mala habet.

I N O L E A S T R V M.

Si hic esset propheta. Multa quæ mala prima fronte videntur, certis vellita circumstâtijs, bona fieri videmus. De quo vide Deu. 21. *si egressus fueris ad bellum.* fol. 607. col. 2.

Hic si esset propheta. Deberêt hi non de muliere murmurare, sed de eius peccato dolere, & flere. Sic Gen. 44. Inuento scipho in saculo Bêiamin fratres. *Sciderunt uestimenta sua.* fol. 159. col. 2. Et Num. 25. *Et ipsi flebant ad ostiû tabernaculi.* fol. 523. col. 1.

Simon habeo tibi aliquid dicere. Docemur maiores, vt cum viderint subditû se præcipitè in aliquod vitium dari, illum subleuent. Sic Ge. 4. Ad Cayn. *Vt quid est ira tibi?* fol. 38. col. 1. Admonet ne in malû ruat, Sic etiam Gen. 20. Dominus ad Abimelec. *Ecce tu mortuus.* fol. 96. col. 2. Et sequitur. *Ego prohibui te ne peccem tibi.* Sic prohibuit Dauid, ne se vlceretur de Nabal. Et Num. 22. *Non pergas cum eis neque maledicas populo.* fol. 508. col. 2. Et ad discipulos. Mat. 26. *Quid molesti estis huic mulieri? & Lu. 9. dicentibus vis dicimus & ignis descendat de cœlo, & consumat illos? & conuersus increpauit illos dicens, nescius cuius Spiritus estis.*

Simon habeo tibi aliquid dicere. Docemur iuare eos qui nostri gratia, aliquid patiuntur, Sic Ge. 19. *Misserunt uiri manum suam & introduxerunt Loth.* fol. 94. col. 1.

ELENCHVS

Simon habeo tibi. Mirabilis est Christi æquitas in defendendis imbellibus. Iohā. 8. Adulteram defendit. Hic Mariam, contra oblatratores. Sic Exo. 2. *Surrexit Mosch, & serpuauit eas.* fol. 191. col. 2. Qui Deo suam causam committunt Deum adiutorem habent, & sui defensionem. Vide in festo assumpt. Martha, Martha.

Simon habeo tibi. Docemur, hic nihil malitiam hominū timere dū in Dei operibus versamur. Exo. 34. *Non concupiscet uir terram tuam, quando ascendes, ut conspiciaris, coram Domino.* fol. 323. col. 1. De quo alibi diximus. Vide in festo confes. Sint lum. Præcinget se.

Simon habeo tibi aliquid dicere. Docemur eos defendere, qui ad nos pertinēt. Audi quid Dominus dicat per Mich. 6. *popule meus, memēto quæso quid cogitauerit contra te Balaac, & quid responderit ei Balaac, ut cognosceres infitias Domini.* Et Gen. 19. Loth volebat defendere hospites, qui ad se intrauerant. *Ecce mihi sunt duæ filie uirgines.* folio. 94. columna. 1.

Hæc autem ex quo intrauit. Solet Dominus nō solum bona opera laudare sed etiam eius minutissimas circumstantias exaltare nudus fui & cooperuistis me. Math. 23. Et de Iohanne. 11. *Quid existis, videre.* Sic Gen. 22. *Non probasti filium tuum, unicū tuum amē.* fo. 101. col. 22. Et sicut nouit Dominus, opus virtutis, & eius

circun-

IN OLEASTRVM.

circumstantias extollere, ita circumstantias uitiatorum nostrorum exaggerare. Exo. 32. *Recesserunt cito de uia, fecerunt sibi uitulum.* Incuruauerunt se ei, ac immolauerunt dicentes *ij sunt dii tui, qui te ascen.* fol. 310. co. 2. Et Math. 23. *A māt primos acubitus.* Salutationes in foro. Et Num. 7. *O latio eius scultela argentea, una. pondus.* 310. folio. 446. columna. 2. Vide fer. 2. 1. Dominicam Quadragesimæ. Esuriui

Hæc autem. Gaudet Dominus, videre mœnera quæ illi offert peccator, etiam si nullius momenti esse videatur. Et similiter multum diligit nos videre mortificatos, & de nobis ipsi poenam sumere. Sic Leu. 3. *Ad ostium Tabernaculi.* fol. 340. col. 2.

Lachrymis pedes. Ipse Dominus ostendit huius mulieris miram & celebrandam poenitentiam. Ut nobis innotescat nullum non mouisse lapidem ut veniam impetraret. Sicut Iudas de scipho inuento. Genesis. 44. *Seruus tuus fide iussit propuero.* folio. 160. Columna. 1.

Non cesauit. Benedictus sis Domine, qui sic nostra exaggeras, utinā uicissim ego tua tā mirifica, sic exaltarem. Num. 21. *Ascende puetee.* folio. 304. col. 2. Et Exo. 13. *Infermentata comedent.* fol. 223. columna. 1. Et Exo. 15. *Currus Parhoh.* fol. 230. col. 2.

Quonia dilexit multū. Optima sunt quæ post peccata

ELENCHVS

peccatum Dominus largitur. Vide in fe. san-
cti Iohanni Euange. sequere me.

Dimissa sunt ei peccata multa. Magna, & in-
scrutabilia sunt iudicia tua Domine. Videbis
eum nonnunquam, innumerabilia peccata,
peccatori cōdonare. Iustū vero pro vno pecca-
to, & post multos annos grauitur punire. Ti-
me ergo valde o homo peccata tua. Num. 27.
Ad Moysen *Ascende in montem Abarim.* fol. 528.
columna. 2. Et Gen. 2. *In die quo comederis.* Vbi
tam grauitur primi hominis peccatum punit.
Et hic tam faciliter tanta condonat. folio. 22.
columna. 1.

Dimissa sunt ei. Audis hic quod tantū, im-
plus valeat opus bonum ad remissionem quā
culpa ad damnationem. Vide Domi. 10. De
scendit hic.

Dimissa sunt ei peccata multa. Habes hic quid
valeat vera contritio & pœnitentia ad re-
missionem. Summa enim apparet Dei cle-
mentia Exo. 9. *Cum egressus fuero.* Etiam fal-
sam pœnitentiam tolerat. fol. 210. col. 2.

Dimissa sunt ei. Ipsa se peccatricem confi-
tetur, & Dominus iustam nominat, & Phari-
sæos conuincit. Vide Domi. 10. Deus pro-
pitius.

Dimissa sunt ei pe. Ille vere iustus & mun-
dus iudicandus est, quem Dominus mun-
dum iudicat. *Leu. 15. Die octaua sumet duos tur-*
tures.

IN OLEASTRVM:

tures. fol. 377. col. 1.

Conuersus ad mulierem. Non solet Dominus
in æternum seruare iram, sed reuertitur ad pœ-
nitentiam nostram. Deu. 30. *Reuertetur Domi-*
nus ut gaudeat super te. fol. 631. col. 1.

Mulier. Peccatricem vocauerat euangelista.
Res. in melius cōmutatæ, indignæ sunt, quæ
prioribus nominibus appellentur Gen. 1. *Vo-*
cavit firmamentum cœlum. fol. 13. col. 1. Pharisæi
etiam dixerant quia peccatrix est. Sed Domi-
nus mulierem vocat.

Vale impæce. Arguuntur hic nobiles, & ma-
gnates, qui suorum munera non libenter ac-
ceptant. Gen. 8. *Oratus est Dominus.* folio. 60.
columna. 1.

De sancto Iacobo Math. 20:

R *Etens aliquid.* Quasi paruum petitio-
nem. Comune est vt qui postulat, par-
ua faciat quæ postulat. Vt cito id as-
sequatur. Gen. 19. *Loth ad Angelos.* *Et est*
parua. fol. 94. col. 2.

Dic ut sedeant. Ipsi per matrem petunt. Mi-
rū valde est, quam oculati sint homines præ-
fertim iudæi, in uidentis iacturis, & lucris re-
rum temporalium, & quam solliciti erga hæc
sint. Sic Nu. 36. *Et accesserunt principes familiarū*
fol. 550. col. 2.

Dic ut sedent. Solent homines principum fauore, audaciores fieri. Sic & moſeh, Exo 33. *Et tu dixiſti noui te ex nomine* folio. 316. columna. 2.

Dic ut ſedent. Vanam ſolicitudinem parentum, pro filijs ditadis & in dignitatem eleuandis, locus hic depingit. Qui vtinam ſanctum Moſeh imitarentur. Qui mortem ad oculum vidēs, nō ſolicitatur pro filijs, & conſanguineis. Sed ad Dominum dicit Num. 27. *Præſticiat Dominus Deus Spirituū omnis carnis uiuum.* fol. 529. col. 1. Sapiens deſe Eccleſ. 2. *Deſtatuſ ſum omnem induſtriam meam, qua ſub ſole ſtudioſiſſime laboraui, habiturus hæ redem poſt me quem ignoro.* Et Gene. 27. *Iſaac ad Eſau, Vides quod ſenui, & diem mortis ignora.* Expende quod in hora mortis ſolū de ditando filio cogitat. fol. 117. col. 1.

Dic ut ſedent. Peſſima res eſt ambitio, quæ ſemper aliorum dignitates & præſecturas deſiderat, ſua nunquam cōtentus. At ſœlix ille qui libenter omnibus maioribus obedit & ſua contentus eſt dignitate. Num. 2. *Feccerunt filij Iſr. ſecundum omnia quæ præceperat Dominus.* fol. 431. col. 1.

Dic ut ſedent. Diſce quam periculofa res præſectura ſit, quæ non ſolum extraneos, ſed amiciffimos, & etiam fratres, inſe prouocare videtur, audierant primatū dari petro. Num.

12. *Et locuta eſt miris, & Aaron contra Moſeh.* fol. 462. col. 2. Alibi de hoc late.

Dic ut ſedent. Solent ambitioſi pro nihilo reputare quæ habent, cuncta quæ ſunt aliorum, ſibi maiora, & meliora videntur, licet non ſint. Num. 16. *Nunquid parum uobis eſt, quod ſeparare fecit Deus Iſr. uos? Scilicet vos conſtituendo leuitas?* fol. 482. col. 1.

Dic ut ſedent. Ambitioſi, & ſtulti homines dignitates ſumma diligentia requirunt. Sed cordati homines quas habent, a ſe abijcere deſiderant. Sed multos videbis ſenio conſectos & prælaturam minime exercere valentes, & tamen nolunt onus de ponere Deu. 31. *Moyſes deſe dicit. Filius centum uiginti annorum ſum.* fol. 632. col. 1.

Vnus ad dexte. Vide hominis genium, nihil facere quæ illi contuleris niſi, ea dederis, quæ ipſe deſiderat. Gen. 15. *Domine Deus quid dabis mihi?* fol. 82. col. 1. Et Num. 16. *Etiam non adte fluentem.* fol. 472. col. 1.

Nescitis quid petatis. Solet homo ſæpius ſibi nocitura a Deo petere ſed pius, pater illa miſericorditer negat, vnde Dominus loquitur ad Moyſem petentem oſtende mihi faciem tuam, Exodi. trigeſimo tercio. *Dicit. Non poteris uidere faciem meam.* Nam vt ibi dicitur non videbit me homo & uiuet. fol. 317. columna. 2.

ELENCHVS

Nescitis quid petatis. Solet Dominus prælatis ea negare quæ ad se pertinet. Deu. 3. Petebat Moyles ingressum ad terram. Et pertransiuit Dominus me, neque exaudivit. fol. 562. col. 1. Et se quitur. Multū tibi, ne aidas ut loquaris amplius ad me de re hac. Quæ verba sunt inultum expendenda.

Nescitis quid petatis. Non debet prælatus suis subditis cōnuere cum viderit eos iniqua appetere, aut quæ sibi sunt nocitura. Deu. 1. *Placuit in. oc. meis res.* fo. 555. col. 2.

Potestis bibere calicem? Socordiam parentum erga filios locus hic depingit, qui prius parant hæreditatem, quam doctrinam, Dominus vero prius doctrinam quam hæreditatem. Exo. 13. *Circunduxit populū per desertum.* folio. 223. columna 2.

Calicem meum bibetis. Cum apostolatu calicem tribuit, fauores ad labores perferendos in euangelij prædicatione concedit. De hoc vide in festo Sancti Iohann. Euangelistæ se quære me.

Possumus. Dulce bellum inexpertis. facillimum est, legem, & præceptorum & votorum obseruantiam, polliceri, sed difficile præstare. Exo. 19. *Omne quod locutus est Dominus faciemus.* fol. 243. col. 2.

Possumus. Expende obsecro quid possit ambitio, omnia difficilissima facilia facit, dummodo id

IN OLEASTRVM.

do id assequatur quod intendit, nunquam in ore ambitiosi & si plures dignitates illi conferantur, audies, non possum, sed possum, audi Mosem cum Domino conquærentem. *Non possum ego solus ferre uniuersum populum hūc* Num. 11. fol. 462. col. 2.

Possumus. Licet gratissimū apud Deum sit, vota promissa adimplere, etiā solū promissio, valde illi placet. 2. Reg. 7. Solum voluntatem habuit Dauid templi ædificandi. Et vide ibi quam gratus sit Dominus. Num. 21. *Vouit Isr. uotum Domino.* Si tradideris po, istum pro solo voto datur illis impiorum possessio, fol. 503. col. 2. Et Exo. 24. *Ascendit Moses & Aaron & seniores Isr. viderunt Deum.* Post promissionem scilicet. Si eos qui solum legem se facturos promittunt sic Deus exaltat, vt dignos sua faciat visione, quid facturum putas eis, qui quæ promisserunt opere compleuerint? fol. 270. co. 1. Promittunt Iohannes & Iacobus & dicunt, & possumus, & calicem bibemus, & deducit eos Dominus in montem vt ibi Domini Gloriam videant, & promissionis præmium accipiant. De quo latius alibi.

Non est meum dare, sed quibus pa. Admirabilis valde est sapientia, & prudentia tua Domine, ne solos ad tantum munus se electos putarent dicit nescitis, non est meū da. Sic. Num. 1. Ad Mosem & Aaron, *Voliscum erunt sin-*

gali uiri pro tribus. fol. 49. col. 2.

Calicem quidem meum bib. Ecce quid pariat excelentia appetitus nempe deiectionem, & qui supra se sine Deo extollitur, infra se deijcitur. Gen. 3 Ad serpentem. Super uentrem tuum gradieris. Quia uoluit esse ut homo, bestiis factus est inferior. Vcluerat hi prima tum; & datus est illis calix amarus. folio. 29. columna. 2.

Sed quibus paratum est. Et si Deum ut nobis reconcilietur facile lachrymis mutare possimus; non tamen lachrymis nostris, nec nostris petitionibus, consuevit aeternas dispositiones dispare. Sic. Gene. 27. Licet Esau, benedictionem lachrymis peteret, nihil profuit. Amaritudine affectus est. folio. 117. columna. 1.

De transfiguratione Domini. Matth. 17.

Asumpsit Petrum & Iohann. Nullum discrimen est, si in beneficijs alium alio præponas, pro amore & merito. Gen. 45. Benjamin dedit. 30. Argenteos. folio. 165. columna. 1.

Transfiguratus est ante eos. Aduerte Deum in

in hac vita, non fatiare suos, sed bonis alonge ostensis desiderium excitare. Sic Deu. 3. Dominus ad Moseh. Multum tibi, ne addas ut loquaris ad me amplius de re hac. fol. 562. colum. 2. Et Genes. 13. Leua nunc oculos tuos. folio. 76. columna. 1.

Petrum & Iohannem. Ostendit locus iste, quam oculate principes, & hi qui seruos habent, debeant ostendere alicui suam dilectionem, & quam occulte, ne scilicet alios ad inuidiam prouocent. Gen. 4. Respexit Dominus ad Abel. Et ad munera eius. folio. 37. col. 2. Et c. 13. Dixit Dominus ad Abraham, postquam separauit se ab eo Loth. fol. 76. col. 1. Et Exo. 24. Ascendit Moses in montem, & operuit nubes montem. fol. 270. col. 2. Quia hoc non fecerat Iud. 8. Gedeon volebant eum uiri Effraim occidere. Sed multoties, Deus defectu honoris, inuidia punit. Vide ibi in loco Gen. 4.

In montem excelsum. Quid facitis filij Adam uanissimum genus, queretes populi frequentiam ac populosas vrbes, ad ostendendam gloriam, ac diuitias uestras? Sic Exo. 34. Cum uoluit gloriam suam ostendere Moyse, ait ad illu. Vir non ascendet tecum, neque uideatur neque iumentum pascatur e regione montis. fo. 321. col. 2. Et Exo. 26. Fundes eis quinque bases areas. fol. 282. col. 1. Et Gen. 45. Educite omnem uirum a me. fol. 161. col. 2.

Transfiguratus est ante eos. Ut admoneret, quam velit Deus nos eius dona speculari & contemplari, Vnde. 2. Reg. 7. quia viderat Davidem non curasse sibi beneficia collata, ea commemorat, & enumerat, ego inquit te tui, & tugurio euntem post oues, Gen. 13 ad Abraham Leua nunc oculos tuos, fol. 76. col. 1.

Transfiguratus est ante eos. Considera hic quid lucri sit apud Deum esse, vt luce digna, terrena inhabitatio perfundatur, si cum domino solus habitauerit. Exo. 34. Non cognouit quod respiciendisset cutis faciei eius. folio. 323. columna. 1.

Loquebantur de excessu. Optime dixerat scriptura Ecclesi. 11. In die bonorum non immemor sis malorum. Pulchre nos admonet locus iste, cum te videris eleuatum, tunc te recorderis moriturum. E contra faciunt varii filij hominum, cum deberent de fine, & de suis peccatis poenitentiam agere, tunc gloriam inquirunt. Gen. 3. Ad huc Dominus in ore habebat. Maledicta terra propter te. Et Adam sollicitatur de gloria mulieris. Vocauit nomen uxoris sue Chaulah. Eo quod esset mater cunctorum uiuentium. Quam iustius vocaret mater cunctorum morientium, folio. 30. columna. 1.

Loquebantur de excessu. Considera quam sapienter, & quam vtiliter doceat Dominus, tem-

temperare gaudium boni successus. Cum eos iam introduceret in terram. Deut. 9. Dicit, Memento quod irasci fecisti Dominum. folio. 581. col. 1.

Loquebantur de excessu. Pulchre nos admonet, quam vana & inutilis sit omnis huius mundi gloria, quandoquidem finem habet horredam mortem, & omnibus formidabilem, & in super hæc. Quod quam citissime transit. Gen. 3. Vix homo vult scientiam Dei habere cum audit, Puluis es, & impuluerem reuerteris. Prouerb. flos cinis. Dicitur in fugacitatem humanæ gloriæ.

Bonum est nos hic esse. Vbi sunt condiscipuli tui, o beatissime Petre? Sic oblitus es illorum? Et quid dico illorum? immo totius mundi obliuiscatur Petrus. Vide hominum ingenium, cum se videt in sublimitate positos, omnium obliuiscuntur. Sicut Gen. 40. Ille pincerna, collocatus in tanto honore, incarcerati Ioseph & sui interpretis, est oblitus. Sicut memor fuisti mei tecum. fol. 149. col. 2.

Si uis faciamus hic. Quæ sua sunt quærit, quod summe indecens est prælato, qui aliorum totus est, & non suus, ideo dicitur nesciebat quid diceret. Sic filijs Zebedej respõsum est, nescitis quid petatis. Petro nihil respondet, nulla responsione erat digna talis petitio. Sic ad Moysem qui terræ ingressum petebat ad

E L E N C H V S

non audit Deus. 3. *Multum tibi.* Vide in fest. S; Iac. nescitis quid petatis.

Nesciebat quid diceret. Excusat scriptura de festus, & peccata sanctorum quoad potest; Gen. 38. De Iuda. Nō nouerat quod Nurus esset quasi dicat. Si nosset non faceret. fol. 146. column. 1. Et ipse Dominus. Gentilē etiam excusat. Gen. 20. Etiam ego noui, quod in perfectione cordis tui. fol. 96. col. 2.

Ceciderunt in facies suas. Ne scilicet amplius illam gloriam cernerent ne euanescerent, quod patet in Petro qui iam dicebat, bonum est. Solet enim homo etiam iustus ex diuinis favoribus insolescere; ideo ad mensuram sibi cuncta sunt ostendenda, & præstanda. Sic Exo. 24. *Ascendit Moyses in montem, & operuit nubes montem.* fol. 270. col. 2.

Nemini dixeritis. Sunt maxime celanda Dñi secreta. Sic Exo. 4. Moyses ad socerum solum dicit. *Vadam nunc, & reuertar.* folio. 198. column. 1. Math. 12. Dominus multos curat, & præcipit illis, ne illum manifestum facerent. Et virgo sanctissima, nec spōso secreta mysteria patefecit. Vsq̄e dum ab Angelo audit.

Nemini dixeritis. Hæc expendant obsecro, vanum genus filiorum Adam. Qui inflata buca prædicant, & volunt ab omnibus prædicari, dona quę habent, aut potius se habere putant, & dolent multum si non viderint prædicari.

I N O L E A S T R V M.

cari. Sanctus Moyses. Exo. 34. Nec nouerat quod radiasset facies eius, & cum hoc nouit, velamine faciem operit, ne a populo eius claritas conspiciatur. Non cognouit quod resplendisset cutis faciei eius. fol. 323. col. 1. Et Gen. 40. Ioseph ad pincernam *Quia furto auferendo, furto ablatus sum.* Vbi vides, quod nullum secretū reuelat, non somnia stellarum, & manipulorum, non quod (eo quod a patre plus cæteris amaretur,) venditus sit a fratribus. Non suam castitatem prodit, sed solum quia furto sublati sum. fol. 149. col. 2.

De sanctissimo Lauerentio. Iohann. 12.



M VLTVM fructum affert. Quos vult Dominus nouos homines facere, laboribus & ærumnis præmit, & igne adurit, & purificat. Deut. 4. *Eduxit nos ex fornace ferrea; ex Aegypto.* folio. 566. columna. 1. Et Eze. 37. *Ece ego aperiam tumulos vestros, & educam uos de sepulchris vestris populus meus, & inducam vos in te. Isr. dabo scilicet nouū spiritum, ut ibi dicitur de ossibus aridis.*

E L E N C H V S

Multum fructum affert. Laboribus, & afflictionibus crescunt sancti, & fructificant. Gen. 49. Filius fructificans Ioseph. Filius fructificans super fontem. folio 174. col. 1. Et Exo. 1. Mortuus est Ioseph & filij Iſr. creuerunt. Mortuus est Dominus, & filij Ecclesie creuerunt in immensum, folio 188. Sic Esa. 53. Generationem eius quis enarrabit? Et addit huius multiplicationis causam. Quia abscissus est de terra uiuentium, Quia scilicet mortuus est per manus inimicorum. Et ibi. De Christo, & vno quoque iusto. Pro eo quod laborauit anima eius videbit, & saturabitur. Quæ emphasim habet. Vnde de Iohannis. 3. cap. i. Maiorem horum non habeo gratiam, quam ut videam filios charissimos in veritate ambulare. Et Psal. 71. Erit pugillus frumeti in terra, super extolletur super libanum fructus eius Apoc. 7. Isti sunt qui uenerunt ex magna tribulatione.

Qui amat animam suam. Id est vitam sensuale. Perdet animam. Docet locus iste falli eos qui vitam delicijs plenam amplectuntur, solum quæ videntur considerantes, & non finem. Gen. 13. Loth tanquam iuuenis & inexpertus, vidit omnem plantiæ tarden. Solum delectabilem elegit terram, sed vitij & malis plenam, fol. 176 col. 1. Sic Ecclesiastici. 18. Si præstiteris animæ tuæ concupiscentias eius, faciet te in gaudium inimicis tuis quasi dicat. per-

I N O L E A S T R V M.

perditionem acquires.

Qui amat animam perdet. Summe odit Deus sequentes vitam sensualem, & viuentes seculum in carnem, his manet mors & interitus. Rom. 8. Si secundum carnem vixeritis, moriemini. Gen. 6. Non litigabit spiritus meus cum homine, cum quo etiam ipsam carnem. Deus enim spiritus est, & caro illi contraria. Et carnis vitia diluio puniuit. Vide etiam in lite. folio. 43. col. 2. Aboret enim Deus a carnis immunditia, ita, ut spiritus eius semper litiget cum ea, & cupiat eam punire. fol. 48. col. 1. Vide quod sequitur. Erunt dies. Perdet eam.

Qui amat perdet. Qui temporalem non vult amittere, ut æternam perdat necesse est. Gen. 19. Locutus est ad generos, & fuit sicut ludens in ore eorum. Deludunt enim impij huiusmodi cominationes, & ne terram perdant, & delitiosam Sodomam, & vitam, & animam perdunt. Et tu perdes, si vitam delitiosam amaueris. fol. 94. col. 1. Solum quia vxor Loth Sodomam respexit perijt. Vnde Proverb. Lotium gustare. Dicitur in eos qui delitijs gustatis patriæ obliuiscuntur.

Qui amat animam. Detestantur homines ducem astringentem, & prohibentem, sequuntur liberio rem, qui gaudia, & ludos, & vitia permittat, dux mundanorum est caro, quæ dulcia, & suauia suis sequacibus permittit. Vnde

ELENCHVS

de consulit spiritus sanctus. Eccles. 18. Post concupiscentias tuas, ne eas. Tanquam si sequaris ducem. Facient enim te in gaudium inimicis tuis. Exo. 32. Deum elegit populus. In cuius honore, & sequella. Sedit populus ut manu caret & biberet, & surrexerunt ludere. folio. 310. col. 2.

Qui odit animam suam. In vitam æternam. Esti difficillima sint quæ Dominus cõsulit & præcipit, ad implẽda tamẽ sunt, quoniã magnã a Domino habent remunerationem. Gen. 22. Tolle filium tuum unicum, quem diligis. folio. 101. col. 1. Et ca. 12. Vade tibi e terra tua. fol. 47. col. 1.

Qui odit animam suam. Id est appetitum in ordinatum. Præcipiebat Dominus Gen. 9. Et Leu. 17. & 19. Carnẽ nõ comedere vllõ modo cõ sanguine, quia sicut vita in sanguine cõsistit, vt dicitur Leu. 17. Sic carnalis vita in suo appetitu cõsistit. Quem si odias tolles, si tollis carnalem vitam abicindes.

Qui odit animam suam. In vitam æternã. Quæ cunq; dura & molesta ferẽda sunt, ob quietẽ, maxime æternã. Gen. 4. De Isachar. Vidit requiem quod esset bona. Posuit humeros ad portandũ. Et factus est tributis seruiens. Propter tale præmiũ quid nõ est ferendũ? fol. 175. co. 2.

Qui odit animam suam. In vitam æternam. Ostẽdit pulchre locus iste non solum nihil factu-

IN OLEASTRVM.

rã esse perdere propter Deum, sed lucrosam valde. Prouerb. 12. Dicitur qui negligit damnum propter amicũ fidelis est, quid erit propter Deum? Sunt multi qui se putant perdere, quod sibi propter Deũ auferunt. Leu. 19. Vt addere faciatis uobis fructum. fol. 394. col. 1. Et Deu. 15. Cauẽ tibi ne sit quippiã in corde tuo. Cum in pietate. Pulchre docet qualiter cõ Deo perdere debet. Sunt multi qui docent hominem lucrari, sed rari, qui doceant perdere cõ Deo, quod est maximũ lucrũ. fol. 593. col. 2.

Qui odit animam suam, in vitam æternam. Docemur fugienda esse pericula, sed vt nos vel nostra meliora liberemus, si possumus viliora præmittamus, quæ pro nobis periculum faciant. Gen. 8. Sic Noe. Missit coruum. Post vero columbã, ante se, fol. 59. c. 2. Sic Gen. 32. Fecit Iacob, præmittit Liã cum suis. In postremis posuit Rachelem quam vnice diligebat. Magna hoc facere est prudentia.

Qui odit animam suam in uitã æternam. Expende hic, quid lucri sit aut perdere, aut periculo aliquid propter Deũ exponere, & quã optime Deus nobiscum commutet. Gen. 12. Vade tibi e terra tua. fol. 74. col. 1. Thobias periculo vt suos sepeliret, vitam exposuit, & vide obsecro, quanta bona propter hoc a Deo acceperit. Substantiam suam pauperibus dedit. Et illã Deus tantopere multiplicauit.

cauit. Visum propter Deum amisit, & visum tanto gaudio recepit.

Qui odit animam suam. In uit. Docet nos locus iste, nostris cupiditatibus ingenue resistere, & carnis concupiscentijs non succumbere Gen. 12. Mirum est quam viriliter bonus princeps suis cupiditatibus resistit. *Vt quid non indicasti mihi quod uxor tua?* fol. 75. col. 1.

Qui odit animam suam. Docet locus iste quanto odio sit prosequendus qui nos ad peccatū inducit, sit pater, vel mater &c. Sit propria caro. Vnde Gen. 3. Dominus ad serpentem. *Inimicitias ponam inter te. Vt scilicet sit bellū intestinum inter carnem, & spiritum.* fol. 30. col. 1. & Gen. 6. *Non litigabit spiritus meus cum homine.* fol. 48. col. 1.

Qui mihi ministrat me sequatur. Habent hoc bonum, illi qui ambulant vias mandatorum Domini. Vt scilicet Deus ipse qui eos in via dirigit quærat illis requiem. Num. 10. *Arca Domini proficiscebatur, ante eos uia trium dierum, ad explorandum illis requiem.* fol. 453. col. 2.

Qui mihi ministrat me sequatur. Solent serui Dominos suos præcedere in via, & explorare, & parare illis hospitia. hic vero vides Deū, seruis hospitia. ac quietē quærere. Sic Deut. 1. *Præcedebat uos in uia ad explorandum uobis locū* fol. 555. col. 2. Vide in fest. confess. præinget.

De Assumptione san

ctissimæ Virginis Mariæ.

Lucæ. 10.



XCEPIT *illum.* Libenter Dominum cum suis recipiebat. Et ipsum rogabat, & quasi cogebat ut faciebat Abraham. De quo vidē in festo Magdalene. Rogabat Iesum.

Excepit illum. Dixerat suis nolite portare saculum, neque peram, statim ostendit exemplum, quomodo illis parabit hospitium. Cum enim iustos ad perfereudos labores mittit, statim parat qui leuiter eos excipiant. De Ioseph vendito. Gen. 39. *Emit eum Potiphar princeps. Aut custos Parhob.* folio. 147. columna. 1. Sanctus Ambrosius. De fulica aue dicit. Pullos aquilæ e nido deiectos reuerenda clementia cum pullis suis pascit; ac nutrit. Hominibus rationalibus exemplum præbens; quanta debeant erga peregrinos; & pauperes, & tribulatos, pietate moueri.

Excepit illum. Dominum excipere meruit; quæ pauperes, & peregrinos excipere consuevit. Sic. Gen. 18. Angelos Abraham recepit.

Eccc tres uiri stabant iuxta eum. folio. 90:

ELENCHVS

columna. 1. Et forte sicut aliqui dicunt ipsum etiam Dominum Angelorum recepit, nam dicitur ibi cum tres vidisset quod singulariter loquebatur, si inueni gratiam in oculis tuis.

Excepit illum. Sicut homini afflueto peccatis, diabolus semper peccandi occasionem offert. Ita volenti facere bonum, Deus materiam obicit. Ibidem.

Excepit illum. Vt hinc ediscas, & Domini paupertatem. Qui non habebat ubi caput reclineret. Et Domini peregrinationem, qui in castello a Martha recipitur. Gen. 47. Dicebat Iacob. *Dies annorum peregrinationis meae.* folio. 163. c. 2. Mali vero. hic volunt habere ciuitatem permanentem. Vnde Cayn primuseorū. Gen. 4. Primam edificauit ciuitatem. Et Gen. 11. Alij eiusdem genij, dicebant sese inuitantes; *Venite edificemus ciuitatem.* fol. 71. col. 2.

Excepit illum. Quem illum? Dominum prophetarū & Angelorum. Recepit Abraham Angelos. Gen. 18. & Loth. 19. Vidua Sareptana. 3. Reg. 17. Heliam. Sunamitis. 4. Reg. 4. Heliseum. Sed ista Dominum.

Secus pedes Domini audiebat uerbum illius. Optime nos docet locus iste verba & mysteria Dei audienda esse summa humilitate, & reuerentia & non perfunctorie. Sic ad Moyses dictum est a Domino. *solue calcamen-*

IN OLEASTRVM.

dum de ped. Exo. 3. Ipse dicebat. *Videbo uisionem hanc magnam.* Nolo perfunctorie hoc videre, sed adamusim scire quid hoc sit. folio. 194. columna. 2. Vnde Pythag. Dicebat adoraturi sedeant, quasi dicat, oportet eos qui sacris intendunt, non obiter, ac velut aliud agentes, hoc facere, sed vacuos ac totos rei diuinæ esse intentos oportet, ideo sedebat Maria. Et quantum ad reuerentiam. Dicitur *secus pedes illius;*

Maria sedebat Martha min. Maria optime Domini conditionem calebat, qui magis animum volebat, quam cibum. Debent filij Dei scire, in quibus Deus magis delectatur, & ea velle sequi. Genes. 27. Isaac. Ad Esau. *Fac mihi cibos quemadmodum dilexi.* Et Rebecca ad Iacob. *Quemadmodum dilexit.* folio. 117. col. 1.

Maria sedebat. Et si serui in omnibus quoad possunt, debeant Dominum suum referere, in his tamen præcipue, quæ ipse maxime diligit, & in eo potiora sunt. Leu. 19. *Sancti eritis, quoniam ego sanctus sum Dominus Deus uester.* folio. 392. col. 1.

Sedebat secus pe. Martha autem. Habent pacem & negotium, utilitates suas, nec despiciendus est negotiator, nec qui pius scaturit otium. Deu. 33. *Latere Zebulon dum egrediatur, & Isachar in tabernaculis tuis,* fol. 646. col. 2.

E L E N C H V S

Sedebat secus pe. Docet locus iste. Illud munus esse subeundum quo melius possimus summo Deo ministrare, & quo securiori conscientia viuere. Gen. 4. *Erāt Abel pastor ouium.* fol. 37. col. 2.

Reliquit me solam ministrare. Qui principibus ministrant, societatem abhorrent, noientes consortium habere, & si detur, ægre ferūt. Non sic serui Dei. Exo. 4. *Non ne Aaron fratrem tuū noui quod loquendo loquetur?* fol. 197. columna. 2. Et Num. 11. *Non possum ego solus ferre populum hunc.* Vbi sunt prælati, qui nunquā sub onere gemunt? qui quotidie onera multiplicant? folio. 462. columna. 2. & ibi. *Congrega mihi 70 uiros.* Considera Deum permisisse, Moſeh ad has angustias peruenire, vt sciret, & diceret ultra vires esse negotium. Quod nunquam hodie onusti officijs, & beneficijs dicunt, *Marthæ Deus de socia non prouidet,* quia solum curabat quæ ad corpus. Et Exo. 31. *Dedi secum Aholiab.* Non indignatur neque ægre fert, *Beselel alterius socij consortium.* fol. 303. col. 2. Molestissime tulit Aman, *Mardocheum sublimatum videre,* & in gloria cœqualem sibi fieri. Et Deu. 1. *Quomodo solus feram?* fol. 555. co. 1. Et Deu. 18. *Si uenerit leuita.* fol. 600. col. 2.

Domine non est tibi cura. Pulchre nos admonet, ne maiores permittant mala impotentibus

I N O L E A S T R V M.

bus inferri. Vnde dicitur Gen. 16. *Oppressio mea super te.* Sciant (inquā) maiores se pœnas duros propter mala infirmis illata. Similiter illi cuius fauore freti mali, mala perpetrare non timent. fol. 85. col. 1.

Martha Martha. Maria pro se non respondet, sed suam causam Dño cōmittit. Vnde Psal. *Iudica Domine causam meā defensor animæ meæ.* Timēdum valde est cum eo contendere, qui causam suam prosequi nolens, eam diuinæ iustitiæ derelinquit. Gen. 16. *Iudicet Dominus inter me & te.* Dicebat Sara ad Abraham. fol. 85. col. 1. Et Gen. 39. *Adduxit nobis uirum Hebræum.* fol. 147. col. 2.

Martha. Martha. Nomine proprio uocat. Magni fit apud principes, si suos per nomina nouerit. Exo. 31. *Vide uocauit ex nomine Beselel.* fol. 303. col. 2. Et etiam vt attentam reddat vocat vt fecit cum Samuele. Vocans illum. Samuel, Samuel, 1. Reg. 2.

Vnum est necessarium. Scilicet ministrum, ad hoc opus peragendum; quod utinam hodie principes aduerterent, illi qui uolunt, ad quodlibet munus, suum habere distinctum ministrum. Exod. 31. *Solum vnum ministrum Dominus eligit,* ad omnia opera facienda *De tribu Iehuda.* folio. & columna. ibi. Sed ad spiritualia vt dicebamus socios adhibet. Vnde Num. 1. *Vobiscum erunt singuli uiri.*

ELENCHVS

li vtri. folio. 419. columna. 2.

Solicita es & iurb. Ecce multorum principum conditionem, qui non reputant bona, sed mala ministeria, si in his quibus ipsi non afficiuntur, ministraueris. Num. 24. *Nunc fuge tibi ad locum tuum.* fol. 519. col. 2.

Solicita es. Maria opt. Optime hic de pingitur quam bene principes multi opera soluant illis, qui eis in suis cupiditatibus deseruiunt, & melius quam his qui communitati, in bello, aut in alijs quæ sunt communitatis. Sic Rex. Gen. 12. *Ipsi Abraham benefecit propterea.* fol. 75. col. 1.

Dic ut me adiuuet. Vult & petit ad intrinsecam. Sunt multi qui per se ipsos, multa facere volunt, nec alios sinere volunt, ministeria deputata sibi operari. Gene. 8. *Dominus qui omnia per se facere poterat. Transire fecit Deus uentum super terram.* folio. 59. col. 2. Et idem habetur Gen. 1. *Et spiritus Dei stabat super fac.* folio. 5. columna. 2. Et Exo. 10. *In duco cras locustam.* Quod per se facere poterat. folio. 211. columna. 2. Et cap. 14. *Abire fecit Dominus mare. Vento orientali forti.* folio. 226. columna. 1. Et cap. 18. *Et uidit Socer Mosch.* fol. 240. columna. 2.

De sancto Bartholomæo Apostolo.

Luca. 6.

Exijt

IN OLEASTRVM.



Exijt in montē orarē. Optimū refugium, in tribulatione ad orationem recurrere. Sic Gen. 32. fecit Iacob. Qui dicebat. Cum Esau ueniret contra eum. *Deus patris mei Abraham.* fol. 130. col. 1. Et Exo. 17. *Mosch ad Iosue. Pugna cum Amalec, ego stabo in uertice collis.* fol. 236. col. 2.

Exijt in montē orare. Cū uellet Apostolos in mundū mittere, ad ipsum debellādū, ipse orat. Sic ibi dicit Mosch. *Pugna cū Hamelec, ego stabo in ue. montis.* Optima præparatio ad tale bellum.

Cū dies factus esset. Volebat Apostolos eligere, & diē expectat. Quo nos docet, publicā debere esse electionē, Saul in medio populi est electus. Num. 11. *Congrega mihi. 70. Viros, escripturibus Isr. f. 462. c. 2.* Abhorret Dñs ab electionibus quæ occulte & quasi in nocte & in angulis fiūt.

Elegit duodecim ex ipsis. Aduerte ex quib⁹ Apostolos eligat, nēpe ex suis, in sua schola adultis, & enutritis. Sic Exo. 28. *Filios Aarō eligit, cum ipso enutritos, & doctrina eius imbutos. E medio filiorū Isr. fol. 291. col. 1.* Vnde Dauid dicebat Psalm. 115. *Ego seruus tuus & filius ancillæ tuæ.*

Quos Apostolos nominauit. Apostolus est missus. Christus dicebatur missus. Nō sum missus nisi ad oues quæ perierūt do. Isr. Gen. 49.

X 4

Do-

donec veniat qui mittendus est. Expēde quo honore suos honoret & exaltet, nempe illis proprium nomen accōmodādo. Quis vnquā rex sic suos honorauit? Genes. 41. Parhoh Ioseph in imensum exaltat, sed addit vno tātum folio te prācedam. Sed Dominus suis & propriū nomen communicat. Vnde. Exo. 23. Loquendo de angelo duce Dominus dicit. *Et erit nomen meum in illo.* folio. 262. col. 2. Ecce ego mitto, & ad Mosē, Exo. 4. *Tu eris ei pro Deo.* fol. 197. col. 2. Et. cap. 7. *Dedi te Deum Parhoh.* Dij etiam in scriptura apellantur. Sūt etiam legati a latere. 2. Cor. 5. Pro Christo legatione fungimur. Tanguā Deo per nos exhortante. Dei munus agimus, & ipsius vicē gerimus. *Quos Apostolos nominauit.* Magnum est a Deo proprio nomine nominari. Vide in die Assumpt. Martha Martha.

Elegit duodecim. Onera ducis esse distribuēda. Vide in codē festo. Dic vt me adiuuet. Et in festo. Euāgel. designauit.

Vocauit Apostolos. Ne vnusquisque se solum electum cogitaret ipsos vocat, & nominat. quos eligit. Sic. Num. 1. *Vobiscum erunt singuli viri per tribus.* fol. 429. col. 2.

Quos Apost. Simonem. Admonet qualiter debeat Ecclesia scire, & cognoscere illos, qui sibi in ministros a Deo dantur. Sic Leu. 8. Præcipitur. *Omne cōgregationem congrega.* f. 355. c. 2.

Simonem

Symonem. Constat præstantiora esse in principio locanda cum multa numerari cōtingit. Sic Leu. 23. *Die septima sabbatum requiei est.* fol. 409. col. 1.

Petrum. Amabilis res est ordo, vt vnaquæque res suo loco consistat, & a principio mūdi primus locus primogenito debitus est. Petrus inter apostolos primogenitus est. Sic Gen. 43. *Primogenitus iuxta primogenituram suā Admensam scilicet Ioseph sedit,* fol. 158. co. 1. Sic Petrus iuxta primogenituram suam ad Christi mensam sedet. Est primogenitus scilicet in dei Ecclesia primus & præcipuus in dignitate.

In festo sanctissimi P.

nostri Augustini episcopi, & ecclesie Doctoris eximij.

Matthei. 5.



Vos estis sal terræ. Pulchre locus iste docet, sūme necessarium esse prælatis, & sapientiam, & discretionem, ad minus suum debite exercendum; ideoque dicit vos estis ipsa sal in abstracto. Vnde Leu. 2. Præcipitur.

X § Omne

ELENCHVS

Omne munus minchab tui sale salies. fo. 337. c. 2.
 quod certe videtur exprimere & docere illud
 1. Efd. 7. Vbi præcipit Rex quod detur
 Eldræ. vsque ad argenti talenta centum, &
 vsque ad vini bathos centum, & usque ad ba-
 thos olei centum, sal uero absquæ mēsurā. Ex-
 pende quod omnia sacerdoti ad mensurā dan-
 tur, sal vero absque mensura, vt sciat sibi ne-
 cessariam in omnibus absque mensura & sa-
 pientiā, & discretionem. Et Ezech. 43. Lo-
 quitur de hoc præcepto Domini Leu. 2. Of-
 feres vitulum & arietem. Et mittent sacerdo-
 tes super eos sal, nullum enim sacrificium,
 quantumcunque sanctum, & in maculatum
 fit, Deo placet, si non sale discretionis sit res-
 persum. Tunc enim offerent eos (scilicet vi-
 tulum in maculatum & arietem in mac.) In
 holocaustum Domino. Et Mar. 9. Omnis
 victima sale salietur. q. d. Si absque discre-
 tione erit oblatio, ipsam Dominus non accepta-
 bit.

Vos estis sal terræ. Pulchre docet sacerdotum
 munus esse, homines ad seruandum cum
 Deo fedus docere debere, & cogere. Nomi-
 ne enim salis fædus & pactum intelligitur
 in scriptura, vnde vocat sacerdotes, ipsum
 fœdus inter Deum, & homines. Quorum sci-
 licet munus est fœdus inter Deum & ho-
 mines firmum facere Sic ibi in loco Leu. fo-
 lio

IN OLEASTRVM.

lib. loco, & col. citatis.

Vos estis sal, vos estis lux mundi. Sal & lux,
 plus alijs, quā sibi deseruiunt, & omnibus æ-
 qualiter. Vide inf. Assumpt. v. reliquit me.
 Et infe. sancti Martini.

Vos estis sal terræ, vos estis lux mundi. Non so-
 lum sunt salis, sed ipse etiam sal, quo alij salis
 tur. Neque solum illuminatur, sed alios illu-
 minant. Gene. 12. *Sit benedictio.* fol. 74. co-
 lumna. 2.

Vos estis sal terræ vos estis lux mundi. Vitam
 & doctrinam suos habere debere docet. Has
 habere sacerdotem impectore præcipiebat
 Dominus Exo. 28. *Dabis impectorali iudicij, hau-
 rim, & hatumim.* fol. 288. col. 2. Splendores, &
 perfectiones, impectore sacerdotis, & præla-
 ti præcipit esse.

Quod si sal euauerit. Vanū erit, ad nihilū va-
 let quādo terra erat inanis & vacua, vana erat
 ad finem, ad quem creata erat, inanis quia non
 dabat fructum ad quem creata erat. Prælati si
 boni, & deseruunt fructum, ad hominū bonū, ap-
 ti dicuntur ad finem, cum vero euanescent
 vanifiunt, inepti sunt ad finem, ad quem asc-
 ti sunt. At nihil in eis apparet quod offitij ap-
 tum esse videatur, sunt vacui virtute, tenebro-
 si. Gen. 1. *Terra fuit uana, & uacua.* fol. 12. col. 2.

Vos estis lux. Vt sciāt sacerdotes & prædicato-
 res non huius aut illius esse sed totius populi,
 & to.

E L E N C H V S

& totius mundi. *Leu. 8. Omnem congregationem congrega.* fol. 355. col. 2.

Vos estis lux mundi. Cum Dominus mundum creauit, primum eius opus fuit lux, dixit enim fiat lux. Vbi videmus lucem inter omnes creaturas primatum habere, & primo genituram inter omnia visibilia. Et certe optime ordinatum, quia lux ad ipsum creatorem maxime accedit, & illi propriissime assimilatur, quia ipse lux est, in eo tenebræ non sunt vllæ: Vnde Arif. ait quod similitudo est causa amoris. Est Deus lux & placuit illi, sui ipsius similitudinem exprimere, quam creando lucem proprie expressit, & primam creaturam, quæ omnibus lucem & illustrationem donaret. Sic hodie cum de nouo mūdum renouare contendit, lucem creat sui similitudinem (ille qui dixerat ego Sum lux mundi) quæ prima tum inter omnia habeat, & sic dicit, vos estis lux ipsa mundi, qua cætera omnia illustrentur, & qua mediante omnes tenebræ depellantur, & cognoscantur, & diuidantur ab ipsa luce. Et qua tandem mundus se se videat, & cognoscat, & suas tenebras diiudicet. *Gene. 1. Fiat lux, & fuit lux.* foli. 12. col. 2.

Vos estis lux mundi. Expende quam largus est Deus in suos ita vt eodem nomine & titulo illos honoret, quo ipse vtitur. Dixerat de se Iohann. 8. Ego sum lux mūdi. Ad Moysem;

I N O L E A S T R V M.

sem. Exo. 40. Tu ueris e i pro Deo. fol. 197. col. 23
Vide in se. sancti Bartho. Quos apost. nomi;

Sic luceat lux uestra. Si lux estis, munus uestrum operamini. Vt diuidatis lucem a tenebris. *Gen. 1. Diuisit lucem a tenebris.* fol. 13. co. 14

Vt uideant opera uestra. Ex doctrina, reluceat sanctitas. *Esd. 1. c. 2. Præcipitur q̄ nemo de sanctificatis comederet, donec surgeret sacerdos doctus, atque perfectus.* Sic *Deu. 33. In benedictione leui.* Et ad leui dixit. *Plenitudines tuæ, & inflammationes tuæ erunt uiro misericordii.* fol. 643. col 1. Alia litera habet. *Perfectio tua, & doctrina tua a viro sancto tuo.* Et *Exo. 28 Facies tintinabula aurea in fimbrijs.* Ex doctrina pendeat vita, & sit omnibus manifesta. Vt glorificent patrem. fol. 292. col. 1.

Vt uideant opera uestra. Distinctos uult Dominus esse seruos suos, & uerbis & operibus, ut uidentes eos cognoscant & glorificent patrem. *Deu. 21. Funiculos facies tibi in quatuor angulis.* fol. 610. colum. 1. Et *Num. 15. Faciant sibi fimbriam.* fol. 477. col. 2.

Vt glorificet patrem uestrum. Non vos. Sic uestra opera facite, ut glorifi. *Num. 20. Accipe uirgam, & congregare fac tecum.* fol. 497. columna. 2.

Sic luceat ut glorif. Sic munus a Deo uobis collatum, coram hominibus luceat idest, omnibus pro sit, ut glorificent patrem, idest ut sic uestra

ELFNCHVS

stra præstetis ministeria, nihil lucri sperantes, quod solum gloria Domini ex vestris operibus resultat. Gen. 1. *Germinet terra germen. Herbam semificantem?* fol. 13. col. 1.

Et glorificent patrem uestrum. Docet te operator Deus tuus hic, qualem coram populo apparere debeas. Ut scilicet ipse propter te, laudetur, nominetur, & glorificetur. Deu. 26. *Vt sis in laudem & nomen, & gloriam.* fol. 621. columna. 1.

Vt glorificent. Ostendit locus iste quam fructuosas omnibus debet esse prælatus, & in medio populi, virtutibus florere. Num. 17. *Cape ab eis singulas uirgas.* folio. 484. columna. 2.


Vt uideant opera uestra. Et iudicent omnes bona esse. Non solum vult Dominus ut nostra opera a nobis examinentur, ut talia sint, sed etiam vult a videntibus examinari, & approbati, nostra enim multoties non bene iudicamus. Pulchrum enim est unicuique proprium. Vnde Deu. 32. *inimici nostri sint iudices.* Sic Gen. 1. *Fiat lux, & fuit lux, Et uidit Deus quod esset bona.* fol. 12. col. 2.

Vt uideant, & glorificent. Nobis utilitas, sed ipsi gloria erit, nobis tanquam pauperibus solum utilitas unde ps. non nobis Domine non nobis sed. Vide secundo. Reg. duodecimo. *Ioab ad David. Dimicauit. Nunc igitur congre*

IN OLEASTRVM.

grega. Ne cum ame vastata fuerit urbs, nomini meo ascribatur victoria. Et diadema regis impositum est capiti David, ipsi honor. Et apo. 4. *Mittentes coronas suas.* Sic Exo. 4. *Dñs ad Moysen. Quid est quod tenes in manutua? uirga.* fol. 197. col. 1. *Vult Dominus ut uirga signa faciat, ut hoc videntes Ægyptij dicant digitus Dei est hic.* Exo. 8. fol. 206. col. 2. *Vt soli Deus sit gloria.*

In decollatione sancti Iohannis Baptistæ Mar. 6.

 Inxit eum in carcerem. Ægreferunt principes de peccatis suis admoneri a quibus etiam prælati, hoc didicerunt. Leu. 4. *Dicitur. Velostensum fuerit ei peccatum eorum.* fol. 344. col. 1.

Propter herodiam. Hæc, tantorum malorum causa fuit, hæc, viro faciliter suadet, ut occidat quem metuebat. Facile enim viri animum seducit fœmina. Patet. 3. Reg. 21. *Vbi dicitur quod ad omne malum pessima Iezabel virum cœcitauit. Ideo Abraham famulo dicit. Gen. 24. Adiurabo te per Deum cæli. Ne scilicet uxorem moribus perditam, filio tradat.* fol. 106. col. 2.

Insidiabatur. Et volebat occ. & parat conuiuium, & filiam saltare facit, & petere caput

put Iohannis. Tenax propositi est fœminarū
vt nihil mali vereatur, dū modo faciat, quod
concupiscit. Gene. 27. *Super me sit maledictio
tua.* fol. 117. col. 1.

Volebat occidere eum. Quam irrationabilia
sint sœpius fœminarum placita ostendit lo-
cus iste. Gen. 30. Rachel ad virum. *Da mihi fi-
lios.* fol. 123. col. 2.

Volebat occidere. Expende dæmonis inge-
nium, velle malo alio, & maiori malo, occur-
rere. Homicidio, scilicet occurrere adulterio.
Sic Exo. 1. Ille pœsimus Pharaō, morte pœ-
rorum, alio minori malo vult occurrere. *Affer
sapientes simus in eum.* fol. 188. col. 2. Sic ille
Herodes Mat. 2. Vnde pro. malum condu-
plicitū. Et Platonis prou. Ignem igni ne ad-
das. q. d. ne malū malo addas, ne malo alio ma-
lo succurras. Morte Christi, volebant Iudæi,
suam occultare, & avaritiā & inuidiam. Sic de
fratribus Ioseph quando dicebant. *Ecce som-
nator venit. Venite occidamus eum.* folio. 142.
col. 1. Sic etiam Caym pœsimus, hæresi, homi-
cidium, vel fratricidium occultare volebat, di-
cit enim ad ipsum Dominum omnia cernen-
tem. Nunquid custos sum ego fratris mei?
At Deus sum me clemens, e contra, sūmo ma-
lo scilicet peccato, suo aduentu, & morte oc-
currit. Esa. 53. Dabit impios pro sepultura, &
diuites pro morte sua. *Vide Adamum.*

Timebat

Timebat Herodes Iohannem. Timendi valde
sunt sancti Dei, neque solum honorādi. Exo.
34. *Timeverunt a propinquare ei.* fol. 323. col. 2.

Timebat Hero. Ecce quam timendi sint iustī
quos nos Dominus ipse timere vult. Deu. 2.
In die illa, incipiam dare pauorem tuum. folio. 559.
columna. 2.

Cum dies oportunos. Opportunitatē quærunt
mali, ad malum perpetrandum, & sicut Deus
bonis, bonum facere volentibus, materiam
obijcit, qua bonam voluntatem possint perfi-
cere, ita malis assueto, diabolus semper pec-
candi occasionem offert. Sic Gen. 18. *Expe-
ctabat Abraham cui bene faceret. Et ecce tres
uiri stabant iuxta eum.* fol. 90. col. 1.

Cū dies opportunos. Opportunus ad mala fa-
cienda, opportunus Herodi, herodiadi etiam
& matri & filix. Hier. 7. Flij colligunt ligna
patres accendunt ignem. Omnes ad malum
facillime cōgregātur. Exo. 32. Viri petunt, aurū
& argentum ad Deum fabricādum, mu-
lieres, mater, & filia, facillime condonant. *Et
separauerunt se omnis populus, ab inauribus aureis.
Faciles sunt domestici, ad vitia dominorum
familix sequenda.* fol. 310. col. 1. Et Gen. 19.
*Viri sedom, circueverunt circa domum apūcro usque
ad senem. Culpabiles enim sunt senes qui ma-
la exempla pueris ostendunt. Sequebantur
enim in uitio pueri senes.* fol. 93. col. 2.

Y

Saltanilz

ELENCHVS

Saltauit, & placuit. Et ideo Herodes Iohannem occidit, vt placeret & filia, & matri. Nemini vnquam est nocendum, propter amicū, vel propter consanguineum. Nu. 23. De Aarā adduxit me Balach. fo. 513. co. 2. Doeck vt faulī placeret, Domini sacerdotes occidit. 1. Reg. 22. Et Iezabel propter uirū suum Nabot occidere fecit.

Et si dimidium regni. Impij ad mala facienda mille iuramentis se, & votis astringunt, a bonis vero, quauis leui occasione oblata recedant. Num. 30. *Vir cum uouerit uotum Domino.* fol. 535. col. 2. Et Gen. 21. *Ego iurabo.* fol. 99. col. 1. Et. 18. *Leu. In statutis eorum non ambulabis.* fol. 586. col. 2.

Et contristatus est rex. Omnia hęc fide faciebat. Debemus, enim non solum fugere mala innocētibus facere, sed neque fide aliquid aduersus eos moliri. Et deum vindicare non tantum quæ malo animo in eos fiunt, sed etiam quæ simulate, aut ioco. Gen. 42. *Ioseph ad fratres Deum ego timeo.* fol. 155. co. 2.

Iussit amputari caput. Admirabilis est Deus infanctis suis qui etiam in vinculis, & in carcere, & in morte suos vult honorare. Sap. 5. *Pessimi in inferno positi, hoc fatētur, ecce quomodo computati sunt inter filios Dei, quorum finē iudicabamus esse sine honore.* Gen. 40. *misit Rex principē pincernarum, & pistorum.*

Posuit

IN OLEASTRVM.

Posuit eos in custodia in qua erat Ioseph. Vincūs erat Ioseph vbi principes custodiebantur. folio. 149. columna. 1. Decollatione, quæ nobilitium solum est, Iohannis mortem nobilitavit. Sic Petri mortem sua cruce in immensum honorauit. Preciosa in conspectu Domini mors sanctorum eius, ait Dauid.

Propter iusiurandum. Misso spiculatore. Vbi sunt accusatores? vbi testes? vbi tribunal? vt talis proferatur sententia? vt caput Iohannis amputetur, & scēminæ impudicissimæ præsentetur? hoc obsecro aduertant iudices. Vt videant quomodo iudicent. Exodo. 1. *Ecce populus multus est.* Obsecro aduerte regis propositionem, & eius præcipitem sententiam quæ pueros occidi iubet. folio. 188. columna. 2.

De Natiuitate sanctissimæ virginis Mariæ. Math. 1.

Liber generationis. Expende quanti faciat Deus sui generationem, quantum ad humanitatem. Quo etiam docemur non ingratum esse Deo, si nostram generationem scribamus, & æstimemus. sic. Gen. 5. *Hæc est numerus generationis Adam.* fol. 41. col.

ELENCHVS

2. Vbi etiam habes quod licet Dominus voluerit aliquas Caym generationes numerari, non tamen omnes, nec de eis librum fieri, sicut de generatione iustorum.

Liber generationis. Habes hic quanti faciat Deus iustos, & eorum progeniem, quod scilicet tanquam peculum eos numerari velit, vbi etiam nos docet, curare progenies nostras. Et scire vnde orti sumus, vt parentes imitemur si boni fuerunt. Gen. 10. *Hæ sunt generationes.* fol. 69. col. 1.

Liber generationis filij Dauid. Liber misericordie in homines. Librum mirabilium suorum conscribi vult, vt homines doceat operata lia facere, quorum memoria stare possit. Et nolint potentie & tyrãnidis libros scribi. Num. 21. *Idcirco dicitur in li. bellorum Domini.* folio. 504. col. 1.

Filij Dauid filij Abraham. Ad quos promissio facta fuerat. Vt se scilicet veracem in promissis ostendat, & ideo se pactis, & promissis astrinxi voluit, vt hominibus beneficeret. Gen. 6. *Statuam pactum meum tecum.* fo. 49. col. 2. Et Exo. 1. *Hæc sunt nomina filiorum Isr.* Vbi vides quã memor sit Dominus promissionum suarum. fol. 188. Et Num. 1. *Leuate capita filiorum Isr.* fol. 429. col. 1. Et Deu. 27. *Statues tibi lapides grãdes.* Vt testaretur se iam promissa compleisse; vt ipsi etiam promissis starent. fol. 622. col. 1.

Filij

IN OLEASTRVM.

Filij Dauid. Magnum hoc habet sacramentum occultũ, se filium Dauidis nominare. Dico liber gen. generatio hebræis est toldoht. quæ dictio sex literis scribitur, vt patet Gen. 2. Vbi dicitur. *Istæ sunt generationes cœli & terre.* Quando scilicet perfecti sunt cœli & terra; sed est summe aduertendum, (quod etiam multi notant hebræi) quod post peccatum primi hominis, solum quinque literis scribitur, vsque Ad c. 4. Ruth, Vbi describitur genealogia Dauidis quo demonstratur secretissimo mysterio, mundum a principio perfecte productum a Domino fuisse. Sed Adæ peccato, corruptũ multipliciter. Restaurandum autem, aut recreandum fore per Messiam promissum, & filium Dauidis futurum. fol. 15. col. 1.

Genuit Iudam & fratres eius. Propter Christũ hi recensentur in hoc loco, vt iustorum consanguinei, sciant qua de causa, notabiles, & noti sũt Exo. 6. *Ista sunt capita domus patrum eorum* fol. 203. col. 1. Et ibi. *Et ego incircumcissus la.* bijs. col. 2.

In festo sanctissimi

Nicolai de Tolentino.

Mathæi. 19.



Quid faciendo. Nihil arduum dei seruis absque Dei consultatione agendum, docet locus iste. Gen. 46. Venit in Bersabe. fol. 163. col. 1. Quia filij Aaron absque patris, & mosi consultatione igne alienum obtulerunt, consumpti sunt Leu. 10.

Abijt tristis. Solent diuitiarum comitari inutilia desideria, & homines a bono prosequendo detinere, sic Num. 32. Pergebant sicut & ceteri, ad terram sibi promissam, filij Ruben & Gad, sed detinuit eos ouium possessio. Et pecudes multe erant filijs Ruben & filijs Gad. folio. 542. columna. 1.

Abijt tristis. Ostendit quam difficile sit, ab homine auferre, quod etiam in eius cedit utilitatem. Filij Adam genus auarum, non sinunt sibi auferri, etiam quod sibi utile est. Sic Gen. 2. Ut Deus Euam formaret in hominis adiutoriam. Cadere fecit Deus extasim in Adam. folio. 22. col. 2.

Ecce nos reliquimus omnia. Expeditos nos ad sui sequellam vult Dominus. Sic dicebant illi Num. 32. Serui tui expediti transibunt. fol. 542. columna. 2.

Ecce nos reliquimus. Ad monet illud munus esse subeundum, quo melius possis summo Deo ministrare. Vide infesto assump. Maria sedebat

sedebat.

Ecce nos reliquimus omnia. Ad monemur, ut qui se deo offerunt, totos integros se deo offerant, nihil que in mundo relinquunt quæ ad Dei seruitium pertineat. Exo. 17. Cum senibus nostris. Et. Non remanebit ungula. fol. 213. col. 1. Et c. 12. Caput cum intestinis. fol. 220. col. 2. Vide infest. Magd. Attulit alab.

Ecce nos reliquimus omnia. Quid bone Petre reliquisti? quæ sunt illa omnia? qui sudores, qui labores? quid facitis qui vix ad horam Deo seruitis, & Deum in iustum vocatis si non omnia ad placitum concedat? Num. 27. Ascende in matrem Abarim. fol. 528. col. 2.

Quid ergo erit nobis? Commune malum hominum est pluris facere ministerium quam mercedem. Præsertim cum Dominus laudauerit ministerium eorum, in eo quod iuueni dicit vende omnia, & veni & sequere me, quodam modo suorum laudauit ministerium. Gen. 15. Domine Deus quid dabis mihi? folio. 82. columna. 1.

Relinquimus omnia. Noluit Dominus suos partem, & sortem habere cum mundo, separatos vult eos esse. Ut Deo liberius seruiant. Leu. 18. De terra eorum non hereditatem accipies, & pars non erit tibi, in medio eorum. fol. 490. columna. 1. Et quod sequitur. Ego pars tua, & hereditas tua. Et Deu. 18. Non erit sacerdotibus, leuitis. Et. Obla-

Nonnes Domini & Hereditatem eius comedent. folio;
 600. col. 1. Et Exo. 3. *Solue calceamentum de pedibus*
tuis. Calceamenta soluit, & relinquit, qui
omnibus affectibus renuntiat vide Domi. 13.
Steterunt.

Et secuti estis me. Hic nosse licebit unde oritur
 hominis perfectio, nempe ex hoc quod Do-
 minum sequimur, eius que voluntatem adim-
 plemus. Genes. 6. *Cum Deo ambulauit.* folio. 49.
 columna. 1.

Et secuti estis me. Qui mecum scilicet perseue-
 ratis, & perseuerabitis. Non sat est bonum opus
 incipere, sed necesse est perficere. Iuuenis dice-
 bat omnia hæc seruauit. Sed abiit retro, quando
 minus debuerat. Gen. 2. *Perfecti sunt caeli & ter-*
ra. fol. 20. col. 2.

Sedebitis super sedes. Ad quid tibi o Domine
 opus est, alios tecum ad iudicium adducere, ut ho-
 minem qui tanquam folium veteris rapitur iudices, &
 condennet? quia solent transgressores legis diuinæ,
 excusationes ad iudicium afferre. Ideo multos ad-
 ducet, quibus confutabit quicquid ad excusa-
 tionem prætenderit. Sic Deu. 33. Dicitur. *Venit*
cum millibus sanctis. fol. 646. col. 1.

Sedebitis. Sicut in ecclesia Dei, sunt distincta
 officia ministrorum, ita & sunt distincta præ-
 mia. Nu. 18. *Ad uasa sanctitatis, & ad altare.* f. 489
 c. 2. Et Hoc erit tibi de sanctificatione. fo. 490. co. 1.

Sedebitis iudicantes. Quia vobis creditibus illi
 credere

credere noluerunt. Solent principes tunc ma-
 xime fideles milites diligere, & extollere, cum
 omnes alios viderint infideles. Sic fecit Do-
 minus cum Moyse Exo. 33. *Loquebatur Domi-*
nus ad Moſeh facie ad faciem. Postquam vitu-
 lum scilicet redegit in cinerem, noxiosque in-
 terfecit. fol. 316. col. 1.

Sedebitis, & centupl. & uitam æternam. Summe
 expendenda est Dei liberalitas; qui propter
 vnum ministerium, tanta beneficia confert.
 Gen. 15. Ad Abraham. *Ego scutum tuum, & mer-*
ces tua multa ualde. fol. 82. col. 1.

Iudicantes duodecim tribus Iſr. Nouit Domi-
 nus iniurias illatas, sine sanguine vindicare, &
 inuidia torquere eos qui eum ad æmulationem
 prouocant. Deu. 32. *ſi Zelare fecerunt me.* fo-
 lio. 640. col. 2.

Et omnis qui reliquerit domum. Sunt multi qui
 solum ea quibus non indigent, Domino offe-
 runt, quos locus iste arguit. Leu. 27. *Vir cum*
sanctificauerit domum suam. fol. 425. col. 2.

Et omnis qui reliq. Sunt multi qui ut aliquid
 vanum assequantur quod desiderant, multa
 faciant, & perpetiantur; sed pauci qui idem
 propter vitam æternam faciunt. Exo. 21. Ser-
 uus ut uxori adhæreat etiam libertatem per-
 dit, & seruitutem perpetuam amplexatur. Et tu
 non propter vitam sempiternam? *Dilexi uxorem*
meam. fol. 252. col. 2.

IN OLEASTRVM.

Et uitam eternam. Expende Dei summā clea-
mentiam, opus nostrum vix est vnius horę, &
multis debitum modis, & tamen præmium
illius est, quod nec oculus vidit. Gen. 17. *Dabo*
patrum meum. fol. 87. col. 1.

De sancto Matheo Apostolo & euan-
gelista. Math. 9.



Vidit hominem. Vide in festo Sancti An-
drea. Vidit.

Vidit hominē sedentē intelo. Negotijs,
scilicet & fraudibus implicatū. Sūt homines
in voluti peccatis, vani, inepti ad finem quē
creati sunt, vt nihil in eis appareat, quod glo-
riæ aptum esse uideatur. Sed visus & spiritus
Dei, ex informi formosissimam animā red-
dit. Gen. 1. *Terra fuit uana & uacua.* folio. 12,
col. 1.

Sedentem intelonio. Vide quales nos ex nobis
simus, & quales nos Deus faciat. Vide in festo
S. Andrea. Mittentes retia.

Sedentem intelo. Expende quales nos Deus
accipiat, & quales reddat, accipit nēpe seruitu-
ri ob noxios, miseros. Exo. 6. *Accipiam uos in*
populum. fol. 203. col. 2.

Intelonio. Soler Dominus seruum quem
extollere vult prius humiliare. Sic Dominus
ad Iob. 38. *Quis est iste inuoluens sententias*
ser-

ELENCHVS

Filios, uxorem. Didicerunt viri Dei propter
Deum, uxores, filios &c. Dimittere. Quemad-
modum carnales, propter uxorem filios &c.
Et Deum ipsum relinquere solent. Exo. 18.

Tulit Ietro siphorah uxorem Mosch. Nusquam
legimus, Mosch nec uxorem, nec filios quæsi-
visse, postquam descendit in Ægyptum. folio.
240. col. 1.

Qui reliquerit domum cētuplum. Expende quā-
tum valeat pro Deo aliquid perdere, quan-
do quidem sic meliorat. Quod patet & in Tho-
bia. Et in Iob. Et in Abraham. Gen. 12. Ad
quem Dominus. *Vade tibi e terratua.* folio.
74. columna. 1. Et Gen. 26. *Inuenit cētum modios.*
Quia paupertatem æquo animo tulit Isaac
creuit. folio. 114. col. 2. Et quia Abraham no-
luit, & respuit quæ sibi dabantur a Sodomorum
rege. Ibi. cap. 14. Statim adiungit. cap. 15.
Ego scutum tuum. folio. 82. col. 1.

Centuplum acc. Neputaret homo, se in va-
num laborare in cultu veri Dei, ostēdit se Do-
minus largū in præmio & munere. Sic Gen.
17. *Ego sum Deus liberalis, aut fortis beneficus.* fol.
87. col. 1. Et Num. 8. *Quia dati dati sunt mihi pro*
aperiente uuluum. Vbi vides quod gratis nihil
a te Deus vult. folio. 448. columna. 2. Et cap.
18. *Ego dedi tibi custodiam oblationum mearum.* Sa-
cerdotibus sui muneris præmium signat. fol.
490. col. 1.

Et ui-

ELENCHVS

sermonibus imperitis? Sed cap. 42. Illum coram amicis exaltat. Sic Dominus. Mar. ultimo, suorum increpat incredulitatem. Post coram omnibus ipsis dicit, euntes in mundum vniuersum. Vide ibi. Sic Deu. 9. *Et in incendio, & in tentatione.* fol. 81. col. 1.

Surgens secutus est eum. Eius diligētiam hic locus notat, de quo vide ibi in fest. S. Andreæ. At illi continuo. Et in die innoc. de nocte confurgens.

De sancto Michaelē Archangelo.

Math. 18.



Vis putas maior est in reg. Maioritatē petunt, & quomodo ad ipsam perueniant, familiariter docet, qui se humiliat. sunt multi prælati, & predicatorēs, qui malos hominum mores, in melius mutare volentes, statim a principio cuncta mala euellere conantur. Quos Dominus hoc in loco arguit. Sic Leu. 17. *Deus cum Iudæis fecit. Non sacrificabunt sacrificia sua pilosis.* folio. 382. columna. 2. De hoc in festo sancti Andreæ, faciam vos fieri.

Maior est in regno celorum. Solet gratia & fauor cor hominis dilatare, audierant isti vos amici mei estis, & sic ad maiora suspirant

IN OLEASTRVM.

rant, sic Moseh Exo. 33. *Ad Dominum. Fac me quæso uidere gloriam tuam.* Hoc petit, quia audierat noui te ex nomine. fol. 316. col. 2.

Nisi efficiamini sicut par. Bona semper fuit apud Deum paruulorum conditio. Deut. 1. *Filij uestri qui non cognouerunt hodie bonum & malum.* fol. 555. col. 2.

Nisi efficiamini sicut paruuli. Ecce quid pariat excellentiæ appetitus, nempe deiectionē. Ipsi maioritatem postulant, & Dominus humiliare se docet. Gen. 3. *Super uentrem tuum gradieris.* fol. 29. col. 2.

Nisi efficiamini. Conatur nos Deus reddere ad pristinam simplicitatem. Dæmon uero e contra, conatur hominem simplicem, astutum & calidum facere, ad hoc ut malitia non ignorantia peccet. Gen. 3. *Scit Deus quod in die qua comederitis aper. oc. & eritis sicut Deus.* folio. 28. columna. 2.

Qui scandalizauerit. Vides hic quāti Deus faciat lædere suos & illos in peccatum ruerē facere. Vide quid dicat ad serpētem, quia scilicet mulierē ad peccandum induxit Gen. 3. *Maledictus eris super omni bestia agri.* folio. 29. columna. 2.

Qui scandalizauerit. Summopere cauendū docet, ne scandalum pusillis simus. Leu. 4. *Et scitum fuerit peccatum eorum.* folio. 344. columna. 2.

IN OLEASTRVM.

vt nos ad obseruantiam suarum legum inducat, præmiis, promissionibus, ac benedictionibus nonnunquam allicit, nonnunquam verò minatur illis magna mala. Vt patet Leu. 26. Et Deu. 27. Et 28. *Isti stabunt ad benedicendum.* fol. 622. col. 2.

Videte ne contemnatis unum ex his pusillis. Sunt quædam vitia quæ homines pro nihilo reputant, qualia sunt parentes maxime pauperes vili pendere, terminum, seu stipitem mutare, minoribus iniuriã inferre. Quæ tâto sunt grauiora, quanto in imbeciliores fiunt. Quæ merito a Domino anathemate puniuntur. Ibidem. *Maledictus nili pendens patrem suum.*

Videte ne contemnatis. Summe cauere suos docet, a pusillorum offensione. Deut. 23. De eo quod paxillo egesta cooperire præcipiebatur. Ne scilicet infirmis & debilibus malus odor noceret.

De sanctis Simone & Iuda Apostolis. Iohan. 15.



Ecce mando uobis. Vix dixerat hoc est præceptum meum. Et continuo repetit, hæc mando, quid opus est Domine tuis hæc toties inculcare? Solet Dominus præcepta sua repetere, quoniam nouit nos sepius oblivionem causari. Sic Exo. 31.

Taber-

ELENCHVS

Qui scandalizauerit. Putant homines nihil obesse, si alijs scandala obiiciant, aut tendant in via Domini, sed quâtum hoc Deo, displiceat multis exemplis patet. Deu. 23. Apparet in punitione Balaam. Et quia mercede conduxit aduersum te Balaam. folio. 613. columna. 1. Et Leu. 19. *Non maledices surdo.* folio. 363. columna. 2.

Expedit ut suspendatur. Summa prudentia est, peccatori peccatum difficile facere, pœna, & comminatione, vel difficultate aliqua. Exo. 32. Idem seruauit Aaron, *Separate in aures aureas, quæ sunt in auribus mulierum.* folio. 310. col. 1.

Expedit ei. Docet legislatores, & iudices debere imponere reis pœnas, a legibus comminatas. Gen. 3. *Ne forte mittat manum.* folio. 30. col. 2.

Expedit ei. Quemadmodum opus bonum suum sequitur præmium, ita malū e vestigio punitio. Gen. 4. *Si non bene feceris ad ostium peccatum cubat.* fol. 38. col. 1.

Expedit. Solent legislatores ea quæ maxime illi sunt cordi, sub maximis interdiceret pœnis. Quid ardentius Deus cupit & vult, quam vt proximum diligamus? Et illum nullo modo lædamus? Vide Dom 5 Post Pēth. qui irascitur reus erit.

Expedit ei. Nullū non mouet lapidē Deus,

ELENCHVS

Tabernaculum Ecclesia, & arcam. folio. 304. col. 1. Et Exo. 34. Solemnitatem in fermētatorum custo- dies. Vbi docetur quod debent praelati subdi- tos frequenter admonere, omnium quæ ser- uare tenentur. fol. 322 col. 2.

Hæc mando uobis. Postquam dixerat hoc est præcep. hæc mando vt sic nullus aut rarus peccet, maxime in proximum, cui statim non occurrat præceptum, & recordetur malum quod est facturus esse prohibitum. Gen. 2. 1ra quia dixit Deus non comedetis. Vel cur præcepit vobis Deus. Præceptum ob oculos Dæmon posuit. Sed diuerso fine. fol. 28. col. 1.

Hoc est præcep. hæc mando uo. Solent legiflato- res, quemadmodum quæ odiant peculiariter prohibere, ita & quæ diligunt, familiariter præcipere. Sic Leu. 19. Toties inculcat. Sabbata mea custodietis. fol. 392. col. 2.

Hæc mando. Hoc est præcep. Toties hæc incul- cat, vt nostram ostendat imbecillitatem, & in seruandis promissis infidelitatem. Sic Gen. 17. Toties inculcat. Dabo pactum meum. Et con- tinuo. Statuam pactum meum inter me & te. folio. 87. colu. 1. & 2. Et ibi continuo loquendo de Isaac. Statuam pactum meum cum eo. folio. 88. col. 1.

Si de mundo fuissetis. Mundus quod suum erat diligeret. Vides quales elegerit Deus, quos scilicet omnes fastidiunt, & a quibus abhor-

IN OLEASTRVM.

abhorrent. Quos enim mundus reiecit, Deus admittit. Gen. 43. Non poterant Aegiptij comedere cum Hebreis. fol. 158. col. 1.

Ego uos elegi de mundo. Cum dicit hoc est præceptū meū cōtinuo addit. ego elegi vos. Et cum dicit, hæc mando vobis. Etiam addit ego elegi vos de mundo. Quoniam neminem eligit ad bona, qui proximum non diligit, & illi benefaciat. Sic Gen. 24. Puella quæ dixerit mihi bibe. fol. 107. col. 1.

Ego uos elegi de mundo. Vult Dominus vt eius beneficia ante oculo habeamus ne eius beneficia quæ nobis cōfert, ab alio collata esse reputemus. Gen. 15. Ego Dominus qui tuli te de Vr Chalæeorum. fol. 83. col. 1.

Ego uos elegi. Illis qui parui pendunt benefi- cia, extollēda, & inculcāda sunt. Ibi. Et Gen. 13. Leua nunc oculos tuos. fol. 76. col. 1.

Ego uos elegi de mundo. Instruimur non esse iudicij, aut meriti nostri, esse gratos, aut mini- stros Domini, sed electionis eius. Num. 16. Mane notum faciet Dominus, qui est suus. folio. 482. col. 1. Et Deu. 7. Non propter multitudinem uestram. folio. 577. columna. 1. Et Num. 17. Cape ab eis singulas uirgas. folio. 484. colum- na. 2.

Propterea odit uos mundus quia non. Persequi- tur mundus, eos qui illi obedire renuūt. Exo. 5. Non adicietis dare paleam populo. fol. 200. col.

2. Et Gen. 31. Persecutus est Laban Iacob!

Non est seruus maior Domino suo. Non debet famulus deliciosius viuere quam Dominus, & debet sacerdos contentari cibus Domini. Leu. 6. In fermentata comedent ea. folio. 350. columna. 1. Et vide quod sequitur. Omnis masculus. Non autem effeminatus, Domini labores sustinebit. Non est seruus maior Domino suo. Deum precedentem sequi debemus in eius operibus, ne sit, nec velit esse seruus maior Domino. Exo. 23. *Vt requiescat bos tuus.* fo. 263. co. 2.

Non est seruus maior Domino suo. Si Dominus mala patitur, & seruus patitur. Num. 1. & 18. Et leuite castrametabuntur incircuito taber. Excubabunt in custodijs. Ad quid Domine vis custodiri? Ad quid itinerantes & defesos leuitas vigilare per noctem? Quia non est seruus maior Domino suo, si arca Dei patitur, vigilat, per montes & per niues vagatur, & tiam ipsi in omnibus arca committetur. fol. 430. c. 1.

Hæc facient quia non nouerunt pa. Docemur unde de obedientia, & inobedientia procedat, nempe ex hoc quod quilibet cognoscere, vel non cognoscere vult Deum. Exo. 5. *Non cognouit Dominum, & Isr. non dimittam.* fol. 200. col. 2.

De festo omnium sanctorum. Math. 5.

Videns



VIDENS Iesus turbas ascendit in montem. Priusquam optimus quisque legislator leges condat, subditorum animos beneficijs præparat. Sic hic Dominus. c. 4. Multos ab infirmitatibus sanat, antequam leges condat. De quo vide in festo Sacramentum in principio. Et Exo. 20. *Ego. d. Deust. qui eduxi. Solent collata beneficia, seruū quasi cogere ad obedientiam. Ideo hoc præmittit ante legem, ut Iudæos inuitaret ad suarum legum obseruantiam.* fol. 248. col. 1.

Ascendit in montem. Exigit doctrina secessum, & a mundanis curis expeditum hominem. Exo. 19. *Castrametati sunt in deserto, & regionem montis.* fol. 243. col. 1.

Accesserunt ad eum. Non debet doctor esse formidabilis suis, sed potius familiaris & amabilis. Deu. 5. *Accede tu, & audi.* fol. 371. col. 1. Et Exo. 20. *Loquere tu nobis.* Vbi docet, doctorem talem esse debere, ad quem facilis populi sit accessus. fol. 249. col. 1.

Accesserunt ad eum discipuli. Ad se accedere vult (cum leges promulgat) illos qui populos ad legem seruandam inducere debebant. Sic Exo. 24. *Ascendit Mosch & Aaron, & seniores Isr.* fol. 270. col. 1.

Accesserunt ad eum discipuli. & aperiens os suum docebat eos. *Et si omnes in populo admo-*

E L E N C H V S

nendi sunt, maxime tamen, & primum maiores, qui alios debent, & possunt in officio continere. Sic. Deu. 31. Moseh dicebat. *Congrega ad me omnes seniores.* fol. 633. col. 2.

Accefferunt ad eum. In monte scilicet docebat. Insinuat Deum aptissimum ad docendum selegisse locum, vt veluti Doctor ex eminentiori loco, monte scilicet posset diuinam, ac caelestem doctrinam in suos diffundere. Exo. 19. *E regione montis.* folio. 243. columna. 1.

Aperiens os suum. Aperit os ad docendum, qui ore clauso, exemplo. f. mira docuit, & tantum docuit ore clauso, quantum aperto. Esa. 53. Sicut agnus coram tondente te obmutescet. In passione sua cum tantas pateretur molestias; ita tacebat, vt miraretur Pilatus. Sic Ioseph. Gen. 40. Plus docuit in carcere tacendo, quam docuisset loquendo. Solum dicit. *Quia furto auferendo, furto ablatum sum.* fol. 149. col. 2.

Beati pauperes: Beatitudinem promittit, sed prius paupertate experiri vult. Sic Gen. 15. Dominus ad Abraham. *Ego scutum tuum, & merces tua multa ualde.* Sed continuo addit. *Scito sciens, peregrinum futurum est semen tuum. Sed post haec egredientur cum magna substantia.* Opera enim illorum sequuntur illos. fol. 82. col. 1. & 83. col. 1.

Bea-

I N O L E A S T R V M.

Beati pauperes spiritu. Dominorum est, suis rebus nomina imponere. Gen. 2. Quia Adam factus est omnium rerum Dominus & princeps. *Et adduxit ad Adam ut uideret quid uocaret.* folio. 19. columna 1. & 22. columna. 2. Christus omnium rerum Dominus hodie in principio recreationis mundi, quasi potestatem habens, rebus nomina imponit, & paupertatem beatam vocat, & pauperes beatos, & felices. Et persecutionem felicitatem vocat.

Beati pauperes spiritu. Expende quid utilitatis tibi afferat rerum temporalium indigentia, & paupertas; compellit enim hominem in solum Deum iactare cogitatum. Deu. 8. *Vt cognosceres quod non in solo pane uiuit homo.* folio. 578. columna. 2. Et Exo. 16. *Egredietur populus, & colliget de die in diem.* Non ad mensam. Vult enim Dominus semper nos ab eius prouidentia pendere: quoniam nouit, nos non addituros eum, nisi indigeamus. folio. 233. col. 1.

Beati pauperes spiritu. Beatos pauperes vocat, quia summa pace & concordia fruuntur. Actor 4. erat illorum anima vna, & cor vnū. Quia paupertatem & profitebantur, & amabant. E contra diuitiarum Gen. 13. De Abraham & Loth. *Non ferebat eos terra.* Ecce quae mala pariunt diuitiarum. Nempè discordias, e-

ELENCHVS

nam inter consanguineos iustos. folio. 76. columna. 1. Et expendere quid euenerit ipsi Loth, apud Sodomam propter diuitias, multa enim mala ipsum secuti sunt, & ab Abraham diuisus est & apud pessimos versatus est.

Beati pauperes. Non carentes diuitijs intelligit, sed pauperes spiritu, & animo, qui scilicet Deo deseruiunt (absq; suæ utilitatis respectu,) solum propter Deum ipsum, hos felices Deus vocat. Diuitibus vero dicit vnum vñ. Et multis illos nominibus in scriptura nominat. Primo stultos vocat. Lu. 12. Stulte hac nocte animam tuam repetet a te. Et multa proprietate sic nominantur, nam curatore egent, sicut stultus, qui doceat quomodo comedendum, vestiendum. Aliiter enim vita viuere stultorum. Secundo, impium vocat id est absq; ulla pietate. Sic Esai. 53. Dabit impios pro sepultura, & diuites pro morte sua. Tertio peccatores, mammona iniquitatis, si pecunia dicitur mammona & peccatum. Qui pecuniam possident quomodo vocabuntur? Vocat leones feroces. Psal. Diuites egerunt. Hæbraice: Leones esurierunt. Pauperem vocat mansuetudinem. Et spiritu pauperem. (Pobre de aliño to y huelgo) Ergo diuites feroces dicit. Hi eiicientur a regno, illi admittentur. Sic Deu. 1. Filij uestri qui non cognouerunt hodie bonum neq; malum ipsi intrabunt illuc. Alij eiicientur. fo. 555. co. 2.

Beati

IN OLEASTRVM.

Beati mittes. Qui æquo animo omnium conditiones molestas ferunt. f. qui iniurias in faciem perpetiuntur, murmura dissimulat. Talis erat Moyses. Numerorum. 12. Et Moyses uir humilis ualde. Alias mansuetus. folio. 463. columna. 1. Qui mansuetissime omnia ferebat. Gen. 27. E contra Esau. Homo ferus & pilosus unde Prou. cera tractabilior. Mitior coluba. Vel ut Suidas dicit. Sedens coluba. Dicitur de supra modum mansuetis. Cum enim a uolant cæteras fallunt pernicitate uolatus. Cum vero sedent, nihil mitius, ac simplicius.

Beati qui lugent. Optimum est propria lugere peccata, sed opus iudica charitate plenius aliorum de flere peccata. Sic Num. 25. Et ipsi flebant ad ostium tabernaculi. Ecclesia. folio. 523. columna. 1. Sic Dauid Psal. 118. Exitus aquarum deduxerunt oculi mei, quia non custodierunt (scilicet iniqui) legem tuam.

Quonia ipsi consolabuntur. Quoniam absterget Deus omnem lachrymam ab oculis eorum, & tristitiam eorum in gaudium conuertet. Sic Exo. 24. Sub pedibus eius, sicut opus lapidis saphiri. folio. 270. columna. 1. Vide literam. Et Dominica. 3. Post Pasch. Vide Greg. 20. Mor. c. 55 & 18. cap. 26.

Beati mundo corde. Vides hic quantum Deo munditia placeat. Quod optime comprobatur.

E L E N C H V S

tur cum illo Gen. 7. Vbi docetur quod etiã in animalibus illi munditia placeat. Ex omnium iumento mundo capies tibi septem & septem. fo. 53. co. 2. De quo vide fer. 4. Post. 3. Dom. quadrag. Non lauant manus.

Beati qui esuriunt & sitiunt ius. Qui, s. in mandatis Domini cupiunt nimis. Alias vehementer. Qui, s. plus volũt quam possunt, Angelus ad Dan. 9. Vir desideriorum tu es. Quod certe magna laus est. Duo minuta vetulæ Dominus summe acceptauit, quia licet opere pauca dederit, desiderio multa dare voluit. Dicebat forsam, quis haberet ad hospitale erigendum? talem sitim Deus beatitudine præmiat. 2. Reg. 7. Quia Dauid Domino domum ædificare cupiebat. Dominus ad ipsum per Prophetam. Ego ædificabo ei domum in sempiternũ. Sicut ceruus desiderat ad fontes aquarum, Expende Dei sitim. Prob. 11. Desideriũ iustorum omne bonum Exod. 24. Ascendit Moyses & Aaron, & seniores Isr. & uiderũt Deũ Quia solum promisserant, & desiderabãt Dei legem adimplere Deum vident. folio. 270. columna. 1. Et Num. 32. Si transferint filij Gad, & filij Ruben. Vbi vides Moseh non solum bene gesta sed bene promissa remunerare. fol. 542. col. 2. Et ibi. cap. 21. Si tradendo tradideris. folio. 503. columna. 2. De quo late in nostris locis communibus (Deo dante) agemus. Et vide Deu.

E L E N C H V S.

Deu. 29. Ad li. Vt addat ebriã & sitiẽtẽ. Sũt multi qui sitiunt iniquitatem. fol. 628. co. 1. Et Prob. 30. Tria sunt infaturabilia, & quartum quod nunquam dicit sufficit. Et Ecclesi. 5. auarus nõ implebitur pecunia. *Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiã.* Expende propter iustitiam. Licet enim multa patiaris si non tamẽ propter Deum, & ipsam virtutem & iustitiam tuendã, nihil tibi proderit. Iohã. Apoc. 1. Fui in insula, propter verbum Dei. 1. Petri. 4. Nemo vestrũ patiatu'r quasi Homicida, sicut passi sunt illi fenes Susannæ. Dan. 13. Et Gen. 34. Si chem propter stuprum Dinæ. Sic Abraham magnificatus est a Domino, quia maximam est persecutionem passus a Chaldeis propter vnius Dei adorationem. De quo vide sanctissimum patrẽ Augustinum. 16. De ciu. cap. 13. Philo dicit, Abraham & Aaran a Chaldeis in fornacem missos fuisse.

Beati estis cum maled. Leuius homo fert mortem, quam infamiam. Christus suos ad hanc perferẽdam, magnis promissionibus hortatur, est enim his qui in honore versantur magna tentatio. Sicut videmus in Ioseph in tanto honore posito. Sed Gen. 39. Dicitur. Fuit Dominus cum Ioseph. Vt scilicet tam grauem patienter ferret tentationẽ & infamiã. fo. 148. Et Dan. 13 de Susanna. Vide Domini. infra. octa. Ascen. absque Syn. Et Domini. tertia post Pascha

ELENCHVS

Beati estis cum male. Quos exosos mundus habet. hos Dominus benedictionibus ditat. Gen. 29. Vidit Dominus quod exosam haberet Liam. Iacob. .i. & ideo illi prolem tam numerosam dat, Rachele sterile permanente. fol. 121. col. 1. Et Gen. 47 Exosos habebant pastores Ægyptij. Ecce sunt in terra Gesen. fo. 136. co. 1. Cum Dominus a principio in iustis hoc munus approbaue rit, vt inde haberent quæ illi offerret. vt patet. Gen. 4. De Abel. Erat autem Abel pastor ouium. De quo crediderim pastoris subisse munus, vt ex ouibus agnos, & ex aguis adipem, quem Deo offerre posset haberet. Ad cuius manus respexit Dominus. fol. 37. col. 2.

De sancto Martino Pontifice, & confessore.



Nec vel lumen quod in te est. Examina diligenter tenebras tuas, ne forte lumen existimes, quod tenebræ sunt. Gen. 1. Fiat lux, & vidit Deus lucem quod esset bona. folio. 12. columna. 2.

Lucerna corporis tui est oculus tuus. Misericordia est lux nostra & bonus oculus. Deu. 15. Et malus sit oculus tuus in frat. fol. 592. col. 1.

Vt qui ingrediuntur lumen. Vbi docentur, qui alijs præfunt maxime, vt alijs profint magis quam sibi, sicut & lucerna. Nec sibi soli sint, nec

IN OLEASTRVM.

nec lumen sub modio, ponant, nec talentum abscondant. Gen. 4. Dominus ad Caim. Vbi est Abel frater tuus? Audi pessimam prælati respõsionem. Nunquid custos sum ego fra? folio. 38. col. 2. Qui aliorum salutem parui pendunt, non solum Caim, sed diuite in inferno sepulto peiores sunt. Qui dicebat ad Abraham vt mitteret Lazarum ad fratres. Andreas non contentus propria salute, adduxit fratrem suum Symonem ad Iesum, & Philipus Natanaelem. Vide vos estis lux mundi. In fest. Sæcti Patris Augustini.

De Apostolis.

Hoc est præceptum meum. Vide in festo sanctorum Simonis & Iudæ. Hæc man. Vos amici mei estis si fec. Vide Dei clementiam vt velit nobiscum pacisci, & amicitiam inire, super his quæ facere tenemur inuiti. Exo. 24. Venit Moyses, & narravit populo omnia uerba Domini. fol. 269. col. 2.

Nota feci uobis. Mirum valde est quanti faciat Deus suarum legum obseruantiam, vt secreta sua obseruantibus reuelat. Sic Deute. 29. Quæ abscondita sunt apud Deum nostrum, reuelata sunt nobis. fol. 630. columna. 1. Et quid dico obseruantibus? & etiam solum promittentibus,

ELENCHVS

vt patet Exo. 24. *Ascendit Mosch, & Aaron. Et Seniores Isr. & uiderunt deum. Quia scilicet pro miserant seruaturus legē.* fol. 270. col. 1. Vide in festo omnium sanctorum qui esuriunt. Et Gen. 18. *Nunquid celo ego?* fol. 91. col. 1.

Ego elegi uos. Vide in festo sanctorum Simonis & Iudæ ego elegi.

Vos amici mei estis. Amicus alter ego. Ego dixi dii estis. ad Moyse. Exo. 4. *Tu eris ei pro Deo* fol. 197. col. 2. Et cap 7. *Vide dedi te pro Deo.* folio 205. col. 1. Vide literam.

Et possui uos. Vt sciant se a Domino ad hoc electos, vt fructum afferant. Vt sciant esse opera Dei ad quæ assumuntur. Exo. 3. *Nunc ueni mittam te ad Parhoh.* fol. 194. col. 2. Et Ose. 12. In propheta eduxit Dominus Isr. de Ægypto, & in propheta seruatus est.

De festo Euangelistarum.

Designauit Dominus alios. 72. Expende Dei prouidentiam, quæ non solum 12. Sed. 72. Mittit ad prædicandum, vt nullis desit minister quo salui fiât. Nu. 11. *Cõgre gamihi.* 70. Viros. Elegerat ante Moy. & Aaron Et post alios etiã vt patet Exo. 18. Nunc uero alios. 72. Vt nulli desit minister. fol. 462. col. 2.

Alios. 72. Summe Deus diligit vnitatem. Homines suis peruersis moribus diuiserant, multorum

IN OLEASTRVM.

torum deorum ritu, & religione, ministros mittit qui diuisos ad fidei vnitatem adducant. Illos qui antea ab vnitatem Dei, & etiam linguæ, sua superbia diuisi sunt. Gen. 11. *Erat omnis terra labij unius.* fol. 71. col. 2.

Designauit alios. Debet princeps cum per se exercere munus non potest, cõstituere qui hoc facere sciat, & ei negotia committere. Gen. 41. *Itē ad Ioseph.* Vbi etiam notantur prælati, qui otio vacant, & in alios animarum negotia reijciunt tanquam si ad se non pertinerent. fol. 153. col. 1.

Designauit alios. Sunt qui per se ipsos omnia facere volunt nec inferiores ministros, sua exercere munia sinunt, cum ipsi multoties perfectos nihil facere possint. Vide in festo Assumptionis virginis. Dic vt me adiuuet. Quos Dominus hic factio suo arguit, dum munera suis distribuit, & ad illa exercenda illos mittit.

Designauit alios. Docet onera ducis esse distribuenda, ad alleuiandum eum, vt possit se se melioribus exercere. Ex quo loco discant principes (qui omnia per se scire & tractare volunt, cum vix ad pauca sufficiant) causas per alios, tamen idoneos administrare. Exo. 18. *Et uidit socer Mosch.* fol. 240. col. 2. Vide vbi supra.

Designauit alios. Et misit binos. Licitum est maiori, onus ac sollicitudinē suam diuidere, & in alios partiri. Deu. 1. *Quomodo solus feram laborem*

horum uestrum. fol. 555. col. 1.

Binos. Etiam si aliquando noceat, bona est societas. *Gen. 2. Non est bonum hominem esse solum.*

Binos ante faciem suam. Docet ut conueniat inter prædicatores. Quoniam aliter nihil proficiet. *Vide. 1. Cor. 3. Ego quidem Pauli ego uero apollo. Exo. 4. Nuntiavit Moſe. Aaron.* fol. 198 col. 2. *Sic Exo. 28. Appropinquare fac ad te fratrem tuum.* Ut ſcilicet conueniat inter eos, ſic quæ conſulatur publicæ paci. *Et Num. 18. Etiam fratres tuos tribum Leui, appropinquare fac tecum.* Omnes miniſtros ex tribu Leui eligit, ut maior eſſet in miniſterio concordia. fol. 489. col. 2. *Et Exo. 25. Duo Cherubin erant coram arca. Seſe mutuo reſpicientes.*

Deſignauit Dominus. Hoc uerbum Dominus emphafim habet, qui ſcilicet nouit quos Eligat. Quo docentur maiores, non faciliter quofcunque ad tam ſublimia munera eligere. Sed expectare aliorum conſilium, qui quos eligunt agnouerint melius. *Sic Num. 31. Et traditi ſunt ex millibus Iſr. mille, per tribu.* fol. 539. col. 2. *Et Deu. 1. Date uiros ſapientes.* fol. 555. col. 1.

Ecce ego mitto uos ſicut oues. Sunt homines qui ſi aliquem audacem uiderint, illi non audent nocere. Si uero uiderint aliquem meticololum, audatior in eum fiunt, non timent ledere, nec ſpoliare. *Deu. 2. Vos tranſibitis per terram fratrum ueſtrorum, & timebunt uos.* fol. 558.

columna.

columna. 2.

Sicut oues inter lupos. Expende quibus copijs, quo militum aparatu, quam inermi exercitu, Dominus militet aduerſus inſenſatos, & mundi potentiam. *Exo. 23. Mittam crabronem ante te folio. 266. columna. 2.* Solet enim Dominus ut Apoſtolus ait quæ inſirmiora eſſe uidentur eligere, ut fortia deſtruat. *Pſal. 8. Ex ore infantium perfecisti laudem, ut deſtruas inimicum & uitorem. Petebat Paulus. 2. Cor. 12. Ut ſtimulos carnis Deus auferret ab ipſo. Et audit ſufficit tibi gratia mea, ad meum honorẽ ſic expedit. Nam uirtus in inſirmitate perficitur. Litera græca habet dinamis emu. Ideſt, potentia mea, inſirmitate tua perficitur. Vnde dicit, libenter igitur gloriabor in inſirmitatibus meis ut inhabitet in me uirtus Chriſti, ideſt cognoſcatur, in mea inſirmitate. Sicut cognita eſt in Dauid, qui funda & lapide gigantem deiecit. *Vide Eccleſiaſ. 47. Et dedit in dextera eius, tollere hominem fortem in bello, & ibi; cum Leonibus luſit quaſi qui cum agnis.* Vnde *Iud. 5. etiam dicitur. Noua bella elegit Dñs, haſta & clipeus non ſunt uifa.* Et ſic adimpletũ eſt illud *Eſa. 11. Habitauit lupus cum agno, Quem locum male intelligit Laſt. li. ſeptimo capite. uigefimo quarto. Sed intelligitur locus cum egloga Verg. de tempore Chriſti. Nec magnos metuent armenta leo-**

ta leones. Vide Adamum.

Neminem per uiam saluta. Tales uult Dominus seruos qui ita negocia illis commissa curant, ut omnia alia omittant, Sic. 4. Reg. 4. Helifeus ad Giezi. Et Gen. 24. Seruus Abraham, licet ex itinere defessus ueniret. Dixit, *Non comedam.* prius Domini negotia curat, quam bibat, aut comedat. fol. 107. col. 2.

Nolite portare saculum. Sufficiat quod ego mitto uos, mihi cura est de uobis, uos curam illorum quæ uobis commissa sunt agite tantum. Deu. 2. *Nonit ambulare tuum per desertum quadraginta annis non caruisti aliquo.* fol. 559. col. 1. Et Gen. 45. Pharaon. *Dic fratribus onerate iumenta.* Et. *Capite currus, de terra Ægypti.* fol. 162. col. 1. Vide Domini. 6. post Penthe. Et uide in fef. confè. Præcinget se, & transiens.

Neque aurum. munus boni rectoris est occasiones malorum suis auferre. Exo. 16. *In caluit fol. & liquefactum est.* fol. 233. col. 2. Ne scilicet plus colligeret, & contra præceptum de nõ colligendo facerent. Et Deu. 29. *Panem non comedistis uinum &c. sciretis quod sũ Dominus.* Non seta piuum ostendit conferendo quæ pro sunt, quam negando ea quæ obesse suis possunt. fol. 629. col. 2. De quo uide Dominicam quintam post Penthe. qui irascitur.

Comedite quæ apponuntur uobis. Consuetum & antiquum malum est, eos qui regibus grati sunt, come-

comedere medullam terræ. Vt pater Ge. 47. Pharaon ad Joseph. *In optima terra habitare eos fac.* fol. 63. col. 1. Non sic Dominus qui pauperum uitam instituit.

Dignus est mercenarius. Dignus est cibo qui laborat. Gen. 2. *Ex omni ligno paradisi comede.* fol. 22. col. 1. Et Leu. 7. *Pellis holocausti quod obtulit, sacerdotis eius erit.* Vnicuique secundum suum laborem dabatur. fol. 353. col. 2. Et Exo. 35. *Omnis cuius est spontaneum cor.* Licet qui alteri deseruit, uitæ stipem a quibus ministrat exigere. fol. 326. col. 1. Et Gen. 14. *Præter ea quæ comederunt pueri.* fol. 79. col. 2. Et Num. 18. *Ego dedi tibi custodiam oblationum mearum.* fol. 490. col. 1.

Excutite puluerem. Sunt impiorum bona uenensia secumque dispendium afferunt, ideo Dominus excutit. Deu. 13. *Non adhærebit manui tuæ quicquam de Anathemate.* Ne scilicet tibi forte fiat infandalum. fol. 589. col. 1.

Excutite puluerem. Vita iusti non obscuratur, nec delitescit, imo magis splendescit, si in medio sit nationis prauæ. Gen. 6. *Noach inuenit gratiam in oc Domini.* fol. 49. col. 1.

De festo unius Martyris.



Iquis uult. Quia ad crucem uocat paucissimi audiunt, ideo si quis, quo raritatem sequentium notat. Detestatur

ELENCHVS

enim homines, doctorem astringentem & delectabilia prohibentem, sequuntur autem libentissimo animo, doctorem, qui gaudia & delectabilia permittat, & vitam liberio- rem cōcedat. Exo. 32. *Sedit populus ut manducaret & biberet.* Talem Deum faciliter ipsi sequuntur, fol. 310. col. 2. Et Nū. 14. *ponamus caput.* Quod scilicet nos non per tam abruta deserti ducat, *Sed reuertamur in Ægyptum.* fol. 472. col. 1.

Siquis uult. Vbi uides deum nolle coacta seruitia, & neminem ad fidem coactum venire. Gen. 17. *Statuam pactum meum inter me & te.* Et *inter semen tuum post te.* fol. 87. co. 2. Et Deu. 28. *Eo quia non coluisti. d. d. t. in latitia.* Displiquerunt enim Domino semper coacta ministeria. fol. 626. col. 2.

Siquis uult. Spōtanea ministeria Deus multum diligit. Exo. 25. *Ab omni uiro cuius cor sponte offert.* fol. 277. col. 2. De hoc uide in scf. Purificandam legem,

Post me. Iam ego præcedo ipsi me sequimini. Magna afflictorum consolatio, ducem præcuntem uidere. Si me persecuti sunt & vos persequenter. De quo uide in scf. sancti Simonis & Iudæ. Non est seruus maior. Et Zach. primo. Notatur hoc diuina Hieroglifica uidi per noctem, & ecce uir ascendens super equum rufum, quo signatur passio Christi; in qua corpus eius rufum sanguine uisum est

IN OLEASTRVM:

est, & post eum equi rufi varij. s. martyres; & Apostoli. Et albi. s. Virgines. Ideo optime Moseh. Exo. 33. *petebat. Nisi facies tua ambus lauerit ne educas nos hinc.* fol. 316. col. 2.

Et non odit. quædam sunt quæ alicui sunt opera pietatis in aliquo tempore, alteri uero pro alio sunt impietatis. Num. 6. *Super patrem suo & super matre sua.* fol. 444. col. 1.

Qui non odit patrem. Quando scilicet nos ad malum inducunt. Gen. 3. *Ad serpentem Dominus.* *Inimicitias ponam inter te & mulierem;* fol. 30. col. 1. Et Deu. 13. *Non acquiesces eis; neque audies.* fol. 589. col. 1.

Qui me crubuerit. Gaudet Dominus nostris professionibus, & protestationibus. Deu. 26. *Dominum professus es hodie.* fol. 621. col. 1.

Nemo mittens manum ad aratrum. Volunt impij quotidie nouum prælatū mutare, & illos eligere qui liberio- rem vitam concedant. Nū. 14. *Ponamus caput & reuertamur.* fol. 472. col. 1. Et Gen. 19. *Mulier Loth respexit retro.* Expēde quid ei acciderit Ose. 9. *Reuersus est Ægyptum in Ægyptum.* Vide Prophetam.

De sanctis post Paschā.



*I*te me nihil pot. Docemur hic quæta sint opera nostra absque Dei ductu, atque spiritu. Gen. 1. *Terra fuit uā*

E L E N C H V S

na, & uacua. fol. 12. col. 1. Et Exo. 32. *Fac nobis deos qui nos præcedant.* Vbi admonemur nihil sine Deo faciendum. folio. 309. col. 2. Vide Zach. 10. Ex ipso angulus, ex ipso paxillus. Vide Do. 4. post Penthe. Per tetã noctem.

Vos mundi estis. Audis hic quales Deus velit ministros suos esse nempe mundos, & ab omni labe separatos. Exo. 19. *Eriti: mihi regnũ sacerdotale* fol. 243. col. 2. Et ibi. *Eduxit Moseh populum in occursum Dei.* Vbi docetur pastores, populum mundum deo que acceptabilẽ, ei offerre. fol. 244. col. 2.

De pluribus marty.

Abscondisti a sapientibus, & reuel. Vide fer. 6. Post. 2. Domini. quadra. auferetur a vobis reg.

Abscondisti hæc a sapientibus. Sua culpa scilicet, vt enim ait Iob. 24. Vere Deus non condẽnabit frustra. Vide locum. Iustificat enim Deus causa msuam. Vide Domi. 7. post Pen the. excidetur & in ignem.

Omnia mihi trad. Venite ad me. Ad hoc potens sum, vt omnibus beneficiam, & omnes ad me recipiam. Vide in fes. Trini. Data est.

Reficiam uos. Non reficit vos cibus absque me ego sum qui vere reficio. Leui. 26. *Comeditis & non saturabimini.* fol. 422. col. 1.

Tollite iugum meum. Sunt subditi qui arbitrantur

I N O L E A S T R V M.

trantur præcipientes eos odio habere, quasi qui libertatem eorum restringat se seque minus liberos arbitrentur, si superioris præcepto præpediantur. Gen. 3. *Ira, quia dixit Deus, non comedetis.* fol. 28. col. 1.

Onus meum. In singulari. At in lege veteri vocabantur onera. Mat. 23. Dñs ipse dicit ali gant autẽ onera grauiã & importabilia, & imponunt in humeros hominũ. Sed hic vocatur & est onus, & leue, quia ibi timor, hic autẽ amor Vbi expẽdas oportet, amoris, & timoris discrimẽ. Amor ex multis præceptis, imo ex tota lege vnum præceptum & leuissimũ facit, timor vero, ex vno multa. Ge. 3. mulier ex vno multa fecit. Dicit enim ad diabolium. *Non comedetis. nec contingetis eam.* fol. 28. colum. 1. Sic Iohan. 14. Siquis diligit me sermonem meũ feru. Vide in fes. Penth.

Et onus meum. Quia onus multi audiunt. Sequi nolũt. Detestatur homines doctore astringentem. Vide in fes. Vnius mar. siquis.

De mar. descendẽs Iesus de monte.

Descendens de monte. Vide Domini. 3. Post Epipha.

Eleuatis oc. in discipulos. Non sunt secreta Dei statim omnibus reuelanda, sed maioribus, & prouectioribus, vt per eos ad minores res deueniat. Exo. 4. *Congregauerunt se-*

ELENCHVS

nes. fol. 198. col. 2. Vide in fes. sancti. Petri. Quia caro & sanguis. Et Iosue VI. Sic fecit cum voluit enarrare mirabilia Dei. Et Exo. 19. Vocauit seniores populi. fol. 243. col. 2.

Eleuatis oc. Beati pau. Seruat Dominus gratitatem suam, vt populo locuturus, non ad eum, sed ad suos prius sermonem dirigat sic Exo. 16. *Locutus est Dominus ad Moysen.* fol. 233 col. 2. Et multis alijs in locis. Et cap. 19. *Ascendat ad dominum.* Et *Non poterit populus ascendere.* fol. 244. col. 2.

Eleuatis oculis. Domini modestiã in eleuatis oculis expende. Sic Iohan. 6. cum subleuasset oculos Iesus. Vide ibi Do. 4. quadra.

Multitudo languentium. Sicut homini assueti peccatis, diabolus semper occasionem offert, quo nefanda desideria possit explere, ita volenti facere bonum, Deus materiã obijcit, qua bonam voluntatem possit perficere. Sic Gen. 18. *Ecce tres uiri stabant iuxta eum.* fol. 90. col. 1. Et. 19. *Viri Sedon circuierunt circa domum pueri usque ad senem.* Sicut enim iusti semper inquirunt virtutis exercitium, ita nefandi materiam vitiorũ. fol. 93. col. 2.

De marty. Math. 10. & 23.



*M*olite timere. Considera Domini diligentiam, & qualiter curat suos securos reddere, Vbi viderit eos maximã timendi

IN OLEASTRVM.

timendi habere rationem. Num. 21. *Ne timeas eum, quia in manu tua dedi eum.* fol. 504. col. 2.

Hunc timeate. Licet homines timeatis, magis hũc timeate qui potest &c. Nō omnino timorẽ impũcto tollere vult, quo docetur noui prelati, qui impũcto omnia mutare, & emendare volũt. De quo vide in fe. S. An. faciã vos fieri.

Nolite timere eos qui occidunt corpus ani. Cum periculum nobis imminet, quæ viliora sunt, præmittere debemus sicut fecit Iacob, qui Liam præcedere voluit, cum fratrem timuit. Gen. 32. Et cap. 8. Noe. *Misit coruum.* fo. 59. co. 1

Vestri capilli cap. Omnes numerati sunt. Conquerũtur sancti quod Dñs nō videat, nec cōsideret labores illorum. Sed perspicaci oculo. Dñs vt hic vides, illorũ cuncta rimatur. Deu 2. *Novit ambulare tuum per desertum.* fol. 559. co. 1.

Vestri capilli. Summam Deus suorum curam habet. Gen. 31. *Venit ad Laban nocte.* fo. 127 col. 2. Vide fer. 6. post. 4. Do. Amicus noster.

Vestri cap. omnes numerati sunt. Quid tibi Domine & capilli nostris? deleatur enim Dominus videre figuram, & dispositionem quã fecit ipse Leu. 19. *Non incircuito tondebitis extremitatem capitis vestri.* fol. 394. col. 1. Vide in euãgelio sequenti.

Vestri capilli. Non putent iusti, se a domino in medijs tribulationibus derelictos. Gen. 8. *Recorlatus est Dominus Noe.* fol. 59. col. 1.

ELENCHVS

De eisdem. Cum audieritis
prælia. Luc. 21.

Regnum aduersus regnum. Quantam cō
iunctionem & amicitiam inter prin-
cipes esse debet, & natura & fides do-
ceat, Nunc uero pro dolor multi ita dissi-
diosi sunt, Num. 7. *Plaustrum a duobus principi-*
bus. fol. 446. col. 2.

Pestilentia, & fames. S̄ me Deus desiderat,
vt soli boni in mūdo sint, qui ei dum uiuūt,
seruiunt, & administrant. Malos uero cupit
e mundo eliminari. Ad hoc pestes, ad hoc fa-
mes. Num. 26. *Et fuit post plagam dixit Dominus*
ad Moſeh leuate summam. fol. 525. col. 2.

Dabo uobis os, & sapientiam. Solum in po-
testate Dei est, sapientes facere. Gen. 41. *Re-*
uoluit anullum suum. fol. 153. col. 1.

Dabo uobis os. Curæ pijs debet esse exequi
mandata Dei, & non curent prælia. Vide in
die Epipha. Cum audissent regem.

Trademini, sed capillus, & in paciē. Omnia cō
uertentur in bonum. Vide Domi. tertā post
Pasch. tristitia uestra. Et ipsi pœnas dabunt.
Exo. 4. *Eccē ego occido filium tuum.* f. 198. c. 1

Capillus de capite uestro. Eccē qualiter Deus
curet iustos. Vt non permittat capillum pe-
rire. Gen. 3. Iacob. *Non permisit eum Deus mala*
facere

IN OLEASTRVM.

facere mihi. folio. 127. columna. 1. Et Exo. 9. De
peccoribus filiorum Iſr. Non solam curat Deus
suos, sed etiam ipsorum res. fol. 210. columna.
1. Et cap. 11. *Et in filij Iſr. non mutiet canis.* folio.
214. col. 2. Et c. 19. *Tuli uos super alas aquilarum.*
fol. 243. col. 2. Et Num. 3. *Iumentum leuitarum.*
fol. 432. Et Gen. 8. *Et omnis bestia.* folio. 59. col.
2. Vide de hoc fer. 4. Post. 3. *Dominicā qua-*
drag. quare & vos.

Capillus de capite uestro. Quā pulchra & præ-
tiosa sit in oculis Domini, hæc nostra terrena
habitatio, & compositio, ostendit locus iste.
Licet spurca, & fæda impijs, & his qui sola
terrena sapiunt videatur. Num. 24. *Quam pul-*
chra sunt taber. tua. fol. 519. col. 1.

Capillus de cap. Mirum est quam minutissi-
ma Deus piorum curet. Num. 33. *Illæ sunt pro-*
fectiones filiorum Iſr. fo. 1. 544. c. 1. Et Gen. 7.
Dixit Dominus ad Noe ingredi tu. f. 53. Et Deu.
32. *Circuire fecit eum.* Et quæ sequuntur. folio.
640. col. 1. & 2.

Tradent uos, sed capillus dec. Vbi docemur
non posse pios vnquam concludi, licet ma-
lis hoc videatur. Exo. 14. *Nam dicit Parhob.* fo-
lio. 226. col. 1.

Capillus de capite uestro. Eccē quo pacto
Deo, suorum res curæ sint Gen. 16. *Reuerte-*
re ad dominam tuam. folio. 85. columna. 2. Vide
fer. 4. Vbi supra.

ELENCHVS
De Confessore Pontifice.



*A*bijt in regionem long. Multi sic operantur ac si Deus abesset & nostra non vidisset. Sed qui cordis inspector est, non relinquet hæc impunita. Leu. 6. *Anima si peccauerit, & præuaticata fuerit. fo. 349. col. 2.*

*A*bijt in reg. longinquam. Sunt multi qui leges Domini negligunt neque curant nisi ubi aliquis est, qui minis ac terroribus, exigit illarum obseruantiam. Leu. 23. *In cunctis habitationibus uestris. fol. 409. col. 1.*

*A*bijt in regionem long. Maxime cauendum est, ne ita peccare contingat, vt credas Deum tua non curare, ne Deus erga te sic se habeat, qualem te exhibes erga eum. Leu. 26. *Si ambulaueritis mecum ex aduerso, ambulo ego. folio. 422. col. 1.*

*N*olumus hunc regnare super nos. Impij nolunt principem, aut iudicem super se habere, malique sua impunita fore desiderant. Exod. 2. *Quis te posuit uirum principem, & iudicem? fol. 191. col. 1.*

*N*olumus hunc reg. Dignus est vt seruum amittat, qui eius superbe dominatur. Qui natura, par Domino suo est. Exod. 18. *Eo quod superbe egerunt contra eos. folio. 240. columna. 2.*

Nolu-

IN OLEASTRVM.

*N*olumus hunc regn. Ægre valde fert Dominus eius beneficia a nobis non æstimari, Et alia maiora reputare. Numerorum. 11. *Po pulus. Melius nobis erat in Ægypto. folio. 463. columna 1.*

*N*olumus hunc regn. Consuetum malum est, subditos quotidie velle nouum prælatum habere. Non tam volentes Dominum non habere, quam saltem mutare. Semper ventura meliora futura existimant. Et toto cælo errant, nam plerumque falluntur. Numerorum. 14. *Ponamus caput, & reuertamur in Ægyptum. folio. 471. col. 1.*

*N*olumus hunc reg. Adnota hoc malum ferocines subditos inuasisse, vt arbitrentur, præcipientes, eos odio habere. Sic Genes. 3. *Ira quia dixit Deus, non comedetis. folio. 28. columna. 1.*

*N*olumus hunc reg. Disce tu, qui subditum hæc audis dicentem, & contra prælatum obmurmurantem, non eum irritare, aut exacerbare aduersus Dominum. Sed potius delinire, & adhortare vt ad Dominum reuertatur. Sic Gen. 16. *Angelus ad Agar. Reuertere ad dominam tuam. fol. 85. col. 2.*

*V*ocauit seruos suos. Vocare est eligere. Rom. 1. *Paulus vocatus Apost. Vide in fest. S. Bar- to. vocauit.*

*V*ocauit seruos suos. Vt scias quomodo sit

ELENCHVS

fit vtendum donis Dei ideo coram se illos vocat. *Deu. 14. Comedes coram Domino Deo tuo. fol. 591. col. 1.*

Dedit bona sua & peregr. Vult Dominus feruos suos probare an sint fideles. Gen. 2. Ex ligno scientiæ boni & mali. fol. 2. col. 1.

Dedit bona sua Omnia, sua iusto tradit. Gen. 39. Omnia sua dedit in manu eius. fol. 147. col. 1. Sic pau. 1. Cor. 3. Omnia vestra sunt siue Paulus, siue Apollo, &c. Et ipse Dominus tuus est, ideo dicebat de ipso Zach. 9. Rex tuus venit tibi. Vt dicit Iohan. 12. Et se ipsum homini tradidit pro sui reparatione. Vni dedit. Secundum propriam uirtutem. Quos Deus dotibus, & gratia euehit, exaltet princeps. Gen. 41. Nunquid inuenimus talem uirum? folio. 153. columna. 1.

Dedit bona. Huius mudi principes, nihil gratis suis donant. Sed semper aliquid emolumenti ab eis volunt, aut ministerij Gen. 47. Constitue eos principes. fol. 265. col. 1. Non sic autem Dominus qui talenta dat, omnia nobis donat, & gratis donat. Gen. 1. Ecce dedi uobis omnem herbam uiuentem fol. 13. col. 2. Paulus Eph. 2. Gratia estis saluati. Qui vltimum finem scilicet saluationem gratis dat, consequitur quod cætera omnia quæ media sunt ad finem, tribuat gratis. Et Iohan. 3. Sic Deus dilexit mundum vt filium suum vnigenitum daret, nota daret.

Dedit

IN OLEASTRVM.

Dedit quinque talenta. Optima res, vt principes dent minoribus, quo possint vitam sustinere, & aliquid lucrari. Ibi. capit. 47. Ioseph ad populum. Ecce do uobis semen. fol. 165. col. 2.

Negotiamini dum uenio. Dum absens sum, uestram uolo uidere diligentiam, & fidelitatem. Sed mirum valde est, quod hodie omnes feruiamus ad hominis oculum, paucissimi uero ad oculum Dei. Gen. 11. Descendit Dominus ut uideret ciuitatem & turrim. folio 71. col. 2. Et Gen. 17. Ambula coram me. Licet absens sim sic uiue, & conuersare, quasi si coram te semper ad essem. fol. 87. col. 1.

Abcondit. Qui non curat aliena, perdit propria. Sibi maximum malum parauit, dum curat nihil Domino lucrari. Gen. 38. Cognouit Onan non ei fore semen. fol. 145. col. 2.

Lucratus est alia quinq; . Et alter abscondit. Non crescunt, vel augentur opes in manu impiorum. Quare si ditari cupis, iustis eas trade & uidebis. Gen. 39. Ex quo cum preposuit domui sue. Benedixit Deus omnibus quæ erant ei. folio. 147. columna. 1.

Alia quinque. Tenetur homo Deo lucrari, & offerre quod potest. Exo. 35. Omnis sapiens corde. fol. 326. col. 1.

Abcondit. Solent præcipui artifices, sapientiam, & peritiam artis suæ abscondere. Nihil que quod in arte præcipuum sit alios docere.

Exo.

ELENCHVS

Exo. 35. De Beselel. Et ad docendum dedit in corde suo. fol. 326. col. 1.

Timui te. Sequitur semper peccatores, pœnæ meritæ pro peccatis timor. Qui sufficiens causa esse deberet, ad deterrendum eos a peccato. Gen. 43. Timuerunt uiri. fo. 158. col. 1.

Serue nequam. Nullam accipit excusationem. Quia irrationabilis erat. Sunt legitima autem audiendæ, vt fecit Moyfes Leuit. 10. Audiuit Mosè & placuit in oc. eius. folio. 360. columna. 2.

Auferte ab illo. Nihil suum vult Dominus habere apud peccatorem. Exod. 33. Mosè accepit tabernac. Et tetendit illud extra castra. folio. 316. columna. 1. Et Ose. 2. Idcirco conuertar, & summam frumentum meum, & vinum meum, et liberabo lanam meam. Quæ omnia quasi captiua apud peccatorem erant.

Et quod habet auferetur ab eo. Hoc impios malum sequitur, quoniam nolunt dare alienis, rogantur præstare propria. Exod. 10. Etiam tu dabis holocausta. Qui volebat vt secum ferrent boues. Qui dicebat, tantum pecudes vestræ, & boues vestri, manebunt. folio. 213. columna. 1.

Auferetur ab eo. Sicut Deus a iusto nunquam munus quod dedit aufert, nisi ad aliquid maius prouehat. Sicut malo & quod habet

IN OLEASTRVM.

habet aufert, quia indigne habet. Numerorum. 14. Percutiam eum peste, & te faciam in gentem magnam. folio. 472. columna. 2. De quo vide feria sexta post secundam Dominicam auferetur.

De eodem. Sint lumbi vestri.



Sint lumbi vestri præcincti. Necessè est doctores & pastores futura præuidere, vt scilicet provideant malis antequam veniant Numerorum. 11. Separabo de spiritu qui est in te, & ponam super eos. folio. 463. columna. 1. Pharao Gen. 41. futuram somniat famem.

Sint lumbi vestri præcincti. Christianum vt militem Christi in procinctu semper belli positum, accinctis lumbis iugiter oportet incedere. Sic Helias vt patet quarto Regum primo vit pilosus zona pellicea accinctis renibus. De Iohanne Math tertio Mar. primo zonam pelliceam ad renes habebat accinctam. Actorum decimo secundo ad Petrum Angelus, præcinge te. Esaiæ. 11. Signatur quale cingulum debeat esse. Erit iustitia cingulum lumborum eius. Vnde Genes. 49. Gad accinctus prælabitur. folio. 173. columna. 1. Et Actuum. 21. De Paulo Agabus. Hæc dicit

ELENCHVS

cit spiritus Sāctus, virū cuius est Zona hæc, sic alligabunt. Et Dominus ad Petrū Iohan. ultimo. Alius præcinget te. Vide lib. i. coll. pa. c. 2.

Et *lucerna ardent.* Vide in fest. S. P. Aug. Sic luceat lux vestra.

Expecta. Dominum suum. Vide Euangelium præcedens. *Negotiamini dum venio.*

Sint lumbi. *Expecta.* Summam diligentiam in rebus agendis Dominus in suis desiderat. Sic 4. Reg. 4 Heliseus ad Giezi. Accinge lumbos tuos. Et quæ sequuntur. Vide in fest. visi. Cū festina. Et Mich. 6. Et sollicitū ambulare cum Deo tuo.

Præcinget se. Cogitet qui sollicitus est, in his quæ sunt Dei sui, Deum erga se & sua sollicitum habere. Exo. 34. *Non concupiscet uir terram tuam quando ascendes ut conspiciaris corā Deo tuo.* fol. 323. co. 1. Et Gen. 45. Quia Ioseph quæ regis erant curabat, Regem sollicitum pro se habebat, dicebat enim. *Dic fratribus tuis, onerate iumenta uestra.* Et. *Capite currus de terra Ægypti, pro paruulis.* folio. 162. col. 1. Et Maria intenta erat verbo Dei, sedens secus pedes Domini, ideo pro ea sollicitus est Dominus. Thobias quam sollicitus erat in his quæ Domini sunt, expende Dei sollicitudinem, qui angelū mittit, ut tāta bona tribuat. Et Thobia in nuptijs discumbente, angelus transiens ministrabat

illi

IN OLEASTRYM.

illi, nam profectus ad gabellum, pecuniam accepit, & ipsum ad nuptias venire fecit. Cura tu quæ Domini sunt, & Deus tua curabit.

Et transiens ministrabit. Magna est dignatio tua Dñe erga tuos, vt quasi minister, eis in seruias. Luc. 22. Ego in medio uestrum sum, tamquam qui ministrat, & Exo. 13. *Non recedebat columna nubis.* fol. 223. col. 2.

Vigilaret utique. Sunt multi qui vtiliter admoment, considerare hominem nouissimum suum, ne in peccata labatur. Deu. 32. *Vtinā sapientes essent, & intellig. & nou.* fo. 641. col. 1.

Tanquam fur. Quando minus homines mortem expectant, quando sicut alter Ionas dormiunt sopore graui, tunc Dominus ecce in ianuam adest. Math. 24. Erunt sicut in diebus Noe comedentes & bibentes. Gen. 7. *In anno. 600. Annorum uite Noe in mense. 2.* Aliqui annū incipiunt a mense Septembri, & tunc mensis secundus est October, quando homines fructibus collectis in maximo sunt gaudio. Alij annum incipiunt a Martio. Et tunc mensis secundus est Aprilis, quādo omnia virescūt, homines que, gaudijs & vitijs habenas laxāt. Tunc. *Rupti sunt fontes uoraginis.* fo. 51. c. 1. & 2.

DE Euangelio ecce nos reliquimus omnia. Vide in fest. S. Nicolai de Tolentino. Post festum Natiui. Sanctissime virginis Mariæ.

ELENCHVS

De Virginibus,



Imile est regnum calorū Necessē est doctores, & pastores futura providere. Vide sint lumbi vestri. Vide emblemata cui titulus princeps suorum incolumitatem procurans, de Delphino.

Decem uirginibus. Accepta fuit Domino semper uirginitas, neque solum cordis, sed etiam corporis munditia illi semper placuit. Num. 31. *Occidite omnem mulierem cognoscentē uirum* folio. 539. co. 2. Et Iud. 21. *Iubentur seruari solę uirgines.* Ceteri omnes, sine delectu, in Iabes interfici iussi sunt. Et Leu. 21. *Super sorore sua uirgine.* Plurimum semper detulit uirginibus Deus, etiam si sola carne uirgines essent. fol. 400. col. 2.

Acceperunt oleum. Rigidus valde est Dominus in vindicandis peccatis nostris, ideo illi oleo occurrebatur, ut mollis fieret, & misericors. Leu. 14. *Sparget de oleo septem uicibus coram Domino.* folio. 374. co. 1.

Quinque fames. Fatuus est qui non sibi prouidet in futurum, tales fuerunt Aegyptij, qui tempore fertilitatis comederunt & biberunt, nihil curantes de futura & prænuntiata fame; Prudentum enim est, in tempore abundantia, seruare ad tempus penuria Gen. 41. *Erit*
cilus

INOLEASTRVM.

zibus pro septem annis famis. folio. 153. col. 1. Et Deu. 32. *Utinā sapientes essent.* fo. 641. col. 1. *Vn de Seneca. 4. De virt. Si prudens esset uisus, in futura prospectum intende.*

Dormitauerunt omnes, & dormierunt. Quasi dicat prudētes dormitabāt stultit̃ vero dormierūt. Sicut si dicatur omnes currūt, & legūt. q. d. quidā illorum hoc, alteri illud faciunt. Dormitare est eorum qui solum caput mouent. (Que cabecean.) Dormire est eorum qui ex professo cubant ut dormiant. Hoc malorū, illud bonorum est. Boni peccantes uenialit̃ dormitant. mali uero mortalit̃ peccātes dormiunt. Qui enim (Ut ait Apostolus. 1. Tes 5) dormiunt nocte dormiunt. Suos non uult Dominus dormire, sed uigilare, dormientes enim, excluduntur; quia parati non inueniuntur. Qui enim solum dormitant facile excitantur. Qui uero dormiunt difficiliter. Num. 1. *Le uite per girum tab. figent tentoria, ne fiat indignatio.* *Excubabunt in custodijs tab.* *Expende excubab. ne fiat indignatio.* folio. 430. co. 2. lumna. 1.

Moram autem faciente, dormierunt omnes; Ut dicitur Iob. 24. *Dedit ei locum p̃nitentia, & ipse abutitur eo in superbia, oculi autem eius sunt in uisus illius.* Expectat Dominus hominem, ut melioretur, & ipse tempore, & opportunitate abutitur;

ELENCHVS

Gen. 6. Non litigabit spiritus meus in homine. folio. 48. columna. 1. Vide literā. Et Luc. 12. Ille qui dicebat moram facit Dñs meus, & cepit percutere seruos. Ideo ibi in Gen. Erunt dies eius centum viginti anni.

Media nocte. Suos hostes Deus incautos capit, quo durius puniantur. Exo. 12. Fuit in *media nocte.* folio. 221. columna. 1. Esa. 15. Onus Moab. Tristis prophetia quia nocte vastata est Ar. Et ibi. capit. 21. Onus deserti maris, sicut turbines ab Affrico veniunt. Pli. lib. 2. ca. 45. Et Pomponius. li. 1. capite. 8. Dicunt quod in illa prouincia Cyrenaica ita regnat ventus fortis, quod montes arenæ ab vna in aliam transire faciunt partem subuo. Ita vt dicat Herodotus. Quod exercitus integer ad debellandos Ammonios pergens, in momento ab arena, (aere ex sufflāte) sepultus est, nec vno relicto. Quo sanctus Propheta admonet homines, ne ita incauti pereant. Et sequitur Babilon dilecta mea posita est mihi in miraculum. Et loquitur de Balt. Rege Babilon. De quo Dan. 5. Qui subita visione captus est. Sap. 18. Cum quietum silentium tenerent omnia. Durus debellator. Loquitur de loco Exod. 12.

Media nocte. Dies Domini tanquam fur in nocte veniet. 1. Tes. 5. Vide in Euang. sint lūb. tanquam fur. Apo. 3. Esto vigilans si ergo nō vigi

IN OLEASTRVM.

vigilaueris, veniam ad te tanquam fur, & nescies qua hora veniam ad te.

Ite potius ad uendentes. Non festinant mali, nisi cum iam fere nulla est spes salutis. tūc ad pœnitentiam, & sacramenta currunt. Exo. 10. *Festinauit Pharaō.* folio. 213. columna. 1. Et. 4. Reg. 3. Cum præmerentur siti & malis. Venit filius Achab ad Heliseum. Ad quem, propheta. Quid mihi & tibi est? Vade ad Prophetas patris tui. Deu. 32. *Iuxta est dies perditionis & adesse festinant tempora.* Vbi sunt diceorum? Surgant & oppitulentur vobis. Et in necessitate vos protegant. Hoc nobis sufficere deberet ad mundum, & vana relinquenda. Quod scilicet videamus nullum illorum posse nos eruere de manu Dei. fol. 641. columna. 1. Et. 1. Regum. 12. Samuel ad populum. Nolite declinare post vana, quæ nō proderunt vobis, nec eruent vos.

Ite potius ad uendentes. Virginem dici, & oleū non habere, id est christianum esse, & opera non habere, monstrum est in natura, & abominabile Dño, sicut animal simul volans, & reptans. Leu. 11. Omne reptile volans ambulans super quatuor pedes, abominatio est vobis. fol. 365. col. 2.

Nescio vos. Cauendum valde est ne cum ad vitæ ingressum peruenieris, moriaris; neque tibi ingredi permittatur. Sic Numeror. 26.

ELENCHVS

Inter istos non fuit quisquā de numeris Moſeh. fol. 110. 526. col. 1.

Nescis uas. Quos vult eſſe a regno reſuſos, dicit ſe non cognoſcere. Hoc malū enim peccatum habet, & ſequitur, quod faciat peccatorem quaſi a Domino ignorari. Non quod non cognoſcat, ſed nescire dicitur vt faueat. Gen. 3. Ad Adam Dominus. Vbi eſtu? fol. 29. columna. 1. Et Gen. 18. Videbo an ſecundum ritum morem eius. Quaſi ignoraret. fol. 89. colu. 2. Bonos vero familiariter cognoſcit, & ex nomine. Exod. 31. Vocauit ex nomine Beſelel. fol. 303. col. 2 Et 33. Et tu dixiſti nouite ex nomine. fol. 110. 316. col. 2.

Et claſa eſt Ianua. Omnis remedij & ſalutis ſcilicet. Sic Gen. 7. Et claſit Dominus circa ipſum. fol. 52. co. 1. Vide. ſ. Cypria. cōtra Demet. circa finem. Vbi late agit, quod in iſto mundo adhuc manenti, nulla pœnitentia fera eſt.

Domine Domine aperi nobis. Iam vocant Dominum, nomea timoris, qui antea ſponſus dicebatur. Exod. 4. Sponſus ſanguinum tu mihi. folio. 198. columna. 2. Sic Math. 7. Domine in nomine tuo &c. Et Baruch. 2. Auferā a vobis, vocem gaudij, & iocunditatis vocem ſpōſi, & ſponſæ. Dominus ſeyerus erit tibi, vel ſponſus ſanguinum, quia oleum habere noluiſti.

Simile

IN OLEASTRVM.

De Viduis.

Simile eſt regn. Nullum Deus non mouet lapidē, vt hominem ad bonū, & perfectū perducatur. Nunc parabolam ponit pro incipiētibus de grano ſynapis. Statim pro proficiētibus De zizania. Hodie pro perfectis. Vide in feſt. S. Micha. Expedit.

Emit agrum. Vt Theſaurū haberet. Quoniā omne quod naſcitur in fundo meo, meū eſt; Exo. 21. Vxor & filij erunt Domini. folio. 252. columna. 1.

Qui proſert de Theſauro ſuo noua & ne. Qui non ſolum præſentia. ſ. narrat, ſed etiam præterita. Deu. 2. Emin antea habitabant in ea. folio. 559. col. 1.

Segregant malos. Non agnoſcuntur, nec numerantur inter bonos mali, ſed ſegregabuntur. Num. 26. Et fuit poſt plagam dixit Dominus ad Moſeh. fol. 525. col. 2.

Mittēt eos in caminū ignis. Solet Dñs ſuis in communi rerū perturbatione, tranquillitatē promittere. Vide. Dom. 1. adue. leuate.

De Dicatione templi.



Scendit in arborem, ut uideret. Admirabilis res valde impijs iuſtus. Cōſiderat enim ordinē vitæ, morū compoſitionem

E L E N C H V S .

tionem, & virtute admirantur. Num. 23. *Quia de uertice petrarum uidebo illum.* folio. 513. columna. 2.

In domo tua oportet me ma. Et continuo dicit. Reddo quadruplum. Nō moratur Dominus inter impios, dum sordescunt. Quoniam a scdibus abhorret. Sic Exo. 29. Dominus Eduxi eos de terra Ægypti, ut habitarem in medio eorum. fol. 297. columna. 1. Et ibi. Conueniam ibi cum filijs Isr. Fælix qui Dominum hospitem recipit. Et vicinum habet. Vide in fest. S. Iohan. Auclerunt vicini.

Reddo quadruplum. Restitutionē faciendā. Esse docet, eorū quæ ab aliquo inuite abstulimus. Gen. 2. *Clausit caynem pro eo.* fol. 22. col. 2.

Si aliquem defraudau. Gerit iste personam eorum qui cognito, se aliena detinere inuito Domino, restitunt. Aliter ille dicebat Gen. 21. *Non noui quis fecit.* fol. 99. col. 2.

Reddo quadruplum. Nobis consulimus, si nos peccatores pœnæ offeramus. Sic Gen. 43. *Etiam serui sumus Domini mei.* fol. 159. col. 2.

Reddo quadruplum. Nihil reliquiarum peccati, quod nobis scrupulum generari possit, apud nos debet remanere Gen. 43. *Et pecuniam duplicem.* Quoniam in ore saccorum pecuniā inuenerant, tanctus senex suum ynicuique restitui voluit. fol. 157. col. 2. Multi aliter hodie faciunt, qui si errore aliena sustulerunt, etiam

E L E N C H V S

etiam cognita fraude, restituere negligunt. Et Leu. 8. *Combussit igni extra castra.* fol. 355. columna. 2.

Si quem defraudau. Et cognoscit se peccatorem, & satisfactionem facit. Vide Domi.

Deus propitius esto.

Si quem defraudau, reddo quad. Etiam post restituta ablata, refarcienda est iniuria. Num. 5. *Restituet delictum suum in sorte eius, & quintā partem addet super illam.* fol. 439. col. 2. Et Leu. 6. *Et Oblationem pro delicto adducet Domino.* Quoniam peccata quæ in proximū fiūt, Domino iniuria sunt. fol. 349. col. 2.

Hodie pax huic domui. Gratitude Domini expende, quia recipitur in domo, omnium Dominus. Ut nos gratitudinem doceat habere. Gen. 2. *Benedixit Deus diei septimo.* fol. 21. col. 2.

Pax huic domui. Considera obsecro quot bona, acquirat vno opere bono. Vide Domi. 10. *Deus propitius.*

Reddo quadruplum. Id est statui facere. Multi multa promittunt, cum a Deo visitantur vel flagellantur, sed si flagellū auferas, omnia mentiuntur. Sic ille Pharao. Exo. 9. *Orate Dominum ut non sint tonitrua, & dimittam uos.* fol. 210. col. 2.

De mortuis.

ELENCHVS



VI credit in me non morietur. Boni
semper viuunt mali semper moriun-
tur. Bonorum mors vita etiam est.
Gen. 4. Numerantur aliquæ generationes
Cain, & ca. quinto generationes Seth. & horū
numerat annos, & mortem. Illorum vero
num horum, ac si ad sanctam, scripturam, &
Deum ipsum non pertinerent. Gen. 5. *Hic est
numerus generationum Adam.* fol. 41. col. 2. De
Hoc vide. Fer. 6. Post. 4. Domi. Quad. Vt a
somnia exc. Vide Domi. 15. Post Penth.
ecce defu. Et 23. Non est mortua

*Panis quem ego dabo. De hoc vide in festo
sacramenti.*

*Vt omnes qui in monumento sunt. In scriptu-
ra simul coniunguntur, resurgere a peccato
& a sepulchro. Sic Eph. 5. Paulus, exurge qui
dormis, & illuminabit te Christus. Hieron. Di-
cit quod ibi mortu⁹ est Christus, vbi sepultus
erat Adam. Expende quod vt te e sepulchro
educerem (a t Dominus,) & carnem tuam &
animam resuscitarem, necesse fuit vt ego
mortem subirē. Vide o homo quanti Deus
te emerit. Eadem Deus potentia suscitāt ho-
minem e sepulchro, qua educit animā a pec-
cato. Exo. 15. *quis similis tui in fortibus Domine?*
Dux fuisti in misericordia tua, populo quem
redemisti. Et portasti eum in for. tua fol. 229.
col. 1. Abac. 5. Cornua in manibus eius, ibi ab-
condita*

IN OLEASTRVM

scōdita est fortitudo, ante faciē eius ibit mors
& diabo. nota cornua, omnem suam potēt:
Deus offēdit in peccatorē a peccato extrahē
do. De manibus catulorum leonū eripiēdo.
mors. i. Dæmon vrens, pestis. Ita Deu. 33. *Ac-
cipitur pro morbo a darenti. Ante faciē & c.
ligata cathenis tanquam de ipsa triumphans.
De hoc enim canit sanctissima virgo, Fecit
potentiam in brachio suo, vt scilicet hominē
a peccato extrahat, & a morte.*

*Qui Credit in me non morietur. q. d. Liberabi-
tura morte. Mali vero non liberabuntur ab
ipsa. Apo. 2. Desiderabunt mortem scilicet vt
finem paciendi faciant. Sic. Gen. 5. De bonis
& mortuus est, q. d. iam illi ultra mors non
dominabitur. Hic est numerus generat. folio 41.
columna. 2.*

*Audient vocem filij Dei. De resurrectione a-
nimæ intelligit, & etiam de resurrectione cor-
porum. Si artifex de cineribus arborum, vel
herbarum vitrum purum facit, & fractum
vitrum liquefacit, & reformat; & de metallo
imaginē hominis facit. & de terra ferrum edu-
cit. Quid mirum si summus artifex hoc fac-
ciat de corporibus hominum? vnde Pau.
Saluatorem expectamus. d. n. qui reforma-
bit corpus humilit. Vide in festo sanctissi-
mi Laurentij. Multum fructū affert. ex. Deu.
4. Eduxit nos ex fornace ferrea. Ad rugitum
Lenæ*

